

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

5-6

Květen – červen

2011

31. ročník

- Rozhovor: S novou ředitelkou České centrály cestovního ruchu ve Vídni
Michalou Sivekovou / Marie Brandeis
- Fejton Pavla Kohouta

Pondělní promítání filmů ve spolupráci s Českým centrem a Velvyslanectvím ČR
v kině **Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien**
Informace: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Další projekce: 12. září 2011 (program bude upřesněn)

Předběžné termíny promítání na velvyslanectví v roce 2011:

vždy druhé pondělí v měsíci, tj. 10. 10., 14. 11., 12. 12.

Začátek představení **vždy v 19:30, pouze v prosinci ještě v 17:00 pro děti.** Změna vyhrazena.

Kulturní spolek Fünfhaus, Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, Kulturní fórum Sandleiten,
Kulturní spolek Liebenswertes Hernals
si Vás co nejsrdečněji dovolují pozvat na

koncert Ženského sboru Českého spolku v Košicích

v pátek 13.05. 2011, 17:30h, Kalvarienberggasse 28A, 1170 Wien, 2. patro/Festsaal (vstup zadarmo)

Program: Ženský sbor: klasická písňová tvorba a lidové písně v umělých úpravách

Ženský sbor, smyčce, klavír a sólisté: Bohuslav Martinů: *Otvírání studánek*

Kantátu *Otvírání studánek* skladatel napsal na slova básníka Miloslava Bureše v roce 1955, vzdálen již léta ze své milované vlasti. Dílo je jedním z nejkrásnějších vyznání lásky k rodné zemi v české hudbě vůbec. Na pozadí lidového rituálu jarního odklínání vodních pramenů zaznívá prostá a jasná melodie smyčců, klavíru, sólistů a sboru jako pramen čisté křišťálové vody.

Obsah

Klub připravuje	2
Obsah	2
Impressum	2
Editorial	3
Kalendář: květen – červenec 2011	3
Církevní kalendář: květen – červen 2011	5
Rozhovor	6
Kultura	8
Události	24
Fejeton	28
Zajímavosti	29
Ekonomika	38
Správy zo Slovenska	47
Sokol & sport	55
Úvahy & postřehy	59
Z české a slovenské Vídně a okolí	61
Oznámení	71
Informace & inzerce	80

KULTURNÍ KLUB. Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku

Majitel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Vydavatel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku (ing. Helena Basler),

Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

Sazba: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Jaroslav Bulíček, Praha

Tisk: Tiskárna Sládek, Znojmo

KULTURNÍ KLUB. Informationszeitschrift der Tschechen und Slowaken in Österreich

Medieninhaber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

Herausgeber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

(Ing. Helena Basler), Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

Verlagsort: 1080 Wien

Hersteller und Herstellungsort: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Tiskárna Sládek,

Znojmo, Tschechische Republik

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

Redakce: Schlüsselgasse 18, 1080 Wien,

mobil (od 10:00): 0043-0-664 97 33 764, fax: 0043-1-79 88 454

e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Vedoucí redaktorka: ing. Helena Basler

Zástupkyně vedoucí redaktorky: Mag. Dr. Marie Brandeis

Redakce: Mag. Pavlína Böhmová (překladatelka), Anna Křivanová (asistentka)

Technická redakce: František Písařík, Ing. Kurt Mattola, Richard Basler

Redakční kruh: Dipl. Ing. Alexej Bálek, Jan Brabenec, Dr. Martin Franc,

P. Dr. Jan Horák, Ludvík Kavín, Dr. Jan Kahuda, manželé Kalinovi, Jindřich Lion,

Dr. Michael Lion, Dr. Marta Marková, Mag. P. J. N. Popov, Andrea Ozábalová,

Dr. Květa Ozábalová, Mgr. Helena Stejskalová, Nela Štěrbová,

Mgr. Tomáš Vaněk, Ing. Jiří Zajíček, ThLic. Petr Žaloudek

Fotografové: Richard Basler, Vladimír Čevela, Kurt Mattola

Distribuce: Tiskárna Sládek

Miroslav HÁK (9. 5. 1911, Nová Paka – 29. 6. 1978, Praha), patřící k třetí generaci českých moderních uměleckých fotografů, dokázal přinést do svého oboru nové podněty a zároveň se právě v jeho osobě zkrýžily různorodé předchozí tendence. Od svých dvaceti let aktivně oběhl různé soutěže a umělecké salóny. Jako neznámý autor byl oceněn na Mezinárodní výstavě fotografií v Praze v roce 1936; jeho snímky vzbudily pozornost a okamžitě ho přiřadily k významným osobnostem české avantgardy. Od roku 1937 pracoval jako fotograf pro divadlo E. F. Buriana. Jako divadelní fotograf proslul zachycením pohybu v existujícím světle na úkor ostrosti. V letech 1942-1944 působil v obrazové redakci *Věstníku fotografů*. Spoluzaložil Skupinu 42, o rok později vyšly jeho snímky v portfoliu *Moderní česká fotografie*, byl členem SVU Mánes. Koncem války převzal po otci fotografickou živnost v Nové Pace, kterou ukončil v roce 1947. Do důchodu byl zaměstnán jako fotograf v Československé akademii věd. V roce 1969 byl tento věčný bohem jmenován členem Excellence nationale cabinet (Stampes 50). Vytvořil množství lyrických aktů, imaginárních zátiší, pro týdeník *Kino* portrétoval herce. V roce 1998 byl jmenován in memoriam Čestným občanem města Nové Paky.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

srdečně Vás zveme na koncert Ženského sboru Českého spolku v Košicích, který se koná v pátek 13. května 2011 od 17:30 ve Festsaal, Kalvarienberggasse 28A, 1170 Wien (2. patro). Na programu je klasická písňová tvorba a lidové písně v umělých úpravách pro ženský sbor a skladba Bohuslav Martinů *Otvírání studánek* v úpravě pro ženský sbor, smyčce, klavír a sólisty. Kantátu *Otvírání studánek*, jedno z nejkrásnějších vyznání lásky k rodné zemi v české hudbě, napsal Bohuslav Martinů na slova básníka Miloslava Bureše v roce 1955, v době odloučení od své vlasti.

Dovolujeme si upozornit, že po projekci 9. května 2011 pokračuje klubové pravidelné promítání v kinosálu českého velvyslanectví až v pondělí 12. září 2011.

Omlouváme se všem čtenářům, kteří již příspěvek na rok 2011, za zaslání složenek a děkujeme všem těm, kteří již příspěvek uhradili.

A teď Vám již přeji hezké posezení na stránkami Klubu!

Helena Baslerová, šéfredaktorka

VÝSTAVY:

25. 05. – 26. 06. **Eva FIŠEROVÁ: Unsichtbare Realität**

25. 05. 18:00 vernisáž
Obrazy a bronzové sošky
Slovenský inštitút

do 02. 06. **Markéta LUSKAČOVÁ: O koních, o smrti a jiných lidech. Maškary z Roztok a Únětic**

Výstava známé české fotografky
České centrum, Herrengasse 17, 1010 Wien

29. 06. – 12. 08. **Grenzpunkt**

29. 06. 18:00 vernisáž
Výstava prací studentů Akademie umění z Banské Bystrice
Slovenský inštitút

ALBERTINA

do 29. 05. **Mel Ramos Girls, Candies & Comics**

10. 06. – 16. 10. **Max WEILER: Zeichnungen**

17. 06. – 02. 10. **Explosion der Bilderwelt: Die Photographische Gesellschaft 1861-1945**

Albertinaplatz 1, 1010 Wien, www.albertina.at
Otevřeno: denně 10:00-18:00, středa 10:00-21:00

LEOPOLD MUSEUM

do 20. 06. **Glanz einer Epoche – Jugendstil-Schmuck aus Europa**

po, stř – ne 10:00-18:00 a čt 10:00-21:00,
MuseumsQuartier Wien, www.leopoldmuseum.org

UNTERES BELVEDERE

do 29. 05. **Dynamik! (Kubismus / Futurismus / Kinetismus)**

do 13. 06. **Egon SCHIELE: Selbstporträts und Porträts**

Unteres Belvedere, Orangerie
Denně 10:00-18:00, st 10:00-21:00, tel.: +43 1 795 57-200

LIECHTENSTEIN MUSEUM

27. 05. – 20. 09. **Brueghel, Rubens, Jordaens...**

27. 05. – 20. 09. **Ägypten für Daheimgebliebene**

Die Fürstlichen Sammlungen, Fürstengasse 1, 1090 Wien
pá – út 10:00-17:00, tel.: +43 (1) 319 57 67-252, fax: +43 (1) 319 57 67-20

NIEDERÖSTERREICHISCHE LANDESAUSSTELLUNG

do 15. 11. **CARNUNTUM: Erobern, Entdecken, Erleben im Römerland**
denně 9:00-18:00, www.noelandesausstellung.at

JEDNOTLIVÉ AKCE:

15., 19., 22. 05. **Leoš JANÁČEK: Jenůfa / Její pastorkyňa**

Vídeňská státní opera, 1010 Wien, Opernring 2
Tel.: 514 44-2250, 7880; www.wiener-staatsoper.at

15. 05. 10:15 **Die 99. Saison (Julika Meixner, Amanda Rotter und Peter Polanský im Gespräch Jazz, Spielarten und Zukunft)**

Wotruba-Salon, Wiener Konzerthaus, Lothringerstraße 20, 1030 Wien,
www.konzerthaus.at

18. 05. 12:30 **Mittagsmusik: Bennewitz Quartet**

Leoš Janáček: *Streichquartett Nr. 1*, Ludwig van Beethoven: *Streichquartett a-moll op. 132*
Schubert-Saal, Wiener Konzerthaus, Lothringerstraße 20, 1030 Wien,
www.konzerthaus.at

25. 05. 12:30 **Jess-Trio-Wien**

J. Haydn, A. Dvořák: *Klaviertrio B-Dur op. 21*, F. Liszt
Mozart-Saal, Wiener Konzerthaus, Lothringerstraße 20, 1030 Wien,
www.konzerthaus.at

26. 05. 19:00 **Pátá dohoda**

Divadelní představení s **Jaroslavem DUŠKEM**
Kontakt-Forum, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

27. 05. **Spam: Karel Gott Prager** (audiovizuální instalace)

Topkino, Rahlgasse 1, 1060 Wien, vstup: 5 €

27.-28. 05. **symposium Drei Länder. Zwei Flüsse. Eine Zukunft**

Diskuse, prezentace knihy H. P. Granera *Nationalpark Donau – March – Thaya Auen. Eine Dreiländervision*
Atrium Hohenau, Liechtensteinstr. 10, 2273 Hohenau an der March

29. 05. 11:00 **Ars Antiqua Austria: Biber der Rebell**

Gunar Lezbor, mj. Jan Krígovský – violine
Zámecké koncerty Eckartsau, 2305 Eckartsau
Info: tel. 022 4 22 25 (Raiffeisenkasse)

01. 06. 18:00 **Konzert der Sieger des Internationalen Interpretationswettbewerbs für Schüler „Musikfrühling in Rajec“**

Slovenský inštitút

07. 06. 12:30 **Pop und Filmmusik** (Lunchkonzert – 30 Minuten Musik)

Mitwirkenden: Filip Pogády (Geige), Michal Matejčík (Harfe)
Slovenský inštitút

07. 06. 19:30 **Pacifica Quartet**

E. Carter: *Streichquartett Nr. 5*, A. Dvořák: *Streichquartett Nr. 12 F-Dur, op. 96 „Amerikanisches Quartett“*
Mozart-Saal, Wiener Konzerthaus, Lothringerstraße 20, 1030 Wien,
www.konzerthaus.at

08. 06. 16:00 **Hamko Mňamko** (pestré detské popoludnie s knihou **Marcy MOLNÁROVEJ**)

Známa slovenská pěvkyně a moderátorka M. Molnárová predstavuje svoju knihu plnú riekaniak s notami a s CD. Na záver programu autogramiáda. SOVA, vstupné dobrovolné.

11.-13. 06. **38. sokolské setkání v Tyršově Oetzu 2011**

Sokolská župa Rakouská

12. 06. 11:00 **Leoš JANÁČEK: Káta Kabanová** (matiné)

Vídeňská státní opera, 1010 Wien, Opernring 2
Tel.: 514 44-2250, 7880; www.wiener-staatsoper.at

17., 20., 23., 27., 30. 06. **Leoš JANÁČEK: Káta Kabanová**

Dirigent: **Franz Welser-Möst**
Viedeňská státní opera, 1010 Wien, Opernring 2
Tel.: 514 44-2250, 7880, www.wiener-staatsoper.at

19. 06. 14:30-16:30 **Prechádzka imperiálnou Viedňou s Jankou GREGOR**

Od Albertiny po námestie Michaelerplatz s rozpráváním o Slovákoch, ktorí prispeli k imperiálnej sláve hlavného mesta monarchie RSKS, miesto stretnutia: Albertinaplatz

19. 06. 19:30 **Belceaz Quartet**

J. Haydn, L. Janáček, W. A. Mozart
Mozart-Saal, Wiener Konzerthaus, Lothringerstraße 20, 1030 Wien, www.konzerthaus.at

20. a 21. 06. 19:30 **MAHLER: Symphonie Nr. 3 d-moll**

Wiener Symphoniker, alt: **Dagmar PECKOVÁ**
Großer Saal, Wiener Konzerthaus, Lothringerstraße 20, 1030 Wien, www.konzerthaus.at

21. 06. 19:00-23:30 **Die Lange Nacht der europäischen Musik**

Koncert nové a experimentální evropské hudby (mj. L. Čekovská), dirigent: J. Bruns
Info: si.wien@gmx.at
Ovalhalle, Museumsplatz 1, 1070 Wien

26. 06. od 10:00 **Jarní veselice**

Pořádá Sokol XII/XV na zahradě školy Spolku „Komenský“, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

08.-12. 07. **Letný jazykový a tanečný tábor**

(škola v prírode v Tatranských Matliaroch)
Od 8 rokov, cena: 100 €, **prihlášky do 01. 06. 2011!!!** SOVA, info: elena.mandik@utanet.at, tel. 0680/12 60 341

11.-12. 07. **2. tvorivý interaktívny workshop**

Bezplatný workshop pre učiteľov slovenčiny ako cudzieho jazyka so skúsenými lektormi a autormi učebníc. **Prihlášky do 15. 06. 2011!!!**
CJOP PEVŠ, Tematínska 10, Bratislava
Info: PhDr. Alena Mikolajová, www.uninova.sk/
clap, clap@uninova.sk, tel. (+421)-2-6353-3148 (47)

17.-27. 07. **Letný jazykový tábor pre deti** (škola v prírode pod Sitnom pri jazere Počúvadlo)

Od 8 rokov, cena: 180 €, **záväzné prihlášky do 01. 06. 2011!!!**
SOVA, info: elena.mandik@utanet.at, tel. 0680/12 60 341

17.-23. 07. **Letná škola spoločenského tanca** (Piešťany)

Poznávací tábor pre mladých vo veku 16-18 rokov, znalosť slovenčiny podmienkou, **záväzné prihlášky do 25. 05. 2011!!!**
SOVA, info: elena.mandik@utanet.at, tel. 0680/12 60 341

Podrobnosti a ďalšie programy a akcie naleznete v oddieloch: *Sokol & sport, Z české a slovenské Viedně a okolí a Oznamení.*

Ďalší dôležité adresy a kontakty viz oddíl Inzerce.

Redakce upozorňuje, že neodpovídá za změny termínů pořadů jiných organizací a institucí a zároveň za neúplnost kalendária. Změna programu vyhrazena. – Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusejí být vždy shodné s názorem redakce. Redakce neodpovídá za obsah čtenářských dopisů. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Redakce si vyhrazuje právo krátiť a upravovat zaslané články po stránce gramatické i stylistické.

Program Českého centra ve Vídni

17.5. Dienstag 17.00	präsentation Auf den Spuren historischer Städte in Böhmen, Mähren und Schlesien Seit 1994 wurden 14 Städte für hervorragende Denkmalpflege mit dem Titel Historische Stadt des Jahres ausgezeichnet. Ihre wertvollen Kulissen und Kulturveranstaltungen stellt der Verein für historische Orte vor. Mit kleinem Imbiss. Anmeldung unter E: ccwien@czech.cz (bis 13.5.2011).	Tschechisches Zentrum Wien Herrengasse 17 1010 Wien www.historikeputovani.cz
18.5. Mittwoch 10.00-14.00	symposium Bruno Kreisky und Tschechien Anlässlich des 100. Geburtstages von Bruno Kreisky (1911-1990) und in memoriam Peter Kreisky (1944-2010), Prof. Oliver Rathkolb (A), Prof. Gernot Heiß (A), Dr. Jana Starek (A / CZ) und Prof. Jiří Pešek (CZ) beleuchten Biografie und politische Laufbahn des großen Staatsmannes im Kontext seiner persönlichen engen Beziehungen mit tschechischen Verwandten und politischen Interessen an der Tschechoslowakei. In Kooperation mit Institut für Zeitgeschichte der Universität Wien.	Tschechisches Zentrum Wien Herrengasse 17 1010 Wien www.univie.ac.at/zeitgeschichte
20.5. Freitag 21.00	literatur / film František „Čuňas“ Stárek (CZ): Baráky – souostroví svobody Die neueste Publikation des ehemaligen Dissidenten über den tschechischen Underground. Mit raren Filmdokumenten. <i>In tschechischer Sprache.</i>	Nachtasy! Stumpergasse 53 1060 Wien
23.5. Montag 17.00	präsentation Olomouc Die historische und architektonische Perle im Herzen Mährens. Eine Veranstaltung von Czech Tourism Wien . Nähere Infos unter E: info-at@czechtourism.com bzw. T: 0153321933.	Tschechisches Zentrum Wien Herrengasse 17 1010 Wien www.czechtourism.com
24.-26.5. Dienstag- Donnerstag	symposium Nach Mahlers Tod Mahler-Rezeption in Zusammenhang mit historischen und ästhetischen Fragen. Konzerte und Vorträge mit den internationalen Stars M. Tilson Thomas, T. Hampson und J. Starr . Mit Fachexkursion zu den Mahlerstätten in Tschechien (27.-28.5.2011). Infos unter T: 01711553514 bzw. E: MahlerWien2011@gmail.com.	Wiener Konzerthaus Schönberg-Saal Lothringerstraße 20 A-1030 Wien www.konzerthaus.at www.mdw.ac.at
26.5. Donnerstag 19.30	architektur Tschechische Architekturtage in Wien (26.-28.5.2011) Vertreter der jungen Generation präsentieren ihr Schaffen der letzten Jahre: konzeptuelle Gestaltung Petr Hájek , rationale Entwürfe Pavel Hnilčík , verspielte Einbringungen von Skupina und A1 architects .	nonconform architektura vor ort Ledergasse 23/8/EG 1080 Wien www.tschechische-architekturtage.info
27.5. Freitag 20.00	architektur Spam: Karel Gott Prager Audiovisuelle Installation über den bedeutenden Architekten Karel Prager (1923-2001). Kombination aus Plänen, Fotos, Videos und 3D-Modellen mit Musik und Ton.	www.schikneder.at
28.5. Samstag 9.15	architektur Fachexkursion nach Brno Besichtigung der gegenwärtigen Architektur der mährischen Hauptstadt und des von Josef Pleskot entworfenen Weinkellers in Popice. Anmeldung unter E: ccwien@czech.cz (bis 27.5.2011). Kosten: 10 Euro / 7 Euro.	Nebenfahrbahn bei Maria-Theresien-Denkmal Ringstraße 1010 Wien
JUNI		
7.6. 18.00 Vernissage Ausstellungsdauer: 8.6.-9.9.	kunst Zbyněk Sekal (1923-1998): Arbeiten der 1950er Jahre Z. Sekal studierte Malerei und bewegte sich in den 1950ern im Umkreis der Prager Surrealisten. Seit 1970 lebte er in Wien, wo er sich als Bildhauer profilierte. Gezeigt werden seine Papierarbeiten und Skulpturen im Stil des magischen Realismus. Kurator: Dušan Brozman .	Tschechisches Zentrum Wien Herrengasse 17 1010 Wien
8.6. Mittwoch 17.00	musik Centropo-Konzert der Komenský Schule Tschechisches, slowakisches, ungarisches und österreichisches Text- und Liedgut in der Interpretation von Schülerinnen vorgetragen. U.A.w.g. unter Fax: 01 8941200 bzw. E: vienna@embassy.mzv.cz (bis 6.6.2011).	Tschechische Botschaft Penzingerstr. 11 – 13 1010 Wien www.komensky.at
9.6. Donnerstag 19.00	musik A. Bosshard-Klanghimmel MQ: Tonspur_extra ↔ european_Tonspur Live-performance von Andres Bosshard (CH), Lucas Niggli (CH) und Michal Rataj (CZ) zum Auftakt des Klangprojekts im Rahmen von 10 Jahre MQ .	MuseumsQuartier Museumsplatz 1 Barockräume/Hauptthof 1070 Wien http://michalrataj.com
9.6. 19.00 Vernissage Ausstellungsdauer: 10.6.-15.7.	kunst Design Donauraum Gegenstände und konzeptionelle Räume, die in Donauländern bzw. -städten entstanden sind. Ein EUNIC-Projekt mit u. a. Daniel Pošta und Zdeněk Vacek .	Collegium Hungaricum Holndorferstraße 4 1020 Wien www.collegium-hungaricum.at
9.6. Donnerstag 17.00	präsentation Kutná Hora Die mittelböhmische Stadt, UNESCO-Weltkulturerbe, stellt sich und das internationale Projekt Europa Jagellonica , eine Ausstellung zur Kunst und Kultur Mitteleuropas um 1500, vor. Eine Veranstaltung von Czech Tourism Wien .	Tschechisches Zentrum Wien Herrengasse 17 1010 Wien www.czechtourism.com www.kutnahora.cz
10.6.-1.10.	musik Michal Rataj: The way there... (Tonspur 43) Die Klanginstallation des aufsteigenden tschechischen Musikers ist ein Tribut an seine Zeit als Artist in Residence im MQ 2004. Im Rahmen von A. Bosshard-Klanghimmel MQ .	MuseumsQuartier Museumsplatz 1 Hauptthof 1070 Wien http://michalrataj.com
20.6. Montag 19.30 21.6. Dienstag 19.30	musik Wiener Symphoniker & Dagmar Pecková Die international bedeutende tschechische Mezzosopranistin tritt in Gustav Mahlers Symphonie Nr. 3 d-moll für Alt, Knabenchor, Frauenchor und Orchester auf.	Wiener Konzerthaus Großer Saal Lothringerstraße 20 A-1030 Wien www.konzerthaus.at
21.6. Dienstag 17.00	präsentation Ostmähren Bekannt ist die Region für bis heute intensiv gepflegte Folklore, herrliche Weinberge und Thermen. Eine Veranstaltung von Czech Tourism Wien . Nähere Infos unter T: 0153321933 bzw. E: info-at@czechtourism.com.	Tschechisches Zentrum Wien Herrengasse 17 1010 Wien www.czechtourism.com
30.6. Donnerstag 17.30	musik MQ Open-Air: DVA (Bára Kratochvílová & Jan Kratochvíl) Einem Mix aus Tango, Kabarett, Popsongs, Kitchen Beatbox und Freak Folk bietet das seit 2006 bestehende akustisch-elektronische Duo. Im Rahmen von 10 Jahre MQ .	MuseumsQuartier Museumsplatz 1 1070 Wien www.zdva.cz
30.6. Donnerstag 18.30	kunst Strabag Artlounge Vienna – Award Ceremony Der grenzüberschreitende Kunstförderpreis Strabag Art Award International für Malerei und Zeichnung wird heuer zum dritten Mal an junge Künstler aus Österreich, der Slowakei, Tschechien und Ungarn vergeben.	Strabag Haus Donau-City-Strasse 9 A - 1220 Wien www.strabag-kunstforum.at

VŠ@RS

Vysoká škola evropských
a regionálních studií, o. p. s.
České Budějovice

BAKALÁŘSKÝ STUDIJNÍ PROGRAM

MEZINÁRODNÍ
TERITORIÁLNÍ STUDIA

s politologicko-sociologickým zaměřením
v kombinované formě studia s výukou v sobotu

OSOBNÍ KONZULTACE PO DOMLUVĚ VE VÍDNI, HOTEL POŠTA
www.vrsers.cz

Tschechische
Gemeinde in der
Erzdiözese Wien

Česká
duchovní služba
oblast Vídeň

Poštovní adresa: 1030 Wien, Hagenmüllergasse 31

Tel.: +43 (0664) 406 55 41
www.sweb.cz/farnost.viden

Fax: +43 (01) 711 84 112
www.rozhledy.at

POŘAD PRAVIDELNÝCH BOHOSLUŽEB:

CHRÁM Panny Marie na Nábřeží, Salvatorgasse 12, Wien 1:

mše svatá každou neděli a svátek v **08:30**

KOSTEL Nejsvětějšího Vykupitele, Rennweg 63, Wien 3:

mše svatá každou neděli a svátek v **10:00**

KOSTEL Don Bosco, Hagenmüllergasse 31, Wien 3, SALESIANUM:

mládežnická mše svatá druhou neděli v měsíci v **11:00**

KAPLE Panny Marie Pomocnice, St.-Veit-Gasse 25, Wien 13:

mše svatá třetí sobotu v měsíci v **18:30**

KALENDÁŘ AKCÍ

- So 21. 05.** Mše svatá v DON BOSCO HAUS v **18:30**, St. Veit-Gasse 25, Wien 13. – 14:00 program.
- So 28. 05.** První svaté přijímání – slavná mše svatá v českém kostele Nejsvětějšího Vykupitele v **11:00**, Rennweg 63, Wien 3. – Následuje slavnostní pohoštění pro děti.
- So 04. 06.** Slavná mše svatá v českém kostele Nejsvětějšího Vykupitele v **11:00**, Rennweg 63, Wien 3. – Hlavním celebrantem je biskup Karel HERBST, který udělí *svátost biřmování*.

Kath. Mission für Tschechen, A- 1030 Wien, Hagenmüllergasse 31

Tel.: 0664 406 55 41, redakce@rozhledy.at

ladet herzlich zum / srdečně zve na

**Festprogramm,
Samstag, 21. 05. 2011**

> ab 14:00 Uhr
TAG DER OFFENEN TÜR

> 16:00 Uhr
FESTAKT

> 18:30 Uhr
DANK-GOTTESDIENST

> Anschließendes Buffet

**Slavnostní program,
Sobota, 21. 05. 2011**

> od 14:00 hodin
DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

> 16:00 hodin
SLAVNOSTNÍ AKT

> 18:30 hodin
ĎEKOVNÁ MŠE SVATÁ

> Následuje občerstvení

Wir werden uns über mitgebrachte Süßspeisen freuen !

**in Don Bosco Haus, Jugendbildungsstätte der Salesianer Don Boscos
A – 1130 Wien, St. Veit-Gasse 25**

Přední strana obálky: Miroslav HÁK: *Maska – Brouk*, 1935, fotografie, 38,5 × 28,9 cm, Moravská galerie v Brně

Zadní strana obálky: Miroslav HÁK: *Ve dvoře*, 1943, fotografie, 39,3 × 29,7 cm, Moravská galerie v Brně

Živý rozhovor,

tak by bylo možno označit setkání s novou ředitelkou České centrály cestovního ruchu ve Vídni, paní Michalou Sivekovou. Obsahově byl nabit informacemi, které doslova běžely jedna za druhou, aniž by měl člověk dojem, že je něco úspěcháno. Paní ředitelka už jen tímto projevem potvrdila to, co „prozradila“ na konci interview, že je totiž velmi aktivní člověk. Možná se u ní umně propletly slovenský temperament s moravskou rozvahou, což dohromady dává sympatický projev, zapálení pro věc a schopnost zůstat nohama na „pevné půdě“.

Kdy jste nastoupila do funkce ředitelky České centrály cestovního ruchu ve Vídni?

M. Siveková: Bylo to 1. ledna 2011.

Má tato organizace svoji zkratku?

M. Siveková: Název je opravdu dlouhý – Česká centrála cestovního ruchu, jako zkratka slouží počáteční písmena, tedy ČCCR, ale i to je trochu zvláštní, takže je vžitě označení – ČCCR – Czech tourism.

Existují takové Centrály cestovního ruchu při všech Českých centrech v Evropě, popř. v zámoří?

M. Siveková: V podstatě ano, ne vždy jsou tyto centrály spojeny s Českým centrem. Někde totiž je České centrum v komplexu ambasády. V Moskvě je např. Český dům, kde jsou přítomny všechny organizace prezentující Českou republiku. V Bratislavě je to ale tak, že je České centrum v rámci ambasády, Česká centrála cestovního ruchu je však ve vedlejší budově.

Čtenářům musím prozradit, že jste v čele České centrály cestovního ruchu ve Vídni, ale hovoříte slovensky. Odkud pocházíte? Co jste vystudovala?

M. Siveková: Pocházím z Bratislavy, ale část rodiny mám také v ČR. Můj dědeček byl z Olomouce, tatínkův bratr žije v Praze. Tam je rovněž už jedenáct let moje sestra, která v Praze studovala. Po maturitě na bilingvní Obchodní akademii v Bratislavě jsem studovala ve Vídni na Wirtschaftsuniversität, ale po dvou letech jsem studium přerušila, neboť se mi nabídla možnost pracovat v cestovním ruchu. Tomu jsem se věnovala až do konce roku 2010. V roce 2003 byla otevřena v Bratislavě kancelář Czech tourism, kterou ale zastupovala cestovní kancelář. Později, v roce 2008, se organizace Czech tourism rozhodla, že chce mít zastoupení samostatné, bez cestovní kanceláře, neboť chtěla vyvíjet

více aktivit. Vyhrála jsem výběrové řízení a působila jsem v Czech tourism v Bratislavě. V současné době studuji dálkově obor sociální práce. Jednak to není tak náročné, jako je ekonomika, právo, čemuž bych se nemohla vedle zaměstnání věnovat, ale hlavně toto studium přináší mnoho z úseku komunikace, což pro svoji práci potřebuji.

Kdy byl vypsan konkurs na místo ředitelky Centrály cestovního ruchu ve Vídni? Víte kolik bylo kandidátů? Jakým konceptem jste přesvědčila, že bylo místo svěřeno Vám?

M. Siveková: Přesně to nevím, myslím, že to mohlo být někdy v září, říjnu. Nemám tušení, kolik kandidátů se o místo ucházelo. Můj koncept byla vlastně moje činnost v Czech tourism v Bratislavě, takže mě na centru Cestovní centrály v Praze znali, samozřejmě také z mých všech zpráv. Předností bylo i to, že jsem blízko, problematiku znám, neboť byla hledána osobnost, která nebude nově vyslána, ale která vlastně již na této rovině je.

Centrála cestovního ruchu „pracuje“ jen v prostorách Českého centra, anebo i na webových stránkách?

M. Siveková: Samozřejmě, webové stránky jsou takřka dennodenně aktualizovány, dokonce byla vytvořena webová stránka austria.czechtourism.com, kde je vlastně pouze rakouské zastoupení, ale samozřejmě czechtourism.com stále funguje. Dokonce je to uděláno tak, že když si tuto stránku otevřete v Anglii, naskočí vám automaticky anglická verze, podobně i v jiných zemích, tedy německy v Německu, Rakousku, Švýcarsku, polsky v Polsku atd. Celkem existuje okolo osmnácti jazykových mutací. Aktualizovány jsou fotografie, informace.

Když rakouský občan, popř. Vídeňan, chce něco vědět o České republice z hlediska cestování, jde buď

přímo do české cestovní kanceláře Čedok, anebo do Českého centra. Myslíte, že tento návštěvník ví, že zde, tedy v Českém centru, působí Česká centrála cestovního ruchu? Jste konkurentem pro Čedok, anebo spolupracujete?

M. Siveková: Czech tourism je státní nezisková organizace, takže Česká centrála neprodává, zatímco Čedok prodává pobyty do České republiky i jinam. Spolupracujeme s Čedokem, ale i jinými cestovními kancelářemi tím, že jim dodáváme podklady, materiály, informace, aby měli lepší možnost postoupit toto vše svým klientům, které chtějí „dostat“ do České republiky.

Materiály o jednotlivých oblastech turisticky zajímavých a přitažlivých vám dodává centrála z Prahy, anebo přímo ona jednotlivá místa?

M. Siveková: Platí obojí, dostáváme je jak z centra z Prahy, tak i od jednotlivých krajů, měst, oblastí. V Praze jsou kompletovány tematické propagační materiály, např. hrady a zámky v ČR, cykloturistika, mapy, UNESCO památky aj. Právě detailnější materiály přicházejí přímo z oblastí. Navíc si „vyrobíme“ pro Rakousko svůj vlastní katalog, je složen ze dvou částí. Obsahuje praktické informace – jak lze do ČR cestovat, druhou část tvoří prezentace všech krajů České republiky.

Kolik pracovníků má Česká centrála cestovního ruchu ve Vídni?

M. Siveková: Ve Vídni jsme dvě stále pracovníce, jako ředitelka mám jednu asistentku. Ta zde působila už za předcházejících ředitelk. Ponechala jsem si ji, neboť má mnoho zkušeností. Má také vzdělání, vyšší odborné, v oboru cestovní ruch. Navíc dáváme možnost praktikantům vykonat si takto zde praxi v oboru, ti jsou financováni z programu Erasmus.

Jaké jazyky ovládáte?

M. Siveková: Slovenštinu jako můj rodný jazyk, samozřejmě rozumím, a dokonce bych uměla i něco říct česky. Dále ovládám němčinu, domluví se i anglicky.

Němčinu jste se učila až na střední škole?

M. Siveková: Němčinu jsem měla na Hauptschule v Hainburgu, kte-

rou jsem se setrou navštěvovala. Zvládla jsme ji tak dobře, včetně dialektu, že jsem kvůli ní zapoměla slovenštinu. Před studiem Obchodní akademie jsem celé prázdniny dřela slovenštinu.

Jak vypadá průběh Vašeho pracovního dne?

M. Siveková: Je to proměnlivé, záleží na tom, co vše v daný den musím vyřídit. Začíná to pochopitelně vyřizováním e-mailů, zúčastňuji se různých setkání – např. s reklamními agenturami, s novináři. Máme-li nějakou prezentaci, je nutno organizovat catering. K tomu ještě přicházejí výjezdy na různé akce. Pokud nic takového „nehrozí“, pak začíná můj den v devět ráno. Dojíždím denně z Bratislavy, vstávám už v šest ráno. Den končí mezi pátou až šestou odpoledne.

Je součástí činnosti ředitele či asistenta Centrály cestovního ruchu absolvovat výjezdy do nových méně známých lokalit v ČR za účelem testování toho, co o nich je v propagačních materiálech sdělováno?

M. Siveková: Ne, něco takového neděláme. Nemáme na to ani čas ani peníze. Jediná možnost je při příležitosti porady všech ředitelů Českých centrál z celého světa. To umožňuje Praha jako hlavní centrum. Tyto porady se nekonají jenom v Praze, ale i v jiných městech. Byli jsme takto např. v Ostravě, Liberci, Karlových Varech. Tam máme pochopitelně možnost setkat se s lidmi z těchto měst, krajů, tedy v rovině cestování. Součástí jsou vždy prohlídky měst, míst.

V dnešní době se téměř ve všech oborech měří úspěšnost čísl. Jak se s tímto trendem vypořádává Česká centrála cestovního ruchu? Co můžete vykazovat? Lze vést nějakou statistiku návštěvníků, požadujících informace o cestování do ČR či po ČR?

M. Siveková: Máte pravdu, naše práce se hodnotí čísly. Tato čísla jsou ale vždy hodnocena Statistickým úřadem, pokud máme na mysli výjezdy Rakušanů do ČR. V době, kdy vlastně neexistuje hranice, Rakušané nepotřebují pro cestu do ČR víza, nelze tuto metodu využít pro získání potřebných číselných údajů. Vycházíme proto z dokladů hotelových rezervací. Musíte si však uvědomit, že velká

část těchto cest je bez ubytování, tj. Rakušané přijedou jen na jeden den, buď za nákupy, přijedou strávit hezký večer s večerí, jedou na výstavy apod. Co se týká otázky podchycení návštěv Rakušanů našeho oddělení v Českém centru – zde vedeme evidenci, pracovníce, které mají službu, zapisují pečlivě tyto návštěvy. Musím říci, že těchto návštěv bývá dosti, až dvacet návštěv denně. Mám-li to srovnat např. s Bratislavou, pak musím konstatovat, že tam se zájemci informovali více telefonicky anebo prostřednictvím internetu, zatímco ve Vídni přicházejí do Centra osobně.

Když přijde rakouský návštěvník, který není předem informován, do Českého centra, aby se zeptal na možnosti cestování do ČR, co mu může být nabídnuto, kromě obrazového materiálu?

M. Siveková: Na přepážce v Českém centru jsou vždy dvě pracovníce, jedna z Českého centra a jedna – praktikantka – z České centrály cestovního ruchu. Tato naše pracovníce se zeptá návštěvníka, kam by chtěl jet – do které části ČR –, ale hlavně, co tam chce „dělat“, tj. relaxovat, navštívit pamětihodnosti, věnovat se cykloturistice, golfu atd., na jak dlouho svůj pobyt plánuje a rovněž s kým tam hodlá jet. Je rozdíl, jestli cestujete s dětmi, s partnerem, anebo jen s dámskou či pánskou společností. Je ale docela možné, že ho může zajímat výjezd za účelem degustace. V každém případě najdeme návštěvníkovi termíny, kdy se může v tom kterém smyslu zúčastnit zajímavých akcí v ČR.

Zúčastňuje se Česká centrála cestovního ruchu také rakouských informativních výstav o cestování?

M. Siveková: Ano, je jich opravdu hodně. Např. v lednu je jich přímo spousta – Graz, Linz, Vídeň, na to navazuje Klagenfurt, čeká nás rovněž Dornbirn, v listopadu se zúčastníme akce v Salcburku.

V čem vidíte, že by bylo možno zvýraznit aktivity České centrály cestovního ruchu ve Vídni?

M. Siveková: Největší význam vidím v tom, aby se přišly jednotlivé kraje prezentovat sem, neboť kdo jiný může poskytnout nejlepší informace o kraji, městě. Měli jsme nedávno prezentaci Prahy, druhý díl bude v září,

v dubnu (12. 4. 2011) proběhla prezentace Znojma, jižní Čechy 18. dubna. Potom budou následovat Kutná Hora, východní Morava. Důležité je udělat vše pro to, abychom byli vidět, tj. Česká centrála, aby se o nás vědělo. Vedle těchto prezentací to jsou i polepy v prostředcích hromadné dopravy anebo jemné inzerce. Tedy dostat se tam, kde je zaručeno, že informace o nás budou čteny širokou vrstvou obyvatelstva. Chtěla bych zvýšit nabídku pro milovníky golfu, neboť vím, že tito lidé hledají nové terény. Pro mě překvapivě je velký zájem Rakušanů o kempy a cykloturistiku, to souvisí s tím, že jich zde hodně má tzv. Wohnmobil. Značný zájem je i o wellness.

Existují při kulturních centrech jiných zemí zde ve Vídni – např. polském, maďarském, francouzském – podobná oddělení cestovního ruchu? Máte s nimi nějaké kontakty?

M. Siveková: Ano, spolupráce existuje. Jedná se o corp touristik, je to vlastně sdružení všech států. Česká centrála je členem již mnoho let. V současné době je ředitelem tohoto sdružení Rumun, který je rovněž zástupcem rumunské turistické centrály. V rámci tohoto sdružení nás čeká nyní Destination Schulung, které se zúčastní deset zemí. Je jednodušší připravit takovou prezentaci, kam je pozváno mnoho lidí z odborné veřejnosti, kteří mají možnost být informováni najednou o deseti zemích. Tentokrát to budou vedle ČR také Tunís, Kypr, Rumunsko, Jamajka, Malta aj.

Máte nějaký klíč, podle kterého vybíráte oblasti, kraje, města pro prezentaci ve Vídni?

M. Siveková: Naproti přepážce v Českém centru máme jednu výkladní skříň, která slouží jako první stupeň prezentace. Vytvořili jsem si časový plán po dvou týdnech a tento jsme rozeslali do všech míst, která známe, navíc s žádostí, aby byly informovány i ty nejmenší lokality z těch velkých známých. Podle tohoto plánu pak mají jednotlivé oblasti možnost zvolit pro tuto první „obrazovou“ prezentaci právě dobu, kdy se u nich něco významného, zajímavého, typického koná. Pokud jejich zájem trvá i nadále, prezentují se potom „živě“ zde v Centru.

Kam se chystáte na dovolenou?

M. Siveková: Ještě pořádně nevím, uvidím, jaká bude situace v práci. Pokud všechny podmínky dovolí moji dovolenou, určitě pojedou do Prahy, abych se setkala s kamarády. Moje kamarádka navrhla, abychom se jely podívat do New Yorku. Anebo vyrazím ke slovenskému moři, jak se u nás nazývá Chorvatsko. Může to být také Afrika – Tunis, Egypt.

Jaké pracovní projekty Vás v nejbližší době očekávají?

M. Siveková: Jednotlivé prezentace, buď krajů, nebo měst, na které se těšíme. Dále to jsou prezentace nás – České centrály cestovního ruchu – v rakouských městech, organizace řady setkání s novináři, cestovními kanceláři.

Kde nabíráte síly pro svoji činnost? Co Vás absolutně uklidní, přivede na jiné myšlenky?

M. Siveková: Mám ráda aktivity, ráda jezdím na kolečkových bruslích, někdy v zimě také na normálních. Klid mi přináší setkání s přáteli. Ráda se věnuji nehtovému designu, při tom vlastně „trénuji“ svoji trpělivost. Čtení mi dělá obzvláště nyní radost, v Bratislavě vydává totiž jedno nakladatelství knihy ve formátu A6, což je velmi praktické do tašky. A protože denně cestuji, využívám čas během jízdy ke čtení. Vůbec ne naposledy musím také uvést naše zvířátka doma, kterým se věnuji – půlročnímu foxteriérovi, který má energie na rozdávání, a králíkům.

Prozradíte nám své největší přání profesní a osobní?

M. Siveková: Přála bych si, aby Czech tourism dosáhl opět toho postavení, které tu již bylo. Aby se Česká republika dostala do povědomí Rakušanů, nejen jako Praha či Český Krumlov, České Budějovice, ale aby Rakušané věděli, že existují i malá města, nesmírně zajímavá místa, nádherná příroda. Tuto nabídku jim tak prezentovat, aby měli touhu tam cestovat. Osobní přání? Jednak bych chtěla samozřejmě více cestovat a poznat celý svět, dostudovat, ale určitě na předním místě je přání mít časem příjemnou a šťastnou rodinu.

Děkuji Vám rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis

VÝTVARNÉ UMĚNÍ**Slovanská epopěj**

Veletržní palác v Praze zpřístupnil pěti pláten Alfonse Muchy z cyklu *Slovanská epopěj*. Návštěvníci plátna mohou vidět v rámci expozic Veletržního paláce za běžné vstupné 250 korun, a to až do **22. května**. Po 22. květnu bude všech pět pláten svěšeno a umístěno do depozitáře. Lidé je znovu uvidí na velké **připravované výstavě v říjnu** spolu se zbylými patnácti obrazy, které zatím zůstávají na zámku v Moravském Krumlově.

Také v Moravském Krumlově po zimní přestávce je opět otevřena expozice se slavným dílem malíře Alfonse Muchy *Slovanská epopěj*. Nyní lidé v krumlovském zámku uvidí patnáct z dvaceti obrazů této kolekce. V říjnu je čeká stěhování do Prahy. Krumlov počítá s tím, že by se dílo mělo vrátit na Moravu v roce 2014. Radnice zaslala vedení Prahy návrh smlouvy o smlouvě budoucí na opětovné zapůjčení díla. Rozměrná plátna by se podle předchozí domluvy vedení obou měst měla vrátit do Moravského Krumlova poté, co bude zámek, a především expozice, pro epopěj zmodernizován. Smlouvu o smlouvě budoucí na zápůjčku díla potřebuje město pro další jednání související s poskytnutím státních dotací na obnovu zámku. V nejbližších dnech bude vedení radnice jednat se slovenskou společností Incheba, vlastníkem objektu, o budoucnosti památky. Ve hře je zatím zápůjčka, pronájem nebo i prodej zámku městu. Moravský Krumlov již má i řešení, jak zámek opravit. Objevil se totiž investor, jímž je francouzská společnost Compagnie des Chateaux d'Europe Centrale. Ta chce vybudovat síť zámeckých hotelů ve střední Evropě, přičemž se zámkem v Moravském Krumlově má vážné úmysly. Jedinou podmínkou firmy pro investici do tohoto objektu je, aby v ní byla expozice s epopějí zachována.

O vlastnictví Muchova díla se vedou spory. Záměr přestěhovat jej do Prahy vyvolal vlnu nevole. Petici proti tomu podepsaly tisíce lidí. Odpůrci stěhování argumentují tím,

že dílo je vystaveno v Muchově rodném kraji, kam podle nich patří, a upozorňují na to, že Praha dosud nepostavila pro epopěj speciální pavilon, jak si to malíř přál.

Veletržní palác, Praha

Růžena: Příběh malířky Růženy Zátkové

Nově otevřená výstava v Císařské konírně Pražského hradu vypráví životní příběh v ČR málo známé malířky Růženy Zátkové. Výstava vůbec poprvé nabízí ucelený pohled na život malířky českého původu, jejíž dílo je sice zastoupeno v mnoha slavných světových galeriích, přesto je zde téměř neznámá.

Růžena Zátková se narodila v roce 1885 do zámožné jihočeské rodiny, která se na přelomu století přestěhovala do Prahy. Mladá Zátková zde začala navštěvovat soukromé hodiny u akademického malíře Antonína Slavíčka. Růžena vedle malování studovala i u hudebního skladatele Vítězslava Nováka. Zdálo se, že ji čeká kariéra úspěšné klavíristky, ale místo toho v roce 1908 odjela za sestrou studovat malbu do Mnichova. O dva roky později si v Praze vzala Vasilije Chvoščinského, tajemníka ruského velvyslanectví v Římě, který ji uvedl do světa vysoké společnosti. Brzy se seznámila s mnoha významnými osobnostmi, například se skladatelem Igorem Stravinským, šéfem ruského baletu Sergejem Ďagilevem anebo zakladatelem futurismu Filipem Marinettim.

Větší část života strávila Zátková v zahraničí, kde dychtivě nasávala inspiraci od svých současníků, a její dílo tedy zahrnuje širokou škálu vlivů. Ovlivněná mnichovským symbolismem a Slavičkovou krajinomalbou nakonec nejvíce podlela vlivu futuristy Marinettiho. Zátková byla sice otevřená vlivům, nikdy ovšem nepodlehla žádné umělecké ideologii. Malířka se nenechala omezovat ani formou. Její dílo obsahuje koláže, kinetické asambláže, plastiky, ale také ilustrace inspirované perskými miniaturami, abstraktní obrazy, realistické kresby, primitivistická díla anebo scénář futuristického divadelního představení. Ze všech jejích děl se ale dochoval pouhý zlomek, který je navíc roztroušený po galeriích na celém světě. Výstava tak představuje jen malou část díla Růženy Zátkové, a to ze soukromých sbírek z Říma, Milána a Londýna, většinou z rodin Marinettiů a Zátků.

Výstava nazvaná *Růžena: Příběh malířky Růženy Zátkové* bude v Císařské konírně Pražského hradu otevřena až **do 31. července**. Více informací najdete na www.ruzenazatkova.cz, www.hrad.cz a www.arborvitae.eu.

Nová galerie Laboratorio

Laboratorio sídlí v kancelářské kóji č. 212 bývalých Elektrických podniků (Bubenská 1, Praha 7) architektů Adolfa Benše a Josefa Kříže. V jedné z velkorysých staveb funkcionalistické architektury, která byla zkolaudována v roce 1935, mohlo na tisíc úředníků užívat léčebné lázně, školu elektrických drah, výzkumný ústav i prosklenou střešní jídelnu s výhledem na metropoli.

Galerie dvou kunsthistoriček Kláry Ulrichové a Jolanty Trojak zde vznikla v roce 2011, kdy developerská společnost Orco nabídla budovu umělcům a kurátorům. „Chceme experimentovat s novými autory a pokusíme se z nich vydestilovat to nejlepší. Zároveň si uvědomujeme, že rizikem laboratorní práce je metoda pokus/omyl,“ míní Jolanta Trojak.

Laboratorio je otevřené od úterý do pátku od 15:00 do 18:00 hodin nebo podle domluvy. Více na www.galerielaboratorio.com.

Narozeniny Olbrama Zoubka oslaví v Litomyšli i jeho sochy

Litomyšl slaví pětáosmdesáté narozeniny svého čestného občana, sochaře Olbrama Zoubka. Kromě umělce slaví i jeho sochy, a to po celý rok. Novinářům to řekl ředitel Mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl Jan Pikna. Ve sklepení litomyšlského zámku, jehož sgrafitovou výzdobu Zoubek s třemi dalšími umělci v dobách normalizace sedmáct let restauroval, je umístěna expozice jeho soch. „K narozeninám jsme připravili akci »85 let a 85 dní oslav s Olbramem Zoubkem«. Plastik je náhodou právě pětáosmdesát, proto jsme se rozhodli, že každý den bude jedna ze soch slavit s autorem během víkendů, svátků a prázdnin, kterých je také pětáosmdesát. Vždy jedna socha bude ozdobená, lidé se mohou zapsat do pamětní knihy a se sochou se vyfotit,“ uvedl Pikna. Kdo nasbírá deset takových snímků, dostane láhev vína Chateau Litomyšl, kdo bude mít na konci fotografií nejvíce, získá výlet do Zoubkova ateliéru v Praze.

Olbram Zoubek (*21. dubna 1926, Praha) je český sochař, který se výrazným způsobem zasloužil o rozvoj české architektonické plastiky, jeden z významných českých sochařů současnosti. Zoubkův osobitý styl je charakteristický zredukovaným vytvářením plastik, výraznou vertikálností, rozrušeným povrchem a autorovou spřízněností a reakcí na antické dědictví. Stal se členem Unie výtvarných umělců, skupiny Trasa a Nové skupiny, je též členem Umělecké besedy. V roce 1996 byl oceněn státním vyznamenáním Medailí Za zásluhy I. stupně. Zoubek je autorem posmrtných masek Jana Palacha a Jana Zajíce a Pomníku obětem komunismu na Petříně. Střídavě žije v Praze a v Litomyšli, kde je také zapsán jako čestný občan.

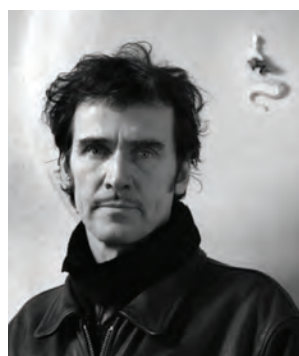
PŘEDSTAVUJEME

František Skála (*7. února 1956, Praha), český sochař, malíř, ilustrátor dětských knih, hudebník a tanečník.

Z rozhovoru Františka Skály v časopise *Aperia I – Jak pěstujeme krásu v naší rodině*:

Po pravdě řečeno, vědomě své děti ke „kráse“ nijak nevedeme. Protože krása je natolik nejasná kategorie, že je obtížné se vůbec shodnout na tom, co to je a čeho se týká. A ten ušlechtilý pojem je dokonce schopen vyvolat nám husí kůže (když si pod tím představíme „krásu“ barbínovských modelek), anebo hádku, když jsme se tématem společně zaobírali. Zvláště muži jsou asi na tohle slovo citliví, připadá jim nabubřelé a prázdné.

Chceme vést děti k aktivnímu životu, k poctivosti a ohleduplnosti, k vlastnímu názoru, chceme, aby cítily, že je máme rádi.

Vystudoval řezbářství na střední uměleckoprůmyslové škole v Praze (1971-1975), pak televizní a filmovou grafiku na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1976-1982). Člen divadla Sklep, zakládající člen skupiny Tvrdohlaví, člen tajné skupiny B. K. S. (Bude Konec Světa), komtur Řádu zelené berušky, člen několika hu-

debních těles (Malý Taneční Orchestr Universal Praha, Finský Barock, Tros Sketos). Nositel Ceny Jindřicha Chalupického (1991).

Pochází z umělecké rodiny. Jeho otec František Skála je významný český výtvarník, matka Alena Skálová vedla soubor Chorea Bohemica. Manželka Eva Skálová vystudovala UMPRUM a je ilustrátorkou, stejně jako obě jejich děti Alžběta a František Antonín Skálovi.

František Skála je také autorem jednoho z prvních českých komiksů, jenž vyšel v nakladatelství Albatros už v roce 1987, nazvaného *Velké putování Vlase a Brady*. Z komiksu také vznikla loutková inscenace v divadle Minor (2007).

V roce 2010 obdržel cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti výtvarného umění.

VZPOMÍNKA

Český svéráz

Rozvětvená rodina potomků malířky Marie Fischerové Kvěchové žije v černošické vile s pozoruhodným názvem Sakrabónie. Do dnešní doby je zde zachován ateliér, kde kdysi mladá umělkyně tvořila.

Marie Fischerová Kvěchová odjela po ukončení střední uměleckoprůmyslové školy v roce 1913 na doporučení Zdenky Braunerové do Paříže. Zde pokračovala v malířství a navštěvovala taneční kurzy Raymonda Duncana, bratra slavné Isidory.

Matka Marie Fischerové Kvěchové patřila k zakladatelkám družstva Zádruha, které pod názvem Svéráz český vyrábělo oděvy vycházející z lidových krojů. Výtvarnice včetně Kvěchové studovaly krajky a lidové vzory, které se objevovaly v jejich vlastních návrzích. Po roce 1948 už

směla Marie Fischerová Kvěchová tvořit jenom do šuplíku – nejnámější z jejího díla je slabikář *Poupata*.

Marie Fischerová Kvěchová zemřela v dvaadvaceti letech. Zanechala po sobě velmi rozsáhlou kolekci šatů a bot, jež se stala součástí sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. A odkud název domu Sakrabónie? Původně to byla letní vila s jednoduchými okny a byla v ní zima – úplná sibérie. Autu, kterým sem jezdili, říkali Sakraplan...“, říká Ivan Látal, vnuk Marie Fischerové Kvěchové. Jeho babička byla vždy velmi elegantní, potrpěla si na různé šály v barvě růžové nebo fialové. V domě je umístěno mnoho obrazů, mezi nimi také portrét slečny v klobouku s malířskou paletou. Jedná se o autoportrét, který Marie Fischerová Kvěchová namalovala během svých studií v Paříži.

(mk)

ARCHITEKTURA

Architekt moderny Adolf Loos

Výstava, která byla instalována v Královském institutu britských architektů (RIBA), představí londýnskému publiku nejen návrhy tohoto umělce, ale také unikátní dokumenty z jeho archivu, které doposud nikdy nebyly zveřejněny.

Adolf Loos se narodil v roce 1870 v Brně. Svůj talent zdědil Loos po svém otci, kameníku a sochaři. Vystřídal mnoho škol a nakonec odjel do Ameriky, kde pracoval tři roky jako pomocný dělník, a později se začal věnovat architektuře.

V roce 1896 se Adolf Loos vrátil do Evropy a rovnou zamířil do Vídně, rodící se metropole tehdejší evropské moderny. Začal studovat v ateliéru Karla Mayredera a publikoval svoje první názory na kulturu.

První významné dílo Adolfa Loose bylo Café Museum na rohu Friedrichstrasse a Operngasse. Další stavbou, kterou realizoval, byl obchodní dům oděvní firmy Goldman a Salatsch, který byl dokončen v roce 1911 na Michaelerplatzu.

Adolf Loos přednášel na Sorbonně a pro francouzskou metropoli navrhl v letech 1924-1928 několik staveb.

Ve svých šedesáti letech byl Loos oceněn čestným členstvím v rakouské obci architektů. Svůj život dožil v sanatoriu Kalksburgu, kde také 23. srpna 1933 zemřel. Jeho pobyt zde byl financován jeho přáteli i jeho současníky z oblasti architektury.

(mk)

Architekt Vlado Milunić

„Jsem československý architekt, protože mám československé vzdělání, a cítím se Jugoslávцем na protest proti primitivnímu nacionalismu, přestože ani Československo

ani Jugoslávie už neexistují. Žiji v Praze na půl cesty mezi Jadranem, kde jsem prožil dětství, a Drážďany, kde mám část předků.“

Pravidelně vystupuje ve veřejných diskusích a v médiích proti korupci ve veřejných stavebních zakázkách, za preferenci veřejné dopravy před individuální, proti mrakodrapům na pražské Pankráci, supermarketům, zneužívání volného trhu, nekolegiálnímu chování architektů, drsnému chování bank, pojišťoven, developerů atd.

Vlado Milunić (*3. března 1941, Záhřeb, Jugoslávie) je český architekt chorvatského původu. Jeho rodiče, oba lékaři, se na konci čtyřicátých let vraceli z dvouleté stáže v USA a při mezipřistání v Praze zůstali v Československu

Kuthanova vila, Praha 6 – Břevnov, architekt Vlado Milunić, stavebník Jiří Kuthan, 1991-1993

Sloh: nový funkcionalismus inspirovaný holandskou architekturou. Nevšední objekt tu vyrostl na samém počátku devadesátých let, v jakémisi tichém mezidobí, kdy model moderního rodinného domu byl ještě v zárodčích. Poněkud provokuje nezvyklou červenou barvou omítky, poutá výraznými dřevěnými prvky zábradlí a především svou střechou.

jako političtí emigranti. Zavčas se totiž dozvěděli o jedné z právě probíhajících Titových politických čistek. Milunić směl až po dlouhém desetiletém odloučení s třemi sestrami vycestovat z Opatije, kde žili s babičkou, za rodiči do Prahy. Bylo to 24. října 1956 letadlem Bělehrad – Praha, které mělo mít mezipřistání v Budapešti. Zavčas se v letadle dozvěděli, že v Budapešti vypukla maďarská revoluce a letadlo na poslední chvíli mezipřistání zrušilo a přistálo až v Praze.

Studoval na FA ČVUT v Praze (1960-1966). Po studiu, do roku 1969, byl na stáži v Paříži, kde vystřídal asi deset kanceláří. Po návratu do Československa od roku 1969 spolupracoval na sociálních stavbách více než dvacet let s Janem Línkem, s kterým začínal v projekční kanceláři

Karla Pragera, odkud po několika letech odešli (jako i jiné osobnosti, s kterými architekt Prager nevycházeli). Po sametové revoluci v roce 1990 založil vlastní Studio VM (Volné myšlenky).

Spolu s Frankem O. Gehrym je autorem Tančícího domu, Ginger and Fred, na Rašínově nábřeží v Praze. V zahraničí je často uváděn Gehry jako jediný autor, občas i Milunić jako lokální architekt, výjimečně jako spoluautor. Souběžně s Tančícím domem úspěšně vyřešil na pražském sídlišti Petřiny mnohem těžší úkol, jak odstranit paradox, že v Praze, v jednom z nejkrásnějších městě světa, bydlí 40 % obyvatel na málo vábných panelových sídlištech.

Je členem ČKA, OA, Spolku Mánes, poroty Ekofilmu a studentské soutěže Xella, pedagogem na ČVUT.

VZPOMÍNKA

Architekt Karel Prager

Karel Prager (24. 8. 1923, Kroměříž – 31. 5. 2001, Praha) patřil mezi nejvýraznější české architekty druhé poloviny 20. století. Silná osobnost, která od sklonku padesátých let formovala moderní tvář české architektury. Činila tak velkoryse, suverénně, přitom s dokonalým citem pro architekturu jako inženýrské umění, s neustálým hledáním nových materiálů, nových konstrukcí – a nejenom s jejich hledáním, ale také s jejich prosazováním. Pragerovy stavby nenechávají kolemjdoucí nikdy lhostejnými. Klasikou je Ústav makromolekulární chemie v Praze s první skutečně lehkou závěsovou stěnou v ČR. Strohá radikální architektura s důrazem na funkci a detail, jak ji Prager prosazoval, má mnoho odpůrců, zejména pak budova někdejšího Federálního shromáždění „Federál“ nebo Nová scéna Národního divadla.

Karel Prager – Ústav makromolekulární chemie ČSAV v Praze, 1961-1963 plasty, přírodniny, model 33 × 100 × 97,5 cm

Český architekt obdivoval idealistické vize francouzského architekta Yony Friedmana, který uvažoval o stavbách na mostních konstrukcích. Prager se pokusil tyto vize realizovat. Navrhl soustavu budov posazených na pilířích – jakési město nad městem. Byl to konkrétní plán pro pražské Košíře, Prager jej podrobně promyslel a připravil k realizaci, nakonec však zůstalo jen u velmi odvážného projektu. V produkci sedmdesátých let, kdy byla panelová výstavba

v plném proudu, se však Pragerovy návrhy minuly s tím, co bylo žádoucí. Architekt prosazoval variabilitu, bytové buňky bylo možné uzpůsobit podle přání nájemníka. Na sídlištech však vyrůstaly unifikované domy s přesně stejnými byty.

Architektovo bydliště sice zůstalo stranou veřejného zájmu, ale od počátku to byla vila výjimečná. Z ulice stavba vyhlížela nenápadně – sevřená kostka s keramickým obkladem, přísná a přesná, na obou bocích s přísně vyřezanými hladkými plochami oken – skleněných stěn bez vnitřního členění.

Vlastní vila architektů Pragera a Loudy, Praha 4 – Braník
Stavebník a architekt první etapy Karel Prager,
stavebník a architekt druhé etapy Jan Louda

Ve chvíli, kdy se v domě utvořila další rodina, bylo nutno stavbu upravit. Tento úkol vyřešil druhý architekt – Jan Louda (1949) – po svém. Patří k zakladatelům skupiny Lot-tech (až mnohem později se z toho názvu stala obchodní značka). Má rád ocel, rád pracuje s kovovými materiály a hledá jejich specifické architektonické možnosti, třeba i v neobvyklém užití. Na původní Pragerovu stavbu nechal

položít rozpůlený kovový válec (původem konstrukci senázní věže). Na přísnou a přesnou kostku usadil kovovou klenbu, dům na domě, možná první pražský penthouse, nezávislý na tom, co je pod ním, obklopený svou vlastní terasou na střeše hostitele. Vila na vile, další dvě obytná podlaží. Vznikla zajímavá kompozice, která ukázala generační rozdíl a zároveň tvůrčí souhru.

Karel Prager pocházel z Kroměříže, v roce 1949 absolvoval fakultu architektury na ČVUT v Praze a v Praze také stojí jeho nejznámější stavby. Tou nejocenenější je budova Ústavu makromolekulární chemie AV ČR v Břevnově, která byla v roce 2000 prohlášena za kulturní památ-

ku. Další jeho pražské realizace už jednoznačně přijímány nejsou, ať jde například o budovu někdejšího Federálního shromáždění, Novou scénu Národního divadla či Komerční banku na Smíchově ve tvaru komolého jehlanu. Prager se rovněž podílel na rekonstrukci Rudolfinu a řady dalších staveb. Mezi jeho poslední práce patří obytný soubor U Kříže v Jinonicích, který byl v roce 1999 oceněn titulem stavba roku. Architekt, proslulý nesmírnou životní vitalitou a neskutečným zaujetím pro zakázku, zemřel v nedožitých osmasedmdesáti letech 31. května 2001. Nedlouho před svou smrtí obdržel Cenu Obce architektů za celoživotní dílo.

VÝSTAVY

Staré pověsti české

V Národním muzeu se od 6. října 2010 do **6. července 2011** koná výstava s názvem *Staré pověsti české*. Věnuje se souboru legend a pověstí o nejstarších dějinách Čechů, který vznikl postupně v průběhu pěti století. Je to poslední velká výstava v historické budově před její rekonstrukcí. Návštěvníci se mohou těšit na středověké rukopisy, renesanční rytiny, barokní obrazy, ale také ilustrace z dětských knížek a humoristických časopisů, exkluzivní archeologické nálezy s odbornými popisy i počítačové hry. Každý si může vylosovat jméno ze starých pověstí, přidat se k některému kmenu nebo na interaktivní mapě rozhodnout, kam měl praotec Čech dojet. Děti i dospělí si mohou potěžit Bivojova kance nebo vystoupat na horu Říp a rozhlédnout se podobně jako praotec Čech. Na návštěvníky čeká hádanka v podobě tajemného nápisu na hrobu praotce Čecha a také tajemný duch z pověsti o Neklanovi. Výstava je tak svým pojetím velmi interaktivní, zábavná a hravá.

Velice významnou roli hrají na výstavě archeologické nálezy. K nejcennějším exponátům patří předměty z hrobu kolínského knížete z 9. století.

Národní muzeum odhaluje falza a omyly, které vědecké výzkumy provázely. Vystaveny jsou slavné i zcela neznámé obrazy, sochy, knihy, ilustrace, scénografické návrhy, reklamy a mnoho dalšího. Návštěvníci se mohou těšit na barevný film Jiřího Trnky z roku 1952 nebo hudbu inspirovanou právě starými pověstmi.

Prostor: Národní muzeum, Václavské nám. 68, 115 79 Praha 1.

Národní zemědělské muzeum nabídne největší výstavu své historie

Nejrozsáhlejší výstavní projekt ve své stodvacetileté historii představí v Praze na Letné od konce dubna Národní zemědělské muzeum Praha. Až **do 30. října** se zde bude konat výstava *Co pamatuje strom a lidé zapoměli?* Výstava se koná v rámci Mezinárodního roku lesů. Návštěvníci zde uvidí rozřezaný kmen stotřicetiletého smrku, v němž se můžou pohybovat na časové ose. Na každém z třinácti odřezků si mohou prohlédnout obrázek panovníka z příslušné doby, seznámit se s tehdejší měnou a dalšími zajímavostmi. Jedna z doprovodných výstav *Vůně dýmu*

a *jehličí* seznámí návštěvníky s historií a kouzlem lesních železnic. Další informace se nacházejí na www.nzm.cz.

Kroměřížské muzeum vystavuje malby a kresby Zdeňka Buriana

Muzeum Kroměřížska v Galerii v podloubí otevřelo výstavu maleb a kreseb nazvanou *Fenomén Zdeněk Burian*. Tvoří ji osm desítek prací zobrazujících autorovo oblíbené téma – pravěk, ale k vidění jsou i méně známé pohledy například do exotických zemí. Expozice Burianových děl, zvláště v tomto rozsahu, je v Kroměříži přístupná vůbec poprvé. Výstava je v muzeu otevřena až do **19. června**.

Zdeněk Burian (11. února 1905 – 1. července 1981), ilustrátor, akademický malíř a výtvarný spolupracovník vědců na archeologických rekonstrukcích, rodák ze severomoravské Kopřivnice, mistrovsky ovládal nejrůznější malířské a kreslířské techniky. Celkový počet jeho maleb a kreseb přesahuje počet šestnáct tisíc. Navíc ilustroval asi pět set knižních titulů a šest set knižních obálek. Jeho ilustrací využili i filmaři při tvorbě proslulého snímku *Cesta do pravěku*.

Muzeum Kroměřížska
Velké náměstí 38, 767 11 Kroměříž
telefon: 573 338 388, 573 338 457
e-mail: muzeum@muzeum-km.cz
www.muzeum-km.cz

Já prostě nemůžu žít jinak

Malá výstava o procesu se členy Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Výstava, jež si svou premiéru odbyla na podzim roku 2009 v Knihovně Václava Havla, přibližuje proslulý pražský politický proces, v němž byla v roce 1979 odsouzena šestice členů Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných. Zabývá se také jejich vězněním, propouštěním a rehabilitací. Autoři při přípravě výstavy využili vedle již známých pramenů také nově dostupné archivní dokumenty a fotografie.

Výstavu připravilo Národní muzeum a Knihovna Václava Havla.

Prostor: Národní památník na Vítkově, U Památníku 1900, Praha 3

Výstava potrvá do **15. 5. 2011**.

V anketě o nejoblíbenější dětskou knihu vyhrály *Děti z Bullerbynu*

V anketě o nejlepší dětskou knihu vyhrály *Děti z Bullerbynu* od švédské autorky Astrid Lindgrenové. Hlasování se konalo v rámci charitativního projektu Čtení pomáhá, který má přivést děti k literatuře a zároveň rozdělit peníze potřebným. Do soutěže se zapojilo více než 11 000 lidí. Hlasující mohli na internetových stránkách projektu vybrat z devatenácti knížek v kategoriích pro první a druhý stupeň základní školy a pro střední školy a sami do seznamu navrhnout oblíbené dětské příběhy. Mezi knížkami pro děti do 5. třídy pak hlasující všech věkových kategorií dosadili po *Dětech z Bullerbynu* na druhé místo *Rychlé šípy* Jaroslava Foglara. Bronzovou příčku obsadily *Mikulášovy patálie* od René Goscinnyho. V kategorii pro 5. až 9. třídy bodoval *Malý princ* Antoina de Saint-Exupéryho, Foglarova *Záhada hlavolamu* a *Bylo nás pět* od Karla Poláčka. V posledních letech tolik oblíbené příběhy čarodějnického učně *Harryho Pottera* se pak u obou kategorií umístily na 4. příčce.

Nejkrásnější české knihy 2010

Krásné knihy začaly soutěžit už v roce 1928, pravidelně pak od roku 1965. Soutěž má tedy již dlouhou tradici, má šest kategorií a uděluje i řadu dalších cen. Odborná porota tentokrát v čele s Václavem Jiráskem posuzovala rekordních 252 titulů. Prvním předpokladem hodnocených knih je grafická kvalita, kvalita v polygrafickém zpracování. A potom je také souznění grafického názoru s tématem. Soutěž vyhláší každoročně Ministerstvo kultury České republiky a Památník národního písemnictví. Soubor nejkrásnějších českých knih se účastní mezinárodní soutěže o nejkrásnější knihy světa a je prezentován na mezinárodních knižních veletrzích a výstavách v České republice i v zahraničí. Slavnostní vyhlášení vítězů proběhlo v Památníku národního písemnictví.

1. cenu, tedy cenu ministra kultury, v kategorii vědecká a odborná literatura získala publikace *Sial* Rostislava Šváchy (ed.) / Martin, v kategorii krásná literatura *Perverše* Martina Peciny / Host, v oblasti literatury pro děti a mládež *Noemova archa* Terezy Říčanové / Baobab, nejkrásnější učebnicí a didaktickou pomůckou se stal Projekt 3V Barbary Semerákové / Sdružení Tereza, z knih o výtvarném umění a obrazových a fotografických publikací porotu zaujala především monografie Libuše Niklové od Terezy Bruthansové / Arbor vitae societas a z katalogů *Karel Škréta* I. Stolárové a V. Vlnase / Národní galerie v Praze.

Práce studentů výtvarných a polygrafických škol – Cena Arna Šaňky – získala publikace Anny Pleštinové *Co je to?* / VŠUP v Praze.

Soutěž Magnesia Litera

Soutěž Magnesia Litera už zná své vítěze. Knihou roku 2011 se stalo *Zeptej se táty* od Jana Balabána. Ostravský spisovatel svůj román dokončil těsně před smrtí, zemřel

před rokem ve věku devětačtyřiceti let. Kniha *Zeptej se táty* je dialogem syna se zesnulým otcem. Jejím hlavním tématem je smrt, ale i život a vyrovnávání se s minulostí.

Prvenství v kategorii prózy získal Martin Ryšavý za román *Vrač*. Autor se po svém předešlém románu *Cesty na Sibiř*, za který dostal také Magnesia Literu, opět vrátil do Ruska. „Vrač znamená především lékař v ruštině, ale kořen toho slova směřuje tam, kde je třeba slovenské sloveso vřavit, to znamená povídat. A je docela možné, i když to nechci tvrdit, nejsem lingvista, že kdysi dávno to slovo vrač znamenalo něco jako zaříkavač a teprve s postupem času se stalo v Rusku tím lékařem a ničím jiným,“ uvedl Martin Ryšavý v České televizi. Hlavním hrdinou románu je metař Gusev, který zdánlivě chaoticky chrlí svůj monolog a tak odhaluje podobu dnešního Ruska.

Kniha roku – Jan Balabán: *Zeptej se táty*

Próza – Martin Ryšavý: *Vrač*

Poezie – Josef Hrubý: *Otylé ach*

Kniha pro děti a mládež – Alžběta Skálová: *Pampe a Šinka*

Objev roku – Markéta Baňková: *Straka v říši entropie*

Nakladatelský čin – Edice AAA (Argo)

Překládová kniha – Radka Denemarková (Herta Müllerová): *Rozhoupaný dech*

Literatura faktu – Vladimír Papoušek a kol.: *Dějiny nové moderny*

Cena čtenářů – Hana Androniková: *Nebe nemá dno*

Letos se poprvé udílela také cena pro Čtenáře roku. Novou tradici založil Svaz knihovníků. Vítězkou se stala studentka hustopečského gymnázia Dagmar Černá. Za rok 2010 si v místní knihovně vypůjčila a přečetla 849 knih.

Soutěž Magnesia Litera vznikla s cílem popularizovat kvalitní českou i překládovou literaturu. Ceny se udílely v sedmi kategoriích z čtyřadvaceti nominovaných titulů vydaných loni v ČR.

Bílá loď uprostřed Ostravy

Padesáté výročí otevření Domu kultury města Ostravy (DKMO) připomíná publikace *Bílá loď uprostřed Ostravy 1961-2011*. Výpravná kniha má 255 stran a čtenáři v ní najdou přes tři sta fotografií, ilustrací a plánů. Publikaci pro DKMO vydalo Image Studio a jejím editorem je ostravský historik umění Martin Strakoš.

V Praze byla představena bibliografie díla kardinála Špidlíka

Církev si připomíná jeden rok od úmrtí významného katolického myslitele, kardinála Tomáše Špidlíka. Při té příležitosti byla v Praze představena bibliografie a ediční plán Špidlíkova souborného díla. Vznikla díky týmu autorů pod vedením Pavla Ambrose a českého ministerstva zahraničí. Náčrt životní pouti kardinála uvítají badatelé, kteří se zajímají o Špidlíkův odkaz. Cílem bibliografie je zpřístupnit dílo, které bylo a zůstává určeno nejen teologům, ale také všem lidem, kteří hledají poznání cestou rozumu i srdce, píše v úvodu publikace šéf české diplomacie Karel Schwarzenberg. Teolog, filozof a spisovatel kardinál Špidlík

zemřel ve věku devadesáti let loni 16. dubna v Římě, kde žil. Byl uznávanou autoritou vědeckého světa, jedním z největších znalců východního křesťanství s letitou pedagogickou praxí a širokou publikační činností.

Novinářská cena

Nadace Open Society Fund začala udělovat v České republice Novinářskou cenu, aby tak vyzdvihla význam investigativní práce novinářů a její přínos pro udržení zdravého demokratického prostředí v zemi. V prvním ročníku mezi vítězi stanuli novináři z týdeníku *Respekt* a reportéři z České televize.

Novinářská cena se v ČR udělovala poprvé. Rozšířila tak seznam tuzemských ocenění pro novináře. Oce-

něným příspěvkem Michaela Fialy a Davida Havlíka byla série reportáží o kauze Diag Human. Obdrželi také zvláštní česko-slovenskou cenu za výjimečnou investigativní práci.

V kategorii Nejlepší rozhovor, beseda, diskuse zvítězila Kateřina Šafaříková za rozhovor s íránskou obhájkyní lidských práv Šádí Sadrovou a cenu za nejlepší reportáž si odnesl Tomáš Lindner za příspěvek o Rwandě. Vítězem kategorie Nejlepší česko-slovenský kreslený vtíp, komiks či karikatura se stal Miroslav Kemel za sérii karikatur v *Mladé frontě Dnes*. Bez vítěze skončila kategorie Nejlepší komentář, krátký publicistický příspěvek nebo blog. Porota se rozhodla neudělit vítěznou cenu, protože žádný z přihlášených příspěvků nepřevyšoval ostatní práce výrazným způsobem.

JUBILEUM

Pavel Zajíček (*15. dubna 1951) je český básník, textař a výtvarník. Je jedním z nejvýznamnějších představitelů českého undergroundu.

Po nedokončených studiích na Stavební fakultě ČVUT pracoval v různých dělnických profesích. V roce 1973 založil spolu s Mejlou Hlavsou undergroundovou hudební skupinu DG 307, která s několika přestávkami a mnoha personálními obměnami funguje dodnes. V roce 1976 byl ve vykonstruovaném procesu odsouzen k trestu odnětí svobody za výtržnictví. Roku 1980 emigroval nejprve do Švédska, později do USA, kde se věnoval převážně výtvarnému umění. Po převratu v roce 1989 žil střídavě v New

Yorku a v Praze, od roku 1995 žije trvale v Praze. Pavel Zajíček je zejména literátem, podílí se však také na hudební podobě DG 307 a je tvůrčí i výtvarně. Zajíčkovu širokou tvůrčí činností nelze vystihnout jedním slovem a jednotlivé disciplíny, kterým se věnuje, od sebe jakkoli oddělovat, protože se vzájemně propojují a ovlivňují. Zajíček je ale především svéráznou osobností, do níž lze jen složitě nahlížet, člověkem, který nemá rád otázky a bytostně se brání sebehodnocení. Svou tvorbu nepovažuje za umění, ale nazývá ji „ubíjením času“. To však v opakované snaze pojmenovávat nepojmenovatelné přináší silnou osobní výpověď, v níž je patrná zkušenost světu odcizeného člověka.

DIVADLO

Pražské quadriennale začne ve Veletržním paláci 16. června

Dvanáctý ročník Pražského quadriennale scénografie a divadelního prostoru (PQ) přivede od 16. do 26. června do metropole tisíce divadelníků z celého světa. Jedním z cílů je upozornit na expanzi scénografie, která má rostoucí úlohu i ve vizuálním umění, architektuře, módě a video artu. Ve Veletržním paláci budou prezentace více než šedesáti zemí a regionů. Českou republiku zastoupí projekt dramaturgyně Marty Ljubkové a scénografky Andrey Králové, na kterém se podílí například Jana Preková, Jan Štěpánek, Tomáš Bambušek a Michal Pěchouček. Opera Národního divadla uvede v bývalé vývažovně v areálu Psychiatrické léčebny Bohnice operu Philipa Glasse *Les enfants terribles* pod vedením Alice Nellis. Celkem tvoří program pět hlavních sekcí, nabídne desítky akcí s až pěti sty performery najednou. 16. - 26. června 2011 v Praze:

- Veletržní palác
- Piazzeta Národního divadla
- Bývalá tiskárna Rudého práva na Florenci
- Psychiatrická léčebna v Bohnicích
- Galerie Jaroslava Fragnera na Betlémském náměstí
- DAMU

Další informace jsou na www.pq.cz.

Ročník divadelních Thálií zná jména vítězů

Mezi herci uspěli Květa Fialová a Jiří Štěpnička. Cenu za celoživotní mistrovství v činohře převzala Jiřina Bohdalová. „Kdo si počká, ten se dočká,“ zavtipkovala herečka v děkované řeči. Ocenění mají i zpěvačka Dasha či tanečník Richard Kročil.

Letní shakespearovské slavnosti

Premiérou Letních shakespearovských slavností bude *Zkrocení zlé ženy* s Tatianou Vilhelmovou v roli Kateřiny a Romanem Zachem v úloze Petruccia. V dalších rolích se objeví Lucie Štěpánková, Vojtěch Dyk, David Novotný, Vladimír Marek, Pavel Kikinčuk nebo Oldřich Vízner. Inscenaci nastuduje Daniel Špinar, překlad je od Martina Hilského, hudbu skládá Jan P. Muchow, scénu navrhla Iva Němcová, kostýmy Lucia Škandíková. Premiéra bude 29. června v Nejvyšším purkrabství Pražského hradu.

Pražskou premiéru bude mít letos i slovensko-česká komedie *Oko za oko – něco za něco* v režii Michala Vajdičky s Martinem Trnavským, Ivanou Jirešovou a Richardem Stankem. Festival uvede i reprízy – *Jindřicha IV.*, *Veselé paničky windsorské*, *Romea a Julii*, naposled letos bude na programu drama *Antonius a Kleopatra* s česko-slovenským obsazením. Na Slovensku se připravuje *Richard III.*

Festival se letos koná od **23. června do 4. září v Praze, Brně, Ostravě, Olšanech a na Slovensku.**

Více informací o letošním programu najdete na <http://www.shakespeare.cz> nebo na www.ticketportal.cz.

Dočolomanský s Farmou v jeskyni obdržel evropskou divadelní cenu

Jednu z šesti Evropských cen nové divadelní reality / XII. The Europe Prize New Theatrical Realities obdržel koncem dubna v Petrohradu také Viliam Dočolomanský, umělecký šéf souboru Farma v jeskyni. Předání doprovázela konference divadelních teoretiků, kritiků i producentů a v rámci kolokvia se představili také některé významné soubory a umělci výběrem ze své tvorby.

The Europe Prize New Theatrical Realities se letos vyhláší podvanácté a je součástí Evropské divadelní ceny (Europe Theatre Prize) založené roku 1986. Dle svého statusu má The Europe Prize New Theatrical Realities podporovat nové trendy a iniciativy v evropském divadle, přičemž zohledňuje maximum jeho forem, ztvárnění i vyjádření. Výběr by měl brát v potaz kompletní práci kandidáta, jeho novátorství a originalitu. Cena může být udělena uměleckému souboru, divadlu nebo jednotlivému umělci.

Jejím hlavním držitelem pro rok 2011 je vynikající německý činoherní a operní režisér Peter Stein, spjatý s nepřehlédnutelným berlínským divadlem Schaubühne. Skupina, jíž tvořili herci jako Bruno Ganz nebo Edith Clever, předváděla provokativní, neobvyklé produkce, které znamenaly – hlavně v sedmdesátých letech – revoluci ve struktuře divadelního prostoru. Stein se v Petrohradu přestavil s produkcí Zerbrochenen Krug s berlínským divadlem a s Klausem Marií Brandauerem na závěrečném galavečeru v Alexandrijském divadle, prvním profesionálním divadle carského Ruska (1756) se svojí *Faust Fantasii*.

Speciální cenu obdržela ruská divadelní legenda – herec Jurij Petrovič (*30. 9. 1917, Jaroslavl), známý jako Yuri Lyubimov (Ljubimov).

„Z ceny mám samozřejmě velkou radost, zvlášť pokud si uvědomím, že o ní rozhodovali přední evropští kritici, teatrologové nebo ředitelé divadel a festivalů,“ komentuje volbu zhruba patnáctičlenné poroty Viliam Dočolomanský. „O to tristnější je, že ocenění přichází v době, kdy jsme přišli o scénu v prostoru Preslova 9 a navzdory přízni Magistrátu hlavního města Prahy i Ministerstva kultury ČR jsme museli snížit počet členů našeho souboru.“

Studio Farma v jeskyni založil roku 2001 při přípravách projektu Lorca v Praze Viliam Dočolomanský a pro název svého souboru použil doslovný překlad arabského slova daimuz, kterým byl pojmenován právě statek Federica Garcíi Lorcy. Tento mladý režisér úspěšně reprezentuje české divadlo ve světě a se svými kolegy získává jedno profesní ocenění za druhým.

Gottland

Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě uvedlo v premiéře hru podle literárního bestselleru polského novináře a spisovatele Mariusze Szczygiela *Gottland*. Dílo se zabývá českými dějinami 20. století. Do divadelní podoby knihu převedli režisér Jan Mikulášek a dramaturg Marek Pivovar.

Autor knižní předlohy Mariusz Szczygiel, který se přijel podívat na premiéru, řekl, „že asi bez Heleny Vondráčkové by Gottland vůbec nevznikl.“ „Potkal jsem ji před deseti lety, vyprávěla mi o Martě Kubišové a já jsem se rozhodl, že se naučím česky a udělám s ní rozhovor,“ řekl Szczygiel. Ten dnes hovoří česky plynule. „Postavy mé knížky jsou skuteční existující lidé, ale na divadle musí lidé říkat efektní věty. Trošku se obávám, jestli divadelníci nepřipsali nějaké věty, které ti lidé úplně neřekli.“ Překladatelka Helena Stachová řekla, že citáty v knize jsou naprosto přesné a při překladu je ověřovala například v soudních spisech.

V knize i hře vystupují známé žijící i nežijící osobnosti, například Lída Baarová, Tomáš Baťa, Milouš Jakeš, Karel Gott, Helena Vondráčková nebo Marta Kubišová. Hrají je Anna Cónová, Alexandra Gasnářková, Tomáš Jirman nebo Vladimír Čapka.

Švandovo divadlo jako druhé v ČR uvedlo *Gottland* s podtitulem *Masky tragické bezradnosti*. Zatímco režisér Jan Mikulášek s dramaturgem Markem Pivovarem v inscenaci v Ostravě zobrazují Česko ve velkých scénických obrazech s groteskně tragickými osudy hlavních postav, dramaturg Švandova divadla, režisér Petr Štindl a umělecký šéf divadla Dodo Gombár zvolili podtitul *Masky tragické bezradnosti*. Inscenaci a její výklad neodbyli. Jen oproti Mikuláškově nenašli dostatečně silnou a čitelnou divadelní formu. Szczygielovo románové dění uzavřeli do virtuálního prostoru internetových dialogů a skupinových chatovacích debat. Inscenace se odehrává v jakémsi chladném pekle plném chatujících lidí. Skrze chaos není vidět člověk, skrze zmatek nevyvstává téma. Herci lépe či hůře hrají typy bez výraznější osobnosti a jedinečnosti. Scéna je obecným obrazem kanceláře, pekla, nemocnice, Gottova muzea nebo třeba márnice či stanice metra (jak naznačují závěrečná písmena dávaná na stěnu). Všichni a vše splývá do jednoho nepřehledného inscenačního toku.

Přesto stojí za to *Gottland* ve Švandově divadle navštívit. Je to pokus divadelně zachytit českou společnost v historickém kontextu s ostře kritickým despektem, o kterém se dá a má přemýšlet.

Po dlouhé nemoci zemřel herec Ladislav Lakomý

Po dlouhé nemoci zemřel brněnský herec Ladislav Lakomý. Bylo mu devětasedmdesát let. Doménou Lakomého bylo divadlo, ale nasbíral také desítky filmových, rozhlasových a televizních rolí. Působil jako uznávaný divadelní pedagog, recitátor a dabér. Poslední Lakomého divadelní rolí byla postava Walta v konverzační komedii *Dobře rozehraná partie*. Městské divadlo Brno ji poprvé uvedlo loni v prosinci, Lakomý se na scéně naposledy objevil 28. ledna. České divadlo ztrácí v Ladislavu Lakomého mimořádnou hereckou osobnost výjimečně kultivované profesionality. „Všem, kdo měli to štěstí, že jej mohli sledovat při jeho práci a být svědky jeho kreací, přetrvá vzpomínka na tento zážitek až do konce jejich dní,“ uvedl ředitel Městského divadla Brno Stanislav Moša.

Lakomý se narodil v roce 1931 v Náměšti na Hané. Vystudoval Janáčkovu akademii múzických umění a většinu života spojil s brněnskými scénami. Začínal v Divadle bratří Mrštíků. V druhé polovině šedesátých let byl krátce uměleckým šéfem divadla v Uherském Hradišti. Poté zakotvil

v Národním divadle Brno, které se stalo jeho domovskou scénou. Lakomého herectví vynikalo vnitřní silou a neokázalou přesností, jež mu umožňovala vytvářet nejrůznější psychologické typy. Vynikal například při ztvárnění postav s hlubokým vnitřním životem, hledajících či rozpolcených. Brněnská jeviště neopustil ani v pozdním věku. Pravidelně

se objevoval například v komorních inscenacích Divadla U stolu. Ztvárnil tam třeba hlavní postavy v představeních *Láhev je prázdná, zůstalo jen trošičku na dně* podle Antona Pavloviče Čechova, v *Boží duze* podle Jaroslava Durycha a dramtizaci prózy Julia Zeyera *Dům u tonoucí hvězdy*.

VÝROČÍ

Jan Čenský (*1. 5. 1961, Praha)

Po konzervatoři nastoupil do Divadla pod Palmovkou, hostoval v Národním divadle a v roce 1990 se stal členem černého Divadla Ta Fantastika, se kterým projel skoro celý svět, ale největší hereckou příležitostí mu nabídla televize, kde dostává úlohy v řadě inscenací, pohádek a seriálů, je příležitostným moderátorem.

Jiřina Bohdalová (*3. 5. 1931)

Populární a známá česká divadelní, filmová a televizní herečka, konferenciérka. Ve filmu se objevila již jako čtyřletá holčička. Už ve svém absolventském představení na DAMU prokázala výjimečný komediální talent. Neopakovatelně namluvila několik večerníčků. Působila v Divadle ABC, Městských divadlech pražských a od roku 1967 hraje na Vinohradech.

Vlasta Žehrová (*10. 5. 1956, Havlíčkův Brod)

Na konzervatoři absolvovala herectví, od dětství hraje na klavír, hostovala v divadle Semafor, hrála v Národním divadle. Po odchodu z ND získala angažmá v Hudebním divadle Karlín (*Mamzelle Nitouche, Povečříme v posteli, Pohádka máje*). Od roku 1993 je členkou MDP – hrála například v představení *D'Artagnan, Frank Pátý, Slaměný vdovec, Jsem špatná, špatná ženská, Bolero* a v dalších. V současné době hostuje v Divadle Radka Brzobohatého. Natáčela mnoho pohádek, inscenací i seriálů – *Hadač od Saiduovy zahrady, Šípková Růženka, Náměstíčko, Četnické humoresky, Swingtime*. Ráda a často pracuje v dabingu (*Harry Potter, Americká krása* – film s A. Bening).

Iva Janžurová (*19. 5. 1941, Žirovnice)

Jedna z nejoblíbenějších českých divadelních, filmových a televizních hereček. Absolventka pražské DAMU, poté

následovalo angažmá v Liberci, v Divadle na Vinohradech a od roku 1988 je členkou Národního divadla. Velkou hereckou příležitostí dostala ve filmu Karla Kachyni *Kočár do Vídně* (1966) a o něco později v Herzových *Petrolejových lampách*. Od devadesátých let hraje také s manželem Stanislavem Remundou a dcerami v rodinném zájezdovém divadle.

Svatopluk Skopal (*28. 5. 1951, Kutná Hora)

Syn divadelního režiséra Svatoopluka Skopala (1919-2000), matka Věra působila v divadle jako nápověda. Absolvent brněnské JAMU, hostoval v Divadle na provázku, ve Státním divadle v Brně a odešel do Divadla na Vinohradech. První filmovou roli mu dal režisér J. Menzel ve svém snímku *Kdo hledá zlaté dno* (1974). Často bývá obsazován v televizi. V letech 1994-2003 působil jako odborný asistent na DAMU.

VZPOMÍNKA

Marie Vášová (16. 5. 1911 – 6. 8. 1984)

Začala v ostravské činohře, od roku 1945 až do konce života byla členkou ND. Patřila mezi přední herecké osobnosti své generace. Ve filmu začínala ve čtyřicátých letech menšími rolemi a vytvořila okolo čtyřicítky rolí ve snímcích rozličných žánrů. Do velkých dramatických rolí ji v padesátých letech obsazovali režiséři Vávra a Krejčík. Od konce sedmdesátých let, kdy projevila svůj nesouhlas s normalizačním režimem, byla její umělecká činnost silně omezena. Nejznámější filmy: *V horách duní, Nikola Šuhaj, Siréna, Němá barikáda, Škola otců, Taková láska, Vyšší princip, Místenka bez návratu, Ztracená tvář, Hvězda, Všichni proti všem* aj.

Dny evropského filmu

Už osmnáctý ročník Dnů evropského filmu zakončil v pražském kině Lucerna snímek režiséra Tomáše Řehořka *Czech Made Man*. Přehlídka přivezla do Prahy čtyři desítky titulů z pětadvaceti zemí. Dny evropského filmu pokračují tradičně v Brně a jejich ozvěny v Boskovicích, Jablonci nad Nisou, Olomouci, Uherském Hradišti a Veselí nad Moravou. Přehlídku zahájil milostný příběh ze života čtyřicátníků německého režiséra Toma Tykwera nazvaný *Drei*, který uvedla představitelka hlavní role, rakouská herečka Sophie Roisová.

Román pro muže získal v USA cenu za nejlepší mužský herecký výkon

Komedie režiséra Tomáše Bařiny *Román pro muže* podle scénáře a stejnojmenného literárního bestselleru Michala Viewegha získala na mezinárodním filmovém festivalu v americkém městě Tiburon cenu Golden Reel (Zlatý kotouč) za nejlepší mužský herecký výkon. Oceněn byl Miroslav Donutil, který ve filmu ztvárnil jednu z hlavních postav. *Román pro muže* vypráví příběh tří sourozenců, kteří mají kvůli předčasné smrti rodičů mnohem pevnější pouto, než bývá obvyklé.

Režisér Otakar Vávra získal cenu Trebbia za celoživotní dílo

Cenu Trebbia za celoživotní dílo letos získal stoletý filmový režisér Otakar Vávra. Ocenění v dalších kategoriích obdrželi také slovenský fotograf Tibor Huszár, maďarský herec János Bán známý z role Otíka z filmu *Vesničko má středisková* a ruský herec Oleg Tabakov. Vyhlášení cen se uskutečnilo v pražském Obecním domě.

Režisér, scénárista a dlouholetý pedagog na pražské FAMU Otakar Vávra, který 28. února oslavil sté narozeniny, si pro cenu přišel v doprovodu své manželky Jitky Němcové. „Pro mě je to dojemný, děkuju vám,“ reagoval na ocenění Vávra.

Vávra napsal přes osmdesát scénářů a natočil na pět desítek celovečerních snímků zcela různých žánrů, významu a úrovně. Jsou mezi nimi velkolepé historické fresky, intimní romance, úspěšné komedie, tendenční válečné velkofilmy i několik skvostů české kinematografie. Mezi jeho nejceněnější filmy patří díla z šedesátých let, jako je snímek *Kladivo na čarodějnice* a filmy podle novel *Zlatá reneta* a *Romance pro křídlovku* od Františka Hrubína.

Odcházení

Světově uznávaný dramatik a politik Václav Havel se poprvé stal filmovým režisérem své hry *Odcházení*, kterou s úspěchem uvedly domácí i zahraniční scény. Setkání Václava Havla s filmovou režii, řečeno jeho slovy – v závěru jeho veřejné kariéry – je poněkud symbolické. Jeho rodina, především v osobě jeho strýce Miloše Havla, je úzce spojena s rozvojem československého filmu a vybudováním

domácího filmového průmyslu v období první republiky, sám autor odmalička toužil stát se filmovým režisérem, dobové poměry však mu zmařily jak studium, tak naplnění této dlouholeté touhy.

Film *Odcházení* se potýká hned s několika druhy odmítnutí. Vcelku zřejmě proti němu budou již apriorně zaměřeni Havlovi političtí odpůrci, a nepůjde přitom vůbec o uměleckou stránku věci. Nepříjemný bude po estetické stránce těm, kteří nejsou zvyklí na nepsychologické stylizované herectví a statické kompozice obrazu, případně vůbec neuznávají poetiku absurdního divadla. Film je totiž natočený tak, že se nepotkává snad s žádným dnešním filmářským trendem a vypadá jako cosi, co propadlo nějakým časoprostorovým tunelem z dob nové vlny šedesátých let, ale také z poloviny devadesátých let. Dívat se na svět Havlovými očima není jednoduché, ani když nám to sám zprostředkuje uměleckým dílem. V každém případě však stojí za to alespoň trochu nahlédnout a nechat se pobavit i poučit, neboť obě tyto důležité složky jeho díla nabízí.

Odcházení zachycuje první dny bývalého kancléře Riegera (Josef Abrhám) v politickém důchodu. Posedává na prosluněné zahradě, těší se nejbližšími, domnívá se, že bude jen poskytovat zasvěcené rozhovory a jezdit po konferencích. Náhle přichází kruté vystřízlivění: zajímá se o něj jen bulvár, a to typicky po svém, Riegerova politika je kritizována novým vedením a to navíc hrozí, že bývalého kancléře vyštve ze státní vily.

Odcházení (drama, Česká republika, 93 minut)

Režie: Václav Havel

Hrají: Josef Abrhám, Dagmar Veškrnová-Havlová, Jaroslav Dušek, Tatiana Vilhelmová, Jiří Macháček aj.

Do českých kin přichází dokument o životě a díle světoznámého scénografa Josefa Svobody

Celovečerní film s názvem *Divadlo Svoboda* natočil jeho vnuk Jakub Hejna. Hlavní linií filmu je osobní pátrání vnuka Jakuba po jeho zesnulém dědovi, scénografovi Národního divadla Josefu Svobodovi. Film představuje tuto výjimečnou osobnost tak, jak ji dosud málokdo zná, také hovořící o jeho spolupráci s komunistickým režimem, které se během své umělecké kariéry bohužel nevyhnul. Dokument je nejceněnější ve svědectvích Svobodových spolupracovníků a kolegů. Režiséři Jan Kačer, Jaromír Pleskot, Otomar Krejča, Václav Havel, scénografové Jaroslav Malina, Daniel Dvořák, Helena Albertová, ti všichni ostatní skládají obraz tvůrce, který se dokázal prodat do absolutní světové špičky

i přes železnou oponu. Jsou to nesmírně zajímavé vzpomínky, otevřené, nic nezastírající, trefné i objevné a kromě toho vypovídají nejenom o Svobodovi, ale také o pamětnících samých.

Profesor Josef Svoboda (1920-2002) byl významný český a mezinárodně uznávaný scénograf, jevištní výtvarník a pedagog, který od roku 1948 působil v Národním divadle. Od roku 1973 od roku 1992 byl současně uměleckým šéfem Laterny magiky. Realizoval více než 750 scénografií po celém světě, poprvé použil v divadle laser, vymyslel světelnou stěnu či speciální světla, která nesou po celém světě jeho jméno „Svoboda“.

Nejlepšími snímky AFO jsou *Zachraňte Edwardse a Plug & Pray*

Snímek české režisérky Dagmar Smržové *Zachraňte Edwardse* a německý dokument *Plug & Pray: O počítačích a jiných lidských bytostech*, který režíroval Jens Schanze, zvítězily v letošní české a světové soutěži mezinárodního festivalu populárně-vědeckých a dokumentárních filmů Academia film Olomouc (AFO). V soutěži AFO se sešlo celkem 234 snímků.

Filmový festival v Karlových Varech

Filmový festival v Karlových Varech, jehož 46. ročník se koná od 1. do 9. července, zveřejnil první novinky. Například tu, že ceny projekcí se nezvýší. „Takzvaný Festival Pass získají zájemci opět po tisícikoruně na celou dobu konání přehlídky, studenti zaplatí 700 korun. Po letech chátrání Letního kina se novému vedení města Karlovy Vary podařilo zahájit proces zprovoznění tohoto prostoru. Festival v současné době jedná s vedením města o jeho začlenění do dramaturgie doprovodných akcí a možnostech festivalových projekcí. Poprvé bude do Karlových Varů přivezen Magic Mirrors – dřevěný sametový sál, který je replikou francouzského secesního stanu původem z roku 1900. V současnosti je součástí prestižních evropských akcí například na Berlinale či v Clermont Ferrand. Prostor na nábřeží Jana Palacha bude otevřen všem zájemcům jako klidná zóna určená pro diskuse, obědy, večere i večerní zábavu. Umělecký ředitel festivalu Karel Och připomněl, že prezidentem mezinárodní poroty bude maďarský filmař světové pověsti István Szabó, držitel Oscara za snímek *Mefisto*.

FOTOGRAFIE

Fotoreportáže Jiřího Turka

Pražská zákoutí v květnu ožíví velkoformátové fotografie světových měst od Jiřího Turka. Kampu ozdobí například Benátky, Staré Město zase francouzská metropole. Část expozice s názvem *CityLAB* budou hostit i organizátoři projektu Leica Gallery Prague a České centrum v Rytířské ulici. Výstava uměleckých fotoreportáží světových měst Jiřího Turka začíná 6. května a končí **12. června**.

Jiří Turek vystudoval Institut výtvarné fotografie. Na dráhu profesionálního fotografa se vydal na počátku devadesátých let, kdy pracoval jako fotoreportér pro *MfDnes*. V letech 2002-2006 působil v New Yorku, kde díky Českému centru vystavoval i v prestižní galerii Leica, která má svou pobočku i v centru Prahy.

Více informací najdou zájemci na www.lgp.cz a na stránkách Českého centra v Praze.

Divočina v obrazech – výstava fotografií

Prostřednictvím velkoformátových fotografických obrazů dvou předních českých fotografů přírody Rostislava Stacha a Václava Šilhy, audiovizuálních ukázek a dalších exponátů se návštěvníci seznámí s některými mizejícími divokými kouty světa. Výstava představuje průřez mnohaletou tvorbou obou autorů a zavede návštěvníky nejen do exotických míst, jakými jsou například přírodní rezervace Afriky, Severní Ameriky nebo oblast Antarktidy, ale i do míst na evropském kontinentu. Nevynechává ani přírodní krásy naší vlasti.

Fotografie Václava Šilhy *Souboj Titánů* zachycující souboj hrošího stáda s krokodýlem obletěla před časem celý svět a byla publikována i v prestižním britském *BBC*

Wildlife Magazine. Fotografie kriticky ohroženého tetřívka obecného, kterou Rostislav Stach pořídil v dubnu 2009 v Krušných horách, získala v roce 2010 hlavní cenu v česko-slovenské soutěži Zlatý jelen Slávy Štochla.

Nad výstavou převzal záštitu první místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg. Výstava je otevřena do **6. 7. 2011**.

Prostor: Národní muzeum, Václavské nám., ohoz Pantheonu – 2. poschodí

Zemřel kyjovský fotograf Miroslav Tichý

Ve věku čtyřiaosmdesáti let zemřel kyjovský fotograf Miroslav Tichý. Informovaly o tom webové stránky provozované jeho přáteli www.tichy fotograf.cz i web nadace Tichy Ocean, která propaguje jeho dílo v zahraničí. Miroslav Tichý byl označován za podivína a fotografa proti své vůli, uznávaný je hlavně v cizině. Galerie hlavního města Prahy mu nedávno uspořádala velkou výstavu na Staroměstské radnici.

Miroslav Tichý si fotoaparáty vyráběl sám doma. Fotil často potají, s přístrojem schovaným pod kabátem. Místní ho často považovali za blázna a podivína. Jeho fotografie jsou nezaostřené, přexponované či podexponované, negativy bývají poškrábané. Na snímcích mnohdy chybí část fotografovaného těla. Miroslav Tichý se soustředil především na ženy, kolemjdoucí, koupající se a opalující se, obyčejné kyjovské dívky a ženy z domácnosti i prostitutky a divoké tanečnice. Loni byly jeho snímky vystaveny mimo jiné v Haagu, New Yorku a San Francisku, předloni v Galerii Jiřího Švestky v Berlíně a v galeriích v Rakousku, Německu a Španělsku. V roce 2008 Miroslavu Tichému uspořádalo výstavu Centre Pompidou v Paříži.

Osobnost české fotografie získali Antonín Dufek a Viktor Kolář

Antonín Dufek a Viktor Kolář

Viktor Kolář patří k nejvýznamnějším dnešním českým fotografům a jeho obsáhlou knihu *Ostrava*, věnovanou

rodnému městu, jež zobrazuje po celý svůj aktivní život, řadíme mezi nejlepší fotografické publikace vydané v České republice.

PhDr. Antonín Dufek, historik, interpret, kritik a kurátor, byl navržen za osobnost české fotografie – za dlouhodobý přínos fotografii – pro jeho zásadní podíl na rehabilitaci média fotografie jako svébytného uměleckého jazyka a otevření české fotografie světu, za objevné přístupy v interpretaci děl klasiků i mladších generací a důležitý podíl na vytváření jedné z nejkvalitnějších sbírek v Čechách a na Moravě.

Asociace profesionálních fotografů České republiky je sdružená v Evropské federaci profesionálních fotografů (FEP). Založena byla 22. ledna 1990. Vedle organizování výstav se snaží napomáhat realizaci zájmů svých členů a šířit dobré jméno české fotografie. K zlepšení společenské prestiže fotografů každoročně vyhlašuje cenu „Osobnost české fotografie“. Titul je letos udělován posedmé.

Cena „Osobnost české fotografie“ je určena fotografovi, fotografickému pedagogovi, kurátorovi, teoretikovi fotografie, galeristovi či vydavateli, který v průběhu kalendářního roku zásadním způsobem přispěje ke kvalitě, rozvoji nebo propagaci české tvůrčí fotografie v ČR či v zahraničí.

HUDBA

Rocková kapela Kabát

Pyrotechnickými a světelnými efekty a zejména svými melodickými hity pobavila rocková kapela Kabát, která existuje již od roku 1983, zaplněnou O2 arenu. V hale se sešlo publikum dvou generací, které nadšeně aplaudovalo hitům jako *Pohoda*, *Šaman*, *Burlaci na Volze*, *V pekle sudy válej*, *Malá paní*, *Na sever* nebo *Starej bar*. Zpěvem refrénů pak davy, mezi kterými nechyběly dívky se svítícími čertovskými růžky na hlavě, dávaly najevo svoji znalost textů této teplecké skupiny. Kapela v průběhu koncertu převzala diamantovou desku za více než milion prodaných nosičů, kterou jim předal šéf české pobočky vydavatelské firmy EMI Vladimír Kočandrle. Kabát v posledních čtyřech letech pokaždé zvítězil v kategorii skupin v hudební anketě Český slavík. Příští

plánovaný koncert: 1.-2. 7. 2011 – Nové Mesto nad Váhom (Slovensko) – Topfest.

V Praze bude stálá scéna pro hudbu a životní styl 20. a 30. let

V pražském sále Casa Gelmi vznikla stálá scéna věnovaná jazzové, bluesové a taneční hudbě dvacátých a třicátých let a životnímu stylu období předválečného Československa. Na zahajovacím večeru zahrál Originální pražský synkopický orchestr (OPSO), jehož kapelník Pavel Klikar je zároveň dramaturgem nové scény nazvané *Early jazz paradise*. Prostory, které bude využívat OPSO na své koncerty, zkoušky i různé kulturní akce související s dobou dvacátých a třicátých let minulého století, vznikly po rekonstrukci bývalého divadelního sálu na pražských Vinohradech, kde působilo divadlo Máj. Vedle dobové hudby v sále Casa Gelmi plánují taneční večery, výuku dobové interpretace, besedy, setkání, projekce filmů, přehrávání unikátních gramofonových nahrávek, literární večery nebo semináře o dobové technice.

V Brně začala největší přehlídka duchovní hudby v Česku

V brněnské katedrále svatých Petra a Pavla začala největší přehlídka duchovní hudby v ČR. Velikonoční festival duchovní hudby zahájilo *Stabat Mater* Gioacchina Rossiniho. Zaznělo v podání zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů a Českého filharmonického sboru Brno. Festival letos slaví 20. ročník. Pořadatelé proto do programu zařadili to nejlepší, co na přehlídce dosud bylo. Festival každý rok

začíná Květnou nedělí a končí Bílou nedělí, tedy týden po Velikonocích.

Cena Thálie

Pěvkyně Naděžda Kniplová odmítla převzít cenu Thálie za celoživotní mistrovství v opeře. V otevřeném dopise své rozhodnutí oznámila Herecké asociaci. Neúčastnila se ani slavnostního večera v Národním divadle, kde byla prestižní ocenění osmnáctého ročníku předána. Cenu odmítla převzít se zdůvodněním, že si ocenění zasloužila už mnohem dříve. „Po takových letech mne návrh na ocenění překvapil. Myslím si, že jsem je měla dostat mezi prvními včetně toho, jak šli národní umělci za sebou. Dneska to už nechci. Nikdy jsem ve svém životě nepřijala milodary a nebudu je přijímat ani teď,“ řekla osmasedmdesátiletá pěvkyně. „Nikdy jsem ze sebe nedělala nějakou nepřekonatelnou hvězdu, ale přece jen si myslím, že jsem docílila víc než spousta ostatních, a vždycky jsem tady vadila,“ domnívá se.

„Rozhodnutí paní Kniplové jsme vzali na vědomí. Ale prezidium asociace a členové odborné operní komise jsou přesvědčeni, že jí tato cena právem patří,“ komentoval prezident Herecké asociace Václav Postránecký rozhodnutí umělkyně.

Naděžda Kniplová (*18. dubna 1932, Ostrava) je česká pěvkyně – sopranistka, sólistka ND v Praze, Státní opery Praha aj. Základy hudebního vzdělání získala od svého otce, který byl ředitelem hudební školy v Hranicích a organizátorem hudebního života na severovýchodní Moravě. Absolvovala pražskou státní konzervatoř u J. Vavrdové (1947-1953) a Hudební fakultu AMU u K. Ungrové a Z. Otavy (1954-1958). Již od roku 1957 působila v Ústí nad Labem, od roku 1959 ve Státním divadle v Brně, kde mj. triumfovala jako Renata v československé premiéře Prokofjevova *Ohnivého anděla*. V červenci 1964 se stala sólistkou Národního divadla v Praze, kde se uvedla rolí Ortrudy v *Lohengrinovi*.

Když jí Karajan nabídl roli Brünnhildy (*Prsten Nibelungů*) na salcburském festivalu, spolupráce s ním jí otevřela dveře světových operních domů (Vídeň, Barcelona, San Francisco ad.), především v rolích wagnerovských. Z těchto rolí vytvořila Kniplová všechny tři Brünnhildy (*Valkýra, Siegfried, Soumrak bohů*), Isoldu (*Tristan a Isolda*), Kundry (*Parsifal*), Sentu (*Bludný Holanďan*) a Ortrudu (*Lohengrin*). Z postav dalších autorů to byla především Turandot, Tosca, Lady Macbeth (*Macbeth*), Leonora (*Fidelio*). Z českého repertoáru ztvárnila Kostelničku (*Její pastorkyňa* Leoše Janáčka), Emilii Marty (*Věc Makropulos*), Miladu (*Dalibor*), Libuši, Šárku, Evu a další. Natočila několik kompletních operních nahrávek. Jako pedagožka vchovala spoustu žáků, v roce 1991 byla na Akademii múzických umění jmenována profesorkou. V roce 2011 obdržela Cenu Thálie za celoživotní mistrovství v opeře, cenu však nepřevzala.

JUBILEUM

Jiří Černý (*25. 2. 1936, Praha)

Asi nejznámější a nejrespektovanější český hudební publicista a hudební kritik. Napsal sedm knih a stál u zrodu řady kultovních elpíček včetně Krylovy desky *Bratříčku, zavírej vrátka*. Fanoušci dobré muziky ho znají z jeho Antidiskoték a na ČR 2 uvádí každou sobotu pořad *Klub osamělých srdcí seržanta Pepře*. Ve sborníku mu k jeho letošním pětasedmdesátinám pogratalovalo pětasedmdesát osobností v čele s Václavem Havlem a Josefem Škvoreckým.

V Československém rozhlasu uváděl a připravoval pořady, např. první československou hitparádu *Dvanáct na houpačce* (1964-1969), jež byla v té době velice populární, nebo rozhlasový pořad *Desky načerno* (1967). V době normalizace byl donucen z Československého rozhlasu odejít z politických důvodů, poté přechodně pracoval jako korektor v tiskárně Mír nebo v Lidové škole umění v Praze 2, odkud napsal nesčetné články o rockových a popových skupinách, které později nabízel do různých časopisů.

V listopadu 1989 se účastnil zakládání Občanského fóra a moderoval některé protestní demonstrace. V letech 1990-1992 zastával místo šéfredaktora a předsedy správní rady hudebního časopisu *Rock & Pop*. Od dubna 2004 do února 2007 psal články do *Lidových novin*. Nyní píše sloupky pro *Hospodářské noviny*.

V Prachaticích začala výstava k jubileu Jaroslava Ježka

V Muzeu české loutky a cirkusu v Prachaticích začala výstava *Život je jen náhoda*. Představuje život a dílo hudebního skladatele Jaroslava Ježka, od jehož narození letos uplyne sto pět let. Autoři se nechali inspirovat názvem zájezdového představení Osvobozeného divadla V+W+Ježek v kostce a výstavu charakterizuje právě motiv kostky. Výstava je rozdělena do čtyř tematických sekcí: Ježkovo dětství a mládí, působení v oblasti vážné hudby, aktivity v Osvobozeném divadle, pobyt v USA. K vidění jsou například karikatury Adolfa Hoffmeistersa a Františka Bidla.

Jaroslav Ježek (25. 9. 1906, Praha – 1. 1. 1942 New York) je jedním z nejvýraznějších skladatelů české moderní hudby mezi dvěma světovými válkami. Vedle klavírní tvorby je vysoce ceněná i jeho tvorba v oblasti komorní a symfonické hudby. Zvláště umělecky svébytná je jeho tvorba v oblasti užitých žánrů, kde byl zakladatelem tradice české moderní taneční písně a spolu s E. F. Burianem i písně politické.

Výstava je otevřena do **28. 8. 2011**.
Muzeum české loutky a cirkusu Prachatice
Velké náměstí 43, 383 01 Prachatice
Tel.: 388 385 716
e-mail: loutky_cirkus@nm.cz, www.nm.cz

K dvoustému jubileu Pražské konzervatoře hudby

Alma mater české hudby, Pražská konzervatoř, jedna z nejstarších kulturních institucí národa, oslaví v letošním roce dvousté jubileum svého trvání. Od jejího vzniku je její jméno úzce spjato se vším hudebním životem, zejména s divadly a orchestry. Tento význam trvá dodnes.

Již v roce 1808 bylo v Praze zveřejněno svolání o nutnosti zřízení veřejné instituce podporující hudební vzdělání mladých hudebních adeptů. Stalo se tak patrně po vzoru konzervatoří vzniklých již na konci 18. století v Itálii a Francii. Realizace této myšlenky se ujala z iniciativy šlechtických kruhů „Jednota pro zvelebení hudby v Čechách“, která byla založena 31. března 1810. Její působení bylo záslužné a trvalo až do konce první světové války v roce 1918, kdy péči o vzdělávání mladých hudebníků převzal nově zrozený stát. Vyučování začalo 24. dubna 1811. Dnešnímu čtenáři se jistě zdá tento začátek školního roku podivný. Zalistujeme-li však v análech této doby, zjišťujeme s překvapením, že začátek školního roku začínával dobou kolem 1. listopadu a druhá polovina školního roku na počátku května. Na základě této tradice připadají hlavní dny letošních oslav na dobu velikonoční (24. a 25. dubna) a otevření nově postaveného koncertního sálu do dvorany konzervatoře v budově Na rejdišti je určeno na 31. března, tj. v den ustavení již prve zmíněné „Jednoty“. K vyznamenání Pražské konzer-

Který pak Čech by hudbu neměl rád. Ema Destinová a Bedřich Smetana

Tématem výstavy, realizované ve spolupráci Muzea Bedřicha Smetany a Muzea Jindřichohradecka, je život a umění Emy Destinové, se zvláštním zřetelem k inscenacím Smetanových oper *Prodaná nevěsta*, *Dalibor* a *Libuše*, v nichž vystupovala jako Mařenka, Milada a Libuše. Výstava dokumentuje koncertní vystoupení této světově proslulé pěvkyně, do nichž s láskou zařazovala árie i písně Bedřicha Smetany. Zvláštní pozornost je věnována iniciativě Emy Destinové při propagaci Smetanova díla v zahraničí (Berlín, New York).

Prostor: Muzeum Bedřicha Smetany, Novotného lávka 1, 110 00 Praha 1
Výstava trvá do **31. 12. 2011**.

Diplomy Antonína Dvořáka

Výstava při příležitosti 170. výročí narození Antonína Dvořáka. Jak se Antonín Dvořák postupně stával slavným, byly mu udělovány od různých významných hudebních a kulturních institucí diplomy a čestná členství. Tyto dokumenty Dvořákovy nesmírné popularity, které nebyly dosud nikdy vystaveny, jsou mimo jiné také zajímavým dokladem výtvarného stylu své doby.

Prostor: Muzeum Antonína Dvořáka, Ke Karlovu 20, Praha 2
Výstava otevřena do **8. 1. 2012**.

vatoře dojde v květnu, neboť tradiční zahájení hudebního festivalu „Pražské jaro“ bude svěřeno jejímu orchestru interpretací Smetanovy *Mé vlasti*, tedy programem pro mladé studenty nadmíru náročným.

Z historie školy: Počátky činnosti „Jednoty“ byly poznamenány chudobou. Až do 27. října 1911 vyučovali profesori obětavě ve svých bytech a až teprve od tohoto data nalezla škola na dlouhá desetiletí skrovné útočiště pod střechou dominikánského kláštera sv. Jiljí na Starém Městě. Významné zlepšení této situace nastalo až v roce 1885, ve kterém byla zásluhou České spořitelny vystavěna pro konzervatoř krásná, reprezentativní budova, tzv. Rudolfinum (tedy dnešní Dům umělců). V ní byl nejen dostatek prostorných učeben, ale také velký reprezentační koncertní sál pro ca 800 osob a krom toho i menší sál pro 200 osob (dnešní Sukova síň), ve kterých se mohly konat interní koncerty školy. Radost školy nad tímto darem neměla dlouhého trvání. Po konci první světové války postoupila škola ochotně budovu parlamentu nově vzniklého státu, aniž se jí vzdor všem slibům dostalo důstojné náhrady. Takže ji čekal opět smutný osud. Více než deset let hostovala konzervatoř v celách benediktinů Emauzského kláštera. Teprve za dlouhou dobu jí byla přidělena ne příliš vhodná budova Českého učení technického v Trojanově ulici, kde setrvala až do konce druhé světové války. Trvalo dva další roky, než se jí podařilo doslova „vybojovat“ nazpět vlastní budovu nově nazvanou Dům umělců. Tak se

stalo, že zásluhou tehdejšího ministra školství Dr. Zdenka Nejedlého byla budova konzervatoři navracena, současně i České filharmonii, a k tomu jí byla přidělena poměrně pěkná, prostorná a světlá budova bývalého Akademického gymnázia, ve kterém byla v době války umístěna Německá konzervatoř. V této budově s adresou Na rejdišti sídlí škola dodnes.

První veřejný koncert orchestru konzervatoře se konal 15. února 1815. Vedení ústavu bylo svěřeno Bedřichu Diviši Weberovi a volba se ukázala šťastnou. Orchester si troufl zahrát Wolmsovu symfonii, Krommerovu skladbu pro dechové nástroje a Mozartovu hudbu z opery *Idomeneo*. Během krátké doby vspěl orchestr tak, že se stal centrem pražského kulturního života a vysloužil si chválu R. Wagnera, Fr. Liszta a H. Berlioze. Hrávalo se v redutním sále na Masném trhu, v Konviktském a Platýzském sále, na Žofíně, až posléze ve vlastní budově školy.

Ještě za řízení D. Webera bylo zřízeno pěvecké oddělení pro školní operní představení. Vznik klavírního a varhanního oddělení se datuje do let 1888-1890. Hudební skladbě se učilo v rámci hudebně teoretických předmětů a zvláštní oddělení skladby ve vlastním slova smyslu je spjato až se jménem Antonína Dvořáka od roku 1891. K jeho žákům patřil mistrův budoucí zeť Josef Suk, dále Oskar Nedbal, Julius Fučík a posléze Vítězslav Novák. Posledně jmenovaný později vynikl jako excelentní učitel hudební kompozice, který vychoval celou generaci českých, moravských i slovenských skladatelů a několik skladatelů slovanských. K Novákovu jménu se připojili téměř současně jako učitelé Josef Suk a Josef Bohuslav Foerster, čímž nastala zlatá doba kompozičního oddělení. Vznik dramatického oddělení se datuje od roku 1918 a v roce 1945 bylo založeno oddělení taneční.

Nadmíru důležitou epochu vedení konzervatoře vytvořila od roku 1942 osobnost dr. Václava Holzknechta, jehož moudrá a diplomaticky zkušená ruka organizátora a vynikajícího klavírního umělce prováděla školu nejtěžšími léty okupace a zlou dobou po roce 1948. Jen jeho zásluhou se stalo, že i během této doby vládla na škole absolutně liberální atmosféra a žádný z profesorů nemusel mít strach ze zničené existence. Toto ovzduší se zachovalo až do roku 1970, kdy on sám, jako čestný člověk, musel opustit školu. Byl to dr. Holzknecht, který měl také zásluhu na tom, že posluchači školy nemuseli být za války nasazeni do válečného průmyslu. Mohli vykonávat doma lehkou rukodělnou práci, přitom cvičit na nástroje a tajně navštěvovat své profesory, kteří je až do konce války vyučovali zcela zdarma.

Od roku 1918 měla konzervatoř statut střední školy (zvláštního typu), na níž navazovala tzv. škola „mistrovská“, trvající obvykle dva až tři roky; ta měla už statut školy vysoké. Zásadní změna ve vývoji konzervatoře nastala v roce 1946 založením vysoké školy – Akademie múzických umění, což znamenalo spojení hudby s filmem a uměním dramatickým. Délka studia na konzervatoři byla zkrácena na pět let. Brzo se však ukázalo, že toto krácení studia není vhodné, takže došlo k úpravě studia na šest let. Ve 4. ročníku je možno složit maturitní zkoušku a školu opustit, nebo přejít na čtyřletou AMU. Absolutorium konzervatoře se však nadále udílí až po šesti letech. Důležité je, že pro absolventy konzervatoře má vysvědčení v životní praxi téměř stejnou hodnotu jako diplom akademie. Nejde totiž o „papír“, ale o schopnost hráče a jeho hudební nadání.

Proto nelze jinak, než popřát Pražské konzervatoři další úspěchy ve výchově mladých budoucích umělců a důstojné pokračování v její činnosti.

Vladimír Poš

VZPOMÍNKA

Josef Bohuslav Foerster (30. 12. 1859, Praha – 29. 5. 1951, Vestec u Mladé Boleslavi)

Významný český hudební skladatel, pedagog, spisovatel a hudební kritik. Syn Josefa Foerstera, známé osobnosti pražského hudebního života (mj. kapelníka u sv. Víta, varhaníka a učitele na Pražské konzervatoři). Po ukončení studií se stal varhaníkem u sv. Vojtěcha (1882-1888) a současně vyučoval zpěv na městském reálném gymnáziu.

V letech 1889-1892 působil jako ředitel kůru v chrámu Panny Marie Sněžné. V této době působil rovněž jako hudební referent *Národních listů*, kde propagoval Smetanu a brojil proti verismu (umělecký směr vycházející z realismu a naturalismu) a operetě v Národním divadle. Roku 1888 se Foerster oženil s talentovanou sopranistkou Národního divadla Bertou Lautererovou. Roku 1893 odchází do Hamburku za manželkou, která získala stálé angažmá ve zdejším Městském divadle. Foerster se zde věnuje skladatelské, pedagogické a žurnalis-

tické činnosti. Setkává se zde s Gustavem Mahlerem, v té době hlavním dirigentem Městského divadla, a od té doby s ním udržuje přátelské vztahy. V roce 1901 změnila Berta angažmá a odstěhovala se do Vídně, kde zpívala ve Dvorní opeře. Foerster ji následoval v roce 1903 a i zde rozvíjí bohatou činnost pedagogickou (profesor na Nové konzervatoři), žurnalistickou i skladatelskou. Aktivně se stýkal se zdejší českou menšinou. V roce 1918 se manželé Foerstroví vracejí do Prahy. V té době je Foerster již uznávaným skladatelem v evropském měřítku, ale doma není jeho přijetí jednoznačné. Část odborné veřejnosti zpochybňuje národní charakter jeho hudby. Na druhé straně existuje množství nadšenců, kteří se snaží Foerstra neúnavně propagovat (Otakar Jeremiáš, Otakar Ostrčil). Roku 1919 se stává profesorem skladby na pražské konzervatoři, později mistrovské škole. V roce 1931 byl zvolen prezidentem České akademie věd a umění, čestným doktorem Univerzity Karlovy. Roku 1945 mu byl jako prvnímu hudebníkovi udělen titul národního umělce.

Dílo: J. B. Foerster byl velmi plodný skladatel. Byl svým založením lyrik, jeho tvorba je meditativní a hluboce intimní, technicky poznamenaná oblibou varhanní polyfonie, přenesenou např. i do sborové tvorby.

Alois Jelen (11. 5. 1801, Světlá nad Sázavou – 15. 10. 1857, Chvaly u Prahy)

Tenorista a skladatel. Spolu s F. Škroupem byl členem obrozenecké skupiny, jež provozovala od roku 1823 české opery. Byl prvním Maxem v českém provedení *Čarostřelce*. Působil i jako dirigent a sbormistr, založil Žofínskou akademii.

Gustav Mahler (7. července 1860, Kaliště – 18. května 1911, Vídeň) byl hudební skladatel, narozený v židovské, německy hovořící rodině na Vysočině v obci na česko-moravském pomezí v tehdejší rakouském císařství. Byl rovněž vynikajícím dirigentem. Gustav Mahler je společně se svým učitelem Antonem Brucknerem považován za největšího rakouského symfonika. Do jisté míry lze Mahlera považovat též za českého skladatele, jak vzhledem k místu narození, tak pro jeho inspiraci českou lidovou hudbou. Gustav Mahler projevoval výjimečný hudební talent již od dětství. Byl vychováván jihlavskými hudebníky a velmi citlivě vnímal lidovou hudební kulturu tohoto kraje, která se odrážela i v jeho tvorbě. Před sto lety, 21. února 1911, dirigoval Mahler v New Yorku svůj poslední koncert a po návratu do Vídně pak o tři měsíce později zemřel.

IN MEMORIAM

Zemřel Jaroslav Horáček

Jaroslav Horáček byl rodák z Děhylova u Opavy, vystudoval obchodní akademii v Ostravě a současně studoval také soukromě zpěv. Již v sedmnácti letech se stal sboristou opery v Ostravě a o dva roky později sólistou opavské opery. V září 1953 nastoupil do pražského Národního divadla. Zde odpíval přes sto padesát rolí

v 54 363 představeních. V roce 1954 zvítězil v mezinárodní pěvecké soutěži Pražského jara. Od roku 1961 učil na konzervatoři. Od roku 1992 byl pět let sólistou Státní opery Praha. Pohostinsky vystupoval ve všech evropských zemích, hostoval v Dublinu, kde také režíroval osm oper, stejně tak v milánském divadle Piccola Scala, pro které v roce 1966 nastudoval Mozartova *Tita*, nebo v Bostonu, kde v roce 1977 uvedl *Prodanou nevěstu*. Jaroslav Horáček se také věnoval koncertní činnosti, interpretoval kantátovou i oratorní literaturu a spolupracoval s komorním souborem Camera Noverata. V roce 2006 získal Cenu Thálie za celoživotní dílo.

(mk)

HUMOR

KDO NEPOCHOPÍ, ŽE MODERNÍ DOBA NAHRADILA ZDRAVÉ SEBEVĚDOMÍ DRZOSTÍ, NEMÁ V POLITICE CO POKLEDAVAT !

© Kresba Vladimír Jiránek

Lídři koalice se dohodli

Lídři koalice se dohodli, že se novým nestranickým ministrem vnitra stane někdejší šéf Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) Jan Kubice. Dosavadní ministr a předseda Věcí veřejných Radek John by měl ve vládě zůstat jako vicepremiér odpovědný za boj s korupcí. Ministerstvo dopravy by měl vést místo Víta Bárty (VV), který podal demisi, jeho dosavadní náměstek Radek Šmerda. Své křeslo ve vládě u hájil ministr školství Josef Dobeš (VV). Vládní krizi vyvolal skandál kolem údajného uplácení poslanců VV neformálním lídrem strany Vítem Bárťou, který vedl k jeho demisi na funkci ministra dopravy.

Prezident jmenoval nové ministry ve vládě Petra Nečase

Prezident Václav Klaus jmenoval na Pražském hradě dva nové členy vlády Petra Nečase. Jan Kubice nahradil v křesle ministra vnitra Radka Johna (VV), Radek Šmerda vystřídal v čele ministerstva dopravy Víta Bárty (VV). Vládní změny jsou výsledkem dohody ODS, TOP 09 a Věcí veřejných, kterou strany uzavřely po více než týden trvající krizi. Oba noví ministři jsou nestraníci. Klaus doufá, že jmenováním ministrů je vládní krize u konce. „V každém případě nás všechny poškodila a já věřím, že právě v tuto chvíli je definitivně ukončena,“ prohlásil prezident. Jeho naděje mohou zklamat stále se objevující spory mezi koaličními lídry a jejich vzájemné výpady v médiích. John ve vládě zůstává, jako vicepremiér bude odpovědný za boj s korupcí, oficiální pověření dostane od kabinetu později. Klaus Johna z vnitra odvolal a přijal Bárťovu demisi.

Klaus: K vládní krizi přispěly i skupiny v ODS

ODS při vládní krizi prohodila důvěru veřejnosti a podlomila akceschopnost vládní koalice. Musí se změnit a stát se znovu stabilizujícím prvkem české politické scény. Na oslavě dvaceti let ODS to řekl prezident Václav Klaus. Krize podle něj ODS poškodila. Občanští demokraté by neměli hledat viníky rozkolísání vlády jen „kolem sebe“, ale zamyslet se nad tím, jak k tomu přispěl souboj různých skupin uvnitř strany. Za jeho nástupce Mirka Topolánka se ODS vyvíjela špatným směrem, řekl Klaus. Ničivě prý bylo i směřování do politického středu. Naděje prý vkládal do nového vedení v čele s Petrem Nečasem. Nemá to ale podle něj lehké a změny ve straně za poslední rok jsou příliš malé.

Oslavu dvacetiletého výročí ODS na pražském Žofíně zahájil před Topolánkem nynější předseda ODS Petr Nečas. Zdůraznil, že ODS je standardní, etablovanou stranou, která má vnitřní sílu překonat i problematická období jako nynější vládní krizi. Poděkoval oběma svým předchůdcům Václavu Klausovi a Topolánkovi. Oba podle něj měli nelehký úkol v čele strany a zvládli ho se ctí. Atmosféru v sále poté rozproudil Topolánek s ostrým projevem. Prohlásil mimo jiné, že ODS by měla vystupovat především jako důsledný ochránce občanské svobody. Právě proto prý nemůže spolupracovat s Věci veřejnými, které jsou spojené s agenturou ABL dříve vlastněnou Vítem Bárťou.

ČSSD podala žádost o svolání schůze sněmovny k nedůvěře vládě

Sociální demokraté podali předsedkyni sněmovny Miroslavě Němcové (ODS) žádost o svolání mimořádné schůze dolní komory, na které se bude hlasovat o vyslovení nedůvěry vládě. Novinářům to řekl předseda ČSSD Bohuslav Sobotka. Očekává, že se k ČSSD a patrně i KSČM při hlasování připojí nespokojení vládní poslanci. Hlasy opozice totiž k vyslovení nedůvěry koaličnímu kabinetu Petra Nečase (ODS) nestačí. K projednání návrhu na vyslovení nedůvěry vládě musí Němcová svolat schůzi podle sněmovního jednacího řádu neprodleně. Vláda podle Sobotky ztratila morální oprávnění vládnout i provádět reformy. Návrh ČSSD prý nesouvisí jen s aktuální vládní krizí, ale vedl k němu také výkon koaličního kabinetu za devět měsíců jeho působení. Vláda podle šéfa ČSSD promarnila šanci vést diskusi o reformách i je uskutečnit. „Sociální demokracie nemůže přihlížet,“ řekl Sobotka.

Politologové vidí za krizí vlády snahu lobby získat vliv a peníze

Současnou vládní krizi interpretují politologové, které oslovila ČTK, jako projev boje nejrůznějších lobby o vliv na veřejné finance. „Jde víc a víc o postavení lidí v mocenských strukturách, a zdaleka ne o reformu, ať už čehokoliv,“ míní například politolog Zdeněk Zbořil. Myslí si, že v pozadí série afér, které v posledních měsících zmítaly českou politickou scénou, jsou snahy například ministra Vondry „odstříhnout chobotnici na obraně“ či deklarovaná snaha Víta Bárty z VV vypořádat se s „betonářskou lobby“. „Třeba to nemyslel tak vážně, ale choval se tak neobratně, že oni si to jistě mysleli,“ poznamenal Zbořil.

„Člověk neví, jak to číst. Tohle už je jenom o tom, kdo co na koho má a jakou hru hraje,“ komentovala Vladimíra Dvořáková poslední vývoj, který po odhalení údajného uplácení poslanců jeho vlastní strany vedl k podání demise ministra dopravy a výrazné tváře Věcí veřejných Víta Bárty. Dvořáková míní, že vláda, ostatní politici i osoby v pozadí hrají své hry, ale „vůbec si neuvědomují, jak stoupá naštvání lidí“.

Jako hlavní příčinu současné vládní krize vidí dlouhodobou degeneraci české politické kultury. „Česká politika ztrácí nosné myšlenky, ztrácí výrazné osobnosti a mění se pak na zvláštní nepřehlednou vřavu, v níž právě personálie, osobní vztahy a antipatie hrají nepřiměřeně velkou roli,“ shrnul komentátor Radiožurnálu Petr Nováček.

STEM: Skoro polovina lidí míní, že se situace v ČR vyvíjí nesprávně

Téměř polovina lidí se podle dubnového průzkumu agentury STEM domnívá, že se situace v ČR vyvíjí nesprávným směrem. Myslí si to 48 % občanů, opačný názor má 16 % a zbylá zhruba třetina míní, že situace „nesměřuje nikam“. Srovnatelně silné rozčarování dávala veřejnost najevo v minulosti jen výjimečně, uvádí STEM k průzkumu. Průzkum, jehož výsledky má ČTK k dispozici, se konal počátkem dubna, v prvním týdnu vládní krize.

SC&C v ČT zveřejnila také výsledky jiného dotazování, z něhož vyplývá, že většina Čechů nechce, aby dál vládl

současný vládní kabinet Petra Nečase (ODS). V souvislosti s koaliční krizí si konec vlády přeje 67 % lidí. Průzkum také ukázal, že Češi nemají úplně jasno, jestli by správným řešením byly předčasné volby. K urnám by šla jen polovina dotázaných, uvedla ČT.

Na otázku, co lidé pociťují při sledování vládní krize, 42 % dotázaných uvedlo, že se stydí, 41 % cítí zklamání. Celkem 35 % odpovědělo, že jsou naštvaní, 23 % se cítí být podvedeno a stejný poměr účastníků průzkumu na současnou situaci rezignoval. Vládní krizí se baví 18 % lidí, tato skupina nynější rozpory politiků považuje za směšné. Celkem 13 % označilo současný stav české politiky za normální, 11 % uvedlo, že je tyto problémy vůbec nezajímají. Obviněním, která byla na různé politiky v posledních dvou týdnech vznesena, nevěří 6 % lidí. Pět procent má z nynější politické situace radost. Průzkum se uskutečnil koncem dubna, zúčastnilo se jej 600 respondentů.

CVVM: Většina je proti tomu, aby se v ČR mohl usadit každý cizinec

Mírná většina lidí (54 %) nesouhlasí s tím, aby se v Česku mohl usadit každý cizinec, který o to projeví zájem, zjistil březnový průzkum Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Skoro dvě třetiny občanů (64 %) se domnívají, že ČR by měla přijímat jen některé uprchlíky, podle asi pětiny lidí by neměla přijímat žádné. Zhruba polovina se domnívá, že v ČR žije příliš mnoho cizinců, vyplývá z průzkumu, jehož výsledky CVVM zveřejnilo na svém webu.

Věci veřejné podaly trestní oznámení na Lesy ČR a kvůli hazardu

Věci veřejné (VV) podaly na pražské vrchní státní zastupitelství trestní oznámení kvůli nakládání s finančními prostředky státního podniku Lesy ČR, které strana považuje za nezákonné. Další trestní oznámení VV podaly na povolovací proces internetového hazardu. Oznámení tak nepřímo míří na ministry zemědělství Ivana Fuksu (ODS) a financí Miroslava Kalouska (TOP 09). „Na hysterický folklór nereaguji. Musím jen vyjádřit svůj obdiv vůči drзости politické strany, která místo toho, aby hanbou chodila kanály, plive kolem sebe,“ řekl ČTK ministr financí Miroslav Kalousek. Odchodem obou ministrů z vlády Věci veřejné podmiňují výměnu svých ministrů, kterou požaduje premiér Petr Nečas (ODS).

Lesy ČR nařčení z nepoctivých praktik dříve opakovaně odmítly, nyní firma ČTK sdělila, že kauzu nebude dál komentovat. Podle Fuksy je hospodaření v pořádku.

Zemědělci chtějí, aby ministr Fuksa zůstal ve funkci

Zemědělské nevládní organizace podporují setrvání ministra zemědělství Ivana Fuksy (ODS) ve funkci. Za Fuksu se postupně postavily Agrární komora, Asociace soukromého zemědělství i Zemědělský svaz ČR. Vládní Věci veřejné (VV) chtějí, aby Fuksa, který prý věděl o nekalých praktikách ve státním podniku Lesy ČR (LČR) a nezabránil jim, odstoupil. Předseda Asociace soukromého zemědělství ČR Josef Stehlík kladně ohodnotil především Fuksovo dosavadní tažení proti byrokracii v resortu a jeho podporu pozemkovým úpravám, které mají vyjasnit vlastnické vzta-

hy k půdě nebo omezit vodní erozi. Šéf Agrární komory Jan Veleba ocenil ministra za vyjednávání ve věci společné zemědělské politiky Evropské unie. Fuksovo odstoupení z funkce naopak požaduje Asociace českých a moravských dřevozpracovatelů (AČMD), která ministra dlouhodobě kritizuje za připravovaný systém tendrů na práce v Lesích ČR.

Zdravotnické odbory odmítly reformy a vyzvaly vládu k demisi

Zdravotnické odbory odmítly zdravotnické a sociální reformy a v dopise vyzvaly k demisi premiéra i celý kabinet kvůli ztrátě důvěryhodnosti. Novinářům to po jednání výkonné rady Odborového svazu zdravotnictví a sociální péče řekla předsedkyně Dagmar Žitníková. Svaz sdružuje zhruba 38 000 pracovníků zdravotnictví a sociální péče. Odborům vadí zejména to, že novela nedefinuje nárok pacienta na péči. Není podle nich vůbec jasné, zda zůstane zachován současný rozsah péče, nebo budou vznikat ceníky a nemocnice si budou konkurovat cenou. Nikdo neví, kolik tedy budou platit pacienti, shrnula předsedkyně.

Učitelé vyzvali vládu, aby odmítla novelu školského zákona

Na tři sta učitelů vyzvalo v petici vládu, aby odmítla novelu školského zákona. Ta prý počítá se znovuzavedením povinných školních osnov, což je podle kantorů krok zpět. Novelu přinese ve středu na jednání kabinetu ministr školství Josef Dobeš (VV), kterého premiér navrhnul odvolat z funkce. V současnosti školy učí podle vlastního plánu, který si připravily na základě rámcového vzdělávacího programu. Ministerstvo se snaží změnami zastavit propad znalostí českých žáků, v nedávném mezinárodním srovnání PISA se totiž české děti zhoršily nejvíc ze všech sledovaných států.

Schwarzenberg chce dát do parlamentu smlouvu s Vatikánem

Po osmi letech, kdy Česko návrh česko-vatikánské smlouvy uložilo takzvaně k ledu, nastal nyní posun. Ministr zahraničí Karel Schwarzenberg totiž plánuje, že smlouvu o postavení katolické církve předloží ještě letos znovu do sněmovny, kde se její schvalování v roce 2003 zadrhlo. Dokument by měl být podle ministra upraven. Vatikán v minulých letech avizoval, že text vyjednaného dokumentu nechce měnit. Se změnami ve smlouvě už počítají zástupci české církve. Původní vyjednaná česko-vatikánská smlouva upravuje vztah mezi českým státem a římskokatolickou a řeckokatolickou církví, neřeší jejich financování. Poté, co ji poslanci odmítli, nebyla v Česku v uplynulých letech k řešení smlouvy politická vůle. Schwarzenberg řekl, že dokumentem se nyní zabývá ministerstvo zahraničí. Co konkrétně bude ve smlouvě upraveno, ale neupřesnil. Česká republika je podle expertů jedinou evropskou zemí s převážně katolickou tradicí, která nemá vztahy s Vatikánem upravené dohodou. Vyjednaná smlouva se týká hlavně působení církve v kultuře, školství, zdravotnictví, sociální oblasti a v resortu ministerstva vnitra. Předpokládá například možnost zřizovat právnické osoby a církevní zařízení; počítá též s tím, že případná změna současného způsobu

financování nenaruší při zavádění nového modelu ekonomické zabezpečení církve.

Sjezd sociálních demokratů zvolil kompletní vedení

Sociální demokraté si na sjezdu v Brně po devíti měsících zvolili nového předsedu strany, kterým se stal Bohuslav Sobotka. Těsně porazil jihomoravského hejtmána Michala Haška, kterého sjezd poté zvolil prvním místopředsedou strany. Novými místopředsedy ČSSD je bývalá nejvyšší žalobkyně Marie Benešová, Jiří Dientsbier mladší, Lubomír Zaorálek, Zdeněk Škromach a Martin Starec. Žena se do vedení Sociální demokracie dostala poprvé po dvou letech.

Nový předseda ČSSD
Bohuslav Sobotka

Michal Hašek, první
místopředseda strany

Peake je novou šéfkou poslaneckého klubu Věcí veřejných

Karolína Peake je novou předsedkyní poslaneckého klubu Věcí veřejných. Peake nahradila Kristýnu Kočí, která byla vyloučena ze strany. Místopředsedkyně strany se bude také ucházet se o křeslo předsedkyně Věcí veřejných. Celkem bylo do čela strany navrženo třináct jmen. Rada VV ze seznamu kandidátů vybere šest jmen, mezi kterými budou moci registrovaní příznivci strany, jichž je asi 20 000, vybírat v květnovém elektronickém hlasování. Jeho výsledky by měly být známy do 23. května. Předsedu strany pak bude muset ještě ve funkci potvrdit celostátní konference VV.

Jak dál s Českou poštou

Ve vzrušených politických bojích o ministerstvo vnitra, jaké bylo možno pozorovat na české politické scéně v minulých týdnech, se často zapomíná, že tento resort nespravuje pouze oblast policie, ale i další oblasti. Patří k nim i dosud státní podnik Česká pošta, mamutí firma, kterou protékají obrovské částky. V současnosti přitom má probíhat výběr nového vedení České pošty, poté, co dosavadní šéfkou Marcela Hrdá musela ke konci února svoji funkci opustit. Hrdá záhy získala prakticky stejný post na Slovensku a v České republice zatím probíhají poziční boje o post jejího nástupce. Původně se očekávalo, že se novým generálním ředitelem stane dosavadní šéf České pošty pro nový byznys Miloslav Rut, který předtím řídil tuzemské zastoupení producenta počítačů Foxconn a ještě dříve působil na postu generálního ředitele IT společnosti Cisco Systems.

Později se však zdálo, že se nakonec politici shodnou spíše na dosavadním řediteli dozorčí rady České pošty Jiřím Maceškovi a právě on se stane tou osobou, která provede přestavbu firmy ze státního podniku na akciovou společnost a dokáže pružně přizpůsobit Českou poštu plánované liberalizaci sektoru klasických listovních služeb i služeb elektronických. Za dalšího kandidáta na nejvyšší post považují média provozního ředitele pošty Petra Zatloukala, který byl dočasně pověřen řízením celého podniku. A bez šancí prý není ani kandidát zvenku, šéf konkurenční společnosti Petr Zháňal. Ten by však přicházel v úvahu, pouze pokud pošta realizuje svůj plán akvizice české pobočky TNT Post. Jinak by mu v přechodu na vysoký manažerský post u České pošty bránila konkurenční doložka jeho smlouvy u TNT. Objevují se však také spekulace, že právě nizozemská TNT je jedním z hlavních zájemců o pozdější koupi České pošty a zájem prý projevil i poštovní firma z Francie a také z Rakouska. Jenže poměrně překvapivé řešení vládní krize z první poloviny února však může zcela znova zamíchat karty. Dalo se očekávat, že dosavadní ministr vnitra Radek John ze strany Věcí veřejné bude mít poměrně jasné preference a odvolání M. Hrdé signalizovalo, že chce vytvořit v České poště předpolí pro podnikání některé ze spřízněných firem, u nového nestranického ministra Jana Kubiceho však těžko bylo možno očekávat rychlé strategické řešení. Ostatně řada komentátorů a také opoziční politici upozorňují, že právě Kubice, bývalý šéf policejního útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, má tendenci vnímat ministerstvo vnitra jako ministerstvo policie (a snad ještě hasičů) a na řízení civilního úseku mu nebudou stačit síly. Přitom situace České pošty vyžaduje rychlé a přitom strategicky dobře promyšlené řešení. Špatný výběr manažera a později zpackaná příprava privatizace by mohla mít fatální následky. Česká pošta již delší dobu prohrává v mnoha lukrativních oblastech své činnosti konkurenční boj s jinými společnostmi, především kvůli dlouhodobě nízkým investicím do moderních technologií. Navíc v nejbližších letech se musí vyjasnit její vztah ke státu, zda se přemění ve standardní obchodní společnost, nebo budou i nadále hrát v její činnosti důležitou roli jakési strategické ohledy. Je velkou otázkou, zda ministerstvo vedené Janem Kubicem bude schopné zformulovat a prosadit takovou koncepci dalšího řízení pošty, aby dlouhodobě obstála. Již nyní si totiž znalci poměrů stěžují, že koncepce České pošty se výrazně proměňuje s každými volbami a to pochopitelně prakticky znemožňuje jakékoliv smysluplné řízení. A zatím se nerýsuje, že by se politici rozhodli zříct se svých partiálních zájmů a jmenovali do čela firmy silného manažera, který by byl schopen provést Českou poštu nynějším nelehkým obdobím. Občané navíc reflektují pouze některé nepopulární změny jako určité zvyšování cen služeb pošty a rušení malých poboček, především ve venkovských lokalitách. Obě přitom může výrazně zvýšit jejich náklonnost k přechodu ke konkurenci po liberalizaci trhu v oblasti obyčejných listových zásilek.

(MaFr)

Evropské osobnosti včetně Václava Havla žádají ctění lidských práv v Číně

Významné střeoevropské osobnosti včetně dramatika a bývalého českého prezidenta Václava Havla podepsaly otevřený dopis čínskému premiérovi Wen Tia-paovi,

kterým ho žádají o dodržování lidských práv a o propuštění zadržovaných aktivistů. Dokument sepsal čínský exilový spisovatel Pej Ling. Umělci připomínají, že v zemi jsou opakovaně zatýkáni lidé, kteří chtějí vyjádřit své názory, a že čínské úřady omezují práci zahraničních novinářů. V dopise je mimo jiné zmíněno zatčení známého kritika režimu Aj Wej-weje na pekingském letišti počátkem dubna. Vedle Havla se k otevřenému dokumentu přidali také prozaik Ivan Klíma, spisovatel Jáchym Topol, polský žurnalista a někdejší disident Adam Michnik nebo rakouská nositelka Nobelovy ceny za literatura Elfriede Jelineková. K výzvě se připojili také čeští architekti.

Za napadení Vietnamce v Brně dostal policista deset let vězení

Za brutální napadení Vietnamce při policejním zásahu v Brně půjde policista Josef Srnský na deset let do vězení. Rozhodl o tom odvolací Vrchní soud v Olomouci. Cizinec po incidentu zemřel. Cizincova sousedka Kateřina Slavíčková, která se na bití podílela, stráví ve vězení osm let. Policistu i cizincovu sousedku odvolací soud potrestal za těžké ublížení na zdraví. Policistu navíc soud poslal do vězení i za zneužití pravomoci veřejného činitele a zakázal mu na dobu osmi let činnost v ozbrojených složkách. Oba si trest odpykají ve věznici se zvýšenou ostrahou a musejí zaplatit poškozeným zhruba milion korun. O potrestání dalších dvou policistů, kteří útoku přihlíželi, olomoucký soud nerozhodl a jejich kauzu vrátil zpět k projednání Krajskému soudu v Brně.

Nadace Charty 77 ocení za občanskou statečnost Libora Michálka

Nadace Charty 77 udělí letošní Cenu Františka Kriegla za občanskou statečnost odvolanému šéfovi Státního fondu životního prostředí (SFŽP) Liboru Michálkovi. Rozhodla se ho ocenit za „statečný, systematický a nekompromisní boj proti korupci ve státní správě“. Sdělila to Indira Boronová z Nadace Charty 77. Slavnostní předání se uskuteční 25. května v rezidenci pražského primátora. Michálek upozornil na kauzu bývalého ministra životního prostředí Pavla Drobila (ODS), který v prosinci opustil vládu kvůli údajné korupční aféře kolem SFŽP. Někdejší šéf SFŽP zveřejnil nahrávky, na nichž ministrův poradce Martin Knežtig popisuje, jak se dostat k penězům na financování další Drobilovy kariéry a ODS. Podle Michálka na něj Knežtig naléhal, aby manipuloval výběrovými řízeními. Podle nadace Michálek už v roce 1996, kdy pracoval ve Fondu národního majetku, kritizoval pomalou privatizaci bank a tunelování a kvůli tomu přišel o místo. Obrátil se na soud, který mu dal za pravdu. Později se angažoval v odškodňování investorů postižených finanční kriminalitou, uvedla nadace. Loni v prosinci podal trestní oznámení kvůli podezření na pletichy při veřejné zakázce a veřejné soutěži. Záhy ho ministr Drobil odvolal z funkce ředitele SFŽP.

Lichtenštejnský kníže převzal v Brně medaili od univerzity

Vládnoucí kníže Lichtenštejnska Hans Adam II. v Brně převzal Velkou zlatou medaili Masarykovy univerzity. Škola jej na půdě Filozofické fakulty ocenila především za jeho

snahy o rozvoj česko-lichtenštejnských vztahů a osobní angažmá při navazování spolupráce mezi univerzitou a partnerskými institucemi v zahraničí. Hans Adam II. je na soukromé návštěvě Brna. Jeho rod míval dřív na jihu Moravy rozsáhlé majetky včetně Lednicko-valtického areálu. Teprve v roce 2009 jeho země navázala s ČR diplomatické styky. Jedním z důvodů pro ocenění Hanse Adama II. právě Masarykovou univerzitou je to, že Historický ústav Filozofické fakulty MU se podílí na činnosti Česko-lichtenštejnské komise historiků. Komise zkoumá společnou historii Čech, Moravy a lichtenštejnské šlechty. Hans Adam II. vystudoval ekonomiku a zajímá se o teorii správy veřejných záležitostí a dějiny i budoucnost státního zřízení. V nové knize *Stát ve třetím tisíciletí*, která nyní vyšla i v češtině, vyjadřuje své názory na veřejnou správu a navrhuje změny, aby si stát uchoval schopnost plnit své úkoly. Stát podle něj musí být organizací, která slouží lidem a přistupuje k nim jako k zákazníkům. „Stát musí být jakousi společností, která bude nenásilně soutěžit na trhu, a nikoliv monopol, který bude zákazníka nutit, aby se buď spokojil se špatnými službami za vysoké ceny, nebo emigroval,“ řekl Hans Adam II. v úvodu přednášky, která následovala po předání medaile.

V ČR skončilo letošní sčítání lidu, domů a bytů

Přípravy ale provázely potíže. Formuláře měli do zahájení akce roznést sčítací komisaři. Mnozí lidé si stěžovali na to, že je vůbec nenavštívili nebo nepřišli v ohlášeném termínu. Na poštách, kam se pak muselo pro archy jít, se tvořily fronty. Lidé, kteří se ke sčítacím listům dostali až po 5. dubnu, měli proto na vyplnění údajů a odeslání čas až do 19. dubna. Bez problémů nebylo ani sčítání přes internet. Komisaři do listů často nezařadili technické údaje, bez nichž nebylo možné vyplněný formulář odeslat. Lidé si tato data museli dohledávat na webu sami.

Slídění přes mobil v ČR omezeno

Evropská unie podnikla v posledních letech řadu opatření k boji proti terorismu a organizovanému zločinu. Patřily k nim ale kroky, na které ochránci lidských práv pohlížejí se silnou nedůvěrou. Jde jak o některé nápady týkající se provozu internetových sítí, tak i normy upravující nakládání s daty uživatelů mobilních telekomunikačních sítí. Na základě posledně uvedených dat bylo možno sledovat pohyb určitého člověka a jeho kontakty. Zákon v České republice na základě evropské směrnice předepisoval, že mobilní operátoři musí půl roku uchovávat údaje o tom, komu klienti volali a kde se nacházeli. Oproti evropskému předpisu byl přitom rejstřík trestných činů, u jejichž vyšetřování bylo možno údaje mobilních operátorů využít, podstatně širší. Podle řady odborníků a aktivistů tak docházelo k častému zneužívání zákona – jen v loňském roce podle sdružení Iuridicum Remedium požádala policie o tzv. provozní mobilní data v neuvěřitelném počtu 86 000 případů, což zařadilo v tomto ohledu Českou republiku na třetí místo v Evropě. Představitelé sdružení zároveň upozornili, že přitom nedošlo k zvýšení objasňovacího účinnosti – zatímco v roce 2005 před zavedením archivace dat dosahovala 39 %, v roce 2010 poklesla na 37,5 %. I proto sdružení iniciovalo příslušnou ústavní stížnost, kterou nakonec podpořila již zhruba před rokem skupina jedna-

padesáti poslanců parlamentu. I když se do čela poslanců bojujících proti zákonu o povinné archivaci dat postavil poněkud kontroverzní poslanec za Občanskou demokratickou stranu, podpora stížnosti probíhala napříč politickými stranami. Ústavní soud nakonec rozhodl, že právo policie musí být významně omezeno. Především už nebudou mobilní operátoři archivovat preventivně data po období půl roku, sledování bude probíhat pouze na požádání potvrzené soudem od data, které stanoví soud. Stejná praxe přitom platí například u odposlechů nebo u sledování obsahu sms korespondence. Policie rozhodnutí Ústavního soudu přijala se zřetelnou nelibostí, protože podle ní tak policie

přichází o velmi efektivní nástroj pro boj s organizovaným zločinem. Naopak ochránci lidských práv byli většinou s verdiktem velmi spokojeni. Právě směrnice o archivaci dat klientů mobilních operátorů ukazuje, že i na evropské úrovni je potřeba ve větší míře zohledňovat právo na soukromí a normy by neměly být modelovány podle představ policejních sborů, které se vcelku pochopitelně snaží o maximální ulehčení práce a ke svým zájmům využívají panický strach z terorismu a organizovaného zločinu, který cloumá západní společností již prakticky od září 2001.

(MaFr)

114. Trilobit Pavla Kohouta

„Generace se loučí, přátelé se mění v popel...“ – ta věta zazněla před lety nad urnou Jiřího Pelikána, kterou jeho žena, herečka Jitka Frantová, přivezla z Říma do pražského Klementina, kde se s ním loučila hrstka známých; vytane vždy, když odejde někdo z lidí s podobným osudem.

Jiří Pelikán, zprvu komunistickou stranou vyšlechtěný poslanec a později odbojný ředitel Československé televize, která se stala polnicí politického Pražského jara 1968, po jeho porážce završil svou dráhu jakožto italskými socialisty dvakrát zvolený poslanec Evropského parlamentu a jeden z předních mluvčích českého exilu i disentu.

Ač o řadu let mladší, opsal Jiří Dienstbier podobný životní kruh: z demokracie do demokracie oklikou přes dvě totality – nacistickou a komunistickou, z nichž druhou zde po válce polovina občanů mylně chápala jako pojistku proti opakování té předchozí. Němci, kteří za „studené“ války rychle vstávali z mrtvých, znovu budili strach, když představa, že by se mohli stát pilířem demokratické Evropy, patřila do říše snů; většina Čechů viděla Stalina i jako ochránce Germány decimovaných Slovanů...

Současníci i potomci mají právo bývalé komunisty soudit. Těm zbyla od tehdy jen povinnost nápravy. Pokusily se o ni napřed jedinci, potom stovky a v roce 1968 už statisíce mužů i žen, z nichž mnozí odmítli nazvat barbarskou okupaci bratrskou pomocí a zaplatili to zničenou existencí.

Od té doby uplynulo pomalu padesát let, a z toho už skoro dvacet trvá Česká republika, svobodná a demokratická tak, jak to líp či hůř dokážou lidé z masa a kostí. Vypořádala se už s leckterým dědictvím z minula, k němuž patřily vláda jedné strany, cenzura, Státní bezpečnost a plánované hospodářství, potvrdila si historickou nutnost odsunu Němců a současně dokázala odsoudit jeho zločinný průběh. Nevyjasnila si však dosud, jak to bylo, je a má být s různými komunisty. Lidé vstoupivší do KSČ za normalizace z úvahy, že tím poslouží především sami sobě, se dnes jeví veřejnosti jako srozumitelnější a často i mravnější než ti, kdo v ní po strašné válce chtěli zlepšit svou zem a celý svět.

Ten bizarní paradox soudů má logiku: Komunisté první poválečné generace pod vedením své strany spoluzavinili zánik demokracie a tím i politické procesy, které stály bezpočet lidí vězení a nemálo z nich život. Ve srovnání s tím se jeví být skoro nevinné, když po srpnu 1968 nástupci vyloučených se podvedením té strany učinili zodpovědnými leda za pár tuctů zavřených disidentů a zbitých demonstrantů; že naučili společnost heslu Kdo nekrade, okrádá svou rodinu! považují dodnes za hlavní zbraň při ničení režimu.

Reformní komunistu Dienstbier versus normalizační straník Vlastimil Tlustý (jehož výrok „já nikdy komunistou nebyl, já jsem byl u komunistů!“ budí stále citován jako nejmarkantnější rozdíl dvou typů občanské morálky) – jsou modely stejné značky, ale nesoúměřitelné kvality. Jiří, jemuž hvězdy vyměřily skoupých třiašedesát let života, se nicméně stačil dožít času, kdy obecný posun myšlení začíná rozpoznávat, kdo z komunistů jednal v dobré víře a snažil se pak svou chybu napravit, a kdo byl i zůstal nasebák, jehož před kariérou v totalitě zachránil pouze její včasný pád.

Jiřímu Dientsbierovi se alespoň post mortem dostalo uznání ze všech stran českého politického spektra. Dokonce sám Pan Prezident se překonal příznáním, že když našel jeho jméno v soupisu účastníků jakési recepce na Hradě, neškrtl je. Jiří je tedy první z té pochybné čeledi, kterého i lidé z „druhé strany barikády“ (rovněž citát PP) vnímají jako občana sice pochybných názorů, avšak nepochybné cti. Je to průlom v dosavadním většinovém vnímání, podle něhož si Marián Čalfa, jenž se stal z Husákova ministra Havlovým premiérem a tedy z bolševika demokratem přes noc, zasloužil nepoměrně víc úcty než v úvodu jmenovaný Jiří Pelikán.

Uznání – i když s výhradami –, jehož se teď doma Jiřímu Dienstbierovi dostalo, ve spojení s bezvýhradným uznáním světových politiků hodnotících jeho životní výkon v „divadle světa“, lze proto chápat jako ocenění dalších českých politiků obtížených dosud v masovém hrobě deskou s nápisem KONTROVERZNÍ. Patří k nim ministr zahraničí Jiří Hájek, jenž statečně odsoudil invazi vojsk Varšavského paktu v OSN, František Kriegel, který jako jediný nepodepsal v Moskvě faktické připojení Československa k Sovětskému svazu, Zdeněk Mlynář, vykupující svá komunistická léta soustavným přesvědčováním Michaila Gorbačova, že sovětská politika je neudržitelná, Ladislav Lis, bránící se normalizátorům i bez pistolí ve stylu Johna Wayna... až po toho Jiřího Pelikána, jehož Italové uctili vzpomínkou v senátu a ulici v Římě, zatímco zde byl pohřben takřka tajně.

Jmenovaní komplikují i uznání Třetího odboje. Lze si představit bouři, kdyby někdo zkusil je tam protlačit. Mnohem lehčí to měli u brány nebeské, kde Bůh zřídil zvláštní vchod pro každého polepšeného hříšníka, aby ho omylem neušla-palo devadesát devět spravedlivých.

(psáno pro MfDnes 15. 1. 2011)

Morkůvky na jihu Moravy si připomněly slavného rodáka Peřinu

Morkůvky na Břeclavsku si nedávno připomněly sté výročí od narození nejslavnějšího rodáka, jímž byl vojenský pilot z druhé světové války František Peřina (1911-2006). Organizátoři uspořádali pietní akt u jeho hrobu i s přeletem stíhaček nad obcí. V tamní škole otevřeli Peřinovo muzeum, pro turisty obec vydala turistickou známku s vyobrazením známého letce. Peřina působil již v předválečném československém letectvu. V druhé světové válce bojoval ve Francii, z ní pak uprchl přes Alžír do Velké Británie, kde vstoupil do 312. perutě královského letectva. Následně se vyznamenal v mnoha bitvách. Po válce se vrátil domů ověnčen vyznamenáními za četné sestřely. Po komunistickém převratu emigroval. Pobýval v Kanadě a později v USA. Do vlasti se vrátil v roce 1993.

Hrad vybral nájemce do rekonstruované Zlaté uličky

Nová podoba Zlaté uličky na Pražském hradě už je téměř známá. Po dokončení stavebních prací Správa Pražského hradu vybrala i nájemce, kteří budou provozovat sedm prodejen v uličce. Najde se zde prodejna dřevěných hraček a loutek či obchod s keramikou a malbou na sklo. Prodávat by se tam měly také cínové figurky a šperky. V jednom z domečků bude obchod s knihami, které se vážou k nejslavnějšímu obyvateli uličky – Franzi Kafkovi. V uličce zůstane i kavárna, měla by ale mít novou podobu. Řemeslné obchody mají nabízet originální ručně vyráběné suvenýry a předměty. Řemeslníci a hradní čeled' ve Zlaté uličce totiž bydleli. Z 16. století je doložen název uličky Zlatnická, snad podle zlatníků. Domky byly obývány až do druhé světové války, ale už za první republiky se dbalo na to, aby nebyl měněn jedinečný ráz uličky. V ostatních domcích bude nově umístěna expozice, která má návštěvníkům představit život v uličce v různých epochách. Domky vybaví nábytkem i veškerými předměty filmoví specialisté barrandovského studia. Jeden z interiérů nabídne pohled do obydlí takzvaných červených střelců, kteří byli za Rudolfa II. strážci hradních bran a udržovali pořádek. Další domek pozve návštěvníky do zlatnické dílny, renesanční krčmy nebo do obydlí bylinkářky, kartářky a hvězdopravkyně Magdaleny Průšové nazývané Madame de Thébes, k níž jezdili lidé z celé Evropy. Turisté nakouknou i do domu švadlenky, která žila vzpomínkami na Karla Hašlera. Do domků s expozicemi nahlédnou turisté přes skleněnou zástěnu.

Hlavním důvodem rozsáhlé rekonstrukce, která uličku na rok uzavřela, byla oprava zastaralé kanalizace, která ohrožovala statiku objektů.

Zlatá ulička by se turistům měla po roční rekonstrukci otevřít **1. června**.

Krteček se vydal do vesmíru

Hrdina dětských kreslených filmů a knížek, slavný Krteček ilustrátora Zdeňka Milera, se kdysi v roce 1965 v jednom z prvních příběhů vydal v raketě do vesmíru. V nejbližší době se tam vydá opravdu. Na cestu s předposledním letem amerického raketoplánu ho sebou vezme jako talisman pro štěstí americký astronaut Andrew Feustel.

Jedním z šestice astronautů na palubě raketoplánu Endeavour vedle kapitána Marka Kellyho je také Andrew Feustel, který na svou minulou misi k Hubbleovu vesmírnému teleskopu vezl sbírku českého básníka Jana Nerudy *Písně kosmické*. Tentokrát díky své manželce Indiře, která má napůl moravské kořeny, přibral do osobního zavazadla malou plyšovou figurku – Krtečka.

Už tři američtí astronauti se hrdě hlásí ke svým českým kořenům. Velitel Apolla 13 James Lowell, velitel Apolla 17 Eugene Cernan a James Blaha, který letěl do vesmíru celkem pětkrát na Discovery, Atlantis a Columbiu. Potěšen je i devadesátiletý tvůrce Krtečka Zdeněk Miler.

První československý kosmonaut Vladimír Remek byl v Moskvě vyznamenán

První československý kosmonaut Vladimír Remek byl v Moskvě spolu s dalšími ruskými i zahraničními kosmonauty vyznamenán u příležitosti 50. výročí startu prvního kosmonauta světa Jurije Gagarina. Od ruského prezidenta Dmitrije Medveděva převzal medaili Za zásluhy o dobývání kosmu. Ceremonie se neobešla bez drobného faux pas, když byl Remek uveden jako zástupce Slovenska. V krátké řeči pak poděkoval za vyznamenání a dodal, že do kosmu letěl jako československý kosmonaut. Předtím také obdržel v horní komoře ruského parlamentu nově zřízený Řád Jurije Gagarina, který však není státním vyznamenáním.

Vladimír Remek

„Gagarin otevřel cestu do vesmíru. Kdyby nebyl jeho let, nikdy bychom se nedostali na Měsíc,“ prohlásil při vyznamenávání kosmonautů v Kremlu Thomas Stafford, velitel letu Apollo 10 v roce 1969.

Medveděv v televizním rozhovoru označil Gagarinův let za „naprosto revoluční událost“, která rozdělila světové dějiny „na to, co bylo před letem, a na to, co se stalo kosmickou érou“. Nehledě na další pokrok v kosmonautice od té doby, Gagarinův let se stal „základním mezníkem v rozvoji lidského génia“.

Rusko slavilo výročí Gagarinova letu ve velkém stylu. Mrtvý hrdina je uctíván na pomnících, obrazovce, stříbrném plátně, stránkách novin, knih a komiksů, na medailích, známkách i prostřednictvím spousty výstav. Gagarin dodnes ztělesňuje někdejší sovětskou převahu v soutěžení se Spojenými státy o ovládnutí kosmu. Ale hrdost na minulé úspěchy se mísí i s pocitem trpkosti, že současné Rusko v mnoha oblastech zaostává za světem a v kosmonautice i za sovětskými úspěchy.

Více než čtyřicet let utajovanou zprávu o vyšetřování Gagarinovy smrti Moskva zveřejnila až v předvečer výročí. Vyplývá z ní, že Gagarin zahynul v březnu 1968 nejspíše proto, že prudce manévroval se svým letounem, aby se vyhnul hrozící srážce s balonovou sondou. Vyplývá to z odtažené zprávy o vyšetřování Gagarinovy smrti při pádu cvičného letounu MiG-15 v okolí Moskvy v březnu 1968. Gagarin zemřel v pouhých čtyřiatřiceti letech při rutinním letu ve cvičné stíhačce. Co přesně se během jeho posledního letu stalo, se dosud nepodařilo přesně zjistit.

Vesmírnou cestu Jurije Gagarina si také připomněly desítky hostů na letišti v Karlových Varech, kde stojí socha prvního kosmonauta. Jedná se o jediný Gagarinův pomník v České republice.

Jurij Gagarin

Sarkofág kardinála Špidlíka na Velehradě ozdobí mozaika

Na Velehradě uložený sarkofág loni zesnulého kardinála Tomáše Špidlíka ozdobí mozaika. V těchto dnech se o to postarají umělci z římského Centra Aletti v čele se slovinským jezuitou Markem Ivanem Rupnikem, který spolu s italským architektem Paolem Marcianim sarkofág z bílého řeckého mramoru navrhl. Kardinál Špidlík zemřel v pátek 16. dubna 2010 v Římě ve věku devadesáti let. Vatikán se s ním zádušní mší rozloučil v úterý 20. dubna, poslední dubnový den se pak za účasti několika tisíců lidí konalo poslední rozloučení ve velehradské bazilice Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje. Rakev s ostatky byla pak až do června umístěna v Královské kapli baziliky. Po zhotovení sarkofágu byla přemístěna do apsidy za hlavní oltář.

Vzducholod' ze Staré Boleslavi na cestě přes Brno do Rakouska

Vzducholod' jako dopravní prostředek si spojujeme především s koncem 19. a počátkem 20. století, s obdobím hrdinných leteckých pionýrů. Někteří si snad vzpomenou i na proslulý požár vzducholodě Hindenburg ve třicátých letech 20. století. V současnosti se již pro osobní přepravu používají vzducholodě jen minimálně. Zato poměrně často je můžeme vidět jako atraktivní nosič reklamy, která upoutává diváky v širokém okruhu. K reklamním účelům sloužila i vzducholod' plněná héliem ve Staré Boleslavi, která patřila stavební firmě Unistav. V nepříznivém počasí se však utrhla a ulétla. Oblačnost přitom policii prakticky znemožňovala let vzducholodi sledovat. Pouze mohla zaregistrovat, že při svém nedobrovolném odletu poškodila střechy dvou domů a jeden komín. Údajně následující den byla vzducholod' pozorována nad Brnem a směřovala k blízkým česko-rakouským hranicím. Lze proto očekávat, že skončila svoji pout' právě zde. Přitom odborníci upozorňují, že vzducholod' nezachytí ani radary a vzdušné plavidlo může vystoupat i do úctyhodné výšky deseti tisíc metrů nad zemí. To také znamená, že se může vyskytnout i ve výškách, kde se běžně pohybují letadla. Naštěstí však při své plavbě již vzducholod' na své pouti z místa zavraždění svatého Václava žádnou nehodu nezpůsobila, a tak její ničivá bilance naštěstí skončila u poškozených střech a komínu. (MaFr)

V Praze se zase víc dláždí

V období před rokem 1989 se oproti tradiční kostkové dlažbě i v centru města poměrně silně prosazoval asfalt. Ten lákal jak poměrně snadným pokládáním, tak pohodlím pro chodce, značně však popuzoval památkáře a obecně ctitele starobylého rázu města, ke kterému dláždění tradičně patří. V posledních letech došlo k výraznému obratu a přinejmenším v historickém středu Prahy jednoznačně dominují dláždění se svými kostkami z mramoru. Tímto způsobem plní pražská Technická správa komunikací svůj „chodníkový program“, který má zajistit kvalitní údržbu části komunikací určených pro pěší. Samozřejmě přílišné nadšení nevyvolávají například u žen s vysokými podpatky, turisté však většinou vzhled chodníků oceňují. Kostky se tak vracejí i na místa, odkud po druhé světové válce zmizely. Nejsou to však již původní kameny. Ty byly podle tisku často prodávány levně různým rakouským městečkům, která jimi nechala dláždít svá náměstí. Jindy byla původní dlažba definitivně zničena asfaltovým přelivem. Oproti jednotvárnému asfaltu lze s šedými, růžovými či bílými kostkami vytvářet různé dekorativní obrazce, vytvářet s jejich pomocí různé nápisy apod. Jako specifický příklad připomeňme šestadvacet bílých křížů na Staroměstském náměstí připomínajících popravu šestadvaceti českých pánů v roce 1621. V Praze se také začíná prosazovat projekt zvaný Stolpersteine, tedy vystouplých dlažebních kostek, které například v Mnichově připomínají jednotlivé oběti holocaustu. Například ve Stárkově ulici na pražském Novém Městě najdeme takový kámen, který připomíná talentovaného chlapce z terezínského ghetta, zakladatele a redaktora jednoho z tamějších dětských časopisů *Vedem Petra Ginze* (1928-1944). Ginzův obrázek

Měsíční krajina s sebou vezl do vesmíru v roce 2003 izraelský kosmonaut Ilan Ramon, cenná připomínka však shořela při výbuchu raketoplánu Columbia, který nepřežil ani Ramon ani kdokoliv jiný z posádky. Ginz však nemá být jedinou proslulou obětí rasového šílenství, kterou v Praze dlažební kostky připomenou. Již v červnu se počítá i se zasazením kostky věnované otci nedávno zesnulého spisovatele Arnošta Lustiga Emilovi nebo kostky připomínající autora knihy *Staropražské kukátko*, spisovatele Oskara Wienera (1873-1944). V následujících letech snad přibudou i „Stolpersteine“ (nenapadá mě žádný vhodný český překlad, „klopýtací kameny“ zní dost krkolomně) věnované i méně známým obětem nacistického vyvražďování. Bohužel, kdyby měly být připomenuty všechny oběti zvrácených hitlerovských plánů, po některých pražských (stejně jako vídeňských) ulicích by se ani nedalo normálně projít.

(MaFr)

Svatovítská katedrála možná bude mít nové zvony

Katedrála sv. Víta možná získá nové zvony. Ke čtyřem stávajícím by chtěli správci chrámu znovu přidat další zvony, které zmizely za první světové války. V katedrále jsou dnes čtyři funkční zvony – Jan, Josef, Václav a Zikmund. Další tři se jmenovaly Dominik, Mária a Ježíš. Uvedl to arcibiskup Dominik Duka. Plánem do budoucna je pořídit také nové varhany a chrám více otevřít veřejnosti. Už teď chrám zve na výstavy, koncerty a varhanní festival. Život v katedrále se obnovuje díky dohodě, kterou loni v květnu uzavřel Duka s prezidentem Václavem Klausem. Domluvili se na společné správě chrámu a ukončili dlouholetý soudní spor o určení vlastnictví katedrály. K výkonu společné správy o katedrálu vznikla rada držitelů klíčů od korunní komory. Jejimi členy jsou mimo jiné prezident Klaus, premiér Petr Nečas, arcibiskup Duka či primátor Bohuslav Svoboda. Právě tito držitelé klíčů se domlouvají na plánech a projektech, které se týkají budoucnosti katedrály, tedy oprav, nákupu nových varhan a podobně.

Tradice spojená i s rakouským císařem

V českých zemích došlo na počátku 21. století k oživení řady malých pivovarů, dokonce i těch, v nichž skončila produkce piva již před delší dobou. Obnovily se tak často neprávem zapomenuté tradice a již hluboko v historické paměti zasuté značky. Například pivovar v Kácově na Kutnohorsku zlatavý mok vařil již od roku 1457. V první polovině 18. století celé panství, pochopitelně včetně pivovaru, získala toskánská velkověvodkyně Anna Maria a přes toskánskou větev se pivovar dostal až do rukou vládnoucích Habsburků. V letech 1916-1918 tak patřil i poslednímu rakouskému císaři (a českému králi) Karlu Habsburskému, propadl však státu v rámci konfiskace habsburského majetku po první světové válce. Od roku 1922 fungoval pivovar jako státní firma a produkoval oblíbenou značku Hubertus. V rámci snah o koncentraci výroby však byl provoz v Kácově zastaven v roce 1957 a k obnově výroby došlo až v polovině devadesátých let, kdy zde nový soukromý vlastník začal produkovat kácovské pivo. Jenže jeho podnikatelský záměr se příliš nevydařil, a tak již za rok výrobu opět zastavil. Na počátku nového tisíciletí se však naštěstí objevil

nový investor, který pivovar výrazně zmodernizoval a zároveň se vrátil k tradičním technologiím a značce Hubertus. Čepovaný Hubertus se dokázal prosadit v řadě míst středních Čech i v Praze. Značku dokázali noví majitelé spojit se sportem, ochutnal prý ho i slavný Jaromír Jágr, který se přitom jinak pivu poměrně striktně vyhýbá. Kácovský Hubertus se stal i partnerem posledního Světového poháru ve sjezdovém lyžování ve Špindlerově Mlýně. Dosud však produkci Huberta výrazně limitovala skutečnost, že se prodává pouze čepovaný. Zejména v zimě proto výroba poněkud vázla. Problém se nyní pivovar snaží řešit tím, že začal svůj produkt stáčet do lahví. Díky tomu by se měla výrazně rozšířit i distribuční síť a třeba i ve vídeňských supermarketech časem bude možno ocenit, jak chutná mok z pivovaru, jehož vlastníkem byl dříve samotný císař.

(MaFr)

Český horolezec přežil dlouhý pád z hřebene Gerlachu

Český horolezec přežil patrně až 600 metrů dlouhý pád z hřebene Gerlachovského štítu ve Vysokých Tatrách. Zraněného, jenž spolu se svým krajanem plánoval zdolat tuto nejvyšší slovenskou horu, transportoval vrtulník do nemocnice. Záchranáři vzápětí vyrazili na pomoc druhému z horolezců. Postižený muž vypadl při slaňování, proletěl pravděpodobně celou klasickou batizovskou sestupovou trasou z Gerlachu a zastavil se až v Batizovské dolině. Neštěstí ohlásil horské službě jeho kolega. Na místo přiletěl vrtulník, který v horském terénu vysadil lékaře a záchranáře a do popradské nemocnice pak přepravil zraněného. Horští záchranáři následně vyrazili na pomoc druhému z horolezců, který je mezitím požádal o pomoc a který byl deziorientovaný. Akci zkomplikoval silný vítr a padající laviny.

Muž, jenž vytvořil nejdelší chronologii biblických událostí

Devětačtyřicetiletý Zdeněk Soviš z Brna byl zapsán do České knihy rekordů jako muž, jenž vytvořil nejdelší chronologii biblických událostí ze Starého zákona sestavenou jediným člověkem. V průběhu šesti let věnoval autor výpočtům a konečnému zpracování dva tisíce hodin práce. Dílo je sepsané ručně na papírovém svitku dlouhém 12,25 metru a širokém deset a půl centimetru. Chronologie zachycuje časové období od Adama až do konce vlády a smrti Archelaa – syna Heroda Velikého, vládce Judeje, to je od roku 3963 před Kristem až do roku 6 po Kristu. Základním pramenem rekordmanovi byla *Bible*. Své dílo autor nepovažuje za dokončené, bude v něm pokračovat.

Historickým městem roku 2010 je Znojmo

Historickým městem roku 2010 bylo na Pražském hradě vyhlášeno jihomoravské Znojmo. Ocenění je odměnou za péči o památky, vítěz dostane milion korun. Titul Historické město roku se udílí od roku 1994. Pořadatelé vybrali vítěze ze tří finalistů, kromě Znojma o titul usilovaly východočeská Polička a jihočeské Prachatice.

Znojmo leží na východním okraji národního parku Podyjí a nedaleko leží též Vranovská přehrada, u které se nachází známý zámek a stejnojmenné městečko Vranov nad

Dyjí. Okolí přehrady je oblíbenou rekreační oblastí pro lidi z celé republiky. V současné době se ve Znojmě velice daří vinařství, čemuž nasvědčuje i nové heslo Znojma „město s přívlastkem“. Znojmo se stalo také proslulé okurkami, jejichž pěstování na Znojemsku zavedl roku 1571 loucký opat Jiří II.

Roku 1966 se ve Znojmě uskutečnilo první historické vinobraní. Scénář této velkolepé akce se nese v historickém duchu. V roce 1327 přišel do Znojma zapít zdařilé státnické jednání ve Vratislavi udatný český panovník Jan Lucemburský. Po kratším přerušením došlo k obnovení této slavnosti, která je největší svého druhu v České republice, v roce 1989. Vinobraní se koná 9. září.

Dominantou města Znojma je štíhlá radniční věž postavená v polovině 15. století a z jejího ochozu je možno vidět jak Pálavské vrchy, tak podhůří Alp. Podzemní město, které se rozprostírá pod centrem Znojma, je vyhloubeno ve čtyřech patrech. Jeho chodby měří přes 30 km a jsou tak spletité, že prý patří k jedněm z největších bludišť ve střední Evropě. Město se dále pyšní hradním areálem s barokním zámekem, unikátní památkou knížecí románskou rotundou Panny Marie a sv. Kateřiny, kostelem sv. Mikuláše, premonstrátským klášterem v Louce, který je zde už od roku 1192, a dalšími památkami.

Historie města Znojma sahá k době prehistorické, kdy se začala budovat různá hradiště. Nejznámějším a největším hradištěm bylo v období velkomoravském Hradiště sv. Hypolita – na protějším vrcholku, kterým procházela obchodní cesta z Čech k Dunaji a právě Hradiště sv. Hypolita mělo chránit tuto cestu přes brod řeky Dyje.

Tuto funkci převzal od roku 1037 přemyslovský hrad, který založil kníže Břetislav I. V roce 1055 na hradě vzniklo úřední přemyslovské knížectví. Další zásadní krok k rozšíření města udělal roku 1190 znojemský kníže Konrád II. Ota, když založil premonstrátský klášter v Louce. Roku 1226 na základě královského privilegia Přemysla Otakara I. uděluje Znojmu dekret města a Znojmo se stává městem královským. Ve 13. a 14. století město Znojmo jen vzkvétalo. Mělo již dlážděné ulice, vodovodní rozvody a dvě nemocnice. V bezprostřední blízkosti hradu založil král Václav I. klášter minoritů (1226-1239), později zde vznikl i klášter klarisek (1271-1274). Po bitvě na Moravském poli 26. 8. 1278 byl v klášterním kostele Nanebevzetí Panny Marie pohřben český král Přemysl Otakar II. (1279). V roce 1296 přenesl Václav II. pozůstatky svého otce do chrámu sv. Víta v Praze.

Václav Klaus na návštěvě v České mincovně v Jablonci nad Nisou

Ražbu zlaté investiční medaile o hmotnosti jednoho kilogramu si vyzkoušel Václav Klaus při své návštěvě v České mincovně v Jablonci nad Nisou. Prezident spolu s manželkou Livií dostali na památku každý stříbrnou medaili s vlastním portrétem. Prezidenta v mincovně obdarovali stříbrnou medailí, kterou tu razili v roce 2008 u příležitosti 15. výročí vzniku České republiky. Na medaili je portrét prezidenta Václava Klause i s jeho podpisem. Emise tisíce kusů byla tehdy rozebrána a mincovna ji už dnes neprodává. Možná ještě zajímavější byla ale medaile, kterou věnovala mincovna prezidentově manželce Lívii. Jde totiž o unikát, který zatím nikdo nemá. Medaile nese z jed-

né strany znamení zvěrokruhu – v tomto případě štíra, a z druhé strany byl diamantovými hroty vytlačen portrét prezidentovy manželky podle fotografie.

Do ulic Prahy v létě zavítá Love Parade

Komornější verze legendární technoparty Love Parade se v létě přestěhuje do ulic Prahy. Začátek čtyřdenní akce s názvem Prague Pride je naplánován na 13. srpna. Středem metropole má projít desetitisícový průvod hrdosti v karnevalovém stylu a pouliční taneční party. Akce vyvrcholí rok po tragické Love Parade v německém Duisburgu, kde zemřelo jedenadvacet lidí, uvedla ČT.

Výbuch v Explosii

V pardubické Explosii, kterou nejvíce proslavila plastická trhavina semtex, vybuchl nitroglycerin. Exploze byla velmi silná a poničila část objektu. Firma pohřešuje čtyři zaměstnance, osm lidí bylo zraněno. Do areálu továrny nemá nikdo přístup, situaci vyhodnocuje krizový štáb. Výbuch zničil objekt o rozměrech přibližně deset krát deset metrů. Náraz rozbil ve městě dvě výlohy. Výbuch slyšeli lidé až v Hradci Králové.

Explosia a. s. je výrobní a obchodní společnost působící především v oblasti výroby výbušnin a služeb spojených s aplikací energetických materiálů pro civilní i vojenské použití. Firma byla založena v roce 1920 a od svého vzniku prošla řadou forem a podnikatelských seskupení – od samostatné akciové společnosti přes závod v rámci větších firemních celků zpět k samostatně hospodařící společnosti od 1. 6. 2002. Explosia a. s. zaujímá významné postavení v oblasti trhavin a střeliv na trhu ČR, ale je i významným exportérem, především do zemí EU.

Začala výstava ke Gagarinovu letu do vesmíru a Expedice Mars

Výstava k 50. výročí letu prvního člověka do vesmíru byla zahájena v Ruském kulturním středisku v Praze. Zahájení se účastnili první československý kosmonaut Vladimír Remek a jeho tehdejší náhradník Oldřich Pelcák. Zároveň odstartovali 8. ročník dětské soutěže Expedice Mars. Na výstavě, na kterou je vstup volný, jsou málo známé fotografie sovětského kosmonauta Jurije Gagarina, první kosmonautky Valentiny Těreškovové, raket, kosmických lodí, družic a vesmírných stanic. Na Gagarinův první 108 minut trvající let kosmickou lodí Vostok kolem Země svět vzpomínal 12. dubna v den jeho 50. výročí. „Byl to opravdu průlomový krok v historii lidstva,“ řekl při zahájení výstavy Remek. Celé generace lidstva podle něj věřily, že jednou člověk poletí do vesmíru a před padesáti lety všichni pochopili: „Ano, je to možné.“

Na zámku v Dačicích otevřeli nové expozice

Na zámku v Dačicích na Jindřichohradecku začala turistická sezóna. Návštěvníci si tak vůbec poprvé mohli prohlédnout pánské apartmá hraběte Friedricha Dalberga. Památkáři je zrekonstruovali podle starých fotografií. Novou podobu získal předpokoj, pracovna, ložnice a pokoj Dalbergova komorníka. Friedrich Dalberg byl především

vědcem, jeho ornitologická sbírka obsahuje více než čtyřista vycpaných ptáků a díky své ucelenosti a kvalitní dokumentaci patří k nejcennějším sbírkám ptáků v České republice.

První slavnosti českého chřestu v Hostíně u Vojkovic

Jak chutná chřestová pěna nebo grilovaný norský losos s chřestem a s maltézskou omáčkou, mohli okusit návštěvníci prvního ročníku slavností českého chřestu v Hostíně u Vojkovic na Mělnicku. Přímo na poli vařilo několik vyhlášených kuchařů ze Svazu československých kuchařů i další pokrmy ze šparglu, jak se také někdy tradičně chřestu říká. Akce přilákala do malé středočeské vesnice stovky návštěvníků. Lidé se zajímali o přípravu této zeleninové lahůdky. Prvotřídní chřest, který se za první republiky pěstoval, byl tehdy oblíbenou pochoutkou a byl svojí kvalitou a chutí známý i za hranicemi republiky.

Ve Slaném na Kladensku chtějí vytvořit největší sbírku slánek na světě

Sbírka začala 1. dubna a je časově neomezená. Sešly se tu už slánky skleněné, porcelánové, malované, dřevěné i keramické. Lidé mohou posílat i vzpomínky, které se ke slánce vztahují. Unikátní výstava, která by mohla přilákat turisty, bude od října přístupná v nových prostorách městského informačního centra. Jak celý nápad vznikl, přiblížil v rozhovoru pro Radio Praha Jakub Hložek z Informačního centra ve Slaném.

Sbírka slánek se vztahuje k městu Slaný. Jak ke svému jménu přišlo? „Podle pověsti kníže Nezamysl lovil v okolních lesích a jeho družina dostala žízeň. Vyslal svého sluhu, aby našel nějaký pramen. Dorazil na úpatí slánské hory, kde objevil pramen. Poté, co se napil, zjistil, že voda je slaná. Na tento popud vznikla solivarská osada a ta se postupně rozvinula v město Slaný. Takže našemu městu dal jméno slaný pramen. Patrně ještě někde hluboko pod slánskou horou nějaká spodní voda, možná i slaná, bude, ale už nikam na povrch nevyvěrá.“

Výstava digitálních map

Pro všechny zájemce o mapy Prahy byla připravena zcela první výstava ukázek z mapové tvorby hlavního města Prahy. Výstava představila tištěné ukázky digitálních map, které se používají při mnoha činnostech, například při správě majetku, území, při stavebních řízeních, dopravním managementu, informacích o dopravě a podobně. V rámci výstavy byly pro návštěvníky připraveny dvě dotykové obrazovky, kde bylo možné si vyzkoušet nejrůznější webové mapové lokace a geodeta spravovaná Útvarem rozvoje. Výstava se konala do půli dubna v sále Infocentra rozvoje hl. m. Prahy ve Škodově paláci v Jungmannově ulici v Praze.

(mk)

Výstava o památných stromech

V průběhu března mohli návštěvníci zhlédnout v hale Magistrátu hl. m. Prahy v Jungmannově ulici výstavu, která se věnovala pražským památným stromům. Na území Prahy

se nachází celkem 197 památných stromů. Jedná se o stromy, které jsou výjimečné buď svým vzrůstem, nebo umístěním, které tvoří výrazný krajinný prvek, anebo případně rostou na místech, kde by mohlo dojít k jejich ohrožení. Návštěvníci výstavy se přímo na místě mohli dozvědět množství informací o samotných stromech, o jejich historii a také řadu zajímavostí o okolí, kde rostou.

(mk)

Výstava fotografií z Iráku

Návrat do Iráku v době před půl stoletím mohou prožít návštěvníci výstavy fotografií od cestovatelů Jiřího Hanzelky a Miroslava Zikmunda, která začala v Senátu. Výstava představuje kolekci čtyř desítek unikátních černobílých fotografií, které cestovatelé pořídili při výpravě do Iráku v roce 1960. Expozice nabízí i korespondenci obou cestovatelů, jejich výzbroj a výstroj, tedy malý kotoučový magnetofon a fotoaparát spolu s tropickou helmou, sakem a krátkými kalhotami. Tvůrci expozice nezapomněli ani na jejich automobil Tatra 805 a jeho vlajkovou výzdobu. Výstava je putovní, příští měsíc ji uvidí i v Iráku.

V Mikulově chystají Dny židovské kultury

V Mikulově chystají čtyřdenní Dny židovské kultury, které návštěvníky zasvědí do židovských kulturních tradic. Lidé budou mít možnost naučit se kroky tradičních židovských tanců, ochutnat tradiční jídla jako šoulet nebo košer vína a slivovici. Festival zahájí v mikulovském kinoklubu vrchní zemský rabín Karol Sidon. S hebrejskými a židovskými písněmi vystoupí Máša Kubátová, zahraje i houslový virtuos Alexandr Shonert. Bude se promítat česko-slovenské dokumentární drama *Nickyho rodina* o stovkách českých a slovenských dětí, které zachránil před holocaustem Brit Nicholas Winton. V centru města zatančí třebíčský soubor Yocheved. Poslední ze Dnů židovské kultury představí výstavu v obřadní budově židovského hřbitova.

Mikulov patřil k nejvýznamnějším židovským centrům na Moravě. Působil v něm i slavný rabín Löw. Současnou atrakcí města je kromě četných památek židovský hřbitov s malou expozicí o rituálech spojených s židovským pohřbíváním.

Tip na výlet:

Selské baroko a Kubata

Plástovice jsou jednou z devíti historických blatských obcí a zároveň nejcennější a nejznámější vsí v této oblasti. Nachází se jen pár set metrů od hlavní (císařské) silnice z Budějovic na Vodňany, nedaleko velkého rybníku Volešek (146 ha). Plástovice spolu s obcí Zbudov tvoří střed tzv. Zbudovských Blat. První písemná zmínka o obci je z roku 1360. Díky výjimečně zachovalé lidové architektuře blatského typu byla vyhlášena vesnickou památkovou rezervací. Nejkrásnější statky jsou soustředěny kolem prostorné návsi a v jedné ulici severně od návsi. Typické pro tuto oblast jsou i tvarované a zdobené brány, které tvoří celek s výzdobou štítu. Atypické v této oblasti, ale typické pro tuto ves, jsou patrové stavby. Přímo symbolem blatské architektury je unikátně zchovalá Plástovická kovárna, stojící samostatně na dolním okraji návsi. Zájemci o detailnější informace ohledně lidové architektury v obci se mohou

podívat na www.selskebaroko.cz, kde najdou i řadu fotografií, některé již dnes historické.

Plástovice jsou také hlavním dějištěm známého románu Karla Klostermanna *Mlhy na Blatech*, který byl v roce 1943 zfilmován. Pojednává mimo jiné o osudech místního selského rodu Potužáků a životě na Blatech v polovině 19. století. Ale i o vztahu jihočeských sedláků k rodné půdě, poctivé práci i hrdosti na blatské tradice, reprezentované hlavně „Kubatovskou legendou“. Ve filmu režiséra Františka Čápa hrál postavu sedláka Potužáka Zdeněk Štěpánek a jeho čeledína Vojtu mladý Rudolf Hrušínský.

Plástovice patřily mezi devět vesnic z Blat, které Petr z Rožmberka ponechal k užívání svobodným sedlákům, takže nepodléhaly žádné vrchnosti. A právě k nim se vztahuje ona známá věta, kterou si mnozí z nás pamatují z dějepisu: „Kubata, dal hlavu za Blata.“ Poprava se podle pověsti konala před očima vesničanů na břehu Soudného potoka. Jakmile krev rychtáře Kubaty zbarvila louku, zatáhla se prý obloha temnými mraky a začala bouřka. Vypravuje se taky, že blesky zabily soudce, kata i všechno shromážděné panstvo. Jak se celá věc udála, si už dnešní historici nejsou jisti. Ví se, že kolem roku 1581 skutečně došlo ke

sporu hlubockého pána Adama z Hradce se sedláky ze Zbudovských Blat. Nejednalo se však o pastviny, ale o fond vytvořený pro sirotky. Jestli vzbouřence vedl nějaký Jakub Kubata, rychtář ze Zbudova, na tom se historici nemohou shodnout. V každém případě však v kraji stojí od roku 1904 jeho socha. Jsou tu i dva kameny – jeden velký jako dospělý muž a o kus dál menší, na kterém je vyrytý kříž. Až sem se prý dokutálela Kubatova hlava.

Antonín Berchtold:

Portrét Jana Jeníka z Bratřic

Jan Jeník z Bratřic se narodil na Tři krále roku 1756 na zámku v Radvanově jako Jan Nepomuk Vojtěch Baltazar Ignác z Bratřic, potomek vladyské rodiny pánů z Bratřic a syn Josefa Jiřího z Bratřic, na Radvanově a Dolních Hrachovicích a jeho manželky Karolíny Malovcové z Malovic. V lednu 2011 tedy uplyne od jeho narození celých 255 let! Muž, jehož později známe pod obrozeneckým jménem Jan, tedy Jeník z Bratřic, získal gymnaziální vzdělání v letech 1766-1772 u jezuitů, poté absolvoval filozofická studia ve Svatováclavském semináři v Praze, načež začal studovat práva. Z neznámé příčiny studia opustil a dal se na vojnu, když nastoupil roku 1773 jako kadet k pěšímu pluku č. 35 Oliviera Wallise (od roku 1793 zvaného podle vlastníka jako pluk Wenkheimův, později pluk plzeňský podle doplňovacího okresu). V matrice pluku je uveden roku 1787 jako praporečník a brzy nato už jako poručík, roku 1790 stal se nadporučíkem a roku 1795 hejtmanem. V této hodnosti setrval u pluku do konce roku 1799, kdy vojenskou službu opustil. Bojoval nejprve pod Laudonem u Bělehradu a pak ve čtyřech taženích proti francouzským revolučním armádám.

Koncem roku 1792 odešel jeho pluk pod vévodou Koburským a v následujícím roce bojoval u Aldenhoven, Neerwindenu a později pod pevnostmi Valenciennes, Cambrai a Maubeuge. Tehdy byl svědkem, jak na rakouskou stranu přeběhl generál Dumouriez a princ Égalité. V době Pichegruovy ofenzívy byl 13. června 1794 v bitvě u Hooghlede zraněn a prodělal pak neslavný ústup z Belgie až na Rýn. Následujícího roku se zúčastnil dobývání Mohuče a setkal se s generálem českého původu Janem z Klenového. V roce 1796 prodělal tažení jižním Němecem až k řece Lechu a pak pronásledování Moreauovy armády k Rýnu. Podruhé byl těžce raněn za dvoudenního boje u Limburka. Roku 1799 bojoval ještě u Stockachu,

ale celého tažení se nezúčastnil, byl několikrát raněn (1796 těžce u Limburka). Rezignoval na svoji hodnost a 5. března se rozloučil s mužstvem projevem, v němž vzpomněl českých reků Jana Žižky a Prokopa Velikého. Od následujícího roku už žil jako soukromník v Praze. Tady se stal brzy známou osobou, zejména pro své vlastenecké smýšlení a také příjemné chování.

Téměř půlstoletí pak Jeník z Bratřic věnoval pilnému sběru a opisování literárních památek české minulosti. Dnes nám tato práce připadá poněkud zbytečná, ale v době vrcholícího národního obrození byla považována za velmi záslužnou. Zachovalo se celkem sedmnáct motužných dílů, z nichž šest bylo uloženo v knihovně rytíře z Neuberka a dalších jedenáct v Národním muzeu Království českého. Z toho bylo v muzeu sedm svazků zakoupeno z rodiny F. A. Mauermanna a další čtyři přibyly z pozůstalosti Ferdinanda Čenského. Muzeum následně koupilo i svazky neuberkovské a dalších šest jednotlivých svazečků, které se nacházely v nejrůznějším držení. Až roku 1932 byl Muzeem zakoupen nejstarší, dosud pohřešovaný svazek zápisů Jeníka z Bratřic pocházející z roku 1809 a mimo to byl v pozůstalosti J. N. Štěpánka nalezen svazek další. Kromě nich víme ještě o svazku, jenž zůstal v pozůstalosti Jaroslava Kampra, a o Jeníkově autobiografii, jež byla objevena roku 1903 na hradě Buchlově: *Tagbuch der merkwürdigen Vorfällen meiner Dienstzeit*. Z ní také čerpáme údaje o vojenské službě Jeníka z Bratřic, neboť tzv. plukovní deník si vedl po léta velmi pečlivě.

Jan Jeník odešel z vojenské služby roku 1799, osvícencem zůstal i po návratu domů (od roku 1792 vládne František s pomocí policie barona Pergena). Po vzoru např. Pelcla se pustil do zkoumání české minulosti. Charakteristický je vztah Jeníka k Palackému, k jejich domu v Pasířské ulici měl blízko. Navštěvoval Palackého v Muzeu, ale z korespondence ze třicátých let zmínky o Palackém mizí. Proč, to ukáže možná budoucí výzkum.

I Jeníkovo vlastenectví prošlo změnou. Svými kořeny bylo zasazeno v prostředí domova v Podblanicku. Hlavním projevem vlastenectví byl jazyk. Jeník se na něj díval asi takto: vycházel z toho, že Rakousko je mnohonárodnostní, a tedy mnohojazyčný stát a je nepřirozené, aby čeština byla odstrkovaná a pejorativně nazývána jazykem chův, kočích, sedláků a domovníků. Vychází ze skutečnosti, že v rakouské armádě se mluví německy minimálně a je tudíž nezbytné, aby se velitelé naučili česky. České království platí nejvíce daní, a tudíž mají jeho obyvatelé nárok na respektování práv na rodný jazyk. Jeho čeština byla prosycena lidovými prvky a obohacena o prvky veleslavínské češtiny. Vše, co se od těchto dvou vzorů odlišovalo, považoval za škodlivé, proto se stavěl kriticky k Jungmannovým pravopisným a mluvnickým reformám, vadily mu Jungmannovy novotvary, dále mu vadila latinka, kterou nepovažoval za „české písmo“.

Rozhodl se zachraňovat památky pro lepší českou minulost a dělal to z pozice člověka, který má na mysli, co potřeboval a potřebuje lid. V díle posuzoval a hodnotil život z pozice lidu blízkých. Svoji sběratelskou činnost zahájil už na začátku vojenské kariéry (během cest si opisoval nápisy na veřejných památkách, údaje historicky zajímavé a kuriozity – plakáty, letáky, výslechy, tisk), tak vznikl *Vojenský deník* z let 1778-1799.

Co se týče vlastní literární tvorby, ta spočívala ve výběru památek a svědectví o české vzdělanosti a minulosti, jejich přepisu a komentářích k nim (nebyl průkopníkem, jeden a půl století před ním sbíral písemné památky pro *Historii církevní* Pavel Skála ze Zhoře, předtím Balbín).

Dalším dílem bylo *Paměťhodno*, jde o velmi rozsáhlé dílo, obsahuje přepsané, překreslené či nalepené listiny, dále zápisy, výpisky ze soudobých i starých knih. Začíná kronikářem Kosmou, ale hned přechází na osoby sobě milější: M. Jan Hus, J. Žižka a další. Končí jeho současností. Mimo jiné zde zmiňuje Františka Josefa hraběte Kinského – po studiích odešel na vojnu, pak přešel do státní správy, dlouholetý velitel vojenské akademie ve Vídeňském Novém Městě, kde zavedl vyučování češtině. Je znám jako autor „obraný českého jazyka“, ale věnoval pozornost i upadající výchově mladých aristokratů. Dnes jej oceňujeme hlavně jako zakladatele přírodních věd v Čechách, dále představitele osvícenské pedagogiky – kritizoval učení nazpaměť, zdůrazňoval význam jazyků: národního (češtiny), pak jazyka zemského (němčiny) a dále latiny, řečtiny, francouzštiny, italštiny. Spoluzakládal Královskou českou učenou společnost, založil muzeum přírodnin.

Dalším dílem byly *Valdštejnské Bohemiky*, které měly pět dílů, nazýval je opět *Paměťhodno*. Začíná je psát roku 1820 a jsou dokončeny roku 1831. Začíná tradičně Kosmou, pak přechází k době předhusitské a husitství. Ve druhém díle přechází k Valdštejnově historii. V dalších se věnuje vojenské historii. V letech 1780-1829 věnuje pozornost i národnímu obrození, je také jeho představitelem, věří ve šťastnou budoucnost národa.

Zanechal po sobě více než sedmadvacet svazků rukopisných záznamů a německy psaný vlastní životopis. Z této nesmírně rozsáhlé pozůstalosti vyšlo několik výborů, zejména *Písně krátké lidu českého obecného* (1929). Je to pravděpodobně jedna z prvních sbírek českých lidových písní, která vznikla začátkem 19. století. Jde zejména o písně venkovského a městského lidu. Některé sklad-

by jsou vynikající úrovně, jiné poněkud slabší, většina je rozverného rázu.

Jeník a ženy: Roku 1778 se zamiloval ve vesnici Schornedorfu do učitelské dcerky Margaretky. Roku 1787 byl pověřen odjezdem do Terezína na stavbu pevnosti, zde se seznámil s dcerou místního mlynáře, Nany Wernerovou, čekala na dobrého manžela, ale pro ni byl nevhodný, přesto si ještě dlouho dopisovali. V hornorakouském městečku Gmundenu poznal během zimy 1788-1789 přítelkyni Nannetu de Bergmann. V devadesátých letech opět trávil čas u mírové posádky v Chebu, zde našel láskyplnou přítelkyni Lisettku Dvořákovou, se kterou se stýkal s nevolí jejich rodičů. Nadporučík bez majetku nebyl pro dcerku z chebské honorace vhodný.

Co dnes bývá s Jeníkem z Bratřic spojováno nejčastěji a na co bývá jeho široký (a nejen sběratelský) záběr nejvíce redukován, je zmíněný soubor chytlavých, necudných, ba obscenních „písní krátkých“. Jenže i ten se „prvního úplného a necenzurovaného vydání“ (s názvem *Když jsem šel okolo vrat...*) dočkal teprve v roce 2009, čili dvě stě let poté, co začala vznikat první z verzí tohoto souboru. Než se k těmto „písním krátkým“ (a k jejich sběrateli) obrátíme podrobněji, uveďme jednu z nich, abychom výše naznačené postavili z hlavy teorie na nohy praxe. Jeník předznamenává, že píseň byla zpívána „dle uherské melodie, kteráž pěkná jest“ a dodává: „...jsouť arcit, jako tahle píseň, mnohé jiné nemálo pohoršlivý. Však ale že se jim podivné a směšné nápady nemohou docela odepřít, tak se zde bez nejmenší proměny od slova k slovu vepsaly. Z kterěžto všech písní veselá mysl a láska k zpěvu našich milých předkův notně se poznává.“

Jeho soubory čítají celkem na dvě stě písní, resp. jedinečných „písníových jednotek“ jak lidového, tak umělého původu, ladění lyrického i epického. To je obdivuhodné množství, vezmeme-li v potaz, že Jeník se nevěnoval běžnému terénnímu sběru, ale písně zaznamenával z paměti, jak se mu vybavovaly zejména z let jeho vojenské služby. Jejich témata jsou sociálněkritická i vojenská, rodinná, milostná či žertovná, sbírky zahrnují dodnes zpívané písně pijácké a písně eroticko-skatologického rázu. Právě poslední tematický okruh nejotevřeněji dokladující přirozenou a věčnou alianci ducha s tělem, která utváří základní hodnotu folklorního materiálu, byl pro obrozeneckou morálku nepřijatelný.

Co je však z dnešního hlediska nejdůležitější? Jeníkův soubor podal zároveň obraz lidové mentality nepřikrášlený romantickou snahou autorů ohlasové poezie o její ideální podobu považovanou za kvintesenci národní duše. Proto se v jeho souboru, jenž nebyl určen k publikaci, a nebyl tedy omezován ohledem na cenzuru, mohly vyskytnout i texty otevřeně skatologické či sexuální. Pro dnešního čtenáře vychovaného moderní (a postmoderní) literaturou to nebude žádným překvapením, naopak obraz předků z období zrodu našeho novodobého národa mu to může jen přiblížit.

Zaslal: Dr. Josef Ernst

Prameny:

www.citarny.cz/index.php?option, www.magazinuni.cz, www.spisovatele.cz, www.rozhlas.cz/vltava/portal/_.../213325, www.cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Jeník_z_Bratřic, Šárka Mařincová

Mistr Jan Hus

Český náboženský myslitel, kazatel a reformátor Mistr Jan Hus se narodil v roce 1371 v Husinci u Prachatic. O jeho dětství mnoho nevíme, většinou jde pouze o legendy. Studoval na pražské univerzitě artistickou fakultu, kde získal v roce 1396 titul mistra svobodných umění. V roce 1398 začal přednášet, zapsal se na teologickou fakultu a nechal se vysvětit na kněze. Jako učitel používal v psaném projevu hlavně latinu.

Od roku 1402 kázal Hus v Betlémské kapli. Kritizoval bohaté církevní hodnostáře a nešvary bohatého panstva. Získal si tím obdiv široké vrstvy pražské společnosti, od chudých lidí až po královskou společnost. Husovým vzorem byl Viklef, jehož učení proniklo do Čech koncem 14. století. Hus veřejně obhajoval jeho knihy a tím si proti sobě poštval církevní vrchnost.

Do doby, kdy měl Hus sympatie arcibiskupa Zbyňka Zajíce, krále Václava IV. a královny Žofie, byla mu jeho kázání tolerována. V roce 1408 se ale arcibiskup postavil proti každému, kdo uznával Viklefa a přikázal všem odevzdal jeho spisy. Čeští mistři i studenti odmítli poslušnost a spisy nevydali. Pražský arcibiskup dal v roce 1410 spálit Viklefovy spisy jako kacířské a na Husa uvalit klatbu.

Hus měl přísný zákaz konat v Praze církevní obřady. Nebral však papežův příkaz vážně, odvolával se na Kristovo učení. Hus opustil Prahu a usadil se na Kozím hrádku v jižních Čechách a v roce 1414 na Krakovci. Zde kázal venkovskému lidu. Císař Zikmund Lucemburský, bratr krále Václava IV., vyzval Husa, aby se před církevním koncilem v jihoněmecké Kostnici omluvil za své kacířství. Žádal jeho podřízení se autoritě církve. Jakmile vstoupil Hus na půdu církve, podléhal církevnímu právu a podle něj už byl přede odsouzen. V Kostnici byl zatčen a uvězněn.

Hus věděl, že jako kněz – kacíř může dostat trest doživotního žaláře, pokud se omluví, nebo bude upálen, pokud omluvu odmítne. Církev ho obvinila i z názorů, které nikdy nehlásal. Ani po dlouhém vězení, tělesných trestech a psychickém tlaku Hus neustoupil ze svých názorů a byl 6. července 1415 upálen na hranici před hradbami Kostnice, a to na místě, kam se zahrabávali koně. Husův popel byl hozen do Rýna.

Husovo učení dalo vzniknout husitskému hnutí, české reformaci a úsilí o proměnu katolické církve. Husovi se také přiznává zásluha na reformě českého pravopisu – začal jako první používat čárky.

Díla Mistra Jana Husa:

- *O církvi / De ecclesia*, 1413 – latinský spis, ve kterém Hus zveřejňuje názory na poslání církve. Pokud podle něj nežije biskup ani papež v souladu se zásadami křesťanství, nemohou se pokládat za členy církve a nezaslouží si úctu. Toto dílo bylo jedním z důvodů Husovi obžaloby.
- *Výklad viery, Desatera a Pátere* (modlitby Věřím v Boha, Desatero a Otčenáš), 1412 – Husův výklad modliteb. Líčí v něm zkázu mravů u duchovenstva. Zastává názor, že pravý křesťan má pro pravdu bojovat. Hus se zde nevyhýbá ani kritice vlastní osoby. Také vyzval pány, rytíře, měšťany a knížata, aby dbali na čistotu mateřského jazyka.
- *Knížky o svatokupectví*, 1413 – nejkritičtější Husův spis, ve kterém odsuzuje obsazování církve za úplatu. Kritizuje prakticky celou soudobou společnost a tvrdí, že už vlastně neexistuje pravá církev, protože vládne Antikrist.

- *Postila*, tj. výklad svatých čtení nedělních (*post illa verba* – po oněch slovech), 1413 – velký soubor kázání. Toto Husovo dílo má kulturně-historický význam, zobrazuje soudobý život lidí.

Hus po odsvěcení

Cesta na popraviště

Hus na hranici

Pranostiky

Před 13. dubnem máje nejsme ubezpečeni stálého letního povětří; po tomto dni ale není zapotřebí se obávat vínu škodného mrazu.

Jaký den 25. máje jakožto na den Urbana povětří jest, takový podzimek následovati má.

Březen – za kamna vlezem, duben – ještě tam budem, máj vyženem kozy v háj.

Suchý březen, mokrý máj – bude humno jako ráj.

Prší-li na prvního máje, bude později sucho a neurodí se víno.

Svatý Florián si ještě může nasadit sněhový klobouk.

Na Pankráce, na Urbana (25. 5.) suchý den – urodí se víno, hustý bude len.

Pankrác, Servác, Bonifác – ledoví muži, spalují mrazem ovoce i růži.

Žofie vína upije.

Děšť svaté Žofie švestky ubije.

Na Urbana pěkný teplý den – bude suchý červenec i srpen.

V máji vlhko, chladno – bude vína na dno.

Na mokrý květen přichází suchý červen.

Deštivý květen – žíznivý říjen.

Když máj vláhy nedá, červen se předá.

Studený máj – v stodole ráj.

V máji vlhko, chladno – bude vína na dno.

Jsou-li májové hříby červivé, bude suché léto.

Něco z jarní květomluvy**Bledule**

Po lučině jarní potok tancuje,
o kameny hravé vlnky zvoní,
bílá pěna sukničky jim lemuje
a kam spadnou, roj bledule voní.

Sedmikrásky

Umouněné tváře a zcuhané vlásky –
to je jaro – košiláček malý,
jeho zoubky bílé – to jsou sedmikrásky,
smějí se teď, když se vyspínaly,

Blatouchy

Žlutých dukátů hrst u potoka svítí,
jsou to housátka snad nebo zlaté kvítí?

Sasanky

Kdo to suší na palouku čisté košilký?
Či vyplašil někdo v sadech bílé motýlky?

Pampeliška

Krátký je můj život, jepičí má sláva.
Dnes jak nemluvnátko mléko stéblem saji –
zlato květů shoří, probělí má hlava
a stříbrné vlasy zítra větrem vlají.

Fialky

Vůně sladká tryskla z lesů do dálky,
rozkvetly tam útlé modré fialky.

Orseje

Za noci pozlátko s hvězdiček spadalo,
jaro je do hájů březových schytalo,
teď je tam hvězdiček, jako když naseje,
třpytivé, svítivé, zlatisté orseje.

Kopřivy

Do chladna a stínu, sedly jste si paní,
což vás nepřiláká jarní slunce ani?
Horké naše tělo, pálí ve dne v noci,
není slunce lékem proti té nemoci.

Hluchavka

Obchod tu skrovničků vedu:
džbáněčky plničky medu –
Včelky a čmeláci,
hledte vždy na láci,
návštěva zdvořilá
medem se oplácí!

(mk)

Jaroslav Seifert**Píseň v dubnu (Jaro, sbohem)**

Když na bledoučké jívě
vyrazí šedý květ,
vyjde si básník snivě
a prohlíží si svět.

Milostnou píseň skládá,
vítr rým nabízí mu
a dívčí ňadra mladá
chvějí se do rytmu.

Já nevím, co máš radši
na jaře zvečera,
poslouchám koncert ptačí
namísto Wagnera.

A místo orchidejí,
ach, jen se usmějte,
kvítky tam nejdoleji
v blátivém pangejtě.

(mk)

Vláda schválila výdaje rozpočtu a státních fondů do roku 2014

Vláda schválila střednědobé výdajové rámce na roky 2012 až 2014. Ty počítají pro rok 2012 s výdaji státního rozpočtu a státních fondů ve výši 1 154 miliard korun, pro rok 2013 s výdaji 1 177 miliard korun a pro rok 2014 s výdaji 1 212 miliard korun. To odpovídá strategii vlády dosáhnout vyrovnaného rozpočtu v roce 2016, uvedl po jednání vlády ministr financí Miroslav Kalousek. Výdajové rámce odpovídají deficitu veřejných financí pro příští rok ve výši 3,5 procenta hrubého domácího produktu, pro rok 2013 s deficitem 2,9 procenta HDP a pro rok 2014 s deficitem 1,9 procenta HDP. Schválení výdajových rámců je první etapou při přípravě státního rozpočtu na následující rok. Výdajové rámce odpovídají pro roky 2012 a 2013 již loni schváleným výdajům, ovšem zvýšeným o 11,7 miliardy korun určených na kompenzace růstu cen elektřiny souvisejících se solárními elektrárnami. Vláda také schválila státní závěrečný účet za loňský rok. Hospodaření státního rozpočtu skončilo v roce 2010 schodkem 156,4 miliardy korun. Deficit veřejných financí činil 4,7 procenta hrubého domácího produktu.

Státní dluh ke konci března stoupl na 1,4 bilionu korun

Státní dluh České republiky se v prvním čtvrtletí zvýšil o více než 60 miliard korun na 1,404 bilionu korun. Informovalo o tom ministerstvo financí. Na každého občana tak připadá dluh přes 133 000 korun. „Mezičtvrtletní optický nárůst státního dluhu o 60 miliard korun je dán především tím, že ministerstvo financí emitovalo dluhopisy do rezervy, kterou použije na očekávanou splátku v polovině dubna, potom se státní dluh opět sníží,“ uvedl Jakub Haas z tiskového oddělení ministerstva financí. Za posledních dvanáct měsíců stát zvýšil svůj dluh o téměř 188 miliard korun. Během loňského roku se státní dluh zvýšil o téměř 166 miliard na 1,344 bilionu korun. Státní dluh tvoří dluhy centrální vlády a vzniká především hromaděním schodků státního rozpočtu. Státní dluh je financován pokladničními poukázkami, státními dluhopisy, přímými půjčkami nebo například půjčkami od Evropské investiční banky.

Míra nezaměstnanosti v březnu klesla na 9,2 procenta

Míra nezaměstnanosti se v březnu proti únoru snížila o 0,4 procentního bodu na 9,2 procenta. Oznámilo to ministerstvo práce a sociálních věcí. O práci se ucházelo 547 762 lidí, což je meziměsíčně o 19 134 méně. Analytici odhadovali pokles nezaměstnanosti na 9,3 procenta. Počet volných pracovních míst vzrostl o 5,5 procenta na 33 931. Počet míst byl o 1 767 vyšší než v únoru a o 794 vyšší než loni v březnu. Za měsíc březen bylo na úřadech práce nově nahlášeno nebo uvolněno 19 329 pracovních míst a 17 562 volných pracovních míst bylo nově obsazeno nebo zrušeno. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 16,1 uchazeče, uvedlo MPSV. V průběhu března úřady práce nově zaevidovaly 49 463 osob. Ve srovnání s únorem to bylo o 2 307 osob více. Ve srovnání se stejným obdobím loňského roku to bylo o 7 262 osob méně.

ČSÚ: Meziroční inflace v březnu vzrostla o 1,7 procenta

Meziroční míra inflace v březnu zpomalila růst na 1,7 procenta po 1,8 procenta v únoru. Meziměsíčně spotřebitelské ceny stouply o 0,1 procenta, uvedl v pondělí Český statistický úřad. Největší vliv na meziroční růst měly dražší potraviny, nealkoholické nápoje a bydlení. Vyšší než loni byly zejména ceny běžného pečiva, a to o 12 procent, mouky o téměř 32 procent, těstovin o více než desetinu, mléka o bezmála 15 procent, másla o necelých 17,5 procenta, jedlých olejů o 23 procent, brambor o více než 62 procent, kakaa o skoro 16 procent a kávy o téměř deset procent. V bydlení vzrostly ceny elektřiny o 4,8 procenta, zemního plynu o 9,2 procenta, tepla a teplé vody o 2,4 procenta a vodného a stočného o zhruba šest procent. Čisté nájemné se zvýšilo o 1,7 procenta, v tom regulované nájemné vzrostlo o 4,6 procenta a tržní o 0,5 procenta. Ceny pohonných hmot byly vyšší o 10,7 procenta. Nižší než loni byly ceny oděvů o 3,3 procenta a obuvi o 2,5 procenta. Z potravin zlevnila zejména rýže o 6,5 procenta, vejce o 20,2 procenta a citrusy o zhruba 12 procent. O 3,5 procenta se snížily i ceny domácích spotřebičů, ceny zboží a služeb pro běžnou údržbu domácnosti klesly o 1,7 procenta, ceny audiovizuálních a fotografických zařízení o 10,4 procenta a ceny mobilních telefonů byly v březnu meziročně nižší o 12,6 procenta.

MF zhoršilo pro letošní i příští rok odhad růstu ekonomiky

Ministerstvo financí zhoršilo pro letošní i příští rok odhad růstu české ekonomiky. Letos by hrubý domácí produkt (HDP) měl stoupnout o 1,9 procenta a v roce 2012 o 2,3 procenta. Vyplývá to z nové makroekonomické predikce MF. V lednu úřad odhadoval letošní růst ekonomiky na 2,2 procenta a růst v roce 2012 na 2,7 procenta. „Oživení světové ekonomiky zůstává i nadále zatíženo mnoha nejistotami. Hlavní zdroje rizik pro ČR jsou spojeny se stavem veřejných rozpočtů a situací v bankovním sektoru v některých zemích eurozóny,“ uvedl mluvčí ministerstva Ondřej Jakob. Ministerstvem odhadované zpomalení letošního ekonomického růstu zapříčiní hlavně úsporná politika vlády. Česká národní banka ve své únorové prognóze odhaduje letošní růst HDP na 1,6 procenta, v roce 2012 by měla ekonomika podle centrální banky stoupnout o tři procenta. Podle odhadů České bankovní asociace, které vytvořili bankovní analytici, by letos měla ekonomika stoupnout o 1,9 procenta a příští rok o tři procenta.

Zkáza české knihy?

Česká vláda chystá mohutné zvyšování daně z přidané hodnoty. Hlavním cílem je zlikvidovat sníženou sazbu daně a sjednotit DPH na úrovni blízké nynější základní sazbě. O přesnou úroveň probíhají tvrdé boje. Nejprve byla dohodnuta jednotná sazba daně z přidané hodnoty ve výši 20 procent, což je ještě o procento výše, než je současná základní sazba. V případě sociálně citlivých položek, jako jsou třeba léky, potraviny, služby spojené s bydlením nebo i knihy a tiskoviny, by se jednalo o prudký skok o plných deset procent. Přitom vládní představitelé, zejména

ministr financí Miroslav Kalousek, tvrdili, že změna musí být provedena velice rychle, nejlépe již od letošního čtvrtého čtvrtletí. Prudký růst daní přitom zdůvodňovali vysokými náklady připravované důchodové reformy. Výjmuta měla být jen hrstka potravinářských komodit (např. chléb, mléko, zelenina či ryby), u nichž výjimku domluvila nejmenší koaliční strana Věci veřejné. Drsné plány ale narazily na obrovský odpor veřejnosti, včetně nemalé části jinak jasně pravicových médií a ekonomických odborníků. Zpochybňovat dohodu začali i někteří vládní politici a nakonec poměrně rychle přišla vláda s novým poněkud změkčeným plánem – k zvyšování DPH by mělo docházet postupně v průběhu dvou let. Nejprve by snížená sazba vzrostla na 14 procent a v dalším roce by došlo ke sjednocení sazeb na úroveň sedmnáct a půl procenta. I to by ovšem znamenalo výrazný vzestup daně u klíčových položek dosud zařazených do snížené sazby. Velké problémy se tak dají očekávat třeba ve zdravotnictví, kde prudce vzrostou náklady na léky a zdravotnické pomůcky, i ve školství, protože zvýšení daně se dotkne i třeba učebních pomůcek. Z jednotlivých skupin obyvatelstva by změnami nejvíce byly zasaženy rodiny s dětmi, protože seniorům by očekávaný prudký nárůst cen základních životních potřeb musel stát na základě platných zákonů vyrovnat valorizací penzí.

Paradoxně však největší poprask v médiích nevyvolalo očekávané zvýšení cen potravin a léků, ale plánované zvýšení daně u knih a tiskovin. Svůj vliv jistě sehrála skutečnost, že se tato sazba týká nejenom vázaných publikací, ale také novin a časopisů, takže novináři bojem proti růstu sazby DPH hájili a hájí tak trochu i svůj chleba. Velmi razantně zareagovali i samotní knihkupci a nakladatelé, kteří zveřejnili na internetových stránkách svého svazu petici proti vládnímu kroku. Tu poté podepsalo přes 147 tisíc lidí, především z řad intelektuálů. Petici podpořila i řada známých osobností. Čeští knihkupci a nakladatelé přitom následky zvýšení sazby srovnali s takovými katastrofami pro knižní kulturu, jako byl únorový převrat v roce 1948 nebo následky normalizace po okupaci v roce 1968. Komentátoři navíc upozorňovali na negativní příklad Slovenska, kde skokové zvýšení daně z přidané hodnoty na knihy způsobilo nenapravitelné škody v celé knižní kultuře v zemi. Samotní knihkupci a nakladatelé varují, že klesne počet vydaných knih zejména těch odborně zaměřených, dále skript, učebnic nebo encyklopedií. Ty totiž vycházejí pouze v malých nákladech a pro nakladatele jsou již dnes prakticky nerentabilní. Jak celá kauza nakonec dopadne, lze nyní dnes jen těžko odhadnout. Veřejný tlak již vedl k tomu, že nejenom politici strany Věci veřejné, která se dlouhodobě snaží profilovat jako sociálně nejcitlivější strana vládní koalice, ale i někteří představitelé silně pravicové TOP 09, k níž jinak náleží i ministr financí Miroslav Kalousek, začali hovořit o tom, že by knihy a periodika mohly získat výjimku, dost možná jedinou výjimku vůbec. Velmi rezolutně to zatím odmítá pouze Občanská demokratická strana, která alespoň oficiálně nesouhlasí s žádnými výjimkami z jednotné sazby. Zatím ale všechno platí beze změny a vláda se zabývá jinými hrátkami, než je vyjednávání s jednotlivými skupinami obyvatelstva o plánovaných daňových sazbách.

Definitivní rozuzlení by mělo přijít v červnu, kdy chce vláda začít hlasování o celém balíku reforem, s nimiž spojuje svoji další existenci. Pro ty, kteří doufají v provedení nějakých alespoň dílčích změn, například v otázce sazby daně

na knihy a tiskoviny, přitom zvolený způsob příliš nevyhovuje. V sérii skandálů vlády se diskuse o sazbách daně nijak nerozvíjí a v červnu již na ni bude pozdě. Lze očekávat, že zejména Občanská demokratická strana ohledně reforem vyvine obrovský tlak, aby byly přijaty bez jakýchkoliv změn a pokud možno s minimální diskusí. Intenzivně bude pravděpodobně vyvolávat pocit akutní časové tísně, jak už to udělala i v předchozích případech, a zatím nic nenasvědčuje tomu, že by tato taktika měla protentokrát selhat. Je tedy asi již na místě otázka, zda české knihy opravdu čeká pomalá smrt. Vyloučené to bohužel není.

(MaFr)

Lázně jenom za peníze?

České ministerstvo zdravotnictví téměř zoufale hledá úspory ve svém rozpočtu a doslova chrlí často velmi kontroverzní nápady na získání nějaké větší sumy. Jednou se hovoří o tom, že by se měly přestat proplácet ze zdravotního pojištění všechny léky spadající do takzvané podpůrné léčby, tedy pouze zmírňující vedlejší účinky hlavní léčby. To by pochopitelně tvrdě zasáhlo především seniory, kteří musí často pomáhat svému stárnoucímu organismu syntetickými přípravky. Naopak ty nejmladší významně ohrožovala snaha ministra rozpoutat diskusi o nutnosti pečovat o předčasně narozené děti s mimořádně nízkou porodní váhou. Ministryrovy úvahy na téma, že záchrana předčasně narozených stojí příliš mnoho a navíc řada ze zachráněných dětí trpí nejrůznějšími chorobami, sice poměrně razantně odmítli odborníci neonatologové, ale lze považovat za alarmující ledový klid, s nímž česká veřejnost podobné nehorázné spekulace přijala. Zdá se, že se bohužel nemalou část lidí již podařilo přesvědčit, že ve jménu úspor finančních prostředků lze uvažovat prakticky o jakýchkoliv krocích. V kontextu takových diskusí se přidaly nápady ministerstva směřující k výraznému zúžení seznamu nemocí a diagnóz, při kterých pacientům jejich lázeňský pobyt bude hradit nemocenská pojišťovna. Podle nynějších plánů by se hrazení péče mělo zachovat třeba po těžkých operacích srdce nebo po úrazech, ale třeba pacienti s chorobami žlučníku, nemocní s cukrovkou nebo lidé s dlouhodobými chronickými obtížemi si budou muset hradit ubytování nebo stravování v lázních sami. Zejména pro některá lázeňská místa však může ministerské rozhodnutí přinést nemalé komplikace. Pobyt, které nebude hradit pojišťovna, se totiž výrazně prodraží a značná část pacientů o ně patrně ztratí zájem. Obávají se toho i mnohá zařízení na jižní Moravě jako například Hodonín nebo nedávno otevřené Lázně Lednice. Přitom právě lázeňství má v tomto regionu výrazně přispět ke zvýšení počtu návštěvníků a pomoci zmenšit dlouhodobou nezaměstnanost v celém regionu. Jenže nyní to vypadá, že lázně budou nuceny spíše propouštět. Například v Hodoníně tvoří klienti zdravotních pojišťoven plných šedesát procent zákazníků a jejich odchod by pro lázně znamenal doslova existenční ohrožení. Logickým východiskem by pro zařízení poblíž rakouskočeských hranic byla výrazně větší propagace lázní zacílená především na rakouskou klientelu. Nelze tak vyloučit, že se brzo v Rakousku objeví řada plakátů a dalších podobných reklam lákajících do různých českých lázní. Je jen otázkou, zda se stejně jako v minulosti i tentokrát stane rakouská klientela pro české lázně definitivní spásou.

(MaFr)

K 1. květnu letošního roku končí i v posledních dvou státech Evropské unie, Německu a Rakousku, přechodná opatření, kterými si tyto státy chránily své pracovní trhy před levnou pracovní silou z nových členských zemí. Pro Čechy to znamená, že poprvé od roku 2004, kdy se Česká republika stala řádným členem unie, mohou zcela volně odcházet za prací do celé sedmadvacítky. Mají ale o práci v zahraničí zájem? – Šéfredaktor Radia Praha Gerald Schubert se na to v Bruselu zeptal místopředsedy Evropského parlamentu Libora Roučka. Stalo se tak během diskusního panelu rozhlasové sítě Euranet, na kterém unijní poslanci v rámci projektu Connect.Euranet debatovali se studenty o vysoké nezaměstnanosti evropské mládeže:

Pane místopředsedo, 1. května skončí přechodné lhůty na pracovním trhu v Evropě. I Německo a Rakousko musí otevřít svůj pracovní trh pro občany České republiky. Jak jste to vnímal úplně na začátku? Dá se říct, že jste měl pochopení pro tyto lhůty, nebo se vám myšlenka přechodných lhůt a uzavírání pracovního trhu zdála být protievropská? Já osobně jsem si přál, aby žádné lhůty nebyly, aby nebyla žádná přechodná období, ať již na volný pohyb pracovníků nebo i například na volný nákup nemovitostí a podobně. To bylo zase děláno z české strany. Ale ta realita je taková. Vnímání obyvatelstva je takové, že Češi měli strach z nákupu nemovitostí například ze strany Rakušanů a Němců a Rakušané a Němci zase strach z přílivu pracovních sil ani ne tak z České republiky, jako třeba z Polska nebo z dalších zemí. Takže já situaci Rakouska, které je obklopeno novými členskými zeměmi, chápu. Sedm let od velkého rozšíření v roce 2004 je ale realita na pracovním trhu taková, že ti Češi, Maďaři, Poláci nebo Slováci, kteří chtěli jít pracovat do zahraničí, někde v zahraničí jsou. A ti, kteří z jakýchkoliv důvodů nechtěli, myslím nepůjdou ani po 1. květnu letošního roku. Jinými slovy tam budou pohyby v řádech několika set osob. Na víc to nevidím.

Takže, jak říkám, ti Češi nebo Poláci a Slováci, kteří chtěli jít pracovat do zahraničí, šli třeba do Velké Británie nebo do Holandska. Pokud jde o situaci například na německém pracovním trhu, Češi měli určité kvóty. Některé

profese a od loňského roku například všichni lidé s vysokoškolským vzděláním se již mohli zapojit do pracovního trhu v Německu. A přesto, až na nějaké malé výjimky, to moc lidí neudělalo. A ty kvóty, které zde byly, zůstaly po celé období nevyčerpány. Čili to jenom ukazuje, že v případě Čechů zájem o práci v zahraničí je a myslím i do budoucna zůstane minimální.

Teď, když lhůty končí, padá vlastně jedna překážka v tom, že platí slavné čtyři svobody. Co byste řekl, co je teď v nejbližší budoucnosti další překážkou integrace Evropské unie? Co by se muselo řešit příště?

Ano, obecně platí, že máme čtyři svobody, volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu. Ale ta skutečná realita je mnohdy ještě jiná. Zkuste se zeptat elektrikáře v Belgii, když má zakázku ve Francii. Nebo Rakušana, když má zakázku v Německu. Pořád je zde spousta administrativních překážek. Nebo co také není plně dořešeno: stále více lidí žije v zahraničí, ať už kvůli práci, nebo například z důvodu, že se do té země ožení, vdají a podobně. Čili do budoucna stále více a více manželství a rodin bude smíšených. Ale pořád nejsou pro tyto lidi uspokojivě vyřešeny otázky například zdravotního, sociálního, důchodového pojištění. Nebo v případě rozvodu podle jakého práva, zda rakouského, německého nebo českého, se ten rozvod provádí a podobně. Takže ano, na papíře máme ty čtyři svobody, ale v realitě, v těch stovkách malých, drobných záležitostech, bude toto potřeba krok za krokem zharmonizovat a sladit.

A jak v tomto směru vidíte úsilí v Evropském parlamentu? Snaží se parlament v tomto směru, nebo na to není čas, protože se řeší třeba ekonomické problémy EU?

Jak Evropský parlament, tak evropské instituce, Evropská komise a podobně, v tomto směru pracují. Například si vzpomínám na legislativu, kterou jsme zde schvalovali, byla to směrnice o službách. Byly to záležitosti týkající se například možnosti nechat se zdravotně ošetřit v zahraničí. Jsou to nejrůznější záležitosti pracovníprávních vztahů. Takže krok za krokem se toto řeší a prostor těch svobod se neustále víc a víc otevírá.

Opět „čedokoví střelci“

Lovecká turistika má v České republice mimořádně bohatou tradici. Koncem padesátých let a později nemalou část turistů ze západních zemí tvořili tzv. čedokoví střelci, tedy bohatí zájemci o odstřel zvěře v českých lesích. Významným centrem byl přitom atraktivní zámek v Židlochovicích. Lesní zvěř, například zajáci či koroptve, byla také oblíbeným živým vývozním artiklem. Navázat na tyto tradice se nyní snaží Středočeský kraj, který soupeří o zahraniční turisty především s hlavním městem Prahou. Nechal vytisknout informační brožury, které upozorňují na velké množství mysliveckých honiteb v regionu a distribuují se ve středočeských hotelích a informačních centrech. Už loni doputovalo do kraje za lovem zhruba 20 tisíc turistů a vedení regionu chce tento počet výrazně zvýšit. Jednou z nejatraktivnějších lokalit zůstává nejstarší lovecká obora v Evropě v Lánech u Prahy. Loni ji navštívilo cel-

kem 150 turistů. Jednalo se jak o tradiční klientelu z Rakouska a Německa, tak o nové lovce z České republiky, Slovenska a Ruska. Vrchol sezóny je zde na podzim, kdy se zde střílí mufloni, jeleni či daňci. Například za jelena zájemci zaplatí od sedmdesáti tisíc až do šesti set tisíc korun (necelých 3 000 eur až 24 000 eur). V případně té nejvyšší sumy se však jedná skutečně o ukázkové kusy, jejichž trofeje jsou oprávněně pýchou každého lovce. Jenže další peníze za nocleh či stravu již podle představitelů obory turisté nenechávají ve Středočeském kraji, ale v Praze. Přitom nejde o žádné zanedbatelné částky, protože většina lovecké klientely je poměrně zámožná a navíc zůstávají většinou minimálně několik dní. Jen malé procento turistů dokáže ubytovat přímo samotná obora v lovecké chatě. Spíše ti méně zámožní se pak ubytovávají v penzionech v bezprostředním okolí Lán. Tu nejmovitější klientelu přitom od pobytu v pražských hotelech nedokáže odvrátit ani velmi brzký začátek lovu. Na vině je patrně malá

nabídka opravdu luxusního ubytování přímo na místě. Dokládají to i zkušenosti z exkluzivního hotelu S.E.N. v Senohrabech. Tam si totiž rozhodně na nedostatek klientely z řad lovců nestěžují a hosty v zeleném si mimořádně pochvalují. Využívají prý nejenom v plné míře ubytovací a stravovací služby, ale po náročném lovu si s chutí zajdou i třeba do bazénu nebo do fitnessu. Pokud však zatouží po osvěžení programu v podobě návštěvy kulturní památky, zamíří opět do Prahy. I to by rádi ve Středočeském kraji změnili a snaží se lovce přilákat do turistických cílů v samotném regionu. Je ale třeba říct, že ne všichni jsou pláno-

vanou invazí lovců do středočeských honiteb tak nadšeni jako představitelé kraje zodpovědní za vývoj turistického ruchu. Někteří odborníci varují, že se lovecký trh rozvíjí příliš extenzivně a vydává se neúměrně vysoké množství povolenek. Navíc místním myslivcům se příliš nezamlouvá, že před nimi samými upřednostňují někteří majitelé honiteb zámožnější klientelu odjinud. Jenže tržnímu systému se i v oblasti lovu čelí asi jen velmi těžko a nelze předpokládat, že by majitelé obor a honiteb své chování v blízké době jakkoliv měnili. Lovec s naditou peněženkou bude mít nepochybně stále dveře do středočeských lesů naplno otevřené. (MaFr)

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Jaderná energie

Havárie japonské jaderné elektrárny Fukušima 1 byla po Černobylu druhou nejhorší jadernou havárií v dějinách mírového využívání jaderné energie. Na energetickém kongresu to řekla předsedkyně Státního úřadu pro jadernou bezpečnost Dana Drábová.

Sektor jaderné energetiky se podle ní z jaderné krize musí poučit pro další zvýšení bezpečnostních opatření. „Jaderná energetika musí opakovat rizikové analýzy a musí se poučit z událostí v Japonsku pro další zvýšení bezpečnosti,“ řekla Drábová.

Premiér Petr Nečas na kongresu zdůraznil, že Česká republika plní všechny přísné standardy pro provoz jaderných zařízení. „Otázka bezpečnosti jaderné energie je pro Českou republiku prioritní,“ řekl. Jaderná krize v Japonsku podle Nečase nic nezměnila na záměru státu dostavět jadernou elektrárnu Temelín.

Státy Evropské unie v současnosti připravují zátěžové testy pro jaderné elektrárny v EU. Mezi kritéria testů bude patřit např. měření seismicity lokality, na které elektrárna stojí, možnosti zaplavení elektrárny či charakteristika chladících systémů.

Dana Drábová, předsedkyně
Státního úřadu pro jadernou bezpečnost ČR

Sporným bodem připravovaných zátěžových testů je podle Drábové posuzování stáří elektráren. „Věk jaderné elektrárny není rozhodující pro její bezpečnost,“ uvedla Drábová.

Botanici šlechtí náhradu za škůdcem ohrožené kaučukovníky

Pracovníci Botanického ústavu Akademie věd šlechtí náhradu za škůdcem ohrožené kaučukovníky. Má jí být kříženec pampelišky obsahující kaučuk. Tato pampeliška nedávno v Průhonících rozkvetla, oznámil ČTK marketingový manažer Botanického ústavu Tomáš Matušinský. Asijská pampeliška koksaghyz je však příliš malá, kaučuku neobsahuje dost a obtížně se množí. Vznikl proto evropský projekt EU-PEARLS. Úkolem českých botaniků je vypěstovat novou pampelišku, která rychle poroste, bude se snadno rozmnožovat, bude dostatečně velká a bude obsahovat hodně kaučuku.

Sedm bývalých ministrů varovalo Chalupu před zásahy na Šumavě

Sedm bývalých ministrů životního prostředí v čele s Ladislavem Mikem poradili ministrově Tomáši Chalupovi (ODS) v otevřeném dopise, aby o případném kácení v nejcennějších místech Šumavy rozhodl na základě odborných názorů, nikoli politicky. Recepty ředitele parku Jana Stráského podle nich nesou velká rizika. Ministr má na základě analýz rozhodnout o kácení v nejzávažnějších partiích národního parku v nejbližších dnech. Kácení stromů napadených kůrovcem v podmínkách horských smrčín podle bývalých ministrů vedou ke vzniku holin, což se jasně potvrdilo v devadesátých letech. Za mimořádně nebezpečné považují exministři použití insekticidů k hubení kůrovce.

První živě narozené sluně v historii československých zoologických zahrad

11. března 2011 se v Ostravské ZOO narodilo první sluně v historii československých zoologických zahrad. Mládě je samec a vážil 78 kg. Prvorodička, čtrnáctiletá samice Vishesh, měla s touto pro ní novou situací problémy, střídaly se u ní záchvaty lehké agresivity a poté zase plnila úlohu pečlivé matky. Pracovníci zahrady byli připraveni i na nejhorší variantu, že se odchov mláďete prostě nepovede. Nejednalo by se prý o nic mimořádného, i v přírodě se matky savců musí o své potomky učit starat a často se stává, že mláďata prvorodiček nepřežijí. S matkou Vishesh byla během porodu ve výběhu také další samice, padesátiletá Su-seela. Tato samice měla při porodu „asistovat“ a případně

chránit mládě před vlastní matkou. Tento „tetičkovsko ochránářský“ postup je opět osvědčený a v přírodě běžný. Suseela se ale začala k mláděti chovat agresivně a musela být proto oddělena.

Začátkem dubna se v Ostravské ZOO narodilo další sloní mládě – více než stokilová samička. Pracovníci ZOO se rozhodli pustit slonice Johti a Vishesh i jejich mláďata k sobě a spojili je tak do jedné skupiny. Uvažovali, že přítomnost zkušené matky může u Vishesh posílit jistotu v její nové životní roli, navíc Johti je matka Vishesh, takže i pevná vazba mezi matkou a dcerou může mít na další vývoj pozitivní vliv, což se potvrdilo. Po několika hodinách se situace uklidnila natolik, že se obě mláďata začala kontaktovat a navzájem očichávat chobotky. Při spojování matek s mláďaty byla nejstarší samice Suseela ve venkovním výběhu. Nyní už jsou opět všichni v pavilonu, Suseela pobývá ve vedlejším výběhu, kde má možnost vizuálního i fyzického kontaktu s oběma slonicemi a mláďaty. Celá skupina si užívá klidu a pohody. Obě samice si svá mláďata bedlivě strážejí a v případě vyrušení si je schovávají pod sebe. V průběhu následujících dní a v závislosti na vývoji situace a na počasí by mohly být samice s mláďaty puštěny do venkovního výběhu.

Není bez zajímavosti, že Ostravská ZOO od roku 1977 chová např. levharty cejlonské a jejich chov je nejdelším (s výjimkou Srí Lanky) nepřerušným chovem těchto zvířat na světě. Celková populace levhartů ve světových zoo čítá kolem šedesáti jedinců, přičemž v Ostravě v pavilonu indických zvířat můžete vidět, než odjedou samičky Aylin a Alexis, hned pět těchto levhartů. Levhart cejlonský je největší šelmou ostrova Srí Lanka. Podle posledních odhadů se udává, že zde přežívá posledních 700 až 900 jedinců. Největší hrozbu pro tento poddruh levharta představuje pytláctví a ztráta přirozeného prostředí. Jejich další existence na Zemi závisí pouze na fungování národních parků na Srí Lance a na chovu v lidské péči, potažmo v zoologických zahradách. Pro levharty cejlonské proto existuje v rámci evropských zoologických zahrad tzv. Evropský záchranný program, jehož cílem je udržet v lidské péči záložní populaci pro případ, že by došlo ve volné přírodě k jejich úplnému vyhubení.

Zoologická zahrada Ostrava

Michálkovicová 197, 710 00 Ostrava

Tel: +420 596 241 269 • Fax: +420 596 243 316

E-mail: info@zoo-ostrava.cz • http://www.zoo-ostrava.cz

Sloní sameček

První dražba starokladrubských koní

Proslulý hřebčín v Kladrubech nad Labem má za sebou úctyhodnou několikasetletou historii, v níž najdeme období problémů a pádů, stejně jako epochy lesklých úspěchů a přízně mocných. Letos poprvé zde však proběhla dražba ušlechtilých starokladrubských koní využívaných především do slavnostních kočárových spřežení. Nádherné bílé koně používá tradičně například dánská královská rodina. Jedná se vlastně o jedinou rasu koní vzniklou speciálně pro ceremoniální potřeby panovnických rodin. Přestože v minulosti byli starokladrubáci chováni v různých barevných variantách, od 19. století se chov omezil pouze na zvlášť exkluzivně vypadající bělouše. Plemeno bylo dokonce uznáno jako součást kulturního dědictví UNESCO jako jediný živý tvor. V posledních letech se však hřebčín potýkal s ekonomickými obtížemi provázenými častými změnami na postu ředitele. Úřednická vláda Jana Fischera schválila přeměnu hřebčína ze státního podniku na příspěvkovou organizaci, aby mu tak umožnila získat evropské dotace nutné pro jeho další fungování, ale bohužel ministerstvo kultury nezískalo pro své potřeby z Evropské unie prostředky, aby mohlo vůbec v příslušné oblasti vyhlásit soutěž. Podle některých odborníků tak převod na příspěvkovou organizaci hřebčínu spíše uškodil, protože právě na tento typ organizací doléhají vládní úspory větší vahou než na státní podniky. Hodně se také hovoří o možné privatizaci hřebčína, vnímaného zejména některými ekonomy jako zcela zbytečný majetek. Aukci tak je třeba vnímat jako poměrně zoufalou snahu hřebčína získat alespoň nějaké prostředky na svoji činnost. Nedá se přitom říct, že by se jednalo o nějakou zvlášť zdařilou akci. Z celkem 47 nabízených koní nové majitele získalo pouhých osm běloušů a ani celková suma, kterou za ně hřebčín získal, není nijak závratná – jedná se o 42 000 eur. Jestliže si uvědomíme, že se výše evropské dotace podle původních předpokladů měla pohybovat kolem 12 milionů eur, je jasné, že necelých padesát tisíc eur je doslova jen kapkou, která nemůže uhasit rozpálenou potřebu finančních prostředků. Ne snad, že by zájemci z tuzemska i zahraničí nejevili o starokladrubské plemeno zájem, aukce se zúčastnila řada chovatelů z České republiky, Rakouska, Německa, Ruska či USA. Nelze ale vyloučit, že mnozí z nich spíše čekají na rozběhnutí privatizace, která by jim umožnila získat celé plemenné stádo za mimořádně výhodných podmínek.

(MaFr)

Pražská ZOO bude prodávat návštěvníkům sloní trus

Asi 1,5 kilogramu čerstvého hnojiva, které je podle vedení zoologické zahrady výborné například pro růže, bude stát 70 korun. Suvenýr si lidé mohou koupit každý víkend u pavilonu slonů. Sloní trus již prodávají například v areálu vídeňského zámku Schönbrunn, české zoologické zahrady jej zatím v nabídce nemají. Ředitel pražské ZOO Miroslav Bobek věří, že zahrádkáři rozšíření sortimentu ocení. Také žertovně dodal, že vzhledem ke svému příjmení tento prodej zavést zkrátka musel. Sloní trus prý neobsahuje čpavek a díky svému složení se nemusí kompostovat. Stačí jej prý na záhon položit tři týdny před tím, než na něj jsou zasazeny rostliny.

Dudek chocholatý zpět na Pálavu

Introdukce nových živočišných druhů do české přírody často vyvolávají obrovské problémy. Zvířata se v prostředí bez přirozeného predátora začnou někdy nekontrolovaně množit a vytlačují původní domácí varianty na samý okraj biotopu. Ekologové v České republice, ale i v jiných zemích, by o podobných případech mohli vyprávět dlouhé hodiny. Něco jiného jsou však snahy o reintrodukci jednotlivých druhů, tedy o návrat do prostředí, kde již v minulosti žili. Významným indikátorem je také rozšíření příslušného druhu v blízkých regionech s podobnou strukturou biotopu. Mezi zvířata, která se jeví velice vhodná k reintrodukci do volné přírody, počítají ornitologové také nádherného, poněkud exoticky vyhlížejícího dudka chocholatého. Česká společnost ornitologická spustila projekt, který ho má přilákat na Pálavu do okolí Mikulova. Právě zde umístila

čtrnáct speciálních budek, které mají vzácnému tvorovi usnadnit návrat do tamější idylické zemědělské krajiny. Ornitologové přitom upozorňují, že dudek chocholatý v současnosti žije v nedaleké rakouské vinařské oblasti Wagram, která v mnohém Pálavu připomíná. Je však otázka, zda do jejich plánů nezasáhne ničivým způsobem civilizace. Právě v místech, kde reintrodukce dudka probíhá, se má, jak informujeme v jiném článku, stavět dálniční spojení mezi Brnem a Vídní a klid vzácného ptáka tak může být významně narušen. Je sice jasné, že ekologové se budou snažit budování dálnice co nejvíc blokovat, ale je otázka, jak dlouho se jim to bude dařit. Pak by asi hrozilo, že pokus se znovuvedením dudka chocholatého do moravské krajiny ztroskotá. Byla by to opravdu škoda, a tak snad jen musíme doufat, že se i v nové situaci podaří objevit nějaký všeobecně přijatelný kompromis.

(MaFr)

ARCHEOLOGIE

Památkář a archeolog Durdík získává letošní cenu Europa Nostra

V letošním ročníku cen Europa Nostra 2011, které uděluje Evropská komise, uspěli i Češi. Mezi sedmadvaceti vítězi uspěli ve dvou případech. V kategorii „Mimořádné úsilí“ uspěl profesor a archeolog Tomáš Durdík, v kategorii „Výzkum“ zase studie o dřevěných kostelích a zvonících v Evropě. Durdík se podílel na významných archeologických výzkumech či projektech například na hradech Křivoklát či Týřov. Studie o kostelích se zase zabývá více než dvěma tisíci kostely a více než třemi tisíci zvonice po celé Evropě. Ceny budou předány 10. června v Amsterdamu v rámci projektu, jehož cílem je ochrana evropského kulturního dědictví. O ceny se ucházelo sto čtyřicet projektů z jednatřiceti zemí. Europa Nostra sdružuje či reprezentuje dvě stě padesát nevládních organizací, sto padesát dalších seskupení a zhruba patnáct set individuálních členů z více než pěti desítek států. V případě ČR nejde o první úspěchy v tomto směru. Loni cenu získal projekt konzervace a prezentace hradu Bečov, přičemž od roku 2002 šlo už o osmou cenu.

Muzeum Mladoboleslava ukáže život jednoho z prvních archeologů

Muzeum Mladoboleslava připravuje ve své pobočce na zámku v Bělé pod Bezdězem výstavu o jednom z prvních českých archeologů Václavu Krolmusovi. Bude se konat k 150. výročí archeologova úmrtí. Připomene jeho život a místa, kde bádá. Na vernisáži bude pokřtěna také nová kniha od Karla Sklenáře, řekl ČTK archeolog Muzea Mladoboleslava Filip Krásný. Na výstavě se návštěvníci dozvědí o místech, která Krolmus zkoumal, a budou si moci prohlédnout také některé jeho archeologické nálezy. Archeologický výzkum vedl jednak v Bělé pod Bezdězem a jejím okolí, ale i ve Zvíkovicích, Roztokách a také v okolí Prahy. Václav Krolmus, rodák z Březinky u Bělé pod Bezdězem, objevil v obci Skalsko na Mladoboleslavsku střeškový sklípek. Domníval se, že jde o bojiště pohanských bohů. „Tehdy to vyvolalo v archeologické obci velký rozruch. Nakonec se ukázalo, že jde jen o sklípek ze 16. století,“ uvedl Krásný.

VĚDA, TECHNIKA

Český objev má přispět k detailnímu přečtení DNA obilnin

Objev českých vědců umožní detailní přečtení genetické informace pšenice a ječmene, na které se zaměřuje mezinárodní projekt. Na nedávné tiskové konferenci to řekla jeho koordinátorka Catherine Feuilletová z francouzského Národního ústavu pro zemědělský výzkum. Detailní znalost genetické informace by pak měla vést k vyšlechtění odrůd těchto obilnin, které budou výnosnější a odolnější proti chorobám a extrémním vlivům počasí. Na navazující vědecké konferenci o těchto problémech diskutují řešitelé projektu. Tým mezinárodně uznávaného odbor-

níka Jaroslava Doležela z Ústavu experimentální botaniky Akademie věd v Olomouci vyvinul metodu třídění chromozomů, která umožnila rozdělení genetické informace pšenice na jednotlivé chromozomy nebo jejich části. Tyto „menší porce“ DNA už lze zkoumat podstatně snadněji. Stejný postup umožňuje také analýzu genetické informace ječmene, která je o polovinu větší než lidská. Světová populace totiž stále roste. V roce 2050 má být na zemi podle výzkumů OSN více než devět miliard lidí. Aby bylo možné stále početnější lidstvo zásobovat potravinami, musely by podle Doležela každoročně růst výnosy o dvě procenta. K tomu ale dosavadní šlechtitelské metody nestačí.

České sekce ve Francii slaví 90 let, absolventi se sešli v Praze

V rámci takzvaných českých sekcí vystudovalo ve Francii na osm set Čechoslováků. Sekce fungují s přestávkami od roku 1920, tříleté studium českých žáků na lyceích hradí francouzská strana. Absolventi všech generací se v pátek setkali v Praze. Setkání v Buquoyském paláci, kde sídlí francouzské velvyslanectví, se zúčastnilo na sto padesát bývalých studentů, ale i ředitelé lyceí v Saint-Germain-en-Laye a Nimes, kam mladí Češi jezdí na studia. Do začátku druhé světové války vystudovalo ve Francii několik stovek studentů, poté byly sekce uzavřeny a po krátkodobém znovuootevření v letech 1946-1948 a v šedesátých až sedmdesátých letech začaly opět fungovat až po sametové revoluci. Na založení sekcí se podílel bývalý prezident Československé republiky Edvard Beneš, mezi slavné absolventy patří například herec Jiří Voskovec, literární kritik Václav Černý nebo režisér Zdeněk Troška. Mnoho bývalých studentů pracuje v diplomacii, úřadech EU nebo jako vysokoškolští profesori a předkladatelé.

Úspěšnou transplantaci provedl Čech

První úplná transplantace obličej byla úspěšně provedena v bostonské nemocnici pod vedením českého chirurga. Patnáctihodinovou operaci třicetičlenného týmu vedl čtyřicetiletý plastický chirurg Bohdan Pomahač, ostravský rodák, který v Bostonu pracuje patnáct let. Ten v bostonské nemocnici Brigham and Women's Hospital už částečně transplantoval v dubnu 2009 nos, rty a horní patro muži znetvořenému při nehodě. Jednalo se o teprve sedmou transplantaci v dějinách světového lékařství.

Současný pacient, pětadvacetiletý Dallas Wiens z texaského Forth Worthu, si svoje zranění způsobil v roce 2008 – elektrický výboj ho tehdy zcela oslepil a těžce mu poškodil obličej. Tým českého lékaře mu transplantoval celou tvář včetně nosu, rtů, kůže, nervů a svalů.

Doktor Bohdan Pomahač se narodil v Ostravě a vystudoval lékařskou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci. Do bostonské nemocnice nastoupil na praxi v roce 1996.

(mk)

ČR má jeden z nejnižších podílů lidí s nedokončeným vzděláním

Česká republika patří v rámci Evropské unie mezi státy, jež mají nejmenší podíl osob s nedokončeným vzděláním mezi mladými lidmi a naopak nejvyšší podíl těch, kteří dokončili vyšší střední vzdělání. Ukázala to zpráva Evropské komise, která hodnotila naplňování unijních cílů v oblasti vzdělávání. V případě lidí s nedokončeným vzděláním nebo nedokončenou odbornou přípravou by měl být podle cílů EU jejich podíl do roku 2020 nižší než deset procent. Průměr v EU ale zatím dosahuje 14,4 procenta (údaj za 2009). Česko však toto kritérium už bez potíží plní, neboť dosahuje jen 5,4 procenta. Komise tak ČR vyzdvihla do trojice zemí (kromě ČR ještě Polsko a Slovensko) s nejlepšími výsledky v tomto směru. Na stranu druhou má ale Česko podle zprávy například ve věkové skupině 30 až 34 let jeden z nejnižších podílů lidí s dosaženým vysokoškolským vzděláním v celé EU. Zatímco průměr EU přesahuje

32 procent a v Irsku dokonce 49 procent, tak v ČR to bylo v roce 2009 jen 17,5 procenta.

Prezident Klaus na brněnské technice převzal čestný doktorát

Prezident Václav Klaus v Brně převzal čestný doktorát Vysokého učení technického (VUT). Rektor Karel Rais Klause vyzdvihl jako ekonomu, pedagoga, člověka s vizionářskými názory, který nezapadá do šedi české společnosti a je zdravě tvrdohlavý. Klaus v reakci řekl, že doma není nikdo prorokem, a získat ocenění doma je těžší než třeba v Guatemale a Peru. Rais řekl, že Klaus zůstává se svými názory mnohdy osamocen a až čas mu dává zapravdu. Ne vždy se také podle rektora dočkal satisfakce a veřejného uznání. Jako příklad uvedl Klausův skeptický názor na přijetí eura v ČR. „Ještě nedávno byl osočován ze ztrátového lpení na momentální suverenitě ČR,“ řekl Rais s tím, že dnes málokdo řekne, že Klaus měl pravdu, když odmítal „ukvapený přechod na euro“.

Český vědec Exner je viceprezidentem Evropské výzkumné rady

Viceprezidentem Evropské výzkumné rady (ERC) se stal český vědec Pavel Exner. O jmenování matematika a fyzika Exnera ČTK informovalo zastoupení Evropské komise v Praze. Funkci bude vykonávat do prosince 2013. Pětašedesátiletý profesor Exner se zabývá kvantovou mechanikou. V poslední době dostalo na svoji práci od ERC podporu i několik českých vědců.

Češi uspěli se svým nápadem v soutěži města New York

Tým z Českého vysokého učení technického uspěl v silné mezinárodní konkurenci v soutěži města New York nazvané Příští nápad (Next Idea). Se softwarem VerifEyed, který dokáže zjistit, zda někdo manipuloval s digitální fotografií, vyhrál absolventskou kategorii a získal 20 000 dolarů (kolem 340 000 korun). Tvůrci softwaru, který mohou pojišťovny, banky, online aukční místnosti či seznamky využít k odhalení podvodů, jsou Radim Nedbal a Babak Mahdian. Do soutěže přišlo celkem sto padesát přihlášek ze třiceti zemí. Město pak v každé z kategorií vybralo šest finalistů. Cílem klání bylo najít zajímavé koncepty, které by mohly zahájit své podnikání právě v New Yorku. Kromě Čechů ve studentské kategorii uspěl také kanadský tým z Univerzity Britské Kolumbie ve Vancouveru se systémem pro bezdrátové monitorování srdečního tepu. Oba vítězné týmy získají na půl roku kancelářské prostory v New Yorku zdarma, aby tu mohly rozjet své podnikání.

Pražské Hlavní nádraží

Ve čtvrtek 14. dubna proběhlo slavnostní otevření nové odbavovací haly pražského hlavního nádraží. Ačkoli hala samotná i nástupiště jsou už několik měsíců v plném provozu po modernizaci, plánovaná přestavba secesní Fantovy budovy ještě ani nezačala. Ceremoniál se konal za účasti prezidenta republiky Václava Klause a jeho italského protějšku Giorgia Napolitana. Státníky doprovázeli představitelé Českých drah a divize Grandi Stazioni italských státních železnic, která nádraží renovuje výměnou za třicetiletý pronájem. Investice v hodnotě přibližně 1,15 miliardy korun přinesla odbavovací hale kromě jiného slušně vypadající toalety, několik kavárenských zařízení, jídelnu, pivnici nebo knihkupectví; právě v den slavnostního převzetí zde ovšem otevřelo také prodejní místo soukromého dopravce. Vedle moderního ČD centra tak nově v dostatečně reprezentativních prostorách nabízí své služby i RegioJet ve strategické spolupráci s Deutsche Bahn.

Nová odbavovací hala, jejíž přestavba započala před několika lety, se opravovala v několika fázích, částečně souběžně s přestavbou nástupišť. Vyměněny a opraveny byly veškeré podlahy, stropy, elektroinstalace či pokladny nebo sociální zařízení. Mezi nejpodstatnější změny patří nové ČD centrum s otevřenými přepážkami. Nádraží je nově také kompletně přístupné cestujícím se sníženou pohyblivostí či nevidomým. Park před Hlavním nádražím, který se netěší příliš dobré pověsti, patří do kompetence městské části Praha 1, dosud na svou obnovu a zkulturnění čeká. Otazníky zůstávají také nad Fantovou budovou, jelikož se stále neví, k čemu bude dále sloužit. Mezi úvahami jsou třeba i hotel nebo konferenční centrum. Rekonstrukci této části nádraží by však chtěl italský investor zahájit ještě v letošním roce.

Nová pobočka RegioJetu se pouští do prodeje mezistátních jízdenek

Jen chvíli po slavnostním otevření odbavovací haly a v konzervativnějším duchu proběhla na hlavním nádraží další zásadní událost: soukromý dopravce RegioJet (RJ), dceřiná společnost Student Agency, totiž v těsném sousedství ČD centra otevřel své první prodejní místo pro cestující na železnici. Dopoledního slavnostního zahájení se zúčastnili jak představitelé Student Agency a RegioJetu, tak i Německých drah, které v projektu vystupují jako strategický part-

ner. První ze dvou nových poboček RJ na hlavním nádraží obsadí prostor u severního podchodu.

Na vlaky do Ostravy si zákazníci sice ještě přes dva měsíce počkají; díky terminálu DB Bahn si však už teď, až na několik málo výjimek, mohou na místě zakoupit celý sortiment jízdenek nabízených německými drahami, které v běžných mezinárodních pokladnách ČD neprodí. DB tímto krokem získává univerzálního distributora – doklady totiž bude možné zakoupit a vyzvednout na jakékoliv pobočce Student Agency v ČR nebo na Slovensku. V nabídce je přitom opravdu téměř vše – jízdenky SparPreis a SparNight, ale také síťové jízdenky InterRail, BayernTicket (s přírůžkou 2 eura za obslužný prodej), rezervace na spoje západních správ nebo třeba zákaznická karta DB BahnCard.

Od 1. května má být navíc spuštěn prodej jízdenek DB Bahn přes internet. Otevření pobočky v jižní části haly se plánuje na 1. červen. Žlutá prodejní místa na hlavním nádraží budou zároveň nabízet prodej letenek a jízdenek na autobusy Student Agency Express ve stejném rozsahu jako kterákoli jiné zastoupení společnosti. Pražské hlavní nádraží tak paradoxně s příchodem nového prodejce získává nejrozsáhlejší možnosti prodeje cestovních dokladů, a to dokonce i v porovnání s dobře etablovanou kanceláří ČD Travel, kterou překonává zejména otevíracími hodinami. *Zdroje: Grandi Stazioni, České dráhy, RegioJet, ŽelPage*
Zaslal Ing. Jiří Zajíček

Kdy bude dálnice Vídeň – Brno?

Je to skutečný evergreen i v našem časopise – kdy se konečně motoristé budou moci svézt po dálnici mezi Brnem a Vídní? V posledních měsících nevypadala budoucnost tohoto spoje nijak růžově a lidé často cestující mezi Brnem a Vídní se již pomalu smířovali s mnohaletým odložením výstavby. Zejména na české straně se zdálo, že peníze budou chybět ještě mnoho dlouhých, předlouhých let. S tím se však nechtějí smířit regionální politici, pro které má nová spojnice skutečně klíčový význam. Výsledkem jednání lidoveckého hejtmana Dolních Rakous Erwina Prölla s jeho jihomoravským sociálnědemokratickým protějškem Michalem Haškem u příležitosti otevření nového silničního spojení Valtice – Katzelsdorf je harmonogram stavby, který přináší trochu optimističtější vize, než jaké jsme slychali donedávna. Na rakouském území by celá dálnice A5 podle načrtnutého harmonogramu měla být dokončena již za pět let, tedy v roce 2016. Přitom dolnorakouský hejtman informoval, že podle dohody s rakouskou ministryní dopravy bude dálnice s čtyřmi pruhy, přestože rakouské ředitelství silnic a dálnic z finančních důvodů počítalo jen s jedním pruhem v každém směru. Ministerstvo však nakonec přesvědčila vize čtyřpruhové moderní komunikace mezi Vídní, Brnem až do severopolského přístavu Gdaňsk. Hned v příštím roce se také počítá se zahájením stavby obchvatu jihomoravského města Mikulov, který patří mezi důležité součásti silnice na české straně, tedy rychlostní silnice R52. A letos v červnu by také zastupitelé Jihomoravského kraje měli schválit územní rozhodnutí, které další stavění umožní. Jenže v tomto ohledu lze tvrzení hejtmana

Haška vnímat jako velmi optimistické – nadále totiž probíhají snahy ekologů soudně zablokovat územní rozhodnutí k stavbám. A ochránci přírody již opakovaně ukázali, že se v této kauze dokážou naplno prosazovat. Zejména jim nahrává do karet skutečnost, že zvolená varianta pravděpodobně poškodí chráněnou krajinu u Pálavy. Místní lidé na obou stranách hranice však doufají, že budování dálnice půjde minimálně tak rychle, jak to oba regionální politici naznačili, a zejména obyvatelé na české straně sní o ještě rychlejší výstavbě. To jsou však v stávající situaci opravdu bohužel jen a jen sny.

(MaFr)

Více mýtného v ČR

Nedávno německým tiskem prošla zpráva o připravovaném mýtném na tamějších dálnicích a není divu, že při napjaté situaci veřejných rozpočtů i v České republice vymýšlejí, zda by se tímto způsobem nedali opatřit do státní kasy další prostředky. Navíc česká dopravní infrastruktura je i následkem poměrně tuhé zimy doslova v žalostném stavu a na opravy silnic přitom peníze neustále chybí. V krizi se ocitla i další stavba silnic, některé projekty byly kvůli úsporám v rozpočtu dokonce úplně zastaveny. Ministerstvo dopravy proto začalo zvažovat rozšíření mýtného pro nákladní automobily i na některé silnice druhých a třetích tříd spravovaných krajem, a nikoliv státem. Do systému by se měly zařadit především trasy, kterými se nákladní vozy vyhýbají dosud placeným úsekům. To se však hrubě nelíbí nejen podnikatelům, které by nová praxe značně zasáhla, ale ani regionálním samosprávám. Ty totiž namítají, že nejvíce by byli postiženi právě místní podnikatelé, kteří se pohybují při rozvozech na kratší vzdálenosti v rámci regionu především po silnicích tohoto typu. Navíc mnozí komentátoři namítají, že zpoplatnění by se týkalo i úseků, které se nacházejí v doslova havarijním stavu. Vybírat peníze za takto poničené silnice považují přitom víceméně za minimálně neetické. Ostatně ještě více platí tento argument v případě druhé varianty, která počítá se zpoplatněním všech komunikací druhé a třetí třídy pro nákladní vozy. Jako řešení stávajících potíží s těžkými nákladními vozy obcházejícími povinnost platit mýtné navrhuje kraje zákaz pohybu aut tohoto typu po objezdných silnicích druhé a třetí třídy s tím, že toto opatření by chránilo drobné podnikatele, kteří mají většinou jen lehčí nákladní automobily. V dubnu došlo na postu českého ministra dopravy k výměně, když dosavadního šéfa ministerstva Víta Bárta z Věcí veřejných kvůli jeho spojení s bezpečnostní agenturou ABL a kvůli aféře s údajným uplácením poslanců vlastní strany musel nahradit jeho náměstek Radek Šmerda. Nelze tedy vyloučit, že nová osoba v čele resortu přinese i nové ideje a nápady. Na druhou stranu se však o Šmerdovi hovoří jako o pravé ruce odcházejícího ministra a Šmerda sám prohlásil, že bude pokračovat v politice vytyčené jeho předchůdcem. Zároveň premiér dokonce hovoří o tom, že se do funkce bude moci vrátit i sám Bárta, pokud se mu prý podaří očistit se od vznesených obvinění. Není ale přitom jasné, jak by tento proces očistění měl probíhat. Bez ohledu na personálních hrátkách probíhajících v rámci současné vládní koalice je jasné, že tlak na zvýšení příjmů z mýtného bude prakticky trvalý. Nic na tom nezmění ani zlepšení výběru mýtného v souvislosti s překonáváním hospodářské krize. I kvůli mimořádně vysoké spotřební dani na benzín totiž již

Česká republika není zdaleka tak oblíbenou tranzitní zemí jako v minulosti. Především domácí dopravci tak musí počítat s dalším břemenem.

(MaFr)

30 let staré vozy z Rakouska = modernizace podle Českých drah

České dráhy jsou velmi častým objektem kritiky médií z hlediska kvality svého vozového parku a z něho vyplývající kulturnosti cestování. Problém se nynější vedení společnosti rozhodlo řešit dost kuriózním způsobem – rozhodlo se totiž odkoupit od rakouských spolkových drah ÖBB celkem dvaatřicet vyřazených rychlíkových souprav z osmdesátých let minulého století. Je pravda, že rakouské dráhy se souprav zbavují velice levně, za necelé dva miliony eur, vzhledem k jejich stáří to však není až tak překvapivé. Navíc ÖBB staré vozy nepotřebují, protože si pořizují moderní soupravy RailJet. Podle tisku přesto přinesou zastaralé rakouské vagony výrazné zlepšení komfortu na tratích, na které je České dráhy hodlají nasadit, tedy v rychlících z Prahy do Českých Budějovic a do Chebu. Zde totiž v současnosti jezdí staré vagony řady B vyráběné v osmdesátých letech v NDR. „Vynikají“ nejenom nedělenými, nepřilíši pohodlnými koženkovými lavicemi, ale také neodstranitelnou dlouholetou špinou. Je ale smutné, že onen o „třídě vyšší komfort cestování“, o kterém hovoří představitelé Českých drah, představují vagony vyřazené v sousední zemi jako zastaralé, které nemají zásuvky na elektrický proud ani klimatizaci. Navíc i nadále hodlají používat České dráhy i vagony řady B, které pouze procházejí dílčí rekonstrukcí, při nichž se vyměňují sedačky, okna či toaletní zařízení. Opravou prošly i soupravy vagonů pro vlaky Eurocity a Intercity. I u vlaků na lokálních tratích jsou rekonstrukce upřednostňovány před nákupem zcela nových souprav. Navíc z úsporných důvodů dráhy omezily projekt přestavby těchto vlaků na modernější nízkopodlažní jednotky Regionova a omezí se pouze na drobné opravy interiérů. Přesto se objevují i nové vozy, jako jsou elektrické jednotky City Elephant nebo motorové vozy Stadler. O možném nákupu souprav RailJet od společnosti Siemens pro dálkové cesty se však zatím pouze jedná. Sečteno a podtrženo – České dráhy výrazně pokulhávají v kvalitě nabízených služeb na všech typech tratí a jejich plány nijak nenapovídají, že by se jejich odstup od německých či rakouských drah měl nějak výrazně zmenšovat. Snaha o hokynářské šetření zajišťuje, že cestování v České republice po železnici bude na mnoha tratích připomínat nejspíše retrovýlet do osmdesátých let. Moc na tom nezmění ani skutečnost, že nepůjde o retrovýlet do časů předlistopadového reálnosocialistického Československa, ale do Rakouska počátků osmdesátých let, krátce po odchodu Bruna Kreiského z postu kancléře. Myslím, že dráhy slouží spíše k něčemu jinému než k výletům do historie života rakouské či české společnosti třicet let zpátky. Podobným způsobem České dráhy jen nepříjemně posilují dojem, že jsou skutečně reliktem starých dob, který je současné společnosti dokonale vzdálený. Jejich manažeri se nepochybně budou před vedením státu chlubit, jak dokážou úsporně hospodařit a nepochybně se za to od některých politiků, především těch, kteří vlakem prostě nejezdí, dočkají pochvaly. Není však cena za podobné šetření příliš vysoká?

(MaFr)

Prezident podpísal zákon o spoplatnení externého štúdia

Študenti vyzývajú ministra školstva Eugena Jurzycu, aby prehodnotil spoplatnenie externého štúdia. V prípade, ak tak nespraví, sú pripravení podniknúť ďalšie kroky aj v koordinácii so študentmi a senátmi ďalších fakúlt univerzít.

Podpis prezidenta pod vysokoškolskú novelu nepotešil študentskú časť Akademického senátu Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave – Študentskú komoru Prírodovedeckej fakulty (ŠČAS PRIF UK). „Sme sklamaní, že prezident SR podpísal zákon, ktorým sa uzavrel legislatívny proces spoplatnenia vysokého školstva,“ konštatuje predseda ŠČAS PRIF UK Tomáš Charvát.

Študenti protestujú proti plošnému spoplatneniu externého vysokoškolského štúdia. Vnímajú ho ako prvý krok k budúcemu spoplatneniu dennej formy vysokoškolského štúdia. „Upozorňujeme, že aj na našej fakulte existuje mnoho študentov, ktorí si z finančných dôvodov častokrát nemôžu dovoliť bez prerušenia študovať ani dnes, nieto ešte po spoplatnení,“ hovorí Charvát.

Znepokojene vnímajú študenti posledné vyjadrenia ministra školstva Eugena Jurzycu o možnosti spoplatnenia vysokoškolského štúdia v dennej forme. Nepáčia sa im ani ďalšie kroky, ktoré vláda týmto smerom podniká, ako je zavedenie odvodov pre študentov nad 30 rokov, spoplatnenie externého štúdia na vysokých školách a spoplatnenie denného štúdia v cudzích jazykoch. „Takéto kroky neboli v programoch strán tvoriacich vládnu koalíciu, ktorá získala svoj mandát aj vďaka masívnej podpore mladých ľudí tým, že sľubovala nespplatiť vysokoškolské štúdium,“ uvádza Charvát. Študenti sú presvedčení, že všetky kroky vedú ku komplexnému spoplatneniu vysokoškolského štúdia.

„Upozorňujeme ministra školstva Eugena Jurzycu, aby nenasledoval kroky jeho neúspešného predchodcu Martina Fronca, ktorý mal jedinou agendu v oblasti školstva – všetko spoplatniť,“ píše vo svojom stanovisku študenti z Prírodovedeckej fakulty UK. Ministra školstva Eugena Jurzycu vyzývajú, aby tieto kroky zastavil, ako aj prehodnotil spoplatnenie externého štúdia. V prípade, ak tak nespraví, sú pripravení podniknúť ďalšie kroky aj v koordinácii so študentmi a senátmi ďalších fakúlt univerzít.

(ao)

Prevádzka atómových blokov bola minulý rok bezpečná a spoľahlivá

Úrad jadrového dozoru (ÚJD) SR vyhodnotil prevádzku blokov atómovej elektrárne (AE) Bohunice V-1 aj V-2 v roku 2010 ako bezpečnú a spoľahlivú, bez závažných nedostatkov v oblasti jadrovej bezpečnosti. „Na základe výsledkov kontrolnej a hodnotiacej činnosti ÚJD SR bola vyhodnotená prevádzka AE Mochovce 1, 2 v roku 2010 ako bezpečná,“ vyplýva ďalej zo Správy o stave jadrovej bezpečnosti jadrových zariadení na území SR a o činnosti ÚJD SR za rok 2010, ktorú dnes prerokovala a vzala na vedomie vláda SR.

V roku 2010 neprišlo podľa správy ÚJD SR na AE Bohunice V-1 k žiadnej významnej prevádzkovej udalosti. „Na AE Bohunice V-2 bol počet a charakter udalostí v rámci obvyklých technických porúch bez osobitnej

bezpečnostnej významnosti. Udalosti, ktoré sa stali v AE Bohunice V-2, nemali zásadný vplyv na jadrovú bezpečnosť – vyskytol sa jeden prípad automatického odstavenia reaktora AO-1 z dôvodu skratu na 6 kV kábli napájacieho čerpadla parogenerátorov a následného zapracovania dištančnej ochrany transformátora vlastnej spotreby a vypnutia blokového 400 kV vypínača.“

„Počet a charakter udalostí bol v roku 2010 z hľadiska jadrovej bezpečnosti v rámci obvyklých technických porúch bez osobitnej významnosti. Udalosti, ktoré sa stali v AE Mochovce 1, 2, nemali zásadný vplyv na jadrovú bezpečnosť. Na AE Mochovce 1, 2 sa nevykytol prípad automatického odstavenia reaktora AO-1,“ hodnotí správa ÚJD SR Mochovce.

V SR boli v roku 2010 v komerčnej prevádzke 4 bloky AE – dva bloky v lokalite Bohunice a dva bloky v lokalite Mochovce. Dva bloky AE Bohunice V-1 sú odstavené a sú vo fáze ukončovania prevádzky pred konečným vyradením.

(ao)

Na Slovensku sa rodí najmenej detí z celej EU

Podľa ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny demografické predpovede naznačujú, že podpora rodiny a zmena dôchodkov sú nevyhnutné. Zúfalo nízka pôrodnosť zaradila Slovensko na poslednú priečku štatistík krajín Európskej únie. Aj keď sa v posledných rokoch situácia o niečo zlepšila, so starnutím obyvateľstva budeme mať jeden z najväčších problémov v únii. Upozorňuje na to ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny. Takéto závery vyplynuli z odbornej konferencie ministrov sociálnych vecí v Maďarsku, na ktorej sa zúčastnili aj minister práce Jozef Mihál a štátna tajomníčka Lucia Nicholsonová. Udržať stabilnú populáciu je možné len vtedy, ak pôrodnosť v krajine dosahuje hodnotu najmenej 2,1 dieťaťa na jednu ženu. Ešte nedávno bola však hlboko pod touto hranicou v každom členskom štáte, pričom Slovensko bolo na konci.

Podľa údajov Štatistického úradu SR pripadá na Slovensku na jedného dôchodcu čoraz menej ekonomicky aktívnych ľudí. Veková kategória 65 až 69 ročných vykazuje v rámci všetkých skupín najvyššie tempo rastu. Vzhľadom na túto skutočnosť možno predpokladať, že sa v budúcnosti bude ekonomické zaťaženie obyvateľstva Slovenska zhoršovať, čo je zároveň aj vážny signál pre trh práce.

Jemne stúpajúce sú štatistiky pôrodnosti. Až do roku 2008 sa plodnosť pohybovala na úrovni približne 1,25 dieťaťa na ženu, no odvtedy zaznamenala rast a v nasledujúcom roku dosiahla hodnotu 1,41 dieťaťa na ženu. Neustále sa zvyšuje aj priemerný vek matiek pri narodení prvého dieťaťa a pri pôrode. Ženy prvoroďičky 30-ročné a staršie sa v roku 2009 podieľali na celkovej plodnosti 40,2 percenta, v roku 2000 to bolo len 7,3 percenta.

Neustále klesajúce miery plodnosti žien vo veku 20-24 rokov podľa ministerstva nie sú prekvapujúce, keďže podiel žien študujúcich na univerzite neustále stúpa. Matersstvo je v tejto životnej fáze považované za nežiaduce. Materský štart sa posúva čoraz viac do veku približne 30 rokov. Napriek tomu, že sa do budúcnosti očakáva vyššia pôrodnosť, ani tá nedokáže kompenzovať vplyv vekovej štruktúry. Preto najneskôr po roku 2020 sa začne obdobie

poklesu počtu obyvateľov a intenzívneho populačného starnutia, ktoré bude trvať niekoľko desaťročí.

Minister práce Jozef Mihál na zasadnutí ministrov vyjadril snahu zvrátiť negatívny trend, akým sa demografický vývoj v súčasnosti poberá. Spomenul zmeny v príspevku pri narodení dieťaťa a finančnej podpore pri starostlivosti o dieťa. Tie platia od januára a ich cieľom bolo zlepšiť ekonomickú situáciu mladých rodín. Nárok na peniaze od štátu majú aj rodičia, ktorí zarábajú. V pripravovanej novele zákonníka práce navrhuje rezort ďalšie opatrenia, napríklad flexibilné pracovné podmienky, odľahčovaciu službu, zdieľané miesto, nemožnosť prepustiť tehotnú ženu v skúšobnej lehote či možnosť vyčerpať si rodičovskú dovolenku do piatich rokov veku dieťaťa.

Momentálne sa úroveň obyvateľov Európskej únie starších ako 65 rokov pohybuje okolo 20 percent. Do roku 2050 predpokladajú odborníci jej zvýšenie na 45 až 55 percent, čo povedie k veľkému tlaku na verejné výdavky.

V rokoch 2010 až 2060 očakávajú pokles počtu obyvateľstva v 14 krajinách Únie, no v 15 štátoch naopak nárast. Slovensko je v horšej skupine. Podľa odborných prognóz by sa počet obyvateľov v Únii mal zvýšiť o 1,3 percenta, teda na 520 654 050 ľudí. V nasledujúcich rokoch sa však bude rapídne znižovať a v roku 2060 by malo Úniu obývať len niečo vyše 505 000 000 občanov. Vážnym sa javí najmä fakt, že proces starnutia v únii bude naberať stále rýchlejšie tempo. Zatiaľ čo v roku 2000 z celkovej populácie v Únii tvorili starší ako 80 rokov len 3,3 percenta, v roku 2060 túto skupinu bude tvoriť až 12,1 percenta. Táto kategória v porovnaní s ostatnými zaznamená najrýchlejší nárast. Druhé najvyššie tempo budú vykazovať ľudia vo veku 65 až 79 rokov, ktorých počet by mal vzrásť o 5,5 percenta. Celkovo sa počet dôchodcov v Únii zvýši o 14,3 percenta.

Ako možné riešenie navrhuje Únia päť kľúčových krokov: podporu zamestnanosti (viac pracovných miest, dlhší život a zlepšenie jeho kvality); produktívnejšiu a výkonnejšiu Európu; udržateľný stav verejných financií, aby zaručili primeranú sociálnu ochranu a spravodlivosť medzi generáciami; podporu demografickej obnovy a prijímanie a integráciu migrantov.

(ao)

Medvedev udelil medailu aj slovenskému kozmonautovi Ivanovi Bellovi

Prezident Ruskej federácie Dmitrij Medvedev v Moskve podpísal nariadenia o udelení vyznamenaní kozmonautom, pracovníkom a veteránom pôsobiacim v oblasti kozmického výskumu. Medailu Za zásluhy pri dobývaní kozmu udelil aj slovenskému kozmonautovi Ivanovi Bellovi, ako aj ďalším zahraničným a domácim kozmonautom.

Prezident Medvedev navštívil aj Stredisko riadenia letov s cieľom zablahoželať kozmonautom a špecialistom na Zemi k 50. výročiu prvého letu človeka Jurija Gagarina do vesmíru.

Podľa talianskej tlačovej agentúry ANSA hovorca amerického prezidenta Baraka Obamu Jay Carney na otázku ruského novinára, ako hodnotí Biely dom let prvého človeka do kozmu, odvetil: „Blahoželáme. Na Mesiaci sme však boli prví my.“

Prvý let človeka do vesmíru z 12. apríla 1961 sa stal revolučnou udalosťou a vynikajúcim výsledkom sovietskej

kozmonautiky, uviedol v Moskve ruský prezident Dmitrij Medvedev. Kozmonaut Sovietskeho zväzu (ZSSR) Jurij Gagarin pred 50 rokmi, 12. apríla 1961, v kozmickej lodi Vostok prvýkrát obletel Zem, čím otvoril bránu do vesmíru a epochu pilotovaných letov.

Valné zhromaždenie OSN 7. apríla 2011 vyhlásilo 12. apríl za Medzinárodný deň letu človeka do vesmíru. (ao)

Zemková z RTVS odišla, s odstupným

Riaditeľka RTVS Miloslava Zemková si pred spojením verejnoprávných médií odniesla z rozhlasu okolo 30 000 eur odstupného, ktoré jej zabezpečila na poslednú chvíľu menená kolektívna zmluva. Zemková podľa majetkového priznania zarábala mesačne 4 282 eur. Odstupné bolo vo výške štyroch plátov, rada ju na decembrovom rokovaní odmenila ďalšími troma. „Bola to jediná odmena za celé štyri roky,“ hovorí Vladimír Talian, bývalý člen rady, ktorý sedí aj v Rade RTVS s tým, že Zemková mala dobré hospodárske výsledky. Zemkovú odmenili za to, ako „verejná mienka pozitívne hodnotí fungovanie Slovenského rozhlasu“. Riaditeľka vtedy žiadala, aby sa na zasadnutí rady nemusela zúčastniť vzhľadom na to, že ide o jej osobnú vec. Za odmenu hlasoval aj Michal Dzurbanin. Hovorí, že by to neurobil, keby vedel, aké odstupné si Zemková dohodla.

So šéfkou odborov Zdenkou Baumanovou zmenila Zemková zmluvu tak, aby top manažment dostal odstupné. Dovtedy naň Zemková nárok nemala. „Zo strany odborárov v rozhlase ma ústretovosť voči vedeniu neprekvapuje, či je to štandardné, nech posúdia odborári,“ poznamenal Dzurbanin.

Talian hovorí, že keď sa kolektívna zmluva menila, nebolo ešte jasné ďalšie Zemkovej pôsobenie. Pripomenul, že ak by vo funkcii skončila, nemohla by rok pôsobiť v médiách. „Chápem otázky, ktoré tento krok vyvolal, ale aj konanie riaditeľky.“

Vyplatenie odstupného pre Zemkovú, ktorá zostala riadiť nástupnícku organizáciu SRo, minister kultúry Daniel Krajcer (SaS) nechce komentovať. Prípadné vrátenie peňazí do rozpočtu RTVS je podľa Krajcera otázkou na radu. „Tá má plnú zodpovednosť riešiť tieto veci. Minister kultúry túto inštitúciu neriadi a neriadi ani generálnu riaditeľku.“ Šéf Rady RTVS Miroslav Kollár povedal, že sa vyjadrí až potom, čo si preštuduje kolektívne zmluvy v médiách. Zemková sa už vyjadrila, že na vrátenie odstupného dôvod nevidí. „Mám vrátiť odstupné za to, že Štefan Nižňanský nechal v STV sekeru?“ Predseda SaS povedal, že Zemková by mala odstupné vrátiť.

Telerozhlas je v súčasnosti v krízovom režime, chýbajú mu milióny eur, šetrí na platoch a hromadne prepúšťa. (ao)

Lekári rozmyšľajú o hromadných výpovediach

Slovenskí lekári zvažujú, že podľa vzoru českých zdravotníkov podajú hromadné výpovede. Situáciu v zdravotníctve, ktorú považujú za neudržateľnú, tým síce nezlepšia, ale dúfajú, že aspoň donútiť vládu konať.

Lekárske odborové združenie hovorí, že ministerstvo zdravotníctva situáciu nevie riešiť, a preto musí zasiahnuť

vláda. V otvorenom liste preto vyzvalo predsedníčku vlády Ivetu Radičovú na spoločné rokovania. „Chceme to posunúť na vládu, pretože ministerstvo zdravotníctva sa nevenuje tejto otázke a má iné priority ako transformáciu nemocníc,“ hovorí predseda združenia Michal Polician. Lekári chcú najskôr s Radičovou rokovať, ak ich však odmietne a v zdravotníctve sa nič nezmení, sú ochotní pristúpiť aj k radikálnejším krokom. „Spoplatnenie zdravotníctva nepodporujeme, ale uvažujeme aj o tom, že pôjdeme takzvanou českou cestou,“ hovorí Polician. „Tak, ako konala česká vláda, bude musieť konať aj slovenská,“ dodal.

V otvorenom liste lekári okrem spoločného rokovania s premiérkou žiadajú aj zmenu systému financovania nemocníc, zvýšenie plátov zdravotníkov, dodržiavanie Zákonníka práce a zastavenie transformácie nemocníc.

Premiérka sa podľa svojho hovorca Rada Baťa bude výhradami lekárov „zaoberať tak ako každým podnetom“. Apely zdravotníkov na premiérku, aby sa zaangažovala v riešení neúnosnej situácie, sa kopia. Po Slovenskej lekárskej únii špecialistov a Lekárskeho odborového združenia sa na Radičovú s petíciou obrátila aj Slovenská lekárska komora a onedlho by jej vraj mala byť doručená aj petícia zdravotných sestier.

(ao)

Bratislavské knižnice vyhlásili súťaž pre žiakov

Bratislavské verejné knižnice vyhlásili 2. ročník literárnej súťaže vlastnej tvorby bratislavských žiakov *Bratislava, moje mesto* na literárnu a výtvarnú tému *Bratislava v rozprávke*. Súťaž potrvá do 30. septembra 2011.

Slávnostné vyhodnotenie a ocenenie výhercov sa uskutoční 24. októbra 2011 pri príležitosti Medzinárodného dňa knižníc. Poslaním súťaže je podporiť fantáziu a tvorivosť detí a mládeže, rozvoj vyjadrovacích schopností v literárnej či výtvarnej podobe, podporiť vzťah detí a mládeže k mestu, v ktorom žijú, učia sa i trávia voľný čas. Súťaž má upriamiť pozornosť na Bratislavu a najmä – predstaviť hlavné mesto jeho obyvateľom očami detí.

Súťaží sa v troch kategóriách – najmladší žiaci (1.-2. ročník základných škôl), mladší žiaci (3.-5. ročník základných škôl, 1. ročník 8-ročných gymnázií) a starší žiaci (6.-9. ročník základných škôl, 2.-5. ročník 8-ročných gymnázií). Do súťaže sa môžu zapojiť žiaci základných škôl a príslušných ročníkov 8-ročných gymnázií z celej Bratislavy buď jednotlivo, alebo kolektívne v rámci tried. Literárna práca môže obsahovať tri básne spolu v rozsahu do troch strán A4, alebo jeden prozaický literárny útvar v rozsahu do piatich strán A4. Žiaci môžu prácu napísať buď na počítači, alebo vlastnoručne, práca však musí byť jasne čitateľná. Všetci súťažiaci uvedú na svojej práci jej názov, svoje meno a priezvisko, adresu bydliska, adresu školy, triedu a vek.

Súťažné práce je potrebné odovzdať do Mestskej knižnice v Bratislave osobne, alebo poslať klasickou poštou na adresu Mestská knižnica v Bratislave, Klariská 16, 814 79 Bratislava 1. Obálka musí byť označená názvom súťaže „Bratislava, moje mesto“. Výhercov čakajú zaujímavé ceny.

(ao)

Zimný štadión je pripravený na majstrovstvá

Zimný štadión Ondreja Nepelu v Bratislave je pripravený na Majstrovstvá sveta v ľadovom hokeji 2011. Primátor hlavného mesta Milan Ftáčnik symbolicky odovzdal kľúč od zimného štadióna generálnemu riaditeľovi Organizačného výboru MS v ľadovom hokeji 2011 Igorovi Nemečkovi.

„Môžeme konštatovať, že štadión je pripravený na to, aby sa na ňom uskutočnilo vrcholné športové podujatie. Všetky rozhodujúce komponenty, ktoré má štadión mať, sú dokončené,“ uviedol Ftáčnik. Zo stavebného hľadiska je objekt podľa Ftáčnika pripravený na používanie, formálne to musí potvrdiť kolaudačné rozhodnutie.

Na štadióne sa v budúcnosti pripravujú ďalšie podujatia, v júni by tu mali byť majstrovstvá sveta v hokejbale, plánujú sa v ňom veľké kultúrne podujatia. „Štadión začína žiť, priestor bude mať svoje využitie,“ uviedol Ftáčnik.

Pôvodne mal Zimný štadión Ondreja Nepelu stáť 75 miliónov eur, náklady na dostavbu dosiahli napokon 96 miliónov eur vrátane vyvolaných investícií. Vyvolané investície predstavujú dobudovanie infraštruktúry v okolí štadióna, búranie cyklistického štadióna či vnútorné vybavenie štadióna.

(ao)

Nová dráma / New Drama 2011

Bratislava 17. – 21. 5. 2011

Kto zabil Helenu? Kto sú napichovači a kto lízači? Môže kráska zasiahnuť beznádej a deštrukciu? Dokážu narcisovia nájsť samých seba, alebo sa ich obraz v zrkadle definitívne rozpadne? 7. ročník festivalu inscenácií súčasnej drámy *Nová dráma / New Drama* je tento rok plný otázok. Na prvej tlačovej konferencii, ktorá sa uskutočnila v Mestskom divadle P. O. Hviezdoslava, festivalový štáb odpovedal na tie, ktoré sa týkajú predstaveného hlavného a sprievodného programu. Festival ponúkne najzaujímavejšie inscenácie súčasnej drámy, ktoré vznikli v uplynulom roku v profesionálnych divadlách na Slovensku. Diváci sa môžu tešiť i na zahraničnú produkciu, ktorá bude tentoraz zastúpená slovenským divadlom.

O festivale prítomných novinárov informovala Zuzana Kronerová, čestná riaditeľka festivalu, Vladislava Fekete, riaditeľka festivalu a Divadelného ústavu Bratislava, Vladimír Grežo, riaditeľ Bratislavského kultúrneho a informačného strediska, Dária Fehérová, programová manažérka festivalu a Dominika Zaťková, hlavná koordinátorka festivalu. Na tlačovej konferencii boli prítomní aj usporiadatelia sekcií *Nová dráma / New Drama* – Enter Prešov a Enter

Žilina: Martina Jesenská, riaditeľka MD Žilina a Ján Hanzo, riaditeľ DJZ Prešov. Festival organizuje Divadelný ústav Bratislava v spolupráci s Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom a umeleckou scénou BKIS – Mestským divadlom P. O. Hviezdoslava.

Siedmy ročník festivalu prichádza s novým mottom: Nová dráma sa o Vás zaujíma. Dráma vždy bola o ľuďoch, zaujímal sa o ich príbehy, osudy či problémy. Dráma kladie otázky, otvára trinásť komnaty, načiera hlboko do človeka. Nová dráma sa zaujíma, zastavuje ľudí s otázkou. Využíva na to každú situáciu. Tou je aktuálne sčítanie ľudu a dotazník, ktorý sa dostane do rúk verejnosti v máji 2011. Dráma chce chápať, aby vedela komunikovať s divákmi, pretože dráma hovorí ľuďom a o ľuďoch. Preto je základ tohtoročnej kampane otázka, ktorá sa bude diváka dotýkať prostredníctvom všetkých zvolených komunikačných kanálov.

Festival *Nová dráma / New Drama* venuje pozornosť súčasným dramatickým textom a predstavuje činoherné inscenácie s originálnou súčasnou interpretáciou, či už textovou alebo javiskovou. Odborná porota na záver festivalu udelí hlavnú festivalovú cenu – Grand Prix Nová dráma / New Drama. O inscenáciách od minulého ročníka rozhoduje aj študentská porota, ktorá udeľuje Cenu študentskej poroty. Tretím zo série ocenení je už tradične Cena bratislavského diváka, o ktorej rozhodujú návštevníci súťažných inscenácií hlasovaním.

Hlavný program

Na výbere inscenácií do hlavného programu siedmeho ročníka pracovala Dramaturgická rada festivalu v zložení: Dáša Čiripová (teatrológička, Divadelný ústav Bratislava), Peter Pavlac (dramaturg a dramatik), Patrik Lančarič (režisér). Dramaturgická rada počas piatich mesiacov sledovala nové inscenácie a produkcie desiatok slovenských profesionálnych divadiel, štátnych, regionálnych aj nezávislých, ktoré mali premiéru v období od 1. 3. 2010 do 28. 2. 2011. Hlavný program siedmeho ročníka festivalu je skutočne pestrý: napríklad „Zločin a trest“ v bratislavskej umeleckej smotánke, poetické pásmo na motív diela Milana Rúfusa či prvá erotická bábková hra na svete. V hlavnom programe festivalu sa tento rok predstavia a o cenu Grand Prix Nová dráma / New Drama sa budú uchádzať tieto inscenácie: Dušan Mitana: *Koniec hry* (Divadlo A. Bagara Nitra), Milan Rúfus: *Tajomný pokoj vecí* (Divadlo J. Palárika Trnava), Peter Handke: *Podzemné blues* (Mestské divadlo Žilina), *Napichovači a lízači* (SKRAT Bratislava). *Gašparkove šibalstvá alebo erotic dobrodružstvá Bob de Nira* (Dezorzovo Lútkové Divadlo Bratislava), *Mono* (Debris Company Bratislava).

Minulý ročník festivalu prešiel výraznou zmenou koncepcie. Rozšírili sa kritériá výberu inscenácií do hlavného súťažného programu a ukazuje sa, že táto zmena bola potrebná. Aj 7. ročník festivalu pokračuje v tejto línii. Základným kritériom v minulých rokoch bolo zameranie sa na inscenácie hier súčasných slovenských alebo svetových autorov. Spodnou hranicou pre „vek“ inscenovaného textu bol rok 1990, išlo teda o texty nie staršie ako 20 rokov. Festival tak motivoval slovenských tvorcov, aby písali autorské texty, divadlá, aby ich inscenovali a aby siahali aj po súčasných zahraničných hrách. Ukázalo sa však, že počet uvedených súčasných textov v jednej sezóne nestačí na vytvorenie programu festivalu s ročnou periodicitou. Na-

vyššie obmedzenie dramaturgických kritérií iba na písané texty vyradilo z výberu divadlá, ktoré uviedli inscenácie s minimom textu, prípadne úplne bez textu, založené len na librete či scenári – pričom nejde o tanečné alebo fyzické divadlo, ale o činoherné. Rovnako sa ukázalo, že slovenskí dramaturgovia a režiséri veľakrát siahajú po dramatizáciách, resp. sami si tieto dramatizácie pripravujú. Tieto kritéria naplnilo spomínaných 6 inscenácií. Pri 7. ročníku festivalu sa posunula hranica datovania súčasných textov na rok 2000.

Ako každý rok je súčasťou festivalu aj sekcia Focus, ktorá divákovi približuje zahraničnú súčasnú drámu a divadlo vybranej krajiny. Tento ročník bude patriť Focusu Slovinsko, ktorý prebehne od 19. do 21. mája (štvrtok – sobota). Focus zaostrí na slovinskú drámu inscenovaným čítaním súčasných slovinských dramatických textov, spojeným s prezentáciou zborníka *Slovinská dráma*, ktorý vydal Divadelný ústav Bratislava, a diskusiou so slovinskými dramatikmi. Diváci môžu stráviť Raňajky so slovinskou drámou, ktoré budú spojené s prednáškou významného slovinského teatrológa dr. Blaža Lukana, profesora Divadelnej, rozhlasovej, filmovej a televíznej akadémie v Lublane. Vrcholom festivalovej sekcie Focus bude inscenácia Slovinského divadla mladých z Lubľany – Oliver Frlijić a herci: Buď prekliaty, zradca svojej domoviny! Kurátorkou sekcie Focus Slovinsko je dramaturgička, prekladateľka, redaktorka a divadelná pedagogička Alja Predan, umelecká riaditeľka mariborského festivalu Borštnikovo srečanje.

Spríevodný program

Otázky počas festivalu bude klásť nielen *Nová dráma / New Drama*, priestor dostanú aj diváci. Festival doplní pestrý sprievodný program určený pre širokú verejnosť a odborný pracovný program. Diváci sa môžu pýtať počas niekoľkých zaujímavých diskusií s odborníkmi či na prednáške režiséra Viliama Dočolomanského, čerstvo oceneného prestížnou Európskou cenou za nové divadelné reality. Program dopĺňajú ďalšie sprievodné podujatia – Trojboj, inscenované čítanie finálových textov súťaže Dráma 2010 či výstava fotografií víťaza súťaže Bienále divadelnej fotografie 2010 Andreja Čaneckého. V rámci sprievodného programu festival pripravil aj špeciálne vydanie diskusnej relácie *kødek*, venovanej 20. výročiu založenia Divadla Stoka, ktoré sa stalo fenoménom svojej doby a slovenskej divadelnej histórie.

Pre odbornú verejnosť je pripravená medzinárodná konferencia Analóg verus digitál, ktorú organizuje Kultúrny kontaktný bod Slovensko v spolupráci s Divadelným ústavom. Na konferencii sa bude hľadať odpoveď na otázku: Čo je viac – analóg alebo digitál?

Festival už po druhýkrát opúšťa hranice Bratislavy. Po skončení festivalu v Bratislave sa v spolupráci s Mestským divadlom Žilina a Divadlom Jonáša Záborského v Prešove uskutočnia satelitné festivaly *Nová dráma / New Drama* – Enter Žilina, Enter Prešov, ktoré predstavia vybraný festivalový program aj divákovi v ďalších mestách Slovenska.

(Divadelný ústav, ao)

Budovu Retro v bratislavskom Ružinove otvárajú čoskoro

Budova Retra v bratislavskom Ružinove je už skolaudovaná, oficiálne by Retro mali otvárať 14. mája 2011. Uviedol

to riaditeľ investorskej spoločnosti Michal Lukačovič. Bytová budova aj polyfunkčný dom je už podľa neho skolaudovaný. Čo sa týka obchodného strediska, kolaudované budú už iba jednotlivé prevádzky. Budova nie je obývaná, avšak vyše 70 percent bytov je už podľa Lukačoviča predaných.

Budova Retra stojí na mieste bývalého nákupného strediska Jadran na Nevädzovej ulici. Zvýšenie z pôvodných 17 na 25 poschodí povolil bývalý starosta mestskej časti Slavomír Drozd. Ružinovská samospráva investora spoločnosť Centaurea, ktorá je členom skupiny Weon group, zaviazala investovať takmer milión eur do rekonštrukcie parku na Rumančekovej, dynamickej aj statickej dopravy, chodníkov, garáží a zelene. V polyfunkčnom komplexe Retro by mali byť okrem bytov a kancelárií aj obchody, pošta, bankové expozitúry, gastronomické zariadenie, súkromné lekárske ambulancie. Mala by tu byť tenisová hala, fitness, relax s doplnkovými službami.

Na rekonštrukciu parku na Rumančekovej ulici v Bratislavskom Ružinove dal už investor Weon group, a. s., asi 550 000 eur. Uviedol to na dnešnom brífingu riaditeľ investorskej spoločnosti Weon group Michal Lukačovič. Spoločnosť Weon group, a. s., stavia v lokalite polyfunkčný komplex Retro. Ružinovská samospráva investora – spoločnosť Centaurea, ktorá je členom skupiny Weon group, zaviazala investovať takmer milión eur do rekonštrukcie parku na Rumančekovej, dopravy i parkovania, chodníkov, garáží a zelene. Ide o vyvolané investície.

Detské ihrisko v parku je podľa starostu Ružinova Dušana Pekára ešte nedorobené, niektoré veci sa budú musieť upraviť. Ide napríklad o technické nerovnosti pri preliezačkách, nedokončené petangové ihrisko, kde sa mieša hrubý a jemný štrk. Podľa Lukačoviča na mieste pribudnú aj lavičky, so starostom sa dohodli aj na inštalácii navigačných tabúl pri športových plochách. Spoločne diskutovali aj o povrchu pri detskom ihrisku, ktorý je zo štrku. Podľa Lukačoviča bol použitý ten istý materiál, aký tam bol predtým a investor tak rešpektoval pôvodný návrh. Podľa starostu štrkový povrch nie je vhodný pre deti, ťažko po ňom prechádzajú aj mamičky s kočíkmi. Investor na zachovaní pôvodného povrchu netrvá, o jeho výmene ešte bude uvažovať.

S rekonštrukciou parku sa začalo v júli minulého roka a zdržanie spôsobil fakt, že investor musel prioritne rozšíriť cestu na Nevädzovej ulici, vybudovať tam nový chodník a osadiť nové verejné osvetlenie. Budova Retra stojí na mieste bývalého nákupného strediska Jadran na Nevädzovej ulici. Zvýšenie z pôvodných 17 na 25 poschodí povolil bývalý starosta mestskej časti Slavomír Drozd. V polyfunkčnom komplexe Retro by mali byť okrem bytov a kancelárií aj obchody, pošta, bankové expozitúry, gastronomické zariadenie, súkromné lekárske ambulancie. Mala by tu byť tenisová hala, fitness, relax s doplnkovými službami, kozmetika, manikúra, masáž, pedikúra či kaderníctvo.

(ao)

POSTREHY ZO SLOVENSKA

Považie. Piešťany Premeny Piešťan

Na návšteve u primátora Piešťan Ing. Rema Cicutta a Klauza Pilza, generálneho riaditeľa Slovenských liečebných kúpeľov, a. s., Piešťany

I. Piešťany – ozdoba Slovenska

Ing. Remo Cicutto, primátor Piešťan, predstaviteľ mestskej samosprávy, verejný činiteľ

Vážený pán primátor,

prichádzam z podnetu šéfredaktorky *Klubu*, časopisu Čechov a Slovákov vo Viedni, Ing. Heleny Baslerovej. Odovzdávam Vám a samospráve pozdrav a prosím o rozhovor.

Pán primátor, Piešťany patria k najkrajším mestám na Slovensku. Sú nositeľkou histórie a kultúry, vyznačujú sa prírodnými krásami, architektúrou, životným prostredím. Môžete túto otázku bližšie špecifikovať?

Je málo miest na Slovensku, ktoré sa už roky môžu hrdiť titulom „európske

mesto“. Malú zaostalú obec Piešťany takmer pred sto rokmi pretvoril na európske mesto zdravia, kultúry a spoločenského života Ludovít Winter. Svojou ideálnou polohou a ľahkou dostupnosťou pre bohaté historické tradície kúpeľníctva a cestovného ruchu, pre ideálne možnosti rekreácie a kúpeľnej liečby a predovšetkým pre pestrý kultúrny, športový a spoločenský život vôbec ostávajú Piešťany naďalej atraktívne.

Aj keď sa letná kúpeľná sezóna tradične oficiálne otvára prvú júnovú sobotu, Piešťany sú hojne navštevované po celý rok a teda turistická sezóna je v meste od prvého do posledného dňa v roku. Po celý rok tu totiž prebiehajú rôzne významné podujatia mestského, celoslovenského i medzinárodného charakteru, a to

nielen v oblasti kultúry, ale i v oblasti športu, vedy a spoločenského života vôbec.

Priemerný vek Piešťancov je 39 rokov. Až 16,3 % obyvateľov nad 15 rokov má vysokoškolské vzdelanie, pričom celoslovenský priemer je 9,8 %.

Mesto má vypracovaný systém sociálnej starostlivosti, ktorý nám môžu závidieť mnohé mestá. Je schválený Komunitný plán sociálnych služieb mesta na roky 2010-2020. Ročne vynakladáme na sociálnu starostlivosť viac ako milión eur. Máme viaceré zariadenia, v ktorých poskytujeme v oblasti sociálnej starostlivosti všetky činnosti, ktoré nám zákon v súčasnosti ukladá. Vykonávame opatrovateľskú starostlivosť v domácnostiach, rozvoz stravy a poskytujeme stravovanie dôchodcom v našich zariadeniach. Financujeme činnosť klubov dôchodcov v našom meste. Máme hotový projekt na domov sociálnej starostlivosti a je už iba otázkou finančného zabezpečenia na jeho realizáciu. Viem si však predstaviť, že v budúcnosti sa

vybuduje ďalšie nadštandardné zariadenie pre seniorov poskytujúce špeciálne služby, ktoré sú však financované kombinovane: samospráva a občan. Jedno už také na území mesta je – Alzheimer centrum. O kvalite našej sociálnej práce svedčí aj prestížne ocenenie Oskar bez bariér.

Čo sa týka školstva, v Piešťanoch je 8 materských, 5 základných škôl, dve základné umelecké, jedna cirkevná základná škola, jedna gymnáziá, šesť stredných odborných škôl, dve vysoké školy.

V meste má sídlo Nemocnica A. Wintera, niekoľko neštátnych ambulancných zdravotníckych zariadení, Národný ústav reumatických chorôb, Vojenský kúpeľný ústav a samozrejme Slovenské liečebné kúpele.

Už v úvode sme spomenuli, že Piešťany patria k významným centráms spoločenského a kultúrneho života na Slovensku. Kultúra je zabezpečovaná mestskými kultúrnymi organizáciami (Mestské kultúrne stredisko, Mestská knižnica), ďalej Domom umenia, Balneologickým múzeom, Spoločenským centrom SLK Piešťany a okrem toho aj súkromnými galériami či agentúrami. K najvýznamnejším kultúrnym podujatiam Piešťan počas roka patrí Otvorenie letnej kúpeľnej sezóny, Piešťanský hudobný festival, Medzinárodný filmový festival Cinematik, Country Lodenica, Truck country, Piešťanské rendezvous, Victoria Regia a mnohé ďalšie. Ponuka je obohacovaná koncertmi, divadelnými a filmovými predstaveniami, výstavami výtvarných diel. Neopakovateľnú atmosféru majú koncerty v hudobných pavilónoch.

Nezabúdame ani na priaznivcov športu. Dlhodobú tradíciu má v Piešťanoch plávanie, tenis, vodné pólo, futbal, vodné športy vôbec. Mesto disponuje širokým spektrom športovísk – tenisové kurty, futbalový štadión, zimný štadión, jazdecký areál, vodno-lyžiarsky areál, squash, ale aj golfové ihrisko. Vhodné podmienky na šport i pobyt v Piešťanoch vôbec je lákadlom aj pre organizátorov viacerých významných medzinárodných športových podujatí.

Pán primátor, aký je váš pohľad na Piešťany v kontexte premien, ktoré nastali po 17. novembri 1989? Aké konkrétne úspechy sa v meste dosiahli, a to aj s ohľadom na časové

rozpätie vášho pôsobenia vo funkcii primátora? Povedzte na poli investičnej výstavby, v sociálnej sfére, na úseku bezpečnosti, ekológie, v službách. Dôležitý je spoločenský život, kultúra.

Keď som sa 6. januára 2003 ujal funkcie primátora, na prvom zasadnutí Mestského zastupiteľstva som vo svojom príhovore zdôraznil, že Piešťany musia jasne povedať, kam chcú ísť a ako chce toto mesto vyzeráť o 10 – 20 rokov. Upozornil som, že bez vytýčenia tohto smeru občanmi, mestskou samosprávou by sme boli vždy odkázaní iba na vyhodnocovanie momentálnej situácie a všetky problémy by sme takto riešili bez ohľadu na jasnú a zrozumiteľnú budúcnosť mesta. Už vtedy som vyzval obyvateľov nášho mesta, poslancov a všetkých priateľov nášho mesta, aby sa zúčastnili širokej občianskej diskusie k tejto téme a vytvorili spolu strategický plán. Ten sa nám podarilo spracovať a teraz z neho čerpáme pri tvorbe rozpočtu, plánovaní investičných akcií, kultúrneho rozvoja a života vôbec.

Zrekonštruovali sme centrum mesta, ktoré aj vďaka tomu ožilo. Vybudovali sme cyklotrasy – vďaka projektu Revitalizácia potoka Dubové, zrekonštruovali niekoľko komunikácií, škôl, zariadení, v Piešťanoch sa koná mnoho významných medzinárodných kultúrnych a športových podujatí, prebehli tu viaceré významné konferencie Rady Európy. Získali sme viaceré významných ocenení – na veľtrhoch cestovného ruchu, ale aj v rámci propagácie – časopis *Revue Piešťany*. V tomto roku tu budeme hostiť zdravotne postihnutých šachistov z celého sveta, príde k nám takmer dvesto umeleckých remeselníkov z takmer 20 štátov – atď. O všetkých aktivitách sa záujemcovia môžu dozvedieť z našej web stránky www.piestany.sk.

Pán primátor, vaša samospráva iba nedávno vstúpila do časového horizontu volebného obdobia 2010-2014. V kontinuite vývojových procesov zaiste máte už stanovené i hlavné programové úlohy či priority ďalších premien Piešťan. Čo k tomu môžete dodať?

Po tretíkrát som zložil sľub primátora mesta Piešťany a som hrdý na to, že je to po prvýkrát v dejinách nášho mesta. Je to dôkazom nielen toho, že primátorský sľub dodržiavam, ale

aj toho, že sme spolu s členmi mestského zastupiteľstva naplňali predstavy občanov. Mesto sa rozvíjalo, budovalo, rekonštruovalo, a to v súlade s hlavným dokumentom mesta – Strategickým plánom rozvoja mesta Piešťany. Občania ocenili našu prácu, veria našim predstavám a plánom. Uplynulé obdobie bolo aj veľkou skúškou stability nášho hospodárstva. V čase ťažkej finančnej krízy sme na rozdiel od mnohých miest dokázali ešte aj investovať do rozvoja. Myslím, že aj takouto rozumnou a rozvážnou ekonomickou politikou som u väčšiny voličov získal ich dôveru.

Primátor však nemôže dosiahnuť vytýčené ciele sám. Najvýznamnejším článkom v samospráve je totiž práve mestské zastupiteľstvo – poslanci. Tí rozhodujú o všetkých zásadných otázkach mesta, tí schvaľujú rozpočet, investičné akcie a rozhodujú o nakladaní majetku mesta. V novom poslaneckom zbore máme 25 poslancov. Z predchádzajúceho zastupiteľstva si svoje funkcie potvrdili 17 poslanci, ôsmi poslanci sú nováčikovia. Ďalšou zmenou je aj počet žien, ktorý sa znížil o tri, čiže na sedem poslankyň. Verím však, že všetky poslankyne a poslanci bez rozdielu politickej príslušnosti spolu vytvoria ucelený kolektív, ktorému bude v prvom rade záležať len a len na občanovi a na svojom meste.

V súlade so zákonom o obecnom zriadení som funkciou viceprimátora poveril Ing. Timoteja Mištinu, CSc., ktorého som si vybral zo zvolených poslancov. Už v predchádzajúcom volebnom období som sa presvedčil, že v osobe Ing. Mištinu máme záruku toho, že vzťahy medzi primátorom a poslaneckým zborom budú korektné, racionálne a v prospech nášho mesta.

Radosť z volebného úspechu nás však dnes stavia tvárou k realite. Nastávajúce volebné obdobie 2010-2014 nebude jednoduché. Okrem množstva práce nás čaká aj mimoriadna udalosť – 900. výročie prvej písomnej zmienky o Piešťanoch. Prípravy na oslavy tohto jubilea musia začať ihneď. Prvým krokom bude už čoskoro priblíženie histórie Piešťan čo najširšej verejnosti. Budeme jedným z prvých miest Slovenska, ktoré budú mať na web stránke mesta prepis kroniky mesta od roku 1933, teda od obdobia, kedy sa na základe nariadenia

vtedajšej vlády začali písať mestské kroniky.

Prichádzajúci rok 2011 bude pre nás všetkých náročný, pretože budeme naďalej musieť pozorne vykrývať stratu na daniach spôsobenú finančnou krízou. Máme však pripravené viaceré investičné zámery, realizácia ktorých bude ale závisieť od schváleného rozpočtu na budúci rok. Čaká nás okrem iného aj sčítanie obyvateľstva či stretnutie rodiny Winterovcov a mnoho ďalších úloh. Som presvedčený, že mestské zastupiteľstvo s vedením mesta, pracovníkmi mestského úradu a mestských organizácií v súlade s potrebami obyvateľov nášho mesta dosiahne naplnenie želaných cieľov.

Pán primátor, na teritóriu Piešťan pôsobia takpovediac dva hlavné subjekty – organizmus mesta prezentovaný samosprávou a organizmus kúpeľov prezentovaný ich manažmentom. Rozvoj mesta znamená rozvoj kúpeľov a naopak, rozvoj kúpeľov blahodarne pôsobí na rozmach mesta. Ako hodnotíte túto otázku?

Počas 8 rokov som mal možnosť spolupracovať s 3 generálnymi riaditeľmi kúpeľov. S každým som mal a mám korektné vzťahy, komunikujem aj s majiteľom kúpeľov. Aj vďaka týmto vzťahom robíme viacero spoločných projektov v oblasti CR a života v meste. V prvom rade je to spoločná účasť na veľtrhoch CR, potom sú to viaceré kultúrne podujatia poriadané na území mesta pre občanov a hostí nielen kúpeľov. Spoločne boli usporiadané aj významné medzinárodné politické rokovania, ako napr. návšteva generálneho tajomníka OSN, OECD, prezidentov krajín V4, predsedov vlád krajín Európskej iniciatívy, NATO a ďalších stretnutí komisií Rady Európy. Myslím, že spolupráca je vzájomne prospešná. Už teraz spoločne pripravujeme 566. Piešťanský festival, ale aj Otvorenie letnej kúpeľnej sezóny a mnoho ďalších podujatí.

Vážený pán docent, ďakujem Vám za vašu pozornosť. Potešilo ma, že o Piešťanoch sa bude písať v Klube, časopise Čechov a Slovákov vo Viedni. Pozdravujem šéfredaktorku Klubu, Ing. Helenu Baslerovú.

*Ing. Remo Cicutto,
primátor Piešťan, Piešťany, 2011*

Vážený pán primátor, ďakujem Vám za prijatie a za rozhovor. Želám Vám veľa pracovných úspechov vo vašej verejno-politickej činnosti v prospech obyvateľov mesta Piešťany.

*Univ. doc. JUDr. Marián Veliký, CSc.
spolupracovník Klubu, časopisu
Čechov a Slovákov vo Viedni*

II. Kúpele Piešťany

Kúpele Piešťany sú najväčším medicínskym centrom na Slovensku. Liečia sa tu choroby pohybového aparátu. Kúpele dosahujú úspechy v liečbe pacientov vďaka jedinečným prameňom, odbornej spôsobilosti lekárov, zdravotných sestier, celého personálu i výkonnosti manažmentu. Kúpele majú národný, európsky i svetový rozmer.

Klaus Pilz, generálny riaditeľ Slovenských liečebných kúpeľov, a. s., Piešťany

*Vážený pán generálny riaditeľ,
prichádzam z podnetu šéfredaktorky Klubu, časopisu Čechov a Slovákov vo Viedni, Ing. Heleny Baslerovej. Odovzďávam Vám pozdrav a prosím o rozhovor.*

Pán generálny riaditeľ, Kúpele Piešťany sa preslávili priaznivými liečebnými účinkami na ľudský organizmus. Liečivé pramene, voda a bahno majú vzácné chemicko-fyzikálne vlastnosti. Môžete charakterizovať tieto prírodné liečivé zdroje?

Kúpele Piešťany vďaka za svoju povest predovšetkým unikátnym prírodným prameňom termálnej minerálnej vody, ktorá vyviera z hĺbky 2 000 metrov a pri prameni má teplotu až 69°C. Piešťanská termálna sírovo-hydrogenuhličitá, vápenato-sodná voda obsahuje 1 500 mg minerálnych látok na liter. Na povrch vynáša niektoré špecifické zlúčeniny a energiu zemskej magmy. Táto voda je aj hlavným činiteľom tvorby nenapodobiteľného miestneho produktu – liečivého sírneho bahna. Ide o zvláštny peloid, ktorého zloženie je výsledkom dlhodobej reakcie termálnej vody s miestnymi mäkkými horninami a špecifickou bakteriálnou mikrofórou. Liečivé účinky sírneho bahna a sírnej termálnej vody piešťanských kúpeľov sú jedinečné, pomáhajú odbúrať opu-

chy kĺbov, znižovať bolesť spôsobenú stuhnutosťou svalov, zlepšovať vyživovanie medzistavcových platničiek a chrupaviek kĺbov a zvyšovať flexibilitu a pružnosť väziva. Podporujú tiež protizápalové procesy, upravujú obranyschopnosť organizmu a doslova spomaľujú starnutie flexibilných a elastických častí svalstva a kostí. Sírne bahno a sírna termálna minerálna voda dokonca umožňujú regeneráciu poškodených chrupaviek a spomaľujú degeneratívne obrusovanie kĺbov. Následkom toho sa znižuje bolesť a zvyšuje pohyblivosť kĺbov a chrčtice.

Pán generálny riaditeľ, aké podoby, procesy a procedúry sa viažu na medicínsku funkciu kúpeľov? Tá je totiž určujúcou, tvorí podstatu – jadro kúpeľov vôbec. Prírodnene nemožno obísť komerčnú funkciu kúpeľov, ktorá súvisí s reprodukciou materiálnych podmienok, ekonomickou bázou a výkonnosťou vašej akciovej spoločnosti. Je to tiež otázka nepretržitej inovácie techniky, technológie, prístrojového vybavenia kúpeľov. Čo k tomu môžete dodať?

Kúpele Piešťany spájajú storočnú tradíciu balneológie s modernou medicínou. Balneoterapia, čo znamená procedúry využívajúce termálnu vodu a sírne liečivé bahno, sa kombinuje s ďalšími špeciálnymi terapeutickými, rehabilitačnými a fyzickými procedúrami. Profesionálne vyškolený rehabilitačný personál poskytuje cvičenia pod dohľadom expertov, účinné masáže a iné liečebné techniky. To všetko napomáha ľahko a účinne odbúrať problémy spojené s pohybovým aparátom, bez ohľadu na to, či sa procedúry použijú na uvoľnenie stuhnutých kĺbov, uvoľnenie bolesti chrbta, posilnenie oslabených a paralyzovaných svalov či zlepšenie zhoršenej pohyblivosti v každom možnom smere.

Kúpele Piešťany ponúkajú vyše 60 druhov procedúr, okrem spomínaných kúpeľov, rehabilitačných cvičení a masáží sú to bahenné zábaly, ale napríklad i elektroterapia, mechanoterapia, klimatoterapia, diétoterapia, psychoterapia a účelová medikamentózna liečba. Pri liečebnom pobyte v Kúpeľoch Piešťany lekár pripraví hosťovi individuálny liečebný plán podľa aktuálneho zdravotného stavu.

Pán generálny riaditeľ, Kúpele sa nachádzajú na teritóriu mesta Piešťany. Vystupujú ako samostatný odbornomedicínsky subjekt a Vy ako ich štatutárny predstaviteľ. Ako koncipujete vzťah Kúpeľov k mestu, menovite k samospráve, ktorá je politickou reprezentantkou obyvateľov a inštitúcií v Piešťanoch?

S mestom Piešťany a jeho samosprávou majú Kúpele Piešťany celoročnú spoluprácu. Organizujeme spolu napríklad Otvorenie letnej kúpeľnej sezóny, Kvetinové korzo, prehliadku historických automobilov – Zlaté stuhy, ale i výstavy cestovného ruchu v Čechách a na Slovensku. Spolupracujeme i pri návštevách významných kultúrnych a politických predstaviteľov.

Pán generálny riaditeľ, aký je rozvoj kúpeľov? Mám na zreteli tiež účasť riaditeľov kúpeľných hotelov na ňom.

Vedenie Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany sa stále snaží niečo zlepšovať, dopĺňať ponuku pobytov, F&B akcie, organizovať nové kultúrne či športové podujatia. Tento rok to budú okrem Otvorenia letnej kúpeľnej sezóny, prehliadky historických vozidiel – Zlaté stuhy a Trhu ľudových remesiel a mnohých ďalších i Poľovnícke slávnosti. Samozrejme riaditelia jednotlivých kúpeľných hotelov sú na organizácii zainteresovaní, spolu s celým teamom, ktorý riadia.

Kúpele však i renovujú, aby zlepšili komfort a služby pre klientov.

Momentálne sme dokončili rozsiahlu rekonštrukciu balneologického centra – Balnea Health Spa za vyše 3,5 milióna eur.

Pán generálny riaditeľ, kúpele trvale navštevujú pacienti a hostia zo zahraničia. Ako sa to odzrkadľuje na celkovej skladbe Vašich klientov?

Čo sa týka klientely Kúpeľov Piešťany, ročne ich navštíví vyše 40 000 hostí. Z tohto počtu tvorí vyše 50 % zahraničná klientela, hlavne z Nemecka, Izraela, arabských krajín, Česka, Rakúska, Poľska a Ruska. Navštevujú nás ale i pravidelne skupiny z Cypru, Ameriky či Austrálie. Naozaj môžeme povedať, že máme svetovú klientelu, ktorá sa k nám vracia. Také prírodné liečebné zdroje spolu so zdravotníckou starostlivosťou nenájdete naozaj nikde.

Pán generálny riaditeľ, Vaše kúpele sú nepochybne aj kultúrno-spoločenským centrom. Čo obsahuje kultúrna funkcia Vášho liečebného zariadenia?

Kúpele Piešťany poskytujú kultúrne vyžitie počas celého roka. Vianočné sviatky, Silvester, Novoročné akcie, vo februári Valentínske dni, na Veľkú noc u detí populárne hľadanie veľkonočných vajíčok. V máji preteky a prehliadka historických áut z celého sveta – Zlaté stuhy / Concours d'Elegance a v mesiaci jún vyše 200 stánkov s tradičnými ľudovými remeslami. Leto začína slávnostným otvorením kúpeľnej sezóny, pokračuje Jazzo-

vými dňami Doda Šošoku a Hudobnými slávnosťami, ktoré sú spojené s vystúpeniami študentov operného spevu majstra Petra Dvorského. Jeseň je plná pestrofarebných kvetov a alegorických vozov, ktoré sú súčasťou kvetinového korza, inak nazývaného aj Viktória Régia. Na svoje si prídu i filmoví nadšenci na filmovom festivale Cinematik. Novinkou na jeseň budú Poľovnícke slávnosti – Dni svätého Huberta. Rok končí na Kúpeľnom ostrove Vianočnými trhmi a adventnými koncertmi pred Fontánou 4 prezidentov ale i programom v secesnom hoteli Thermia Palace****. Okrem toho celoročne organizuje Spoločenské centrum koncerty a folklórne vystúpenia. Minulý rok účinkoval v Kúpeľoch Piešťany aj svetoznámy spevácky umelecký súbor Alexandrovci.

Vážený pán docent, som potešený pozornosťou Vášho časopisu. Naozaj úprimne ďakujem. Odovzdajte prosím pozdrav šéfredaktorke Klubu, časopisu Čechov a Slovákov vo Viedni, Ing. Helene Baslerovej.

Klaus Pilz, generálny riaditeľ Slovenských liečebných kúpeľov, a. s., Piešťany, Piešťany, 2011

Vážený pán generálny riaditeľ, ďakujem Vám za prijatie a za rozhovor. Želám Vám veľa pracovných úspechov na prospech pacientov, ako aj v ďalšom rozvoji kúpeľov.

Univ. doc. JUDr. Marián Veliký, CSc. spolupracovník Klubu, časopisu Čechov a Slovákov vo Viedni

Poznámky

- Masarykova lipa je z roku 1921 a dodnes stojí v blízkosti meteorologickej stanice v parku. Zasadili ju na počesť návštevy prezidenta ČSR T. G. Masaryka v Piešťanoch. Pôvodne bola označená tabuľkou, ktorú vyrobil kamenár Václav Rympler. Tabuľku však v čase druhej svetovej vojny odstránili a dnes je pri nej tabuľka, ktorú tam nainštalovali z iniciatívy Českého spolku v trnavskom regióne.
- Prezident ČSR E. Beneš navštívil Piešťany krátko po skončení 2. svetovej vojny (1945). Jeho návšteva bola prejavom starostlivosti o Piešťany v tom zmysle, či vojna nepoškodila vzácne liečivé zdroje a organizmus kúpeľov.
- V Piešťanoch pôsobili významní slovenskí spisovatelia: Ivan Krasko (vl. m. Ján Botto, 1886-1958) básnik a prozaik moderny; jeho poézia presiahla hranice národnej literatúry, bola preložená do viacerých jazykov. Ivan Stodola (1888-1977) básnik, prozaik, lekár; najvýznamnejší predstaviteľ slovenskej dramatickej spisby medzivojnového obdobia.

Gejza Vámoš (1901-1956), prozaik, publicista, dramatik, lekár.

- Občania a inštitúcie si vážia verejno-politickú činnosť Ing. Rema Cicutta, ktorý sa teší ich dôvere.
- Pacienti a hostia kúpeľov oceňujú obetavú prácu generálneho riaditeľa Slovenských liečebných kúpeľov, a. s., Piešťany Klausu Pilza, ako aj riaditeľov príslušných kúpeľných hotelov – Ing. Františka Machača (Balnea-Grand-Splendit), Ing. Alexandry Lisej (Pro Patria), Thomasa Fannera (Esplanade-Balnea-Palace), Jozefa Provázka (Thermia Palace), Ing. Petra Mičudu (Jalta).

Literatúra:

Malý slovník slovenských spisovateľov, Žilina, 2002

Univ. doc. JUDr. Marián Veliký, CSc. Piešťany – Bratislava – Viedeň, 2011

Sokolská župa rakouská
1010 Wien, Drachengasse 35
www.sokol-wien.com
e-mail: sokol@sokol-wien.at
Starosta:
Dr. Thomas FREY-MATERNA
e-mail: materna@aon.at
Čestný starosta:
Dipl. Ing. Jiří NOVÁČEK
e-mail: novacek.wien@aon.at
Tel./fax: ++43 1 604 87 04

Sokol informuje
Jako tělovýchovný spolek s dlouholetou tradicí Vám Sokol nabízí sportovní hodiny vedené školenými vedoucími s velkou praktickou zkušeností.

Přijďte se podívat, srdečně Vás zveme!

Náčelnictvo a cvičitelé Sokolské župy rakouské

Informace:

s. Marie Píbilová, tel. 330 97 87
s. Irena Floriánová,
tel. 0650/90 194 90

Sokolský adresář:
www.sokol-wien.com

Česká obec sokolská
Tyršův dům – Újezd 450,
118 01 Praha 1
Tel.: ++420 257 007 111
Fax: ++420 257 320 580
www.sokol.eu

Sokol Vídeň XX

Helena Rybáková
tel. 01/332 46 10

Cvičení rodičů s dětmi

Cvičíme
každé pondělí
16:30 – 17:30

Bližší informace:
Mag. I. Mühlbergerová
tel.: 480 49 14

Župní družstvo volejbalu (vedoucí odboru Anton Florián, tel. 01/586 86 86)
23, Anton-Baumgartner-Strasse – kulatá hala Alt-Erlaa

Čtvrtek	19:30 – 21:00	odbíjená (muži)
---------	---------------	-----------------

Župní trénink ve stolním tenise (info přes den: Pavel Vlček, tel. 01/86 99 297)
17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Středa	19:00 – 21:00	stolní tenis
--------	---------------	--------------

Župní zdravotní cvičení
17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Úterý	16:00 – 17:30	ženy a muži
-------	---------------	-------------

Sokol Vídeň I/V

3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Úterý	19:30 -	rekreační volejbal
-------	---------	--------------------

Sokol Vídeň II

2, Blumauergasse 2 – tělocvična veřejné hlavní školy

Pondělí	18:00 – 21:00	muži
---------	---------------	------

Sokol Vídeň III/XI

Info (volejbal): N. Stěrbová, tel. 0650/967 80 80, e-mail: K.Sterba@gmx.at
3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Čtvrtek	19:00 – 21:00	gymnastika (ženy a muži)
---------	---------------	--------------------------

Sokol Vídeň X

Každou první středu v měsíci seniorské odpoledne od 15:00. Hosté vítáni.

Info: Werner Kallin, tel. 0699/19 68 20 53, e-mail: sokol-10@chello.at

10, Angeligasse 21 – sokolovna (tel. a záznamník: 01/600 20 20)

Úterý	17:00 – 18:00	tanečky pro malé děti Sokol X
	18:00 – 19:00	showdance Sokol X
	19:00 – 20:00	aerobic Sokol X
	20:00 – 22:00	fotbal Sokol X
Středa	18:00 – 22:00	Volejbal Sokol III (18:00-20:00, 20:00-22:00)
Čtvrtek	09:00 – 10:30	jóga Sokol X
Pátek	15:30 – 19:00	SVS (dorstenci, Sokol V U-17)
	19:00 – 21:00	SVS (Sokol V)

Sokolská jednota Tyrš XII/XV

Info: jar.hovorka@gmx.at, tel. 0699/12 68 12 46

Jednota cvičí v sokolovně 10, Angeligasse 21.

Pondělí	19:30 – 21:00	míčové hry (muži)
Čtvrtek	17:30 – 18:45	základní sport. gymnastika (žactvo 3-14 let)
	19:30 – 20:30	kondiční a posilovací cvičení na hudbu (ženy + muži)

Sokol Vídeň XVI/XVIII

17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Pondělí	16:30 – 17:30	cvičení rodičů s dětmi
	17:30 – 18:30	cvičení žactva
	19:00 – 21:00	trénink oddílu stolního tenisu
Středa	17:00 – 19:00	trénink oddílu stolního tenisu
Čtvrtek	19:30 – 21:00	cvičení žen
Pátek	18:00 – 19:15	cvičení žactva a stolní tenis
	20:00 – 22:00	cvičení mužů

Sokol Vídeň XXI (Info: karl.brousek@bmukk.gv.at)

21, Roda-Roda-Gasse 7

Úterý	18:00 – 21:00	gymnastika, míčové hry (ženy + muži)
-------	---------------	--------------------------------------

**Srdečně zveme na tradiční
Jarní veselici
26. 6. 2011 od 10:00
zahradka školy Spolku „Komenský“
Sebastianplatz 3, 1030 Wien
Pořádá Sokol XII/XV**

Tyršův OETZ

Letošní tradiční **38. sokolské setkání v Tyršově OETZU**, které se koná **11.-13. června 2011**, organizuje Sokolská župa Rakouská. Do OETZU se každoročně sjíždějí sokolové ze všech konců Evropy i mnohdy ze zámoří. V krásné horské krajině prožijete nezapomenutelné chvíle v kruhu sokolských přátel.

Od soboty do pondělí je na programu:

- volejbalový turnaj;
- běh kolem Piburského jezera;
- horské túry;
- koupání;
- táborák;
- kulturní program.

Aktuální informace lze získat u ses. župní jednatelky Jaroslavy Hovorkové, tel: 0699 12 68 12 46 nebo jar.hovorka@gmx.at.

Župní dětský maškarní ples

Nejen dospělí se baví v maskách, také naše děti si tuto příležitost nenechají ujít. Stopy po bujném sobotním plesu dospělých musely být rychle odstraněny, aby sokolovna mohla přivítat následující neděli 6. března 2011 i ty nejmladší návštěvníky. Pro mnohé z nich to byl jejich první maškarní ples. A tak byl údiv dětí pochopitelný – najednou viděly tělocvičnu v jiném hávu než ve cvičební hodině. Ale počáteční zdrženlivost při vstupu do sokolovny brzy pominula a zanedlouho byly již ve svém živlu. Dětem sotva mohla být dlouhá chvíle, neboť o jejich zábavu se postaraly dvě důležité osoby, uvaděč župní náčelník bratr Standa Štěrba jako „hokejista“ a náčelnice sestra Dr. Dana Frey-Maternová v kostýmu pierota. Při poutavých hrách během odpoledne se děti mohly vydovádět, avšak ukázněně a ohleduplně. Mnohdy se zapojili také jejich rodiče. O hudbu se pilně staral župní starosta bratr Dr. Tomáš Frey-Materna.

Jako vždy obdivujeme pečlivě připravené masky dětí a máme radost, když se u nás děti i rodiče dobře cítí.

Hodinu před koncem bylo vyhlášeno vydávání tomboly, kterou připravila sestra Mag. Ilona Mühlbergerová. Za asistence půvabného hasrmánka Jitky a děvčat Kimberley a Cynthie byly dětem předávány hodnotné ceny a doufáme, že jim ve většině případů udělaly radost.

Po odchodu spokojených návštěvníků nás čekal náročný úklid. Děkujeme všem jak za přípravu sálu a jeho úklid, tak za příspěvky do bufetu a pomoc při hrách, v bufetu a při vydávání tomboly. Dík také sestře Helče Fárové, která každoročně u vchodu do tělocvičny s úsměvem vítá hosty a s uspokojením přijímá dobrovolné dary. Vždyť je to opět ve prospěch dětí při různých akcích.

Děkuji všem dárcům do tomboly a jednotám za velkorysý peněžní obnos, který umožnil zakoupení hodnotných cen.

Máme radost, že se nám náš ples vydařil, a věříme, že se dětem i rodičům líbil.

Nazdar!

Mb

Maškarní ples Sokola Vídeň XVI/XVIII a Vlastenecké omladiny

Před koncem masopustu jsme v sobotu 5. března 2011 pořádali společně s Vlasteneckou omladinou náš tradiční maškarní ples. Už pohled do pestře vyzdobené tělocvičny Sokola XVI/XVIII přicházející návštěvníky přímo lákal. Hostů stále přibývalo a tělocvična se brzy zaplnila do posledního místa. Hudba oblíbeného dr. Polacha ze Znojma se přizpůsobila převážně mladému publiku a vábila na parket, který i když poměrně velký, sotva stačil rozjařeným tanečníkům. Jejich kostýmy hýřily barvami a vyznačovaly se velkou nápaditostí. A když přišlo k hodnocení nejlepších masek, měla porota velmi těžké rozhodování. Všechny masky byly totiž tak báječné, že by si nějakou cenu zasloužila každá z nich.

Zlatým hřebem večera byly vskutku perfektní výstupy členů Vlastenecké omladiny, kteří svým výtečným programem náš ples obohatili. Během večera si nelenili několikrát převléknout kostýmy. Jim patří obzvláště velký dík, protože nácviku věnovali hodně času.

To vše navodilo veselou náladu až do pozdních hodin a početným vytrvalcům se ani potom nechtělo opouštět sokolovnu. Toto místo, kde se tak náramně pobavili, navštíví jistě všichni opět o příštím masopustu.

My pořadatelé děkujeme všem pilným včelíčkám za jejich příspěvek ke zdaru večera a hostům za jejich návštěvu. Těšíme se již nyní, že se za rok opět setkáme.

Nazdar!

Mb

Cenu Jiřího Gutha-Jarkovského za nejlepší sportovní výkon loňského roku si ze zasedání Českého olympijského výboru odnesla hrdinka olympijských her z Vancouveru Martina Sáblíková

Dvojnásobná šampiónka v rychlobruslení už ale myslí na další sezónu. „Ze začátku mi ta přestávka přišla krátká, ale už se těším na to, až se do toho zase dostanu. Ta dřina mě stále baví,“ vyprávěla čerstvě oceněná šampiónka. Letošní sezóna bude ale v mnohém specifická. Sáblíková se kromě tradiční přípravy na zimní ovály pokusí i o kvalifikaci na mistrovství světa v cyklistice. Cíle (především trenéra Petra Nováka) jsou ale ještě o stupínek dál: umístění do desátého místa na světovém šampionátu a následná cesta do olympijského Londýna příští rok.

Karolína Erbanová (*27. října 1992, Vrchlabí) je česká juniorská rychlobruslařka. Pochází z Vrchlabí v Krkonoších. Rychlobruslení se začala věnovat v roce 2006, kdy ji její hokejový trenér doporučil Petru Novákovi. Studuje na gymnáziu ve Vrchlabí, které jí umožnilo zároveň studium i potřebnou přípravu na závody. Na otevřené dráze v italském Collalbu v lednu 2011 skončila na mistrovství Evropy na 10. místě, obhájila však v rámci víceboje první místo v závodě na 500 m. Podobné umístění si zopakovala i na mistrovství světa ve víceboji 2011 v Calgary, kde se na trati 500 m umístila na druhém místě (časem 38,22 s vylepšila český rekord) a celkově skončila patnáctá. Na juniorském světovém šampionátu 2011 jako první česká rychlobruslařka zvítězila ve víceboji, kromě toho vybojovala i zlaté medaile na tratích 500 m, 1 000 m a 1 500 m.

Krasobruslařské hvězdy představily v Tesla Areně brilantní show

Brilantní krasobruslařská show *Nebeské hrany* nadchla diváky v Tesla Areně v pražských Holešovicích. V zaplněné hale sledovali exhibiční vystoupení světových sportovních hvězd, které v Praze hostil několikanásobný mistr Evropy Tomáš Verner. Velký potlesk sklídl ruský olympijský vítěz Jevgenij Pljuščenko, trojnásobní mistři světa Süe Šen a Čao Chung-po z Číny, Američanka Sasha Cohenová či slovenská sportovní legenda Jozef Sabovčík. Program nabídl propojení krasobruslařského umění s živou hudbou. Krasobruslaře doprovázela naživo kapela Charlie Band. Verner v úvodu zatančil skladbu, kterou si prý připravuje jako volnou jízdu pro nadcházející mistrovství světa v Moskvě. Část výtěžku z akce získá Nadace Terezy Maxové dětem a určitá částka bude věnována také přírodními katastrofami postiženému Japonsku, kde se mělo konat letošní mistrovství světa v krasobruslení.

Hokejisté se připravují na MS i s Jágre, ze hry vypadl Blaták

Česká hokejová reprezentace v Brně zahájila další část přípravy na blížící se mistrovství světa. Trenér Alois Hadamczik na tréninku v hale Rondo premiérově přivítal hlavní hvězdu týmu Jaromíra Jágra, pětici posíl ze zámořské NHL v čele s Martinem Havlátem a Ondřejem Pavelcem i dvojici úřadujících extraligových mistrů Lukáše Krajíčka a Martina Růžičku. Z boje o místo v konečné nominaci vypadli

ze zdravotních důvodů obránce Miroslav Blaták a útočník Marek Kvapil.

Wagner nyní v Brně jako trenér

Již jsme v našem časopise před časem psali, že po letech strávených v rakouské první fotbalové lize se do týmu Brna vrátil útočník René Wagner. Léta však již na něm byla přece jen trochu znát a na hřišti se nestal takovou oporou, jakou očekávali brněnští příznivci. Zejména se mu přestalo dařit gólově, což je pro útočníka jeho typu skutečně klíčové. I proto také Wagner v létě 2008 svoji hráčskou kariéru ukončil. V brněnském týmu však zůstal, zpočátku jako trenér zdejšího dorostu. Jenže s prvním týmem Zbrojovky Brno to letos vypadá hodně zle. Po dvaceti třech zápasech bylo na sestupovém, předposledním místě tabulky a musí všemi silami bojovat o záchranu. Pomoci by mu v tom měl právě i René Wagner, který nahradil v druhé polovině dubna odvolaného trenéra Karla Večeře. Jenže první výsledky nenasvědčují, že by v nové funkci kanonýr se 123 góly z české a rakouské ligy dokázal tragickou situaci zvrátit. V prvním ligovém utkání pod jeho vedením brněnský tým prohrál na svém hřišti se Slovanem Liberec a jenom přiblížil hrozící pád do druhé ligy. Ještě větší ostudou skončilo odvetné utkání čtvrtfinále národního poháru, který nyní nese označení Ondrášovka cup. V něm totiž brněnská Zbrojovka prohrála s třetiligovou Slávií Kroměříž a se soutěží se musela rozloučit. Sám René Wagner přiznal, že při přebírání mužstva netušil, jak je situace v týmu složitá. Brněnské fotbalisty nyní akutně trápí především to, co samotného Wagnera po návratu z Rakouska – neschopnost vstřelit gól. Pokud se ale velice rychle nevzpamatují, bude pád z české nejvyšší soutěže pro ně nevyhnutelný. Pro brněnský tým se slavnou historií by to pochopitelně byla mimořádně těžká rána, stejně jako pro René Wagnera.

(MaFr)

Župní turnaj ve stolním tenisu

Neděle 10. dubna 2011 probíhala v tělocvičně Sokola Vídeň XVI/XVIII v 17. okr., Steingasse 7, zcela ve znamení stolního tenisu. Tento každoroční turnaj pořádá cvičitelský sbor Sokolské župy Rakouské. Na pozvání náčelnictva přijeli letos také hosté ze Sokola Hodonín, kde nedávno hostovali naši volejbalisté.

Nastoupilo 17 mužů, zato ale ženské složky zastupovala bohužel pouze jedna odvážná sestra, která odhodlaně měřila své síly s muži. Zúčastnilo se také osm dětí ve dvou věkových kategoriích. Zápasily stejně jako dospělí se zápasem a s nadšením přijímaly diplomy a zasloužené medaile.

Výsledky turnaje:

Kategorie mladší žactvo:

1. Lukáš Florián – Sokol XII/XV
2. Peter Wallisch – Sokol XII/XV
3. Saša Frey-Materna – Sokol XII/XV
4. Jiří Ciprys – Sokol III/XI

Kategorie starší žactvo:

1. Mathias Huber – Sokol XII/XV
2. Jakob Roth – Sokol XVI/XVIII
3. Christina Wallischová – Sokol XII/XV
4. Kateřina Floriánová – Sokol XII/XV

V kategorii žen si zasloužila zlatou medaili jako jediná sestra Milada Krajčová – Sokol III/XI.

Kategorie mladších mužů:

1. Kamil Vinklár – Sokol Hodonín
2. Zdeněk Štěrb – Sokol III/XI
3. Martin Zlámal – Sokol Hodonín

Kategorie starších mužů:

1. Ján Lorenc Sokol XVI/XVIII
2. Miloš Fládr – Sokol XVI/XVIII
3. Petr Líbal – Sokol XVI/XVIII

Po předání diplomů a medailí následoval „krutý“ zápas o pohár, který vyvrcholil napínavým soubojem dvou vyrovnaných soupeřů, bratra Kamila Vinklárka a Jána Lorence. Ale jak to vždy bývá, jednomu z nich se to po dlouhém boji přece jen podařilo a zvítězil. A tak pohár získal bratr Ján Lorenc ze Sokola XVI/XVIII. Jemu a všem nositelům medailí a diplomů gratulujeme a všem hráčům děkujeme za jejich účast.

Velký dík samozřejmě patří organizátorovi turnaje župnímu náčelníkovi bratru Standovi Štěrbovi, který se již mnohokrát velmi úspěšně zhostil tohoto úkolu. Velký podíl na zdaru tohoto sokolského podniku mají sestry z jednoty Sokol III/XI za vedení sestry Štěrbové, které připravily bohatý bufet a neúnavně se staraly po celou dobu turnaje o blaho účastníků i diváků. Děkujeme jim i jejich pomocnici sestře Fárové z jednoty XVI/XVIII.

Máme velkou radost, že se náš tradiční turnaj vydařil a měl vysokou úroveň a doufáme, že ten příští přinese opět účast našich sester. Tak pilně trénujte!

Nazdar!

Mb

Výstava (11. 3. 2011 – 30. 6. 2011)

Fotbal jménem Masopust – výstava věnovaná legendární osobnosti českého fotbalu

Legenda českého a světového fotbalu Josef Masopust oslavil v únoru osmdesáté narozeniny. Národní muzeum v rámci oslav tohoto významného životního jubilea připravilo ve spolupráci s Klubem přátel Josefa Masopusta a Českomoravským fotbalovým svazem výstavu s názvem *Fotbal jménem Masopust*. Výstava provází návštěvníka klíčovými okamžiky Masopustovy hráčské i trenérské kariéry, které jsou představeny na pozadí obecnějších proměn československého sportu v druhé polovině 20. století.

Prostor: Nová budova Národního muzea, Vínohradská 1, Praha 1

Výstava je otevřena do **30. 6. 2011**.

Z Ameriky...

Tak jsem se vrátil z Ameriky, přesněji řečeno z Port Richey, jižně od Tamy na Floridě. Je tu trochu jiná situace než jinde na americkém kontinentě. Florida odjakživa patřila mezi nejatraktivnější oblasti USA, vyhledávaná jak americkými, tak zahraničními turisty. Snowbirds – zimní stěhovaví ptáci – tak se označují Američané pocházející z amerického severu, často již penzisté, kteří si v období chladného zimního počasí mohou dovolit pobyt na Floridě, kde je v té době teplo. Říká se tak i těm, kteří po odchodu do penze všechno prodali, za stržené peníze koupili na Floridě dům či alespoň byt a přestěhovali se sem natrvalo. Turisté z celého ekonomicky „silného“ světa vyhledávají Floridu kvůli teplu, moři s jeho krásnými plážemi a četným turistickým atrakcím.

Já sám jsem ji navštívil několikrát, protože tu žije Steve, jeden z mých tří nejlepších přátel. Hodně jsem s ním cestoval, a protože je to rodilý Američan, zavedl mě i na místa, která běžný cizinec nevidí. Navštívil jsem s ním samozřejmě také „atrakce“ pro Američany tak typické, jako Disneyland nebo obrovská nákupní centra Mall, ve kterých je kromě obchodů celá škála podniků zábavního průmyslu sloužících nejen ke zpříjemnění nákupů, ale také k přečerpání obsahu peněženek návštěvníků do kapes majitelů a nájemců restaurací všeho druhu, kin nebo celoročně provozovaných ledových ploch.

Od vypuknutí finančně-ekonomické krize před dvěma lety jsem doma často slyšel o tom, jak nesrovnatelně horší je prý situace v Americe v porovnání s Evropou. Proto mě nyní zajímalo, jak se Amerika změnila. Skutečnost předstihla moje nejhorší očekávání. Silnice, dříve plné aut a dopravních zácp, byly tentokrát poloprázdné. Kdysi krásně upravené domy a předzahrádky jsou už minulostí. Ale nejsmutnější pro mě byl pohled na záplavu tabulí s nápisy For lease (K pronajmutí) nebo For sale (Na prodej) na okraji pozemků, u rodinných či firemních budov. Mnohé objekty nesou zjevné znaky dlouhé opuštěnosti – rozbitá okna, vylámané dveře, zpustlé okolí. Stejně nápisy jsou k vidění také na skleněných tabulích výkladů mnohých prodejen.

Největší šok jsem zažil při návštěvě Mallu v Port Richey. Ten nikdy nevynechám. To, co jsem teď spatřil, mi vyrazilo dech: obrovská parkoviště před neznámějšími americkými obchodními domy jako Sears, JCPenney nebo Dillard's zivala prázdnotou, čím noblesnější obchod, tím méně aut. Při vstupu do některého z oddělení mě ovanula prázdnota. Sem tam postávala prodavačka, těch několik zákazníků, kteří vystoupili ze svých zaparkovaných aut, se v ohromném nákupním komplexu úplně ztratilo. Plné regály, plné věšáky krásných šatů opatřených cedulkami zlevněno, a nikde žádní nakupující.

Na prodavačky byl také smutný pohled: nejen proto, že jich bylo málo, ale i z toho důvodu, že mnohé z nich byly už opravdu staré dámy, důchodkyně po sedmdesátce, jiné zase cizinky všech barev pleti a jazyků, zápasící s angličtinou. Bylo zjevné, že většina mladých prodavaček byla propuštěna anebo sama odešla kvůli nízkému výdělku. Tento Mall je v celoamerické síti této značky bezpochyby ztrátový, a právě jen ta obrovská síť ho zatím drží nad vodou.

Procházel jsem se po širokých chodbách se svým přítelem, který mi vyprávěl, jak depresivně na něho zapůsobil komplex Mall před Vánoci, tedy v tom čase, kdy sem chodívá více lidí nakupovat dárky a všude vládne radostná

předvánoční atmosféra. Tentokrát tu prý bylo ještě méně lidí než právě teď... Rozpovídali jsme se o nezaměstnanosti v tomto regionu, o nedostatku práce, o rapidním úbytku trvalých přistěhovalců – penzistů kvůli krachu penzijního fondu v USA.

Ten neradostný obraz mám před očima i nyní po návratu domů, a v hlavě se mi honí různé neodbytné myšlenky, z nichž některé snad stojí za zaznamenání.

Stalo se dnes módou stavět rozsáhlé komplexy budov sloužících jako obchodně-zábavní centra. V bývalých zemích komunistického bloku vyrostly ze země jako houby po dešti. Zatímco až do začátku devadesátých let končícího století dokázali lidé žít a spokojit se s tím, co bylo, po změně režimu jejich ekonomické nároky rostly silněji než smysl pro kulturu, etiku, krásu, funkčnost a běžné lidské potřeby. Finanční magnáti s jejich potřebou neustále investovat, aby se jim dařilo ještě lépe, si vynášeli cesty, jak obejít zákony, kdekoho podplatit kvůli povolení jejich megalomanských plánů i tam, kde by žádný slušný, nezkorumpovaný úřad nikdy povolení vydat neměl.

V Americe jsou taková obrovská centra postavena většinou na okraji měst nebo zakomponována do struktury již existujících staveb. V západní Evropě se od jejich budování dávno upustilo. Na Slovensku a v České republice vane jiný vítr – všechny ty AU-parky, Mirage, Tesca, Kauflandy, Bily, Carrefoury se běžně staví přímo v městských centrech. V minulosti přežívaly celé národy díky kultuře a náboženství, dnes se podle všeho stalo kulturou a náboženstvím břicho. Duch se někam vytratil.

Neznám údaje o návštěvnosti a rentabilitě uváděných obchodních center ani jak je to s kupní silou Slováků a Čechů, pohled na vylidněné, bezduché obchodní centrum v Port Richey mi však říká, jak rychle a neuvěřitelně lehce, ze dne na den, se může situace změnit. Hospodářská krize ještě zdaleka neskončila, a světu už hrozí další – krize způsobená nedostatkem energie, ekologická krize, nebezpečí nukleární katastrofy, krize z přelidnění, kterou ani tzv. globalizace není schopná vyřešit. Nikdy v dějinách nežilo na Zemi tolik lidí jako dnes. Pohádka o tom, že naše planeta všechny uživí, je sice krásná a optimistická, ale její uskutečnění už tak optimistické není, protože to by na ní museli žít úplně jinak smýšlející lidé, což je zatím utopie.

Musela by to být lidská rasa, která by se neřídila egoismem a vlastním sebeuspokojováním, ale altruismem a schopností umět se o svůj nadbytek podělit s těmi, kteří žijí v mizérii. I při vši té humanitární pomoci bohatých zemí, charitativní činnosti náboženských i laických společenství si nejsem jist, jestli se lidé skutečně dokážou dělit...

Nechci končit moralizováním. Je na nás, jak budeme žít. Můj americký přítel, kněz, mi při jednom z mnoha rozhovorů na téma krize řekl: „Přežije svět vůbec, když lidé přestanou respektovat svoje svědomí? Kdysi formovala svědomí lidí církev. Dnes už svou někdejší moc definitivně ztratila. Kdo se teď místo ní snaží poukazovat na to, co je dobré a co špatné, co by člověk měl a co by neměl dělat, dbát na to, aby se kultivovalo svědomí a zachovávalo desatero, aby člověk respektoval jiného člověka a omezil svoji svobodu tam, kde už začíná ohrožovat svobodu druhého?“

Americký liduprázdný gigant Mall považuji za velké mento, za velký vykřičník, abych si nejen já, abychom si my všichni uvědomili, že to, co se tam stalo, je realita dnešních dní a že se to velmi rychle a znenadání může objevit i zde.

V rozhovoru o politice, o tom, co všechno by člověk měl dělat, aby se v budoucnosti předešlo takovýmto katastrofickým scénářům, Steve vyslovil i tuto silnou myšlenku: „Je potřebné vrátit se ke skromnosti a k poctivé, slušné práci. Stejně tak je potřebné vrátit se k modlitbě, abychom měli představu a jistotu o tom, co je správné, abychom uměli dát věcem smysl a sestavit si správný žebříček hodnot.“ Víc už ke svému poslednímu pobytu v USA nemám co dodat.

Peter Žaloudek, březen 2011, Vídeň

Petře,

velmi děkuji za zaslání časopisu KLUB, dorazil v naprostém pořádku. Nevím, jak se Vám mám revanšovat. Velmi mne překvapilo, jak dobrou, spíše vynikající úroveň má Klub. Jednak výběrem kvalitních článků, a jednak grafickou úpravou.

Můžete být pyšný, že jste členem redakční rady tak dobrého časopisu.

S upřímným pozdravem

Milos Ondrasek

Vážená redakce,

velmi rád čtu Kulturní měsíčník KLUB. V předposledním čísle byl velmi zajímavý článek o českém králi Přemyslu Otakaru I. Dovoluji si Vás upozornit na jednu zásadní chybu. V článku píšete, že práva nástupu na český trůn byl zbaven syn Adléty Míšeňské Vladislav. (*Za přepis jsem se již omluvil – Redakce.*) To je velká chyba. Přemysl Otakar I. měl s Adlétou Míšeňskou v prvním manželství čtyři děti – syna Vratislava a tři dcery – Markétu/Dagmar, Božislavu a Hedviku. Nástupnictví byl zbaven Přemyslův syn z prvního manželství, Vratislav, nikoliv Vladislav.

Syna Vladislava měl Přemysl Otakar I. s druhou manželkou, Konstancí Uherskou.

Stačí se podívat do knih o Přemyslovcích. Konkrétně: Josef Žemlička: *Století posledních Přemyslovců*.

Josef Žemlička: *Přemysl Otakar I.*

Petr Čornej – Jan F. Kučera – Vratislav Vaníček a kolektiv: *Evropa králů a císařů*.

Jaromír Mikula: *Anežka Přemyslovna*.

S pozdravem

Václav Kulle

Čeští a rakouští historici ke společnému kulturnímu dědictví

9. září 2009 se spolkový ministr pro evropské a mezinárodní záležitosti Rakouské republiky Michael Spindelegger a tehdejší místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí České republiky Jan Kohout rozhodli zřídit *Stálou konferenci českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví*, platformu umožňující intenzivnější spolupráci vědců, studentů a jiných odborníků. Od té doby tato konference usiluje o prohlubování znalostí historie a kultury prostřednictvím pravidelné vědecké diskuse, or-

Sehr geehrte Damen und Herren,

es ist ein Versuch mit wenig Hoffnung, aber vielleicht habe ich Glück und Sie können mir weiterhelfen.

Ich bin auf der Suche nach Herrn Frantisek (Franz) Hofbauer, der aus Tschechien nach Wien bzw. Österreich ausgewandert ist. Er dürfte jetzt zwischen 70 und 80 Jahre alt sein und lebte früher in Divisov, einem kleinen Städtchen unweit von Prag.

Sollten Sie diese Person kennen, wäre ich Ihnen sehr dankbar, wenn ich seine Kontaktdaten bekommen könnte.

Für Ihre Bemühungen im voraus besten Dank.

Mit freundlichen Grüßen

Ales Mlnarik

Äußere Bayreuther Straße 99
90409 Nürnberg, Deutschland

Tel.: +49911 / 8013322

Fax: +49911 / 8013345

Mobil: +49162 / 7363628

e-mail: mlnarik@nefkom.net

Důchodová reforma – možnosti a limity

Doslovný přepis diskuse „Důchodová reforma – možnosti a limity“ pořádané think-tankem Cesta – Centrum pro sociálně tržní ekonomiku a otevřenou demokracii je dostupný na nových webových stránkách www.centrum-cesta.cz.

Na webových stránkách www.centrum-cesta.cz v sekci „Akce“ naleznete dále:

- zvukový záznam diskuse

- videozáznam diskuse

- odkaz na video Vladimíra Špidly „Důchodová reforma – dvě cesty“

- odkaz na mediálně proslavený videoklip hlavního ekonomy NextFinance Vladimíra Pikory „Nechceme se v důchodu pást!“, v němž spolu s kolegyní Markétou Šichtařovou kritizují dopady povinného spoření na důchody v soukromých fondech

Nové informace naleznete také na facebookových stránkách:

<http://www.facebook.com/pages/edit/6806196501&sk=basic#!/pages/Cesta-Centrum-pro-socialne-trzni-ekonomiku-a-otevrenou-demokracii/171816806196501>

Za přípravný výbor Cesty Vít Klepárník

organizováním společných akcí, výzkumnými projekty a zveřejňováním výsledků své činnosti vhodnou, vzájemně odsouhlasenou a co nejširší veřejnosti přístupnou formou. V tomto duchu se organizovala i společná pracovní setkání na Edmundsburgu v Salcburku a v Konviktu svatých Andělů v Telči, výroční konference historiků ve Waidhofenu nad Dyjí k tématu *Husákova a Kreiskyho éra*, vydavatelské práce na sborníku z této konference jako i přípravy česko-rakouské učebnice dějepisu, příštích konferencí a prezentační konference.

Konference se skládá z vědců jmenovaných na čtyři roky ministerstvy zahraničních věcí obou zemí, ze začátku

to byli PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D. (předseda konference za českou stranu), Doc. PhDr. Jiří Pernes, Ph.D., PhDr. Michal Stehlík, Ph.D. a PhDr. Luboš Velek, Ph.D. na jedné straně a Dr. Richard C. Lein, Univ.-Prof. Dr. Stefan Michael Newerkla (předseda konference za rakouskou stranu), Prof. Dr. Gerhard Sprengnagel a Mag. Niklas Perzi na straně druhé. Na počátku dubna došlo na české straně předčasně k personální změně. Namísto Doc. PhDr. Jiří Pernese, Ph.D., který se z osobních důvodů musel zřici práce v konferenci, je nyní novým členem konference za českou stranu Doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., vědecký pracovník oddělení dějin 20. století Historického ústavu Akademie věd České republiky, v. v. i. Zároveň působí jako pedagog na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a v Brně na Masarykově univerzitě.

Jaroslav Šebek se narodil v roce 1970 v Benešově. Ukončil magisterské studium oboru historie na Filozofické fakultě UK v Praze obhajobou diplomové práce na téma *Československý rok 1929* v roce 1993. Doktorské studium na téže fakultě dokončil v roce 1998 disertační prací k tématu *Sudetoněmecký politický katolicismus na křižovatce*. V roce 2009 mu byl na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity udělen titul docent. Ve svém výzkumu se zabývá zejména politickými a sociálními dějinami první československé republiky, problematikou vývoje vnitř českých a německých politických stran v letech 1918-1938, dějinami česko-rakousko-německých vztahů, historií evropských autoritativních hnutí a církevními dějinami 19. a 20. století. Je autorem knihy *Mezi křížem a národem*, která podrobně zpracovává téma vývoje sudetoněmeckého katolicismu v meziválečném období, a přibližně šedesáti studií v domácích i zahraničních odborných časopisech a sbornících. Společně s Janem Paulasem se loni mj. podílel i na vzniku publikace *Katolické noviny 1949-1989*. Čerstvě v lednu tohoto roku vyšla německá verze jeho zmíněné knihy v nakladatelství LIT pod názvem *Sudetendeutscher Katholizismus auf dem Kreuzweg. Politische Aktivitäten der sudetendeutschen Katholiken in der Ersten Tschechoslowakischen Republik in den 30 Jahren* (Berlin 2011, 264 s., ISBN 978-3-8258-9433-7). Momentálně dokončuje pro pražské nakladatelství Paseka knihu *Ve stínu Mariánského sloupu*, věnovanou interakci katolického prostředí s meziválečnou československou společností. Šebek se také angažuje v publicistické činnosti v novinách a vystupuje v médiích (Česká televize, Český rozhlas).

Za rakouskou stranu srdečně vítám kolegu Šebka jako nového člena *Stálé konference českých a rakouských historiků ke společnému kulturnímu dědictví* a těším se na společné akce, diskuse a další spolupráci.

Univ.-Prof. Mag. Dr. Stefan Michael Newerkla,
Vídeňská univerzita

Ad Kritika kritiky

Žádný kritik či recenzent, vyjma totalitních režimů, nepřistupuje k posuzování díla a priori s negativním úmyslem. Naopak je zvědav, co dílo přináší. Až díky vyjádření Kritika kritiky se recenzent dozvěděl, co bylo výchozím impulzem pro vznik díla, neboť mu zůstávala tato otázka nezodpovězena. Pro kritika není podstatné, zda jsou (či byly) postavy v díle reálné anebo jak dlouho autor pro své dílo připravoval materiál.

I recenze z pera Franze Blahy exaktně konstatuje, že pro každý historický rok epoch, kterými probíhá dějová linie díla, je vymezeno devět stran, přičemž „kein Raum für ausschweifende Landschafts- oder Stadtbildbeschreibung...“ tedy to, co recenze mb označila za chybějící prokreslení společenského či soukromého prostředí. V tomto smyslu naopak plně souhlasí s myšlenkou autorky Kritika kritiky, že lze těžko hledat u Ráčka romantizující popisy krajiny a pohnutek jednajících osob. Recenze mb nezpochybňuje, že se v životě stávají neuvěřitelné náhody, ale autor by je měl podat tak, aby čtenáře nepřivedly ke srovnání s díly citované R. Pilcher, v jejich tvorbě dominují nejen srdceryvné děje, ale právě ony náhody. V recenzovaném díle je takových náhod poměrně dosti – např. Luise Mraz není „zajištěna“ okupanty, když její manžel letec „zmizel“, ačkoliv se to běžně jiným přihodilo, objevení se Mraze v „pravý čas“, když Dejnara potřebuje vyvézt zcizené porcelánové vázy, emigrace Dejnara a Luise, nález regálů s lahvevi šampaňského v zámečku ve Francii aj.

Recenze mb se podle autorky Kritika kritiky nevěnuje stavbě textu, slohu, syntaxi, volbě slov. Je zajímavé, že rakouský recenzent hodnotí tyto záležitosti jednou větou – „durchgehend kurze, beinahe dokumentarisch karge Sätze...“ Platí to nejen pro popisné pasáže, ale i dialogy – například např.: „...Ich bin Mascha, seit heute heiße ich aber Petra. Ich bin Halbjüdin. Mein Vater ist in England, meine Mutter angeblich in Ravensbrück...“ (str. 58-59). Jestliže Duden z roku 2003 informuje, že je román forma prózy, ve které je podáván osud jednotlivce – postavy, postav, pak k tomuto podání patří i charakteristika postav – vnější i vnitřní, jež recenzi mb v předmětném díle chybí. Čtenář se dozví něco ze životopisu hlavní postavy – Dejnara (str. 37-39), ale nic podobného o další hlavní postavě Luise.

Rakouský recenzent ve svém hodnocení sděluje vlastně vše z dějové osnovy díla, nekomentuje kriticky vstupy z historické faktografie, nepodává informaci o zařazení díla do rakouské literární roviny, o jeho přínosu. Podobně jako recenze mb neoznačuje předmětný román jako vrcholné dílo autora. Je-li hlavním tématem díla postava Dejnara s celkovým tématem historické epochy Československa 1938-1968, pak zůstává otevřena otázka, zda tyto principy tématické výstavby díla jsou příkladem typizace či individualizace.

V souladu se strohostí autorovy vyjadřovací metody je i rok sametové revoluce – 1989 – v díle zaznamenán. Nalezeme ho v jedné větě v Epilogu, který zajisté stejně jako Prolog k dílu patří.

mb

Babička

Spolupráce vídeňské VOmladiny s Divadelním spolkem bratří Mrštíků, souborem ochotníků z Boleradic, obohacuje již delší dobu kulturní život české menšiny ve Vídni. V sobotu 26. března měli diváci v divadelním sále české školy Školského spolku „Komenský“ možnost zhlédnout jejich nově nastudovanou inscenaci divadelní hry *Babička*.

Pro starší diváky je *Babička* Boženy Němcové spjata s jejich mládím. Za mladší generaci diváků bych chtěl paní režisérce Aleně Chalupové poděkovat, že nepodlehla snaze současných kolegů znásilňovat a „modernizovat“ klasické náměty. Nechala děj *Babičky* tam, kam vždycky patřil – na Staré Bělídlo koncem 18. století. Mladší část

publika měla možnost poznat těžkosti života venkovských lidí v dávno minulém období. Děvčata byla provdávána proti jejich vůli za nejbohatšího ženicha a mladíkům tehdy často nezbyvalo nic jiného, nežli se nechat „naverbovat“, nebo ještě hůře, být vrchností proti své vůli poslán na dlouhá léta na vojnu. Také Jiří, manžel „Babičky“, byl kdysi odveden na patnáct let a nakonec zahynul v bitvě. Babička ho celá léta věrně doprovázela a celý zbytek života na něj s láskou vzpomínala.

Pro velmi náročnou a skvěle zahranou roli hlavní postavy vybrala režisérka paní Evu Charvátovou. Na jevišti se nám představila jako moudrá, rozvázná babička, neustále obklopená spoustou dětí a obdivovaná vnučkou Barun-

kou, citlivě podanou mladou herečkou Štěpánkou Veselou.

V průběhu děje se této prosté, ale zkušené ženě podaří zabránit tomu, aby se opakoval její vlastní nešťastný osud. Svou rozvahou přesvědčí paní kněžnu, aby ospravedlnila křivě obviněného Jakuba v podání Juraje Hádera. Šárka Hosová v roli Kristy, jeho vyvolené, jej může ve šťastném konci vřele obejmout.

Na příběhu nešťastné Viktorky, skvěle zahrané Libuší Klímovou, ukázala Božena Němcová hloubku lidského neštěstí. Hrdá a nepoddajná Viktorka se vášnivě zamiluje a odejde se svou láskou, vojákem. Její mileneček však padne v boji, ona se v bezvýchodné situaci pomátne na rozum a zabije své novorozeně.

Provedení divadelního představení, ve kterém vystupuje spousta dětí, vyžadovalo zajisté mnoho trpělivosti a pochopení. Ochotníkům z Boleradic se to díky jejich letité zkušenosti dokonale podařilo.

Dlouhotrvající potlesk byl obětavým ochotníkům pouze malou odměnou za jejich snahu. Doufejme, že se jim i v budoucnosti podaří nás tak výborně pobavit. Na závěr večera zahrála divákům i hercům cimbálová muzika, která přiměla mnohé z nás nejen ke zpěvu, ale i k bujarému tanci.

Rcr

Fota a článek: Rudla Cainera

Foto: Vladimír Čevela

Podnikatel předán z Rakouska do České republiky

Aféra dřívějšího předsedy českých lidovců Jiřího Čunka je již dávno překryta množstvím jiných afér a hlavní aktér se stejně jako celá jeho strana vytratil z předních stránek deníků. Ale zůstávala na nich jedna osoba s touto kauzou úzce spojená. Jedná se o zlínského podnikatele Romana Vaškůje, který se měl údajně pokusit uplatit bývalou Čunkovu sekretářku Marcelu Urbanovou. Zároveň byl však odsouzen v České republice na sedm a půl roku do vězení za daňové machinace, kterých se dopustil koncem devadesátých let při obchodování s pohonnými hmotami. Nejedná se přitom o nijak malou částku, protože podle rozsudku český stát při té příležitosti okradl o více než půl miliardy korun. Vaškůj si dva roky odseděl ve vazbě, na samotný trest však nečekal a v roce 2008 utekl do Rakouska, kde se snažil změnit podobu pomocí několika chirurgických operací. Již před útekem se také Vaškůj pokoušel vydávat za politicky pronásledovanou osobu a vytrvale prohlašoval, že české policii a soudům naprosto nedůvěřuje. V době svého pobytu v Rakousku zde také požádal o politický azyl. Rakouské úřady pravomocně odsouzený podvodník nijak nedojal, ale Vaškůj se dlouho dokázal úspěšně skrývat. Nakonec byl zatčen policií až letos v březnu ve Vídni, přestože se při kontrole pokusil policisty oklamat padělanými doklady. Poté už události nabraly rychlý spád a uprchlík by během několika dní vydán českým úřadům. U jeho předávání na hraničním přechodu Mikulov – Drasenhofen asistovali policejní ostřelovači obou států. Ani tento akt a odchod do vězení není definitivní tečkou za jeho konflikty. Jeho obhájce totiž potvrdil, že Vaškůj čelí ještě dvěma dalším trestním stíháním, která jsou však zatím na samém počátku. Není tak vyloučeno, že si bývalý podnikatel svůj pobyt za mřížemi ještě důkladně protáhne.

(MaFr)

Reprezentační a maturitní ples 2011

Letošní reprezentační a maturitní ples 26. února navázal na dlouholetou poválečnou tradici menšinových plesů, které se tradičně konaly v Kursalon Hübner v prvním vídeňském okrese. Do „Hübnera“ jsme se vrátili vzhledem k tomu, že lokalita konání plesů minulých let, Parkhotel Schönbrunn, se v současné době rekonstruuje. Ples se konal pod záštitou ministryně školství Dr. Claudie Schmied a starosty města Vídně Dr. Michaela Häupla.

V jednom ze tří sálů byla uspořádána slavnostní večeře, která začala v 18:00 hodin a při které bylo možno si vychutnat dobrou kuchyň a nápoje.

Starosta Školského spolku Komenský ing. Karel Hanzl a předseda Menšinové rady české a slovenské větve v Rakousku mag. Pavel Rodt ples zahájili úvodními proslovami v 21 hodin, poté pronesli maturanti proslov v němčině, češtině a slovenštině. Vrátili se v nich k uplynulým létům, která strávili na gymnáziu, a poděkovali svým učitelům. Tradiční polonézu v nacvičení taneční školy Rueff předvedli studenti gymnázia a mládež Don Bosco. Stučkování maturantů provedly ředitelka gymnázia mag. Helena Huberová a jejich třídní profesorka dr. Silva Höbart. Maturanty pozdravili a na uplynulá léta si zavzpomínali jejich třídní učitelé na obecné a sekundární škole Olga Stumpf-Fekete, Mag. Eva Zojer, Mag. Roman Frühauf a Mag. Marion Mach, stejně tak jako jejich nynější třídní profesorka Dr. Mag. Silvia Höbart.

Svou přítomností na plesě nás poctili ředitelka Slovenského institutu a rada velvyslanectví, paní dr. Viera Polakovičová, obchodní rada velvyslanectví České republiky Ing. Ivan Brož, předsedkyně Rakousko-slovenského kulturního spolku DI Ingrid Konrad, bývalý obecní rada a zemský poslanec, místopředseda Rakousko-české společnosti Johannes Prochaska, člen Prezidiální kanceláře starosty města Vídně ing. Michael Polák a kulturní tajemník a tiskový mluvčí velvyslanectví České republiky ve Vídni mgr. Oskar Novák.

Osvědčené kapely Caroline Band z Prahy a Nota Bene z Brna se postaraly o náladovou hudbu až do třetí hodiny ranní, tančilo se bez přestávky a s velkou radostí. Ve dvou plesových sálech hosté seděli u kulatých stolů, kde vyhrávala hudba, ve třetím sále byl umístěn bar a také diskotéka, o kterou se postaral DJ 24sound z Vídně, který se svým repertoárem zaměřil na nejmladší návštěvníky plesu. Vlastenecká omladina předvedla scénku z *My Fair Lady* vysoké umělecké kvality z nám již známého představení Vlastenecké omladiny. Za vedení Mag. Johannese Langra se i letos tančilo Sirtaki a v půlnoci se tancovala tradiční Česká beseda, kterou všichni tanečníci před plesem s velkým úsilím nacvičovali.

Hosté ocenili krásný večer, ples si opravdu užili a vůbec se jim nechtělo domů. Atmosféra byla radostná, plná optimismu a soudržnosti. Těšíme se na další setkání na příštím Reprezenačním a maturitním plesu v roce 2012!

MJ

Setkání vítězů

V minulém čísle Kulturního klubu jste měli příležitost ve formě interview se seznámit s vítězem mezinárodní překladatelské soutěže, žákem Pavlem Březinou. V tomto vydání otiskujeme jeho deník z cesty a pobytu v Bruselu.

Brusel

Středa, 6. 4. 2011

Naše cesta do Bruselu začala ve středu, 6. dubna 2011, už po sedmé hodině ráno, kdy jsme se vydali na letiště ve Vídni. Spolu s tátou jsme byli odbaveni, nasnídali se, vystáli si frontu na bezpečnostní prohlídku a pak už jsme čekali na odlet. Krátce po tři čtvrtě na devět se naše letadlo společnosti Brussels Airlines zvedlo ze země a přímým kurzem přes Německo jsme letěli do Bruselu. Let uběhl při čtení Handelsblattu rychle a podle plánu jsme také po půl dvanácté přistáli. U východu z letiště na nás čekal řidič a pracovnice DGT (ředitelství pro překlady EU), která nám představila vítězky z Řecka a Maďarska, které přistály současně.

Společně nás odvezli do hotelu Tour Noir (v překladu Černá věž) v centru Bruselu. Cestou z letiště jsme se stihli vzájemně představit a krátce si popovídat. Cesta uběhla rychle, najednou jsme byli v centru města a vystupovali před hotelem, který, ač zvenku vypadal snad až lehce sešle, se ukázal být opravdu hoden svých čtyř hvězdiček.

Protože náš pokoj nebyl ještě volný, nechali jsme na recepci kufr, prošli se po okolí hotelu a nakonec skončili v mexické restauraci. Poobědvali jsme na terase, počasí nám nahrávalo do karet, protože na místní poměry – což nám během našeho pobytu místní řekli ještě několikrát – bylo netypicky teplo a krásně slunečno.

Odpoledne jsme se ubytovali, dali si sprchu, převlékli se a po krátkém prostudování mapy jsme se vydali do města. Z kopečku, na kterém stojí známé Atomium postavené u příležitosti výstavy Expo v roce 1958, jsme prošli a projeli tramvají několik částí Bruselu, než jsme se vrátili zpátky do centra k hotelu. Ještě před večeří jsme se setkali s panem profesorem Langerem, který právě dorazil po dvanáctihodinové cestě vlakem.

U bohatého bufetu si každý přišel na své, živě se konverzovalo, německy, anglicky, francouzsky i česky. S panem profesorem Langerem a se spolusedící řeckou skupinou jsme rozebírali jazykové zvláštnosti i politickou situaci, pak jsme se seznámili s ostatními vítězi, diskuzi ovládla „lehčí“ témata a po večeři jsme vyrazili už jako skupina do města za zábavou.

Čtvrtek, 7. 4. 2011

Čtvrtek byl hlavní den naší návštěvy v Bruselu. Po snídani jsme vyrazili – po malé okružní jízdě – k sídlu Evropské komise na Schumannově náměstí v budově Charlemagne (v překladu Karel Veliký). Po bezpečnostní kontrole a registraci jsme se ocitli v zasedacím sále, kde na každého čekalo místo se jmenovkou. Organizátoři nás obeznámili s průběhem ceremonie a předávání cen a pak už vše začalo.

Prostřednictvím videa k nám „promluvil“ evropská komisařka pro vzdělávání, kulturu, mnohojazyčnost a mládež Androulla Vassiliou z Kypru, která podtrhla význam studia jazyků pro život, budoucí studium i evropskou integraci. Poté přidal pár vážných i vtipných poznámek ředitel sekce

překladů Rytis Martikonis z Litvy. Každý vítěz ze sedmdvaceti zemí EU včetně mne byl pozván na pódium, přijal gratulaci s diplomem a jako věcnou cenu jsme obdrželi netradiční skleněné těžítka. Ceremonie se protáhla až přes poledne, a když byly všechny oficiality za námi, těšili jsme se na oběd a na neformální diskuzi s „kolegy“ překladateli.

Velmi milé překvapení nás čekalo cestou ze sálu. Na slavnostní ceremonii mi osobně přišel pográtulovat pan Harald Günther, zástupce ředitele stálého zastoupení Rakouska u EU. Náš rozhovor se nakonec protáhl na bezmála půl hodinu, ve které jsme se dozvěděli řadu informací o chodu Unie, o práci a úkolech rakouského zastoupení při EU, které čítá přes 140 lidí. Pan Günther přidal i několik zákulisních informací o vyjednávání na evropské půdě a o to zajímavější setkání s ním bylo.

Hlad přesto zvítězil a všichni jsme se odebrali, abychom se obsloužili z bufetu. Při jídle se k nám přidal pan Martikonis, který se s námi podělil zase o své zkušenosti a povypovídal nám o svém působení na Ministerstvu zahraničí Litvy i o své pozici Litevce coby vysokého úředníka EU v Bruselu.

Po obědě nás čekalo focení před hlavní budovou Evropské komise. „Photo session“ neskončila dřív, než měla paní fotografka odhadem tři sta fotek. Zatímco se pan profesor Langer vydal na setkání s ostatními vyučujícími a s překladateli a pracovníky DGT, my jsme se s tátou vypravili zpět k hotelu. Za nádherného slunečného počasí jsme minuli hezkou čtvrt plnou ambasád, prohlédli jsme si královský palác a středověké uličky centra, kde se zajímavě kombinuje historická a moderní architektura.

Večer nás čekala oficiální večeře na pozvání DGT. Se Slovinci a Němci jsme se pobavili jak o studiu na gymnáziu, tak i o lyžování, pan profesor Langer si osvěžil své znalosti italštiny při konverzaci s Italy, s Nizozemci se bavil pro změnu holandsky. Na závěr usedl za křídlo, které stálo v rohu sálu, a udělal nádhernou muzikální tečku za tímto povedeným večerem plným zajímavých informací.

Po návratu do hotelu jsme s ostatními vítězi vyrazili do města užít si náš druhý a zároveň poslední společný večer. Fintan z Irska navrhl Irish pub, ze kterého jsme nakonec dobře naladěni odcházeli ve dvě ráno.

Pátek, 8. 4. 2011

V pátek jsme si museli přivstat, protože jsme hned po snídani, hned po odhlášení v hotelu, odjížděli autobusem do sídla DGT, do budovy překladatelů Evropské komise. Navštívili jsme jak německou sekci, kde je v osobě Franze zastoupeno i Rakousko, tak i české překladatele, se kterými jsme vedli zajímavou, více než hodinovou konverzaci o domáčí a zahraniční politice v České republice, o Evropské unii a jejích tématech, o životě v Bruselu a Belgii obecně, stejně jako o posledních skandálech a obecně o úrovni politiky jak v ČR, tak v EU.

Velmi zajímavé bylo nahlédnout do zákulisí překladatelů, podívat se, jak si rozdělují práci a jak vlastně probíhá vlastní překládání, s využitím speciálního softwaru, který vyhledává, jestli texty aktuálně určené k překladu už nebyly v EU někdy dříve přeloženy. V případě že ano, zobrazí se už uložený překlad. Co vypadá a fakticky je významné ulehčení práce překladatele, má ovšem jiný důvod, a tím je zajištění stejně formulovaných překladů i od různých překladatelů.

Čas v Bruselu utekl opravdu jak voda a před námi bylo už jen hromadné loučení. První polovina, ke které jsme patřili i my, se vydala na letiště, ta druhá zpět do hotelu, někteří totiž odlétali, respektive odjížděli, až později. Rozloučili jsme se i s panem profesorem Langerem, kterému jel vlak až pozdě večer a který měl v plánu prohlédnout si Brusel ještě na vypůjčeném kole.

Po čtvrté hodině jsme byli na letišti, odbavili jsme se, prošli některé obchody, dali si něco na zub a nakoupili pár pozorností. Bylo zajímavé pozorovat četné EU úředníky, kteří odlétali do svých domovských zemí na víkend. Přesně o půl sedmé se let SN2907 Brussels Airlines zvedl z belgické půdy a překvapivě na čas jsme ve 20:20 za silného větru, ale bez větších problémů přistáli ve Schwechatu.

A tím náš skvělý výlet do Bruselu skončil. Zůstalo nám však mnoho fotek, už jen několik pralinek, ale hlavně řada hezkých vzpomínek, zajímavých informací a spousta nových kontaktů!

*Fota a text: Pavel Březina,
žák privátního bilingvního reálného gymnázia
II. stupně Školského spolku „Komenský“*

Výstava ve Vídeňském muzeu připomíná život a dílo výstředního umělce a myslitele Karla Wilhelma Diefenbacha a jeho vliv na českého malíře Františka Kupku

Karl Wilhelm Diefenbach (1851-1913) své současníky zaujal už svým vzhledem. Dal svým vlasům a vousům podobnou svobodu jako o šedesát let později například John Lennon. Ve světě fraků a cylindrů nosil prosté bílé roucho, přes rameno jednoduchou mošnu, nejraději chodil v sandálech nebo bos. Výrazný zjev se stal i vyjádřením myšlenkového programu tohoto malíře a sociálního reformátora.

Diefenbach se narodil v západoněmeckém Hadamaru, malířství studoval v Mnichově. Jeho obrazy byly ovlivněné německým mystickým symbolismem. Byl chatrného zdraví a v Mnichově se vedle umění seznámil i s metodami přírodního léčení. Diefenbach získal skandální proslulost především svou propagací nudismu coby léčebného prostředku. K Diefenbachovi se v osmdesátých letech připojil malíř Hugo Höppener, který později přijal pseudonym Fidus. Po boku Diefenbacha se z něj stal přesvědčený nu-

dist. V devadesátých letech se Diefenbach, Fidus a jejich žáci rozhodli opustit Německo. Usadili se v Rakousku a nedaleko Vídně založili komunu, kde naplňovali své ideály o novém životě. Na svou dobu skandální poměry v komunitě jim zajistily velkou publicitu, ale i podezřívavost úřadů. Od Vídně byli nuceni odejít do Švýcarska a po ekonomickém krachu se Diefenbach usadil na ostrově Capri. Měl zde konečně čas na malování svých symbolických scén, i když náboženství jako takové odmítal, nevyhýbal se mysticky vyhlížejícím obrazům s Bohem Otcem nebo s Ježíšem Kristem, který nesl rysy jeho vlastní tváře.

Pro české publikum je vedle fascinujícího příběhu uměleckého excentrika důležitá skutečnost, že do Diefenbachova kroužku na sklonku 19. století patřil i český umělec František Kupka. Sice se s extravagantním guruem záhy rozešel a svou příslušnost k jeho komunitě zlehčoval, výstava ale přesvědčivě ukazuje, jak moc a jak dlouho byl Kupka Diefenbachovými názory i tvorbou jeho družiny ovlivněn.

Ještě celá léta po odchodu z Vídně Kupka kreslil symbolické scény s nahými postavami ve sluneční záři. Ostatně on sám až do stařeckého věku své dny začínal rozcvíčkou v zahradě, při které byl, nehledě na roční období, zcela nahý. Podobně jako Diefenbach byl Kupka ještě celou první dekádou 20. století fascinován sfingami, starověkým Řeckem, dramatickými přírodními scenériemi. Umělecká tvorba byla i pro něj pokračováním filozofického uvažování, které ho nakonec dovedlo až k abstrakci.

To jsou všechno důvody, aby tato mimořádná výstava, jež si svou premiéru odbyla loni v Mnichově, letos ve Vídni neunikla ani českým návštěvníkům.

Zkráceno: LN/Tomáš Pospiszyl

Propagátor volné lásky a biopotraviny

Prorok. Svět Karla Wilhelma Diefenbacha / Der Prophet.

Die Welt des Karl Wilhelm Diefenbach

Wien Museum, Hermesvilla

Do 26. 10. 2011

www.wienmuseum.at

Zavalí Češi Rakousko?

Znalci poměrů samozřejmě již odpověď dávno znají. Žádný exodus Čechů do Rakouska se po pádu všech překážek pro vstup na rakouský pracovní trh nedá očekávat. Čeští občané podle všech výzkumů se obecně neradi stěhují za prací do jiných zemí, a to i když zde mají možnost získat vyšší plat. Navíc znalosti němčiny v posledních letech v České republice silně upadly. Ti, kdo skutečně toužili po uplatnění v Rakousku, podle odborníků už vesměs do této země vycestovali již v minulosti, i když to pro ně znamenalo především spoustu složité administrativy. V současnosti podle rakouských úřadů působí v této zemi legálně přes pět tisíc občanů. I když v příštích měsících tento počet patrně o něco naroste, nedá se počítat s nějakým dramatickým vzestupem. Spíše se počítá s růstem zakázek pro české řemeslníky a firmy v Rakousku. Pokud jde o zaměstnání, tam jistě zafunguje nedávno přijatý zákon, který prakticky brání dumpingu na trhu práce. Zatímco Slovensko proti jeho přijetí poměrně razantně protestovalo, české úřady daly jasně najevo, že jim tato norma nijak zásadně nevádí. Rakouské firmy po českých pracovnících velmi často touží, největší zájem se očekává o techniky v průmyslu, o řemeslníky, ale také o sezónní pracovníky v zemědělství nebo v gastronomii. Podle průzkumu provedeného mezi

čtyřmi stovkami firem celkem 40 % rakouských společností by projevilo zájem o Čechy s odpovídající kvalifikací a s dostatečnou znalostí jazyka. S uznáním kvalifikace však mnozí čeští občané mohou mít jisté problémy – o tom se jistě přesvědčila řada našich čtenářů již v minulosti. Odpovídající dohody má Rakousko z nových členských zemí Evropské unie jen s Maďarskem, a tak Češi musí žádat o formální uznání Spolkové ministerstvo pro ekonomii, rodinu a mládež. A co nejméně se problémy snaží i v této oblasti přizpůsobit rakouští nacionalisté, kteří vyvolávají neustálou a přitom ničím neodůvodněnou hysterii a strach. Bohužel výsledky některých voleb v Rakousku nasvědčují tomu, že nemalá část voličů na podobnou kampaň až příliš ráda slyší. Nezbývá než věřit na usazení vzednuté vlny vášni a konečné vítězství rozumu. V současnosti se však asi nedá odhadnout, za jak dlouho a zda vůbec k němu dojde. Leccos nasvědčuje tomu, že si na triumf racionality budeme muset ještě dlouho počkat a křiklouni vytrvale pomlouvající Čechy hned tak nezmlknou.

(MaFr)

Před 100 lety se narodil vídeňský kavárník Hawelka

Neuvěřitelných sto let oslavila 11. dubna živoucí legenda vídeňských kaváren Leopold Hawelka, zakladatel proslulého Café Hawelka. Otec Leopolda Hawelky byl švec a pocházel z Jáchymova, on sám se narodil v roce 1911 v dolnorakouském Mistelbachu. Vyučil se ve Vídni, kde se seznámil s manželkou Josefinou. Společně pak začínali, nejprve v Café Alt Wien. V roce 1939 se nastěhovali do současných prostor. Jejich úsilí přerušila až do roku 1945 válka, kterou však kavárna jako zázrakem přežila bez úhony. V padesátých a šedesátých letech minulého století se podnik stal oblíbeným místem setkání umělců, zejména malířů vídeňské školy. Pravidelnými návštěvníky bývali Alfred Hrdlicka, Ernst Fuchs, Arik Brauer a Friedensreich Hundertwasser. Pro některé byla doslova druhým domovem a když prý neměli na útratu, často jednoduše zaplatili panu Leopoldovi svými výtvy.

Českorakouský spor o chlapce skončil

Česká republika s Rakouskem v oblasti soudnictví spolupracuje bez větších problémů. Napomáhá tomu jistě i společný základ práva daný mnohasetletým soužitím v jednom státě i podobné společenské struktury. Platí to i pro různé spory z oblasti rodinného práva, jejichž počet v posledních dobách roste. Stalo se totiž smutným zvykem, že mnozí rodiče naprosto nerespektují rozhodnutí soudu a snaží se získat dítě pro sebe i za cenu únosu. Tak tomu bylo i v případě pětiletého chlapce, o kterého se již od loňska přetahovala česká matka s rakouským otcem. Rakouský soud přiřkl dítě otci, ale matka se s tím nechtěla smířit a chlapce z Rakouska prostě odvezla. Jenže její nároky odmítl nejenom rakouský, ale také český soud v Brně a dítě bylo navráceno zpět do Rakouska, kde se narodilo. Matka ho ovšem nevydala dobrovolně, a tak u jeho odvozu musel nakonec asistovat i soudní vykonavatel. Lze počítat s tím, že se zvyšujícím se počtem mezinárodních manželství bude i nadále podobných konfliktů přibývat, ale lze doufat, že ani v nejbližší budoucnosti nedojde k narušení dosavadní harmonické spolupráce soudů v obou zemích.

Protahované spory s nejednotnými výsledky totiž nejméně poškozují právě oběti – malé děti.

(MaFr)

Ocenenia ľudom pravdy a viery Udelenie cien členom niekdajšej podzemnej cirkvi v Československu 2. apríla 2011 vo Viedni Nadáciou Herberta Haaga

O zločinoch komunizmu bolo napísané a povedané od doby pádu berlínskeho múru veľmi veľa. Niekedy snád až toľko, že mnohí ľudia dnes vravia: stačilo, nadišiel čas venovať sa iným témam, nemôžeme sa stále prehrabávať v minulosti. Oveľa markantnejší je postoj mladej generácie, ktorá komunizmus nezažila. Skoro nikto z dnešných mladých ľudí sa o túto dobu nedávnej histórie nezaujíma. Je to prejav únavy či nezaujmu o poznanie vlastných koreňov alebo naše zameranie sa na riešenie akútnych problémov, do ktorých nás postavil dnešný často hektický a existenčným strachom poznamenaný život?

• Proti zabudnutiu

Profesor **Hans Küng** (*1928), jeden z najvýznamnejších teológov súčasnosti, predseda švajčiarskej nadácie Herbert Haag Stiftung, ktorá ocenenie niektorým členom bývalej tajnej cirkvi udeľovala, v otváracjej reči okrem iného povedal: „Táto cena je znakom proti zabudnutiu...“

Proti akému zabudnutiu? Tí z nás, čo dobu komunizmu zažili ako neznesiteľné jarmo, atmosféru dusna, prostredie ovládané lžou a šikanovaním, si pamätajú, že silu na prežitie dávala iba sila prameniaca z ich vnútornej slobody, lebo tá vonkajšia neexistovala. Komunisticko-eštebácko-donášačský systém prenasledoval viaceré skupiny obyvateľov, jedným z jeho najväčších „triednych“ nepriateľov bola katolícka cirkev. Tá síce nemala žiadnu armádu ani tajné bunkre či skryté plné munície. Mala však ideové bohatstvo, a to považoval vtedajší komunistický režim za tak nebezpečné, že neváhal použiť proti cirkvi tie najbrutálnejšie zákroky.

V roku 1950 z jedného dňa na druhý boli zlikvidované všetky kláštory na území bývalého Československa. Rehoľníkov pozvážali buď do väzníc či iných budov, vo vykonštruovaných súdnych procesoch odsúdili za velezradu na 20 i viac rokov, kňazom odobrali štátny súhlas a poslali ich buď do väzníc, alebo do pracovných táborov. Diabolsť tohto režimu však spočívalo v tom, že navonok sám seba proklamoval za najdemokratickejšie zriadenie na svete a zároveň šíril lžami podloženú propagáciu o tom, že v Československu existuje náboženská sloboda a že ľudia môžu verejne chodiť do kostola. Mohli. Určitej časti kňazov štátny súhlas ponechali. Za akú cenu?

Na nátlak zhora bola zriadená organizácia *Pacem in terris* (Pokoj na zemi) – volne nazývaná: Komunistická strana kňazov. Boli to kňazi lojálni režimu. Pokiaľ chceli byť v pastoračii, museli urobiť niečo, čím si naklonili na svoju stranu komunistický režim. Kňazské semináre boli zrušené, ponechali len dva: v Litoměřiciach a v Bratislave. Kandidáti kňazstva boli striktné vyberaní nie podľa cirkevných noriem, ale podľa posudku komunistickej strany.

Na slávnostnej ceremónii prehovorilo niekoľko známych osobností z oblasti teológie a cirkevných dejín. Prof. **Hans Jorissen**, emeritný profesor dogmatiky z Bonnu, jeden z najväčších odborníkov na otázku cirkevného života v komunistickom Československu, spomenul interview s bývalým pražským arcibiskupom kardinálom Vlkom, kto-

ré uverejnili noviny *Lidová demokracie* v roku 1992. Kardinál Vlk začal študovať na teologickej fakulte v Litoměřiciach v roku 1964, v roku 1968 bol vysvätený na kňaza. Každý študent teológie robil kompromisy určitého stupňa, pretože mal strach o svoje štúdium, prácu či existenciu. I on sa priznáva k tomu, že sa na tom systéme strachu spolupodielal: „Stále si pamätám na rôzne nepríjemné oslavy, na ktorých som musel byť prítomný. No zúčastňoval som sa ich, pretože stať sa kňazom som považoval za svätú vec.“

• Podzemná cirkev

Bývalý režim totálne ochromil cirkevné štruktúry, znemožnil kontakt s vedením cirkvi na vlastnom území i v Ríme a zlikvidoval prejavy náboženskej slobody. Vychovával kňazov podľa svojich predstáv. Morálne chatrné osoby, až na niekoľko čestných a krásnych výnimiek, paradoxným spôsobom mali ohlasovať Kristovo Evanjelium o pravde, spravodlivosti, poctivosti, čistote charakte, o slobode... Toto bolo podhubím vzniku novej, navonok neviditeľnej, tajnej podzemnej cirkvi. Rodila sa veľmi pomaly, nechcene, neplánovane, často v tých najnepredstaviteľnejších podmienkach väznic, avšak rodila sa akoby pod tým najjemnejším závanom Ducha svätého, ktorý vanie kedykoľvek a ako chce. Rodila sa ako odpoveď, ako konzekvencia na vzniknutú situáciu. Oficiálna cirkev vlastne neexistovala – existovalo však Kristovo Evanjelium, to sa všemožnými spôsobmi pašovalo i do väznic; existovali múdri a vzdelaní kňazi a rehoľníci; existovali odvážni kresťania, pre ktorých najväčším ideálom, dávajúcim silu prežiť, sa stal Kristus a jeho duch.

Akoby na povel, sčista-jasna, títo ľudia roztrúsení po väzniciach, panelákových bytoch či pracoviskách, bez akejkoľvek možnosti komunikovať medzi sebou (neexistovala možnosť faxov, e-mailov, nie vždy bola možná telefonická a listová korešpondencia) vytvorili na celom území Československa malé skupinky, ktoré chceli navzdory tejto situácii naplno žiť Evanjelium. Malé kresťanské spoločenstvá, mladí muži i ženy, sa rozhodli radikálne, bez možnosti kláštorných budov a rehoľných habitov, žiť duchovný život.

Všadeprítomný komunisticko-eštebácky systém začal týchto kresťanov kruto prenasledovať. Viacerí z nich museli zaplatiť za tajné aktivity životom. Kňazi vyučovali po domoch a bytoch katechizmus, ohlasovali Evanjelium. Tí, čo boli predtým vo funkcii biskupov, profesorov teológie, tajne vyučovali a pripravovali na kňazstvo iných. Len jedno si netrúfali. Kontakt s vedením cirkvi v Ríme bol prerušený a znemožnený, preto nemali odvahu svätiť nových kňazov a biskupov. Nadväzovali sa však tajné kontakty s veriacimi v Poľsku a vo východnom Nemecku (NDR), kde

cirkev nebola ani zďaleka tak prenasledovaná ako v Československu. Mnohí z tajne študujúcich teológov boli v týchto krajinách tajne vysvätení, napríklad pražský kňaz prof. Dr. **Tomáš Halík**, vysvätený tajne v Erfurte.

• Felix Davídek

Medzi neoficiálne kresťansko-teologicko-formačné centrá patrili i okruh ľudí tajne sväteného biskupa z Brna Felixa Maria Davídka. Na kňaza bol vysvätený v roku 1945. Keď prišiel komunizmus, podobne ako mnoho iných kňazov a rehoľníkov i on sa pokúsil o útek cez rieku Moravu do Rakúska. Chytili ho. Za pokus o útek a náboženské aktivity bol odsúdený na 24 rokov väzenia, po všelijakých amnestiách si odsedel necelých 15 rokov, prepustili ho v roku 1964. Bol pozoruhodne vzdelaný kňaz. Okrem teológie vyštudoval prírodné vedy, medicínu a psychológiu. Napriek krutej dobe mal nielen obrovskú víziu, ale i nadšenie a zápal pre šírenie Evanjelia.

Jedna z ocenených cenou Herberta Haaga, Ludmila Javorová (*1932), ktorú biskup Davídek vysvätil ako prvú ženu v roku 1970 do funkcie kňaza, vo svojej ďakovnej reči o Davídkovi povedala: „Úlohou tých, čo sú hore a riadia spoločnosť, by mala byť ich obrovská vízia budúcnosti, pričom oni sú celým svojim životom zakorenení v súčasnosti. Davídek tento dar mal.“

V situácii, ktorá v tej dobe existovala, si trúfol niečo, čím predbehol dobu o celé desaťročia – Kristus bol pre neho najvyšším ideálom. Nemohol sa vnútorne zmieriť s obrazom morálne skorumpovaného kňaza, akého vtedy produkoval režim. Napriek tomu, že mnoho ľudí dúfalo a očakávalo pád komunizmu, v dobe 50. a 60. rokov predstava o takomto páde bola prakticky nereálna. Vedel o všetkých zákernostiach, akých bol ten režim schopný, odhodlal sa teda ku krokom, ktoré sú dodnes označované za prorocké. Nechcel riskovať a posielal adeptov na kňazstvo do Poľska a NDR, rozhodol sa ich svätiť sám. Aby predišiel upodozrievaniu zo strany tajnej polície, ktorá sledovala slobodných mužov a slobodné ženy, či náhodou nemajú kontakty so zakázanými rehoľníkmi, rozhodol sa svätiť na kňazov i ženatých mužov. Bolo to na tú dobu veľmi odvážne rozhodnutie. Davídek bol však zdatným teológom a bibliotom, okrem toho strávil tisícky hodín v diskusiách vo väzniciach s inými teológmi, biskupmi a kňazmi. Vedel veľmi dobre, aké boli praktiky prvých kresťanov, keď bolo svätenie ženatých mužov samozrejmosťou. No Davídek šiel ešte ďalej. Rozhodol sa pre krok, ktorý bol na tú dobu priam prorocký. Rozhodol sa svätiť ženy.

• Nadácia a ceny

Nadácia Herberta Haaga zo Švajčiarska je nadáciou podporujúcou slobodu v cirkvi. Za svoj cieľ si určila službu odhodlanej a ekumenicky orientovanej viere. Svoje ceny

Prof. Hans Küng, prezident švajcarskej Nadace Herberta Haaga

rozdáva osobnostiam a inštitútom, ktorí sa vyznačujú slobodným či odvážnym myslením a konaním uprostred kresťanstva. Jej zakladateľ **Herbert Haag** bol jedným z najväčších teológov 20. storočia. Pôsobil ako profesor starého zákona na Katolícko-teologickej univerzite v Tübingene (1960-1980). Je autor mnohých kníh a publikácií a všeobecne uznávaný ako veľký bojovník za ľudskú cirkev.

V otváracjej reči celej ceremónie prof. Hans Küng spomenul okrem iného i dôvod voľby miesta pre tohtoročné udelenie cien: Donaucity – Kirche – vo Viedni. Kostol Dunajskomestskej štvrti vo Viedni je moderná stavba v supermodernom prostredí. Na jednej strane vyvýšená trať metra vychádzajúca z útrobu mosta nad Dunajom – Reichsbrücke, na druhej strane obrovské budovy UNO-city – viedenskej pobočky úradov tisícok zamestnancov z celého sveta pracujúcich pre medzinárodnú organizáciu OSN z New Yorku – s kulisou iných moderných kongresových centier.

Uprostred týchto monumentov dnešnej epochy stojí čierna hranatá kocka – kostol Donaucity. Zvnútra je osvetlený farbou hrejivého interiéru, ktorý je celý z dreva a zároveň ožiarený netradične zabudovanými oknami. Jedno z nich je v podobe zvláštnej elipsy priamo v strope hranej budovy. Lúče svetla, ktoré cez okno vchádzajú, osvetľujú oltár nachádzajúci sa priamo pod nim. „Toto moderné prostredie nám má pripomenúť, že cirkev nielen ako spoločnosť, ale i ako budova“ (nemecké slovo cirkev – „Kirche“ má obidva významy) „nie je len statická, od spoločnosti ľudí, myslenia a kultúr oddelená budova a spoločenstvo, ale je to niečo živé, dynamické, niečo čo je neustále v pohybe a zároveň integrované do života.“

• Šesť bodov memoranda

Felix Maria Davídek a jeho okruh takéto spoločenstvo predstavovali, i keď to bolo za hlbokkej totality a izolácie, a bol by hriech, keby sme na to zabudli a nedokázali si ich prínos vážiť a oceniť. Hoci boli izolovaní od diania celosvetovej cirkvi a nemali možnosť dozvedieť sa, o akých teologických témach sa v tom čase v cudzine diskutuje, bol tam duch doby a o tom, čo sa Davídek odhodlal vykonať, sa diskutovalo v slobodných cirkevných kruhoch v Nemecku už od roku 1962. Akoby i on, v tajnom neexistujúcom sporení s touto reformnou časťou cirkvi na Západe, predbehol dobu a uvažoval o tom, o čom sa už všeobecne verejne hovorilo a publikovalo, o tom, čo sa stalo neskôr predlohou pre II. vatikánsky koncil.

Výsledkom trojročnej práce bolo memorandum, ktoré popisuje šesť foriem – šesť „premenných“ možností kňazskej pôsobnosti, ktoré by sa dali zjednodušene formulovať takto:

1. Kňazské povolanie je možné vykonávať i popri iných zamestnaniach.
2. Kňazom môže byť človek i na krátku dobu, nie trvalo.
3. Kňazské povolanie môže vykonávať aj človek, ktorý sa venuje politike či odvetviám, ktoré sa zdajú byť z dnešného pohľadu nezlučiteľné.
4. Kňaz nemusí mať akademické vzdelanie.
5. Celibát nie je podmienkou pre kňazstvo.
6. Na to, aby bol človek kňazom, nemusí byť mužom, kňazom môže byť i žena.

Z dnešného pohľadu je však zaujímavé i memorandum nemeckých teológov, publikované 9. februára 1970, ktoré vážne spochybňuje celibát a otvára novú cestu pre ženatých kňazov – toto memorandum podpísal totiž vtedy

okrem iných nemeckých teológov i Joseph Ratzinger – te-rajší pápež Benedikt XVI. Publikované v rakúskom mesačníku *Datum*, apríl 2011, na stranách 80-83.

• Pravda a sloboda

Postupne prichádzali k pultu iní významní rečníci hovoriaci o význame Davidkovho pôsobenia v podzemnej cirkvi. Na prvom mieste už spomenutý Prof. Hans Jorissen. Predniesol fulminantnú oslavnú reč na F. M. Davidka a jeho odvážny čin. Z jeho myšlienok vyberám: „*Veritas vincit – Pravda víťazí*“ – motto sa nachádza aj na prezidentskej vlajke Českej republiky. Pápež Benedikt XVI. použil tento citát pri svojej návšteve na pražskom hrade 27. septembra 2009, kde ho mierne pozmenil a aplikoval na výrok Kristov: »Pravda vás oslobodí« (Ján 8,32). Povedal: »Pravda je hlavná norma slobody«.

Pravda a sloboda sú teda súrodencami. Pravda zvíťazí, nakoniec sa presadí. Pretože tu a teraz nejde len o česť, ale snáď o oveľa viac, o čestnú záchranu odvážneho, nebojácneho, nezastrašeného človeka, kresťana, kňaza a biskupa, ktorý nikdy neváhal vlastným zápalom a nasadením svojho života pod hrozbou ateisticko-komunistickej diktatúry dať Evanjeliu a z neho vychádzajúcej cirkvi slobodný priestor pre neskrátené ohlasovanie a sakramentálne šírenie spásy. Slobodný priestor. Možno vám to znie čudne, ako protiklad – slobodný priestor v podzemí, v katakombách. Hovoríme však o tajnom biskupovi Felixovi Maria Davídkovi, ktorého spomienka a česť práve v cirkevných kruhoch, ba dokonca v najvyšších cirkevných kruhoch, bola zranená mnohorakým spôsobom. Zamlčováním faktov a prostredníctvom nepodložených a nespravodlivých dezinformácií.“

Profesor Jorissen poukázal tiež na tvrdú, neakceptovateľnú kritiku Vatikánu voči Felixovi Maria Davídkovi a okruhu ľudí, ktorí s ním spolupracovali, ktorých vysvätil na kňazov či biskupov. Vatikán vedel o existencii podzemnej cirkvi a pretože nemal možnosť zasahovať do diania cirkvi v období totality, mlčal. Až keď sa rozniesli informácie o tom, že Davídek svätí ženatých mužov a ženy, Vatikán hľadal cesty, aby zákaz tejto činnosti Davídkovi sprostredkoval. Tá cesta bola vtedy oficiálne nemožná, ale Davídkovi predsa len doručená bola. Pretože iné možnosti diskusie, komunikácie či vysvetlenia na túto tému možné neboli, začala oficiálna cirkev ústami vtedajšej prorežimnej katolíckej hierarchie šíriť o Davídkovi informácie, že je to schizofrenik a psychicky ťažko chorý človek. Nikto nikdy však žiadne seriózne vyšetrenie nikomu nepredložil.

• Po páde komunizmu

Keď padol komunizmus, Vatikán pod vedením pápeža Jána Pavla II. ponechal otázku zapojenia tzv. podzemnej cirkvi do oficiálnych štruktúr novému vedeniu oficiálnej hierarchie. Felix Maria Davídek bol už vtedy mŕtvy, keďže však žil predtým v Brne, musel jeho situáciu riešiť nový brnenský biskup Vojtech Cikrle. Ten bez toho, aby viedol rozhovory s kňazmi a biskupmi, ktorých Davídek vysvätil, oslovil v roku 1992 psychologičku, ktorá svojho času o Davídkovi napísala, že bol schizofrenik a ťažko psychicky chorý, aby napísala nový lekársky posudok. Davídek bol vtedy už 4 roky po smrti. Tento posudok sa odložil ad acta a celá kauza okolo biskupa Davidka a jeho svätenia bola zo strany oficiálnej cirkvi definitívne uzavretá. Kňazi, ktorých vysvätil, dnes žijú inkognito, v ústraní, mnohí už umreli.

Davídek sa stal mučeníkom nielen v období komunizmu, ale ukameňovala ho nakoniec i vlastná hierarchická

cirkev. Na adresu biskupa Vojtecha Cikrleho prof. Hans Jorissen dodal: „O kňazských seminároch za komunizmu sa vedelo, že sú to také učňovské školy pre miništrantov povolené z milosti eštabáckeho režimu a študenti si mohli dovoliť len to, čo im z milosti tohto režimu povolili ich predstavení. Vojtech Cirkle bol posledným z takto fungujúcich rektorov litoměřického seminára...“

• Reformne orientovaní katolíci

Za najvýznamnejší prejav zo všetkých, ktoré ako laudatio na podzemnú cirkev odznali, však považujem prednášku prof. **Waltera Kirchschrägers** (*1947) z Univerzity v Luzerne, kde je jedným z najuznávanejších profesorov-vykladačov Nového zákona. Tento profesor, pôvodom Rakúšan, je synom niekdajšieho rakúskeho prezidenta Rudolfa Kirchschrägers, Slovákom a Čechom dobre známeho z roku 1968, kedy ako rakúsky veľvyslanec v Prahe po invázii Rusov otvoril rakúske hranice tisícom utečencov.

Aj Prof. Kirchschräger bol ocenený tohtoročnou cenou Herberta Haaga za to, že sa venuje ako oficiálny katolícky teológ a profesor i takzvaným sporným či kritickým otázkam. Profesor je charizmatická osobnosť, vysoký muž, s nádherným prednesom, žiariacimi očami, veľký duch. Jeho myšlienky využívajú všetky reformné hnutia pôsobiace v Európe. V Rakúsku sú to *Priester ohne Amt* (Kňazi bez úradu), *Wir sind Kirche* (I my sme cirkev), *Pfarrer Initiative* (Iniciatíva farárov) a *Laieninitiative* (Iniciatíva laikov).

Možno i z tohto dôvodu bol kostol 2. apríla tak preplnený. Bolo tam mnoho aktívnych kresťanov zo všetkých reformných hnutí, ktorí si nechceli nechať ujsť prednášku profesora. Jeden z rakúskych kňazov, ktorý vedľa mňa sedel a o ktorom viem, že je veľmi aktívny v realizácii cirkevných reforiem, výstižne charakterizoval atmosféru v tom nabitom kostole poznámkou, ktorú vyslovil sám pre seba: „To je neuveriteľné, je tu azda zastúpená všetka »alternatíva«. Inými slovami – celé nemecky hovoriace reformne orientované katolícke publikum. Lenže boli tam zástupcovia niekdajšej tajnej cirkvi a terajšieho reformného hnutia i z Čiech, Moravy a Slovenska: bývalý tajne svätený biskup z Prahy **Jan Konzal** (*1935), aktivistka **Margita Marková** (*1965), dcéra vysväteného ženatého kňaza z tajnej cirkvi, zakladateľ teologicko-filozofického fóra Teoforum **Karol Moravčík** (*1952) z Bratislavy a mnohí mnohí iní.

• Život v slobode

Zatiaľ čo profesor Jorissen vo svojom príhovore vysvetlil dôvody vzniku a pôsobenie podzemnej cirkvi, o ktorom sa raz budú učiť adeпти teológie v cirkevných dejinách všade na svete, profesor Kirchschräger vysvetlil biblicko-novozákonne argumenty, podložené praktikami prvých kresťanov, oprávňujúce k tomu, čo v období komunizmu konala podzemná cirkev na území celého Československa vrátane odvážnych a prorockých vízií, akými bolo svätenie ženatých mužov a žien za kňazov osobou Felixu Maria Davídka. Kresťanstvo má zmysel vtedy, ak sa žije v spoločenstve a ak toto spoločenstvo je kvasom, životodarnou silou pretvárajúcou spoločnosť. Duch a pravda dáva životu novú dimenziu, jej ovocím je život v slobode. Podstatou cirkvi je duch – viera a nádej. V prípade pojmu viera použil Kirchschräger nemecké slovo *Glaube* a jemu podobný, avšak diametrálne odlišný výraz *Kleinglaube* – malomyselnosť. Chcel tým povedať, že symbolom veriacich katolíkov vždy bol optimizmus, nádej, veľkorysosť, sloboda myslenia a nie uzatváranie sa či utiekanie sa k prejavom malomyselnosti, škrupulanstva a chorobnej prílnavosti na určité

tých prejavoch či zažitých formách náboženstva.

Bohatým množstvom výberu citátov z listov apoštolov, hlavne sv. Pavla – začínajúc jeho výzvou v liste Galaťanom: „Kristus vás povolal ku slobode...“ (Galaťanom 5,13), výrokmi Krista, ako i cirkevných otcov a hlavne dokumentmi II. vatikánskeho koncilu (1962-1965) dokumentoval praktiky kresťanov v rôznych dobách ako reakcie na „znamená doby“. Ako aplikáciu ducha Evanjelia na konkrétnu historickú, kultúrnu a geopolitickú situáciu, nie ako stagnáciu, skostnatené pridržovanie sa určitých štruktúr – lebo kresťanstvu nikdy nemalo ísť „len o štruktúry, ale hlavne o ohlasovanie Evanjelia“.

V ústach Kirchschrägers zaznelo Aggiornamento – prispôbenie sa – to čarovné a ušľachtilé slovo niekdajšieho pápeža Jána XXIII., ktorým zvolal II. vatikánsky koncil, aby tak prostredníctvom koncilu naštartoval celú cirkev k revízii svojho poslania a návratu ku koreňom, ktoré položil Kristus. Kristus prišiel preto, aby nás oslobodil, aby nám pomohol zmeniť myslenie a život tak, aby sme životom dokázali ísť ako vzpriamené a slobodné bytosti. Kam sa však dnes podel tento Kristov duch? Kam sa podel duch II. vatikánskeho koncilu? Namiesto toho, aby si kresťania uvedomili, aký poklad mali vo svedectve a živote kresťanov a podzemnej cirkvi Československa, v odvážnych a prorockých praktikách, tak čistých a úprimných, aký len duch Kristov môže byť, zmietla hierarchia tento dar ako odrobinky jedla na zem a zahrabala ho pod koberec.

Ten živý duch, tá čistá a priezračná voda pravého kresťanského myslenia a praktík bola opečiatkovaná ako nežiaduca. „Cesta podzemnej cirkvi nebola zastavená totalitným komunizmom, ale totalitou... Toto pohoršenie zostáva. Zostáva však i znamenie doby – zostáva signál k prebudeniu, ktorý znamená viac než len impulz k zamysleniu.“ Po týchto slovách profesora Kirchschrägers nasledoval búrlivý aplauz. Ako posledný rečník prehovoril bývalý politik Dr. **Erhard Busek** (*1941), ktorý bol v období tesne po páde komunizmu rakúskym vicekancelárom. Aj on vyjadril svoj obdiv a vďaka odvážnej podzemnej cirkvi.

• Odvaha konať

Okrem ceny in memoriam tajnému biskupovi Felixovi Maria Davídkovi (1921-1988), tajnej kňazke Ludmile Javorovej z Brna, dostal cenu i Slovák Dušan Špiner (*1950), najbližší spolupracovník Davídka. I keď jeho kňazské a biskupské svätenie oficiálna cirkev uznala, rozhodol sa kvôli intrigám a nactiutŕhačstvu zo strany oficiálnej cirkvi radšej odísť a dnes pôsobí ako docent filozofie na univerzite v Olomouci.

Cenu dostal i biskup **Václav Malý** z Prahy (*1950), ktorý taktiež za komunizmu pôsobil v podzemí, bol signatárom Charty 77 a po boku Václava Havla jednou z najdôležitejších osobností napomáhajúcim pádu komunizmu v roku 1989. Biskup Malý sa však prevzatia ceny nezúčastnil, hoci to pár mesiacov predtým, keď mu udelenie ceny oznámili, prisľúbil. Ospravedlnil sa listom. Z podtónu listu bolo evidentné, že ako oficiálny zástupca cirkevnej hierarchie si nemôže dovoliť prevziať cenu po boku osôb, ktoré vysvätil biskup Davidek...(!) Profesor Kirchschräger bol ocenený za odvážne texty vyzývajúce k odvahe a slobode v cirkvi. V jeho ďakovnej reči bolo cítiť nesmierne dojatie a pokoru. Pre neho očividne nebol problém cenu prevziať tak, ako to biskup Malý nedokázal.

Cena bola dotovaná finančnou čiastkou a veľkou bronzovou medailou. Na jednej strane bol reliéf nadácie Herberta Haaga, na druhej strane holubica, symbol života, ktorú kedysi po potope vypustil Noe, a pod ňou bol citát žalmu 124, 7: „Sieť sa roztrhla, sme slobodní.“

Myšlienka, ktorá sa často v rôznych obmenách opakovala a bola akoby mottom celej slávnosti, znela: *Aussergewöhnliche Situation erfordert aussergewöhnliche Massnahmen*. – Výnimočná situácia si vyžaduje výnimočné riešenia). Okruh ľudí okolo biskupa Davidka mal víziu a odvalu takto konať.

Ceremonie sa nezúčastnil žiaden člen oficiálnej hierarchickej cirkvi ani z Čiech ani zo Slovenska ani z Rakúska. V kostole bolo prítomných mnoho kňazov, jeden z nich, v Rakúsku veľmi uznávaný, **Helmut Schüller** (*1952), niekdajší prezident charity, bývalý generálny vikár kardinála Schönborna, musel odstúpiť kvôli kritickým názorom. Dnes duchovný pre vysokoškolačkov a zároveň farár v jednej dedine blízko Viedne predniesol laudáciu na profesora Kirchschrägera.

Za povšimnutie však stojí, že i keď sa tejto udalosti nezúčastnil žiaden biskup, kúsok odo mňa sedel, robil si usilovné poznámky a tleskal oficiálny hovorca kardinála Schönborna, pán **Erich Leitenberger**.

• *Stálo za to prísť sem*

Počas debaty pri občerstvení po skoro tri a pol hodinovej slávnostnej ceremónii a nádherných prednáškach významných osobností som sa rozprával i s **Antonom Srholec**om, osemdesiatročným kňazom z Bratislavy, charismatickou osobnosťou považovanou za posledného žijúceho proroka na Slovensku (prežil 10 rokov v uránových baniach v Jáchymove za to, že kedysi chcel, podobne ako Davidek, utiecť do Rakúska). Povedal mi: „To, že tu dnes nie je ani jeden jediný člen katolíckej hierarchie, vnímam ako premárnenú šancu podať si navzájom ruky a zmieriť sa. Historický fakt, že za komunizmu trpela a niesla kríž najviac práve táto časť cirkvi, už dnes nikto nemôže odškriepiť. Zatajovať, tutlať, nehovoriť o tom pre budúce generácie, je do neba volajúci hriech.“ Anton Srholec bol zo slávnosti nadšený a jeho výrok: „Stretlo sa tu najzdravšie a najšlachetnejšie jadro cirkvi“ hovorí za všetko. „*Wien war der Reise wert*.“ – „Naozaj stálo za to prísť dnes do Viedne.“ boli záverečné slová synovca pána Herberta Haaga.

V ďakovných rečiach Dušana Špinera a Ludmily Javorovej zazneli solidárne myšlienky spolurozdelenia vzácných vyznamenaní pre všetky tie stovky či tisíce bezmenných a nemenovaných odvážnych kresťanov z podzemnej cirkvi. Aplauz, ktorý patril Ludmile Javorovej, nemal kon-

ca. Všetci povstali a nekonečne dlho tleskali, tak, ako to býva pri výnimočných predstaveniach hercov či operných spevákov.

Na záver ešte dva texty. Jeden z ďakovnej reči Dušana Špinera, druhý je preklad z čerstvo vydanéj knihy, ktorá sa na tejto slávnosti prvýkrát predávala: *Die verratene Prophetie* (Zradené proroctvo) od **Erwina Kollera**, **Hansa Kunga** a **Petra Križana**. **Dušan Špiner**: „Sloboda je jedna z najväčších hodnôt aj v cirkvi. Eugen Drewermann, jeden z prvých ocenených nadáciou Herberta Haaga, si sám odpovedá na otázku, ako ešte možno postaviť most porozumenia. Cituje odpoveď Dona Carlosa Veľkému inkvizítora: Súhlaste so slobodou myslenia pane.“

Ludmila Javorová po tom, čo jej brniansky biskup v roku 1996 oficiálne odovzdal dekrét zákazu praktikovať a čo i len rozprávať o tom, že bola vysvätená Davidkom za kňaza, píše: „...Škoda, že sa ma nikdy nikto nepýtal, ako došlo k mojej vysviacke, prečo som sa rozhodla prijať ju, za akých podmienok a ako som vďaka tomuto sväteniu pracovala. Zákaz bol vyslovený, avšak nikoho už nezaujímalo, čo sa bude diať ďalej. To cirkev vôbec nezaujímá. Rešpekt a uznanie pre ženy existuje len formálne, na papieri. Česť niekoľkým výnimkám, ktoré som mala možnosť poznať. Zrieknuť sa niečoho, s čím som sa dvadsaťpäť rokov identifikovala, s čím som pracovala a čo som neustále rozvíjala? Je to vôbec možné, odňať odo mňa niečo, čo som dostala ako Boží dar? Nie! To neprichádza do úvahy, za to je zodpovedný len Duch svätý. A keby som sa i mýlila, akým právom by ma mohli takým neznesiteľným konaním donútiť k poznaniu pravej pravdy?“ (*Die verratene Prophetie*, str. 70)

P. S.: I keď je možné prečítať si na stránkach internetu všetky doslovné prejavy univerzitných profesorov a hostí, ktoré na ceremónii zazneli, dočítal som sa na oficiálnej stránke rakúskej katolíckej cirkvi **KATHPRESS** nemilú polopravdu. Záverečné slová prof. Waltera Kirchschrägera zazneli takto: „*Der Weg der Verborgenen Kirche wurde nicht durch den Kommunismus, aber er wurde totalitär ... gestoppt*.“ – „Cesta Tajnej cirkvi nebola zastavená komunizmom, ale totalitou.“ Búrliavý aplauz v kostole nenechal nikoho na pochybách, že profesor Kirchschräger má na mysli: „totalitou Vatikánu“.

Na zmienenej webovej stránke však tieto slová boli preformulovaná takto: „Walter Kirchschräger, biblický vecdec na univerzite v Luzerne, označil cestu »Tajnej cirkvi« ako »znamenie doby« a »signál« vyzývajúci viac než len k zamysleniu. Je to škandál, že táto cesta bola zastavená totalitným komunizmom.“ Škoda. Toto preformulovanie totiž úplne mení význam Kirchschrägerovej myšlienky. Zdá sa, že oficiálna hierarchia volí i naďalej cestu dezinformácie, namiesto úprimného hľadania pravdy a života v slobode.

Interpretáciu **KATHPRESSU** som dnes skopíroval a poslal e-mailom profesorovi Kirchschrägerovi s otázkou, či vie o tom, ako **KATHPRESS** preformuloval záver jeho prednášky. Odpísal mi: „**KATHPRESS** citoval falošne. Už som podal sťažnosť.“ E-mail profesora Kirchschrägera si ponechám ako svedectvo o tom, ako sa ešte i dnes falošne šíria výroky významných ľudí.

Peter Žaloudek, 6. apríla 2011
Foto: Lubo Bechný

Benefiční koncert pro oběti japonské katastrofy 2011 a zároveň vzpomínka na Gustava Mahlera

(100. jubileum jeho úmrtí)
6. května 2011

v 19:30 hodin

Slavnostní sál magistrátu

1030 Videň, Karl-Borromäus-Platz 1

(U3 zastávka Rochusplatz)

Písně: G. Mahler, F. Schubert, A. Dvořák: *Moravské dvoj-
zpěvy*, árie z *Rusalky* a duet z *Prodané nevěsty*

Pěvci: soprán Regina Schörg (Státní opera Vídeň), mezzosoprán Jitka Zerhauova (ND Brno), soprán Regina Renzo-
wa (Opera Plzeň), pianista David Schmied a další umělci.

Internationale Sommerakademie Bohemia Vom 10.-17. 7. 2011

Kreativní dny v Schloß Kosteletz u Prahy
Zeichnen und Malen im Atelier und im Freien

Akt – Porträt – Landschaft – Stilleben – Acryl künst-
lerische Techniken – Aquarell – Öl – Abstrakt – Figurale
Komposition – Perspektive Figur – Farbenlehre – Zeichnen
– Druckgrafik – Experimentale Malerei – Tempera – Blu-
men – Bildaufbau – Gegenständliches Zeichnen – Pastell –
Kulturelle Besichtigungen

Information und Buchung:

ATELIER A

Zum Blauen Pfau am Spittelberg

A 1070 Wien, Kirchberggasse 17/II

Tel./Fax: +43/1/522 51 89; Mobil: 0664/1537758

www.ateliera.jimdo.com

„Klostertage mit Abt Martin“ im Stift Schlägl

Klostertage sind besonders erholsam, weil sie durch me-
ditative Elemente angereichert werden. Die meditativen
Wanderungen vom 13. bis 16. August 2011 werden im
Böhmerwaldgebiet durch Abt Mag. Martin Felhofer per-
sönlich geführt. Stille und Ruhe im Stift Schlägl mit dem
Rhythmus der Gebetszeiten, die Bewegung in der Natur
und die lebensnahen geistlichen Impulse von Abt Mag.
Martin Felhofer bringen neue Kraft und Inspiration für
den Alltag. Im Kursbeitrag von EUR 189,- pro Person
sind 3 Nächtigungen mit Frühstück (Basis Doppelzimmer)
inkludiert.

Die neue Broschüre *Gast im Kloster*, herausgege-
ben vom Verein Klösterreich und dem Canisiuswerk,
gibt einen Überblick über die Angebote und ist kostenlos
erhältlich bei der Klösterreich-Geschäftsstelle: ITA, Her-
mann Paschinger, 3491 Straß im Straßertale, Prof. Kaserer
Weg 333, Tel. +43 (0)2735 5535-0, www.kloesterreich.at,
info@kloesterreich.at.

STÁLÁ KOMISE SENÁTU PRO KRAJANY ŽIJÍCÍ V ZAHRANIČÍ

PŘEDSEDA KOMISE

PhDr. Tomáš Grulich

V Praze 1. března 2011

Vážené dámy,
vážení pánové,

velice mě potěšil Váš zájem o spolupráci se Stálou komisí Senátu pro krajany žijící
v zahraničí a velice si vážím Vašeho zájmu a hlavně Vašeho času, který věnujete
krajanskému životu a problematice kolem něj.

V Senátu se věnuji tomuto tématu již pátým rokem a z mých názorů je Vám jistě
znám názor ten, že je potřeba zřídit úřad, který by podléhal Úřadu vlády a který by
se „staral“ o krajany komplexně. Dnes je tato činnost „roztříštěna“ na několik
pracovišť – ministerstev a můj pocit je ten, že koordinace mezi nimi není
dostatečná. Se svými kolegy se již dva roky snažím o posun v této věci, ale zatím
marně. Z archivu komise, i z mých osobních zkušeností, je patrné, že aktivity
směřující k centrálnímu zastřešení vztahu mezi ČR a Čechy žijícími v zahraničí končí
vždy na mrtvém bodě a člověk získává pocit, že se začíná znovu a znovu.

Z těchto důvodů a po konzultaci s mými kolegy z komise pro krajany a s některými
z Vás, jsem dospěl k názoru, že je potřeba vytvořit silnější a hlavně širší diskusní
platformu, která by při komisi byla a tou je Konzultativní rada. „Nová“
Konzultativní rada by měla být složena z Vás, lidí, kteří žijí v krajanských
komunitách aktivní život a zástupců ministerstev, včetně předsednictva vlády, které
řeší otázky kolem Čechů žijících v zahraničí a migrace jako takové. Migrace je
oboustranný proces, kdy jedni odchází a druzí přichází. Existence jakéhosi

koordinačního centra je závislá na politické vůli. Po konzultacích na předsednictvu
vlády je schůdnější směr, zahrnout vztah státu a jeho minorit do širších otázek
migrace. Zmínil jsem tady otázku migrace z důvodu, že spatřuji ve spojení migrace
a otázek kolem krajanů silnější podnět pro zřízení jednoho úřadu, který by se
komplexně zabýval touto problematikou.

V minulosti byla Konzultativní rada 20 členná a komise se dohodla, že by to mělo
tak zůstat i nadále a proto jsme se dohodli, že 8 osob bude nominováno
z ministerstev a 12 z řad krajanů. Váš zájem je větší než je počet 12, což tak jak
Vás znám, mě nepřekvapilo, a proto mi dovoluji Vám nabídnout model 12 členů
Konzultativní rady, kteří se budou účastnit jednání komise a ostatních zájemců,
kteří by se mohli účastnit jednání kdykoliv budou moci v rámci svých cest do Prahy.
Zasedání komise je veřejné a velmi rádi si vyslechneme názor každého, i když není
členem Konzultativní rady. Vězte, že mu budeme věnovat pozornost minimálně tak,
jak jsme činili i v době minulé. Je samozřejmostí, že každý zájemce obdrží všechny
informace, jakoby byl členem Konzultativní rady.

Prosím Vás, zasílejte své podněty prostřednictvím mailu na tajemnici komise a nebo
na jmenovaného mluvčího KR, eventuelně se připojte v rámci skype konference,
kterou by si členové KR pořádali před jednáním komise.

V konzultacích s některými z Vás bylo znát podivnění na nutně účasti na každém
zasedání komise a Konzultativní rady. Omlouvám se, že byla asi zvolena nevhodná
formulace. Podle mých představ není nutná vždy osobní účast. Zásadní věci se
budou vedle jednání řešit především písemnou formou, a tedy nikdo nebude krácen
na svých možnostech reagovat na otázky vzniklé při osobních jednáních
v Konzultativní radě a komisi.

Vážení a milí kolegové, pevně věřím, nebo alespoň skromněji doufám, že vytvoření
meziresortně široké diskusní platformy povede nejen k informovanosti do teď
atomizujících subjektů, ale také ke kýženému centrálnímu řešení otázek vztahu
Čechů žijících v zahraničí a České republiky.

S pozdravem

VÝSTAVY

Albertina

EXPLOSION DER BILDERWELT:

Die Photographische Gesellschaft 1861-1945

17. 6. 2011 – 2. 10. 2011

Einen faszinierenden Einblick in die Anfangszeit der österreichischen Fotografie bietet die Albertina-Ausstellung Explosion der Bilderwelt. Anhand von zirka 120 herausragenden Exponaten vergegenwärtigt die Präsentation Breite und Qualität der Bildproduktion der Mitglieder der 1861 gegründeten „Photographischen Gesellschaft in Wien“.

Max WEILER: Zeichnungen

10. 6. – 16. 10. 2011

Der Künstler Max Weiler war nicht nur ein großer Maler, sondern auch ein faszinierender und bedeutender Zeichner. Nachdem viele Ausstellungen die berühmten Ölgemälde Weilers zum Schwerpunkt hatten, widmet sich die Albertina nun erstmals dem beeindruckenden zeichnerischen Œuvre des 2001 verstorbenen Österreicherers. In mehr als siebzig Jahren Schaffentätigkeit entstand ein auf knapp 4 000 Arbeiten geschätztes zeichnerisches Werk, das sich in so gut wie allen Formaten und Techniken ausdrückt und dem malerischen Werk auf Augenhöhe zur Seite steht. Bislang wurden die Zeichnungen in der Rezeption des Künstlers zu Unrecht vernachlässigt und nur vereinzelt präsentiert. Die in vierjähriger intensiver Forschung erarbeitete Ausstellung der Albertina will nun Einblicke in das gesamte zeichnerische Schaffen Max Weilers vermitteln, die Arbeiten in ihrer Entwicklung und Vielfalt darstellen und darüber hinaus in ihrer Bedeutung, die sie für den Künstler selbst besaßen, positionieren. Die Zeichnungen stellen eine eigene Welt, parallel zu den Gemälden dar, stehen zu diesen aber auch in Wechselbeziehung. Ausgewählte Gemälde werden dieses Verhältnis beleuchten.

Liechtenstein Museum

27. Mai bis 20. September 2011 präsentiert das Liechtenstein Museum zwei sehenswerte Ausstellungen:

Brueghel, Rubens, Jordaens...

In der Schau *Brueghel, Rubens, Jordaens...* wird der Öffentlichkeit die Hohenbuchau Collection, die seit Dezember 2007 als Dauerleihgabe unter der Verwaltung des Liechtenstein Museum steht, erstmals in ihrer Gesamtheit von rund 100 Meisterwerken vorgestellt. Schwerpunkt der Sammlung ist die Malerei des 17. Jahrhunderts – vor allem das holländische und flämische Barock. Derart fokussiert zeigt die Sammlung diese Epoche und ihre Schulen in der Vielfalt der Bildgattungen – von der Historie über die Porträts, Genredarstellungen, Landschaften bis hin zu Stillleben – nahezu in der vollen Breite.

Ägypten für Daheimgebliebene

Anfang des 19. Jahrhunderts rekonstruierte Norbert Bittner in 56 Ansichten eine fingierte Reise durch das Land am Nil – ohne selbst je in Ägypten gewesen zu sein. 26 Blätter aus dieser Serie werden im Rahmen der Ausstellung *Ägypten für Daheimgebliebene* in der Klassizistischen Bibliothek des Liechtenstein Museum – topografisch von Norden nach Süden geordnet – gezeigt. Neben diesen Aquarellen, die Leihgaben aus dem Kupferstichkabinett der Akademie der bildenden Künste Wien darstellen, ergänzen Publikationen aus der Bibliothek der Fürstlichen Sammlungen den historischen Blick auf Ägypten. Aktuelle Fotos der Sehenswürdigkeiten spannen einen Bogen bis in die Gegenwart.

NIEDERÖSTERREICHISCHE LANDESAUSSTELLUNG 2011:

**Erobern, Entdecken, Erleben
im Römerland CARNUNTUM**

Kde: Freilichtmuseum Petronell-Carnuntum
Museum Carnuntinum Bad Deutsch-Altenburg
Kulturfabrik Hainburg

Výstavy jsou otevřeny denně od 9:00-18:00 do **15. listopadu**.

www.noe-landesausstellung.at

Seminár k dejinám knižnej kultúry

Slovenská národná knižnica –
Sekcia dejín knižnej kultúry
Historický ústav SAV,
Slovenská historická spoločnosť pri SAV –
Sekcia pre dejiny knižnej kultúry
Spolok slovenských knihovníkov –
Komisia pre historické knižné fondy
usporiadajú v dňoch 21.-23. novembra 2011 v Bratislave
seminár k dejinám knižnej kultúry na Slovensku
na tému

**Odraz českých a slovenských
vztahov v staršej knižnej tvorbe.**

Tematicky by sa mali referáty dotýkať výskumu knižnej kultúry predovšetkým v období renesancie a humanizmu ale i baroka; v rámci toho aj knižnej cenzúry, fiktívnych impres, dôvodov a príčin vydávania diel Slovákov v zahraničných tlačiarňach, významu českých exulantov na Slovensku a pod. Ide o interdisciplinárny pohľad na vzťahy českého a slovenského národa v minulosti a na ich odraz v literatúre, kultúre a histórii.

Prihlášky do 30. júna 2011

*Bližší informácie, prihláška v redakci KLUbu,
info@kulturklub.at.*

Klub přátel Rakouska Praha

Křest básnické sbírky *Lodě v přístavu*

V závěru prvního čtvrtletí letošního roku pokřtila členka Klubu přátel Rakouska ing. Jana Bauerová svoji druhou sbírku básní nazvanou *Lodě v přístavu*. Akce se uskutečnila v reprezentačních prostorách Klubu České národní banky v Praze.

V úvodu slavnostního večera představil rodinný přítel pan Adam Vokurka autorku, zdůraznil její charakteristické rysy a vliv rodinného prostředí na její umělecký vývoj. Následovaly ukázky z básnické sbírky ve společném přednesu autorky a profesionálního herce Martina Kubačáka, člena pražského Divadla Bez zábradlí.

Tato v pořadí již druhá sbírka zachycující vnímání věcí, lásky a životní filozofie je projevem mladé úspěšné umělkyně, představitelky budoucí generace. Autorka se velmi poutavě vyznává ze svého něžného nitra, temperamentního projevu svých poznatků i denních nálad.

Slavnostní chvíle při křtu sbírky prožívali účastníci s tichým uspokojením. Celá akce probíhala v přátelském ovzduší za jemného hudebního doprovodu dvojice mladých umělkyně.

Ukázka ze sbírky:

Důvěra

Důvěra a věrnost jsou důležité,
jen někdy netušíme,
jaký cíl pořád hledáme,
že nám nic nestačí.
Co je tím impulsem,
který nás žene,
že otevřeme další neznámé dveře?

TANEČNÝ KURZ PRE POKROČILÝCH

Milí nadšenci pre spoločenský tanec!

Touto cestou chceme oslovit Vás, mierne pokročilých znalcov spoločenského tanca (nie začiatočníkov) a všetkých tých, ktorí by sa radi zdokonalili v štandardných spoločenských a latinsko-amerických tancoch. Ponúkame vám možnosť návštevy našich tanečných večerov v priestoroch Rakúsko-slovenského kultúrneho spolku na Otto Bauer Gasse 23. Od marca 2011 otvárame ďalší cyklus tanečného kurzu so začiatkom vždy v utorok o 17.15 do 20.15.

V prípade záujmu a ďalších informácií sa prosím obráťte mailom na uvedené kontaktné osoby:

Monika Kazimírová, email:

m.kazimirova@yahoo.de,

Edita Drobná, mail: edita.drobna@meduni.ac.at.

Tešíme sa na Vás!

Čechoaustralán

Nové číslo *Čechoaustralana* je propojeno v těchto měsících články o básnicích – počínaje slavnými klasiky Vítězslavem Nezvalem a Karlem Hynkem Máchou přes současné tvůrce Břetislava Kotyzu a Martu Urbanovou, kteří publikují i v našem časopise, až k těm obskurním, o kterých píše s humorem Luděk Ťopka ve své vyprávěnce *Básnický mariáš*.

Čechoaustralán vychází po distribuci tištěného čísla také na internetu: www.cechoaustralan.com. Dubnové / květnové vydání najdete na adrese <http://www.cechoaustralan.com/cechoaustralan-2011-4-5.pdf>.

Klub přátel Rakouska Praha v rezidenci rakouského velvyslance

Rakouský velvyslanec v České republice dr. Ferdinand Trauttmansdorff s chotí Margrit pozvali členy Klubu přátel Rakouska k návštěvě rezidence.

J. E. pan Dr. Trauttmansdorff, velvyslanec Rakouské republiky,
ing. Bombová, Klub přátel Rakouska

Po vlídném přijetí Jeho Excelencí představila čestná předsedkyně Klubu ing. Věra Bombová jednotlivé členy výboru a seznámila velvyslancek pár s historií vzniku Klubu, s jeho oficiální registrací v roce 1991 na Ministerstvu vnitra a prezentovala činnost Klubu a jeho členů.

J. E. velvyslanec Dr. Trauttmansdorff s chotí Margrit a výbor KPR

Odpolední setkání uvedl pan Václav Bomba melodiemi z operet Franze Lehára a následně se v příjemném a přátelském ovzduší hovořilo o dalších budoucích plánech.

Chtěli bychom touto cestou Jeho Excelenci poděkovat za zájem o činnost Klubu a za milé pozvání.

Nový internetový magazín má spojit země střední Evropy

Nový internetový magazín Mycentrope.com má spojit země střední Evropy. Jeho redakce sídlí v Rakousku, České republice, Maďarsku a na Slovensku. Články, které od sebe redakce v jednotlivých státech přebírají, mají informovat čtenáře o dění v ostatních třech zemích.

Z Klubové korespondence

Vážený pane Kohoute,
mohl byste prosím vyřídit srdečné díky a velikou omlu-

vu Vašemu panu otci? Byla jsem „pronásledovaná“ dvěma za sebou příšlymi chřipkami, a tak jsem jaksi nestačila a posléze zapoměla Vašemu panu otci poděkovat za fejetony. Moc se omlouvám a předem děkuji za vyřízení.

Srdečně zdraví

Helena Baslerova

Vážený pane velvyslanče,

srdečně děkujeme za zaslání informací o pokračování Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí na léta 2011 až 2015. V hlavičce Vašeho dopisu č. j. 1381/2011-ON bylo uvedeno datum 7. února 2011. Bohužel jsme dopis skutečně obdrželi 2. dubna 2011 a tudíž vzhledem k prošlým termínům nemá již smysl jej uveřejnit. Jaksi v předtuše a ze zkušenosti a z vlastní iniciativy jsme v minulém čísle Klubu v editoriale na program upozornili.

Na další spolupráci se těší

Ing. Helena Baslerová

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK
ÖSTERREICHISCH-SLOWAKISCHER
KULTURVEREIN

**POZVÁNKA
EINLADUNG**

MÁJ-JÚN / MAI-JUNI

2011

Nedeľa / Sonntag 19.6. 2011

PRECHÁDZKA IMPERIÁLNA VIEDEŇ

SPAZIERGANG IMPERIALES WIEN

s Jankou Gregor / mit Janka Gregor

Bývalá zimná rezidencia Habsburgovcov od Albertiny po námestie Michaelerplatz s rozprávaním o Slovákoch, ktorí prispeli k jej imperiálnemu flairu.

Ehemalige habsburgische Winterresidenz von Albertina bis zum Michaelerplatz mit der Erzählung über Slowaken, die zum imperialen Flair beigetragen haben.

Treffpunkt / Miesto stretnutia: Albertinaplatz
Začiatok / Beginn: 14:30 – 16:30

Veranstaltung in slowakischer Sprache!

Post scriptum...

Kolem Vánoc jsem dostala otevřený dopis od krajana pana Mag. Pavla Rodta, ve kterém mj. píše, že měsíčník Kulturního klubu nebyl nikdy Spolkovému kancléřství předložen jako projekt. Nevím, jak na toto krajan Rodt přišel, jak mohl tuto podstatu přehlédnout. Je přece členem poradního sboru, a dokonce i zástupcem předsedy, a na předschůzi poradního sboru a na schůzích v BKA nikdy neslyšel, že si Kulturní klub od roku 2000 žádal o subvenci pro projekt, nikoliv o podporu všeobecnou?

Stejně tak nepochopím, jak si krajan Rodt nemohl na žádosti Klubu (Förderungsansuchen) nevšimnout či přehlédnout viditelně udanou částku, daru České republiky. Nikdy jsme tyto peníze, za které velice MZV ČR děkujeme, netajili, naopak bez tohoto daru České republiky bychom již delší dobu nemohli měsíčník udržet a nemohli nabídnout i další různorodé klubové programy (koncerty, filmové promítání, kulaté stoly, literární čtení, vydavatelskou práci, konference atd.).

Jeden zasloužilý muž, jméno jsem bohužel zapomněla, napsal: Je naprosto nemožné přesvědčit někoho, který nepravdě věří. A tak jsem toho názoru, že další psaní, vysvětlování a důkazy asi nic, mimo žabomyší válku, nepřinesou.

Ing. Helena Basler(ová)

Pro připomenutí otiskujeme klubové dopisy uložené v počítači a adresované mj. Menšinové radě a předsedovi českého poradního sboru. Stanovy Menšinové rady jsme obdrželi, zaslali klubové, ale na pozvání a setkání do dnešního dne čekáme. Také odpověď na druhý dopis, i přes ústní ujištění, do dnešního dne nedošla a v podstatě je již nepodstatná.

Vážená redakce VSL,

prosím o otištění ve VSL níže uvedený text – reakce na dopis krajana pana Mag. Rodta.

S krajanským pozdravem

Ing. Helena Baslerová

Vážený krajane, pane Mag. Rodte,

kolem Vánoc jsem dostala Váš otevřený dopis, ve kterém mj. píšete, že měsíčník Kulturního klubu nebyl nikdy Spolkovému kancléřství předložen jako projekt. Nevím, jak jste na to přišel, jak jste mohl tuto podstatu přehlédnout. Jste přece členem poradního sboru a dokonce i zástupcem předsedy, a na předschůzi poradního sboru a na schůzích v BKA jste nikdy neslyšel, že si Kulturní klub od roku 2000 žádal o subvenci pro projekt, nikoliv o podporu všeobecnou? (Příloha č. 1.)

Stejně tak nepochopím, jak jste si nemohl na žádosti Klubu (Förderungsansuchen) nevšimnout či přehlédnout viditelně udanou částku, daru České republiky (Příloha č. 2). Nikdy jsme tyto peníze, za které velice MZV ČR děkujeme, netajili, naopak bez tohoto daru České republiky bychom již delší dobu nemohli měsíčník udržet a nemohli nabídnout i další klubové různorodé programy (koncerty, filmové promítání, kulaté stoly, literární čtení, vydavatelskou práci, konference etc.).

Jeden zasloužilý muž, jméno jsem bohužel zapomněla, napsal: Je naprosto nemožné přesvědčit někoho, který nepravdě věří. A tak jsem toho názoru, že další psaní, vysvětlování a důkazy asi nic, mimo žabí válku, nepřinesou.

Pouze z pilnosti zasílám klubový dopis uložený v počítači a adresovaný Menšinové radě (Příloha č. 3) a dopis předsedovi poradního sboru (Příloha č. 4). Když bude potřeba, mohu vyhledat i originály. Stanovy Menšinové rady jsme obdrželi, zaslali Klubové, ale na pozvání a setkání do dnešního dne čekáme. Také odpověď předsedy na náš dopis, i přes jeho ústní ujištění, do dnešního dne nedošla, a v podstatě je již nepodstatná.

Ing. Helena Basler(ová)

Přílohy 3 a 4:

Vídeň, 5. 4. 2006

Vážený pane předsedo,
vážený výbore!

Na základě usnesení výboru Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku předneseném a schváleném na poslední klubové Valné hromadě – 2005 se zajímáme, tak jak jsme se již mnohokrát ústně vyjadřovali, o vstup do Menšinové rady.

Před písemnou žádostí o přijetí je však potřeba se společně setkat, abychom se mohli nejen navzájem představit a poznat, ale také si ujasnit plány do budoucna.

Proto navrhujeme setkání našich výborů, např. před schůzí výboru Menšinové rady či podobně, ale vždy ve večerních hodinách. Rovněž žádáme o zaslání stanov Menšinové rady.

Věříme, že stojíme na začátku budoucí plodné spolupráce, která bude jistě k prospěchu celé české národnostní skupiny ve Vídni.

S krajanským pozdravem

Ing. Helena Basler, předsedkyně
Mag. Dr. Marie Brandeis, místopředsedkyně

Hr. Ing. Karl Hanzl
Schulverein Komensky
Školský spolek Komenský
Sebastianplatz 3
1030 Wien

Vídeň, srpen 2010

Vážený pane Ing. Hanzle,

bohužel jsem byla v zahraničí služebně a privátně. Děkuji za odpověď na klubový dopis ohledně chystané změny zákona o národnostních skupinách.

Z dopisu jsme nevyčetli, co je vlastně první přípravný pohovor a co řešil. Prosíme o podrobnější rozvedení termínu přípravného pohovoru, čeho se týká, proč atd.

Nadále trvá zájem Kulturního klubu podílet se na jednání české národnostní skupiny ke změně zákona pro národnostní menšiny.

S pozdravem

Výbor a redakce
Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku

P. S: A teď ještě jedna malichernost ve vlastní věci. Jsem manželkou rodilého Rakušana, který bohužel není ani krajanem. Moje úřední jméno je Helena Basler. Na čárku, kterou jste mi přidělil, nemám tudíž „nárok“.

BUNDESKANZLERAMT ■ ÖSTERREICH

A-1014 WIEN,
BALLHAUSPLATZ 2
TEL. +43 (1) 53 115-2824
FAX +43 (1) 53 115-2158
DVR: 0000019

GZ BKA-601.853/0020-V/6/2009

Der BUND, vertreten durch den Bundeskanzler, 1014 Wien, Ballhausplatz 2, als
FÖRDERUNGSGEBER

und

der Kulturni klub Čechů a Slováků v Rakousku - Kulturklub der Tschechen und
Slowaken in Österreich mit Sitz in Wien als FÖRDERUNGSNEHMER schließen
nachstehenden

FÖRDERUNGSVERTRAG

I. Finanzieller Förderungsrahmen

1. Der Bund gewährt dem FÖRDERUNGSNEHMER für die in Punkt II. angeführten Positionen eine Förderung von **insgesamt bis zu € 1.500,00** (in Worten: eintausendfünfhundert Euro). Die Förderung gilt jedoch nur in dem Umfang als gewährt, der zur Erreichung der Zielsetzungen des § 8 Abs. 1 des Volksgruppengesetzes unumgänglich notwendig ist.
2. Die Auszahlung der Förderung erfolgt auf das Konto des FÖRDERUNGSNEHMERS Nr. 683035901 bei der Bank Austria, BLZ 12.000.

II. Gegenstand der Förderung

Gegenstand der Förderung sind:

Projektförderung:

- für die Herausgabe der tschechisch- oder zweisprachigen Monatszeitschrift „Kulturni Klub“: Druck- und Versandkosten

Pr. 4.6.09

Einzelantrag Nr. 1 (Seite 2)

Geplante Kostendeckung des Vorhabens:

MAG. EVA TROMBITAS
 Wirtschaftstreuhänder
 Mahngasse 13/1, A-1090 Wien
 Telefon: 1/319 77 64
 Fax : 1/317 53 73

1.1 Voraussichtliche **Ausgaben** (gegliedert nach den wesentlichen Kostenarten, zB Honorar-, Druck-, Versand-, Personal-, Betriebskosten, Mieten; in Kostengruppen zusammenfassen; größere Anschaffungen detailliert.) Allenfalls bereits vorhandene Kostenvoranschläge beilegen! **Beachten Sie die Erläuterungen im Begleitschreiben:**

Honorar für Redaktion, Korrespondenten, Schreibearbeit	€	██████████
Druckkosten inkl. Steuer	€	██████████
Versandkosten	€	██████████
anteilige Telefon und Internetkosten	€	██████████
anteilige Büromaterialkosten	€	██████████
anteilige Portokosten	€	██████████
.....	€
.....	€
.....	€
Summe der Ausgaben	€	██████████

1.2 Voraussichtliche **Einnahmen** (gegliedert nach Art der Einnahmen, zB Verkaufserlöse, Eintritte, Teilnahmegebühren, Elternbeiträge, Spenden, Förderungen öffentlicher Stellen, Förderungen Dritter, Mitgliedsbeiträge). **Beachten Sie die Erläuterungen im Begleitschreiben:**

Inserate	€	██████████
Mitgliedsbeiträge für Zeitschrift laut Mittelverwendungsbeschuß ..	€	██████████
Abonnentenbeiträge: á 30EUR	€	██████████
(frei verfügbare) Mitgliedsbeiträge	€	██████████
voraussichtliches Geschenk des Ministeriums für auswärtige	€
Angelegenheiten der Tschechischen Republik – Zweckgebunden	€
für Druck und Versandkosten	€	2.180
.....	€
.....	€
Bundeskanzleramt - Volksgruppenförderung	€	██████████
Summe der Einnahmen [= Summe der Ausgaben]	€	██████████

An den
Kulturklub der Tschechen und
Slowaken in Österreich

Schlüsselgasse 18
1080 Wien

Wien, am 2009 06 04

Sehr geehrte Damen und Herren,

ich habe die sich in Kopie in der Anlage befindliche Erfolgsrechnung des Kulturklubs der Tschechen und Slowaken in Österreich, betreffend Einnahmen/Ausgaben für die Monate Jänner 2008 bis Dezember 2008 anhand der mir zur Verfügung gestellten FIBU Konten und anhand der Belege überprüft und dabei festgestellt, dass diese Erfolgsrechnung unter Beachtung der Grundsätze ordnungsgemäßer Buchführung ein den tatsächlichen Verhältnissen entsprechendes Bild der Finanz- und Ertragslage des Vereines vermittelt.

Darüberhinaus habe ich überprüft und festgestellt, dass der Antrag auf Volksgruppenförderung für das Jahr 2009 des Kulturklubs der Tschechen und Slowaken in Österreich, gem Abschnitt III Volksgruppengesetz zur Vorlage an den Volksgruppenbeirat auf Basis der Erfolgsrechnung für den Zeitraum Jänner 2008 bis Dezember 2008 und auch unter Berücksichtigung wirtschaftlicher und tatsächlicher Veränderungen erstellt worden ist.

Mit dem Ersuchen um Kenntnisnahme zeichne ich mit dem Ausdruck der vorzüglichsten Hochachtung

MAG. EVA TROMBITAS
Wirtschaftstreuhänder

Mahngasse 13/1, A-1096 Wien
Telefon: 1/319 7764
Fax : 1/317 53 73

MAGISTER EVA TROMBITAS
Wirtschaftstreuhänderin Steuerberaterin

BUNDESKANZLERAMT ■ ÖSTERREICH

GZ BKA-137.240/0009-I/3/A/2011 •
ABTEILUNGSMAIL • I3A@BKA.GV.AT
BEARBEITER • HERR LEOPOLD BOSWALD
PERS. E-MAIL • LEOPOLD.BOSWALD@BKA.GV.AT
TELEFON • +43 1 53115-2961
IHR ZEICHEN •

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku/
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in
Österreich
Frau Ing. Helena BASLER
Schlüsselgasse 18
1080 Wien

Antwort bitte unter Anführung der GZ an die Abteilungsmail

**Volksgruppenförderung für das Jahr 2010 in Höhe von 12.900,-- €;
Abrechnung und Rücksendung der Originalbelege**

Sehr geehrte Frau Ing. BASLER,

der mit Schreiben vom 27. Jänner 2011 vorgelegte Nachweis über die
widmungsgemäße Verwendung der Förderungsmittel wird zur Kenntnis genommen und
die Förderung in voller Höhe abgerechnet.

Die Originalbelege werden in der Anlage zurückgesendet.

Beilage:
Belege

25. März 2011
Für den Bundeskanzler:
SULZBERGER

Elektronisch gefertigt

POKYNY PRO ČTENÁŘE

Přihlášky k členství/odběru časopisu zasílejte na adresu:
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
Schlösselgasse 18
A-1080 Wien
 tel./fax/záznamník (od 10:00): **++43-1-79 88 454**
 e-mail: **info@kulturklub.at, www.kulturklub.at**

Nemáme placenou sekretářku, a proto prosíme o pochopení, pokud se nedovoláte. Namluvte svá přání na záznamník, určitě se ozve. Srdečně děkujeme všem novým odběratelům časopisu a věříme, že jsou s ním spokojeni. Zároveň prosíme o Vaše ohlasy, přání, návrhy a kritiky.

Vážení členové v Rakousku, příspěvek na rok 2011 činí **33,- €** (členský příspěvek 16 € + předplatné 17 €). Členství zahrnuje: zasílání časopisu, možnost inzerce na homepage Klubu, možnost inzerce s 20 % slevou v časopise *Kulturní klub* aj.

Vážení čtenáři v Rakousku, abo-příspěvek na rok 2011 činí **35,- €**. Prosíme, uveďte na složence zkratku ABO.

Vážení členové a čtenáři ve světě (s výjimkou ČR a SR), členský příspěvek či abo na rok 2011 činí včetně poštovného **50,- €**.

Bankovní spojení: Bank Austria, číslo účtu: **683 035 901**, IBAN: **AT 03 1200000 683035901**, SWIFT: **BKAUATWW**.

POKYNY PRO INZERENTY (včetně cen)

Rozměry v cm	Cena v €
2,5 x 5,2	6,13
3,2 x 10,5	15,31
6,5 x 5,2	15,31
7,0 x 8,5	26,88
7,0 x 10,5	34,38
5,0 x 17,3	40,00
12,5 x 17,3	100,00

Jednorázový příplatek za rámeček a/nebo šedé pozadí: 2 €.

Kromě výše uvedených rozměrů a standardního černobílého provedení je možno po domluvě otisknout inzerát v barvě a/nebo jiné velikosti. Platba musí být uskutečněna s předstihem 14 dnů před otiskem inzerátu, a to převodem, složenkou, nebo hotově (zasláním v obálce).

Sleva pro členy Kulturního klubu: 20 %.

Bankovní spojení:

- Bank Austria, číslo účtu: **683 035 901**, BLZ: **12000**, IBAN: **AT 03 1200000 683035901**, SWIFT: **BKAUATWW**
- Česká spořitelna, číslo účtu: **1557869023**, kód banky: **0800**, účel: **inzerát**

Objednávky přijímá a případné dotazy Vám zodpoví:
 Centrální telefon a fax (od 10:00): **++43-1-79 88 454**
 e-mail: **inzerce@kulturklub.at**

Kursy češtiny

Čeština pro začátečníky i pokročilé,
 dr. MALÁ, tel. č. 602 36 51

Čeština – začátečníci i pokročilí,
 Mag. dr. BRANDEIS,
 tel./fax 0043-1-40 89 841

**RAKÚSKO-SLOVENSKÝ
 KULTURNÍ SPOLOK**

Sekretariát: út 9:00-10:30, čt 18:00-19:30
 Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
 tel. +43-1-596 13 15, fax +43-1-595 57 99
 rsk@slovaci.at www.slovaci.at

Kurzy

**slovenského jazyka
 na Slovenskom inštitúte**

**Slovenský inštitút,
 Wipplingerstrasse 24-26, 1010 Wien,
 informácie: tel. 01/535 40 57**

**TSCHJECHISCHES ZENTRUM
 ČESKÉ CENTRUM**

Herrengasse 17, 1010 Wien
 ředitelka dr. Taťjana Langášková
 tel.: +43-1-53 52 360
www.czechcentres.cz/vienna
 e-mail: ccwien@czech.cz
 Po – St 10:00-17:00
 Čt 10:00-18:00, Pá 10:00-16:00

Mag.

Sylvie Šebelová

Sprachtrainerin für Tschechisch

+43 1 920 70 48 **tel+fax**
 +43 699 12 64 29 38 **mobil**
 office@sebelova.at **e-mail**
 www.sebelova.at **web**

KULTURNÍ KLUB

*Informační časopis Čechů a Slováků
 v Rakousku*
*Informationszeitschrift der Tschechen
 und Slowaken in Österreich*
 Schlösselgasse 18, 1080 Wien
 mobil (od 10:00): 0043-0-664-97 33 764
 fax: 0043-1-79 88 454
 e-mail: **info@kulturklub.at**
www.kulturklub.at

Knihy vydané Kulturním klubem si můžete zakoupit/objednat přímo v Kulturním klubu.

Slowakisches Institut

Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
 tel./fax: ++43-1 53 54 057
www.sivieden.mfa.sk
 e-mail: si.wien@gmx.at

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin;
 předělávky, vlastní výroba (též z doneseného materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88,
 tel. / fax 604 54 85,
 po-pá 9-12 a 14-18 hod., so 9-12 hod.

PRÁVNÍK A ADVOKÁT V ČR

JUDr. Josef Franc
 Kovářská 1169/17, 190 03 Praha 9
 tel./fax: **+420-284 818 008**
 mobil: **+420-602 850 267**
 e-mail: **Josef.FRANC@seznam.cz**

Galerie auf der Pawlatsche

Institut für Slawistik
 Universitätscampus
 1090 Wien, Spitalgasse 2-4 / Hof 3
www.univie.ac.at/pawlatsche

**CzechTourism Wien
 Česká centrála cestovního ruchu**

Herrengasse 17, 1010 Wien
 ředitelka Michala SIVEKOVÁ
 tel.: 0043 1 533 21 933, fax: 0043 1 533 21 934
 e-mail: info-at@czechtourism.com
www.czechtourism.com

DŮLEŽITÉ ADRESY

Ateliér JAN, Jan a Tamara Brabenec
 Spittelberggasse 7, 1070 Wien
 tel./fax: 526 54 22

MOKI – Theater für Kinder
 tel. 505 98 06, **www.theater-moki.at**

Zeichen- und Malworkshop in der Natur
 Wiens, auf Slowakisch und Deutsch.
 Termine und Bedingungen:
artkurse@gmail.com

Feiern bis Ob 20 oder 200 Personen,
wir bieten den passenden Rahmen!

in die Morgenstunden!

Der elegante **Glaspalast** mit angrenzender Terrasse in der Luftburg, das Feenzelt mit den öffnenbaren Seitenwänden oder exklusiv das gesamte Himmelreich samt **Garten!** Genießen Sie im **glanzvollen Ambiente** unsere kulinarischen Kreationen, ob als Menü oder Buffet mit **Schauküche**, begleitet von ausgesuchten Weinen oder unserem Budweiser Bier.

Wir sind für **Familienfreundlichkeit** bekannt und besonders darauf bedacht, dass auch die kleinen Gästen einen **unvergesslichen Festtag** erleben! Wir freuen uns, Sie und Ihre Gäste bei uns **willkommen** zu heißen!

HIGHLIGHTS

- keine Saalmiete
- Feiern & Tanzen bis in den Morgen
- viele Aktivitätsangebote für Kinder
- All-inclusive-Pakete
- umfangreiches technisches Equipment (Beamer, Leinwand etc.)

Kolariks Freizeitbetriebe GmbH • Prater 128, Waldsteingartenstraße • A - 1020 Wien • Tel.: +43 1 729 49 99 • Email: events@kolarik.at

LUFTBURG® PRATERFEE®
FEENZELT® HIMMELREICH®
www.kolarik.at

Täglich ab 11:00 bis 23:00h

ALTÖSTERREICHISCHE & BÖHMISCHE KÜCHE
1050 Wien - Margaretenstraße 60 - Tel (0222) 586 09 67

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o nákup českých malířů. Zprostředkování bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81, mobil 0664/3566676.

Otevřeno vždy od 15. března do 31. října

BIERGARTEN · RESTAURANT

Schweizerhaus

Familie Karl Kolařík
seit 1920

1020 Wien, Prater 116, Tel. 728 01 52

Raumdekor

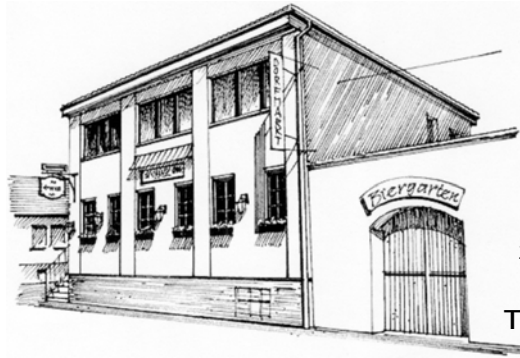
ANTON FLORIÁN
MALERMEISTER

TEL.+FAX **586 86 86**

1060 Wien, Hofmühlgasse 18

E-mail: raumdekor.florian@aon.at

MALEREI - STUCK
JALOUSIEN - ROLLO
ANSTRICH - TAPETEN
TEPPICHE - VORHÄNGE
STIL- UND LIFTKARNISEN
WAND- UND BODENBELÄGE
FARBEN - LACKE - WERKZEUGE
>>> *sleva pro krajany*

Restaurace
privátní pokoje

**BÖHMISCHER
HOF**

So-St 10:30-22:00 hod.

Čt 10:30-14:00 hod.

Laaerstr. 55
2111 HARMANNSDORF
-RÜCKERSDORF

Tel. 02264/200 82
www.hroch.at

Máte problémy s identifikací
neznámých znaků?

Obrat'te se s důvěrou
na naši heraldickou kancelář!

Újezdský herold
Heraldická kancelář

VÁCLAV KULLE

Jeřovická è. 114
190 16 Praha 9
Èeská republika

Tel./fax:
pondìlí - pátek
+420/281 972 116

Koniasch Latin Press

Na Hubálce 7, CZ-169 00 Praha 6
tel./fax: +420-220 511 681
koniasch@gmail.com

KLP

Restaurace BÖHMERWALD – rodina Stuchlíkova

Èeská kuchyně a speciality.
Oslavy pro malé i větší skupiny
v romantickém prostředí
èeské a slovenské restaurace.

Na Vaše objednávky se těší rodina Stuchlíkova,
1040 Wien, Argentinierstr. 66 / Wiedner Gürtel 20,
tel./fax: 505 72 34, e-mail: boehmerwald@aon.at,
www.restaurant-boehmerwald.at

otevřeno: po – ne 11-23 hod.

**Restaurant
Schönbrunner Stöckl**

beim Meidlinger Tor
Èeské a slovenské speciality!

rodina
Smadišova

10:00-22:00, otevřeno po celý rok
1130 Wien, Schönbrunn, Meidlinger Tor, tel.: +43-1-813 42 29
tel./fax: +43-1-812 82 71, www.schoenbrunnerstoeckl.com

Zur Böhmischen Kuchl

SPECIALITY ÈESKÉ
A MORAVSKÉ KUCHYNÌ

OTEVŘENO: pondìlí – pátek
11:00-15:00 a 17:30-23:00

1080 Wien, Schlüsselgasse 18
tel.: +43-(0)1-402 57 31 (Dagmar Ficenc)

KOREC und BLAŽEK OEG

Mo-Fr 09:00-19:00, Sa 09:00-15:00
17:00-18:00 – sleva 25 %

Täglich Mittagsmenü - Spezialitäten aus der ganzen
Monarchie - Trennkost- und Seniorenkarte
Simmeringer Hauptstr. 96a, 1110 Wien
Tel. +74 331 81

Přímou v nákupním centru Simmering
3 hod. parkování v garáži zadarmo

Danica Korecová, fa. Korec
tel./fax: 038-7486 159
Info v reštaurácii Pressburg

- Ubytovanie
- Reštaurácia
- Gril
- Kaviareň
Café
- Sauna
- Fitness
- Parkovanie

Kleines Wiener Cafe

DENIS BEZUCHA

1080 Wien, Kochgasse 18
tel. 01/402 32 07
po – pá 9:00-22:00
so – ne zavřeno

Kavárna s èeskou kuchyní. Oslavy
na objednávku. Budějovické pivo.

**Výhodné ubytování ve Vídni
M. SEĎA**

Westbahnstr. 18, 1070 Wien
Tel. 524 38 73, 617 27 06

Česky a slovensky mluvící lékaři ve Vídni

MUDr. Jiřina BODNAR

choroby kožní a pohlavní
po, čt 14-18:30, út 8-13, pá 8-11
Josefstädterstr. 3/4-5, Wien 8
tel. 406 99 41

MUDr. Vít DOLEŽAL

zubní lékař (všechny pokladny)
Kegelgasse 14 / Top 12 (vchod ze Seidlgasse 12), 1030 Wien, tel. 713 72 66

MUDr. Eva DRŠATA

oční lékařka (všechny pokladny)
Favoritenstr. 8/2, 1040 Wien,
po, st – odpoledne; út, čt – dopoledne
termín po dohodě na tel. 587 54 27

MUDr. Kamila HAJEK

soukromá léčba homeopatií
Ada-Christen-Gasse 2/F/8, Wien 10
tel. 689 22 80

MUDr. Hana LION

zubní lékařka
Waltenhofengasse 5/2/301, 1100 Wien
Mo 11-17, Di 8-14, Mi 9-17, Do 10-15
tel. 615 46 10, všechny pokladny

MUDr. Kristína LION

všeobecná lékařka se specializací
na psychosomatiku a psychoterapii
Röttergasse 37, 1170 Wien
tel. 486-22-86, všechny pokladny

MR MUDr. Vladislav LIPTÁK

internista – sportovní lékař
Innere Medizin – Sportmedizin
gerichtlich beeid. Sachverständiger
Diplomsportharzt, všechny pokladny
Zelinkagasse 12, 1010 Wien-City
po, út, st 14:00-16:00, čt 9:00-11:00
tel. 533 58 34, fax 533 58 34 16

MUDr. Iona POLZER

(roz. Bartošková)
choroby oční a optometrické (Wahlarzt)
Wiener Neudorf, Schillerstr. 26, NÖ
po, út 9-12, po + st 17-19 hod.
a po dohodě (i sobota dopoledne možná)
Tel.: 02236-496 93, v akutních případech mimo ord. hod.: 0660-3470374
www.gesundeaugen.at

MUDr. Georg SOJKA

neurolog a psychoterapeut
tel. 0664/214 01 63, termín po dohodě

Digitale Praxis: **Dr. met. &**

Dr. dient. Met. Josef LUDVÍK

FA f. Zahn-, Mund- u. Kieferheilkunde
Simmeringer Hauptstr. 40/4, 1110 Wien
Po 10:00-13:00, 14:00-19:00,
út 7:30-14:00, st 7:30-14:00,
čt 12:00-17:00 a podle domluvy
tel.: 749 34 76, www.drludvik.at
e-mail: ordination@dr-ludvik.at

Andrea KROBATHOVA

tschechische Logopädin in Wien
Ich betreue deutsch sprechende
und tschechisch sprechende Kinder.
tel.: 0600/12276289
www.logopaedie.co.at

PSYCHOTERAPEUT PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Mag. Dr. Ladislav Nykl, Ph.D.

lektor na vídeňské univerzitě
a Masarykově univerzitě v Brně

semináře růstu osobnosti, pomoc
při sociálních problémech, depresích,
psychosomatických problémech atd.

Praxe:

Lederergasse 17/7, Wien 8,
tel.: 523 57 44 nebo 0676/5194833
e-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
<http://members.aon.at/nykl>

GESUNDHEITSSTUDIO KROTTENBACH

Med. Univ. Dr. Kamil Maarfia

soukromý všeobecný lékař

pracovní, preventivní a estetická
medicína, životní prostředí

Praxe:

Krottenbachstr. 52 (vchod Budinskygasse
1190 Wien, tel.: 01/9580951
e-mail: dr.maarfia@artdoc.at
www.artdoc.at

Ověřené překlady dokumentů aj.

Univ.-Lektor Dr. Dietmar KOLLER
A-2333 Leopoldsdorf, Weidengasse 2
tel. +43-2235/44 637, +43-676/37 62 117,
+43-1-515 28-444, fax: 02235/44 638
práce: A-1030 Wien, Marxergasse 1a
(City-Tower Wien Mitte/Bhf. Landstr.)
e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at
www.tschechisch-slowakisch.com

Ověřené překlady

Mag. Lenka KOVARIK
A-1210 Wien, Felix-Slavik-Str. 3/1/10
tel./fax: 2908809, mobil: 0699/11807581
lenkakovarik@hotmail.com
lenka.kovarik@fh-burgenland.at

Ověřené překlady dokumentů, dokladů,

smluv, úředních listin a tlumočení
Dr. Milan KOŠÍČEK
A-1030 Wien, Salesianergasse 17
tel.: 0664/2537951, fax: 066477-2537951
e-mail: m.kosicek@A1.net

Ověřené překlady

Mag. Pavlína BÖHMOVÁ
A-1100 Wien, Dieselgasse 5/43
tel./fax 2082175, 0699/19544077
e-mail: pavlina@chello.at

Ověřené překlady

Petr Jeremias POPOV-HAMMERSCHMIED
A-1110 Wien, Hugogasse 5/7
tel./fax +43(0)650 9688004
www.petrpopov.info
www.tschechischebahnen.at.tt

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa k dispozici v redakci.

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie

Katholische Mission für Tschechen
Duchovní správce krajanů Prof. P.ThDr. Jan Horák
1030 Hagenmüllergasse 31,
tel. +43 0664 406 55 41, fax: +430 01 711 84 112
www.sweb.cz/farnost.viden, www.rozhledy.at

**KOSTEL "Nejsvětějšího Vykupitele",
Viedeň 3., Rennweg 63:** mše svatá každou nedělí
a svátek v 10:00 hodin.

**CHRÁM "Panny Marie na Nábřeží", Viedeň
1., Salvatorgasse 12:** mše svatá každou nedělí a
svátek v 08:30 hodin.

**KAPLE "Panny Marie Pomocnice křesťanů",
Viedeň 13., St. Veit-Gasse 25:** mše svatá 3. sobotu
v měsíci v 18:00 hodin platná na nedělí.

KOSTEL "Don Bosco", Viedeň 3., Hagenmüllergasse 33: mše svatá podle kalendáře akcí
kostel Panny Marie na rohu
Linz, Herrenstr. a Redigierst. v centru města
Mše svatá v českém jazyce, každou sobotu v 16.30
hodin. Duchovní správce: P.ThDr. Michal
Kaplánek SDB, tel. 00420 656 354

Římskokatolická

Katedrála sv. Štěpána

Wiener St. Stephansdom

svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

Kostol Panny Márie Snežnej

1030 Wien, Jaquingasse 12
Svatá omša s kázňou v slovenskom jazyku každú
nedelú a v zasvätený sviatok o 18 hodine.

Klemens Maria Hofbauer klub

Čes. kat. spol. při chrámu Panny Marie
na Nábřeží 1010 Wien, Seitzerg. 5/IV
otevř. každ. pá do 19-22 hod. v ne. a cír.
sv. od 9.30 do 11 hod.

Kaple sv. Stanislava

Kurentgasse 2, Wien 1
mše svatá každý první pátek
v měsíci v 18:00 hodin

EUROPÄISCHE VOLKSSCHULE

Volksschule Dr. Leopold Zechnerschule
1150 Goldschlagstr. 14 / Tel. 9824609
Volksschule Sir Karl Popper 1150 Benedikt
Schellingerg. 1-3 / Tel. 9823403
Sprachclubs in Französisch, Ungarisch,
Tschechisch, Slowakisch, Italienisch

ŠKOLSKÝ SPOLEK KOMENSKÝ

Privátní bilingvní škola obecná

1030 Wien, Sebastianplatz 3
tel.: 714 88 76, fax: 714 88 76/34

Mateřská škola

tel. (ředitelství): 713 31 88 / 40

Privátní bilingvní reálné gymnázium 2. stupeň

1120 Wien, Singrienergasse 21
ředitelka Mag. H. Huber
tel.: 890 44 04-60

Europäische
Mittelschule Wien
European Middle
School Vienna

1070 Wien, Neustiftgasse 100
Tel: (+43 1) 526 19 78
Fax: (+43 1) 526 19 78-210

Kulturklub der Tschechen
und Slowaken in Österreich
Schlüsselgasse 18
1080 Wien

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy!

Miroslav HÁK, *Ve dvoře*